چەند دێڕێك لەبری پێشەكی

ئەگەر ئەو بۆچوونە ڕاست بێت كە پێ لەسەر ئەوە دادەگرێت دەشێ یەك‌ڕوو كاری داهێنەرانە بنەمایەی ئەوەی نووسەرەكەیان نەمربكەن، ئەوا ئەو بۆچوونە ڕێك و ڕاست بەسەر خوان ڕۆڵفۆدا دەسەپێ. خوان ڕۆڵفۆ (1918–1986) بەكتێبی (پێدەشتی سووتاو– 1953) كە بریتی‌یە لە كۆمەڵە چیرۆكێك و ڕۆمانی (پیدرۆپارامۆ– 1955) چووە ڕیزی نووسەرە گەورەكانی ئەمریكای لاتینەوە.

ئەم نووسەرە لەساڵی 1918 دا لەویلایەتی خالیسكۆی سەر بەمەكسیك هاتە دونیاوەو لەسەرەتای چلەكانەوە دەستی بە بڵاوكردنەوەی كورتە چیرۆكەكانی كرد.

ڕەنگە یەكێك‌لە هاندەرە بەهێزەكان لە پشت پرۆسەی نووسینەوە لای ڕۆڵفۆ ئەو تێكشكانە بووبێت كە لەسەرەتای ژیانی نووسینیەوە دووچاری هات، وەختێ ڕەخنە نووسان هێرشی گاڵتە ئامێزانەیان كردە سەر چیرۆكەكانی. بەڵام كاتێ ڕۆمانی "پیدرۆپارامۆ" ی بڵاوكردەوە، كاردانەوەی نێوەندی

PDF4Kurd

ڕەخنـــەیی بـــە پێچـــەوانەوە بـــوو، ئـــەو ڕۆمانـــەیان بەیـــەکێك لەشاکارەکان لەقەڵەم دا. لە ڕاستیشدا ئەم ڕۆمانە چ وەك بابەت و چ وەك تەکنیك بە بەیەکێك لە کارە گرنگەکانی دونیای ڕۆمانی ئەمریکا دەمێنێتەوە. جا لەبەر ئەوەی ئـەو لێکۆڵینەوەیـەی کـە بەدوای ئەم پێشەکیە کورتەدا دێـتو هـەروەها ئـەو نووسـینەش کە دەکەوێتە کۆتایی کتێبەکەوە بەشێوەیەکی فراوان سـەبارەت بە ڕۆلفۆ و ڕۆمانەکە دەدوێـن و ئێمـەش بەمەبەسـتی پـتر ئاشـنا کردنی خوێنەر بە ڕۆماننووس و ڕۆمانەکە بەباشمان زانی بیکەین بـەکوردی بۆیـە لێـرەدا تـەنها هێنـدەی پەیوەنـدیی بـەکاری وەرگێڕانیەوە بۆ کوردی هەبێت لەسەر ئەم کارە دەوەستین.

پیـدرۆپارامۆ، ئـەم ڕۆمانـە ڕیالیسـتە سـیحرییە وەکـو تەکنیك ڕۆمانێکە بە ئاسانی خۆی نادات بەدەست خوێنـەرەوە. ئاسـتەکانی گێڕانـەوە بەدرێـژایی ڕۆمانەکـە دەگۆڕێـت، هـەر لەسـەرەتاوە تاکۆتـایی. ئێمـە لـەکاتێکا لـە سـەرەتاوە لەسـەر زمـانی (خـوان پریسـیادۆ) — کـە کـوڕی ناشـەرعیی پیدرۆپارامۆیـە— لـە ڕوداوەکـانی ڕۆمانەکـە ئاگـادار دەبـین" بەرلـەوەی بگاتـە نیـوەی ڕۆمانەکـە خـوان پریسـیادۆ دەمرێـت" بەڵام گێڕانـەوەی ڕۆمانەکـە لەسـەر زاری کاراکتـەرەکانی تـرەوە بەردەوام دەبێ، گەرچی تـەواوی ئـەو کەسـێتیانە مـردوون و لـە دونیـای زیندووانـدا نـەماون. ئینجـا بەدرێـژایی گێڕانـەوەکان ڕووبەڕووی (مۆنۆلۆج) و (گەڕانەوە بۆ ڕابـوردوو) دەبینـەوە، کـە لـە پێنـاوی تێکـەڵ نـەکردن و جیاکردنەوەیانـدا ناچـار بـووین بەپیتێکی جیاواز لێیان بدەین تا سەر لە خوێنەر نەشێوێت، هەر چـۆن ناچـار بـووین پانتاییـەکی سـپی لـە نێـوان یەکـەی گێڕانـەوەکان (الوحـدات السـردیە) دا دابنـێین کـە دەلالـەت لـە تێپەڕبوونی کات، یان گۆڕانە (شوێنکاتی) یەکان دەکـات. ئەم ڕۆمانەی لەبەردەسـتی خوێنـەری کورددایـە لـە ڕووی دەقـە

فارسییەکەوە کراوە بەکوردی و دواتر لەگەڵ دووتەرجەمەی تری عەرەبیی هەمان ڕۆماندا بەراوردکراوەتەوە. ئەوە بوو برای نووسەرم کاك (ڕێبوار سیوەیلی) کە لە سەرەتای ئەمساڵدا (1999) هاتەوە بۆ کوردستان، دەسنووسی تەرجەمەی نیوە زیاتری ئەم ڕۆمانەی لەگەڵ خۆیدا هێنا بۆوە (کە ساڵانێك لەمەوبەر ئەو کارەی ئەنجامداوە). دەسنووسەکەی دابەمن و پێی خۆش بوو کە تەرجەمەکە تەواو بکەم و منیش کارەکەم پێ پەسەند بوو و بەم پرۆژە هاوبەشە خۆشحاڵ بووم. هەر بۆیە دەستم دایە وەرگێڕانی ئەوەی کە ماوەو تەواوم کرد. ئەوەی لێرەدا دەمەوێ سەرنجی خوێنەری بۆ ڕابکێشم ئەوەیە کە وەکو ئاماژەم پێدا ئەودەقەی بۆ وەرگێڕانەکە پشتی پێ بەستراوە دەقەفارسییەکەیە" بەڵام وەختێ تەرجەمەی فارسییەکەم بەدوو تەجەمەی تری عەرەبی بەراوردکردەوە کە یەکێکیان (صالح علمانی) لە ئەسڵە ئیسپانیەکەوە کردوویەتی و دووەمیشیان (مروان ابراهیم) هەر لە ئیسپانیەوە کردوویەتی، لە زۆر شوێندا هەستم بەجیاوازی کرد بەتایبەتیش بۆم دەرکەوت کە وەرگێڕە فارسەکە ئازادییەکی زۆری بەخۆی داوە لە وەرگێڕانەکەیدا و تەنانەت هەندێ دیالۆگو برگەی تەرجەمە نەکردووە و ناوی گەلێ لەو شوێن و کەسێتییان ڕووەکانەی بەجۆرێکی دی نووسیوە، یان گۆڕیویشنی. هەر بۆیە من بەپشت بەستن بە هەرسێ دەقەکە بە تەرجەمەکەی هەردووکماندا چوومەوەو لەکوێدا بەڕەوام زانیبێ دەسکاریم کردووە بەو مەبەستەی تەرجەمەیەکی پاك و پوختتر بێت. ئیدی ئێمە لافی ئەوەش لێ نادەین کە کارەکەمان بێ خەوشە، بەڵام خاکیانە هەوڵمانداوە ڕۆحی کارەکە لە دەقە کوردییەکەشدا بپارێزین و هیوادارین توانیبێتمان کارێك پێشکەش بە خوێنەری کورد بکەین کە مایەی چێژبەخشینی بێتو کەلێنێکی بچووك لەو بۆشاییە

گەورەیەی کتێبخانەی کوردی پڕبکاتەوە کە خاڵی‌یە لەدەیان‌و بگرە سەدان شاکاری جیهانی‌ی وەك "پیدۆرپارامۆ".

ئازاد بەرزنجی

پیدرۆ پارامۆ:
جیهانی سێبەرە بێ جەستەکان

لویس هاراس

هەرچەندە ئەمڕۆ دیارگەرایی* کەمتر جێی بایەخی نووسەرانی ئەمریکای لاتینەو زۆر لە بنەماکانی ڕەچاو ناکرێ، بەڵام هێشتا بەهاو نرخی بەرچاوی خۆی هەیە. دیارگەرایانی کۆن کە بەشێکی سەرەکیی ئەدەبی ئەمریکای لاتین لە دەهەی بیستدا پێکدەهێنن، پەیوەستێك بوون لە نێوان سروشت و ئادەمیزاددا. کاری ئەوان پتر ڕۆڵێکی جوتیارانەی هەبوو تا ئەدەبیانە. چونکە دەبووایە سروشتێکی دڕندە ڕام بکەن، شوناس بەزەوییەکی بێ ناوونیشان ببەخشن. ئەم نووسەرانە ئاسەواری کەلتوورە تیرەییەکانیان دەدۆزیەوەو ئەو کارەساتانەیان تۆمار دەکرد کە بەسەر خەڵکیدا هاتبوون. بەرەچاوگرتنی هەلومەرجی زەمانە، ئەدەبیات پێویستی بە کۆششێکی دەستەجەمعی بوو تا مایەی ڕەزامەندیی عەوام بێت. ململانێ کۆمەڵایەتییەکان —لەمەیدانی دەرەبەگایەتی و بەڕێوەبەرێتیی کانزاکان و کێڵگە گەرمەسێرییەکاندا— پێداویستی و بزواتی بەم ئەدەبیاتە بەخشی. لقێك لە لقەکانی

---

* دیارگەرایی بەرامبەر وشەی (regionalism) ە وبەمانای ئەمەکداریی لە نووسیندا بۆ دیاریان هەوارێکی تایبەتی دێ کە نووسەر تیایدا دەربارەی داب و نەریت و بیروباوەڕو فۆلکلۆر و خۆراك و پۆشاك و زمان و مێژووی زادگای خۆی ئەدوێ.

ئەم ئەدەبە- کەدەشێ مکومترین لقیش بێ- لەسەر دەستی ئارسیدس ئارگویداس هاتە گۆڕێ کە لە کارەکەی خۆیدا "نەژادی برۆنز" چەوساندنەوەی سوور پێستەکانی دەڤەری کوێستانەکانی بۆلیڤۆی مەحکوم کرد. لقێکیتر لەبری داستانپیاهەڵدان کەوتە شیکردنەوەی مەسەلەکان و لقی سێیەمیش کە بەرهەمێکی شایانی گرنگیپێدانی نەبوو، دەستی بەتۆمارکردنی فۆلکلۆر کرد. بەڵام سەرباری ئەم فرەچەشنییە، تایبەتمەندێتییە بنەڕەتییەکانی ئەم ئەدەبە بەسەقامگیری مایەوە" دیارگەرایی بایەخی بەگرتنی وێنەکان وەکو خۆی دەدا، نەك وێنەکێشان، ئەو هێڵانەی کەدەیشیخستنە ڕوو گشتی و خاڵی لە ناسکی و جوانی بوون" بەنرخترین نموونەی ئەو کارانەپڕبوون لە ژیان و لەزانیاری سەبارەت خەڵك و ژینگەکانیان. لە کارەکانی "سیرۆ ئەلیگریا"ی پیرۆیی هەندێ ساتی شیعری هەست پێ دەکرا، لەبەرهەمەکانی "سالارۆئە" ی سلڤادۆریدا توند و تیژییەکی جوان مەوجی ئەدایەوەو نووسینەکانی "خۆرخێ ئیکازا"ش لە ڕەوتی خەبات دەداو. ئەم ئەدەبە لەسەر دەستی "ئۆگوستین یانیاز" ڕێیەکی ئەزموونگەرییانەی گرتەبەر و "میگیل ئانخیل ئاستۆریاس"ی گواتیمالایش تیایدا لە بواری ئەفسانەدا بالادەستی خۆی پێشانداو بەم کارە بووە سەرقافڵەی هاوچەرخانی خۆی. ئێستاش کە ئەو ئەدەبە دیارگەرایە کۆن بووە، سەرلەنوێ "ئۆگستۆ ڕوا باستۆس" چیرۆکنووسی تاقانەی پاراگوای، ژیانێکیتازەی پێ بەخشیوەتەوە.

دیارگەرایانی ئەمڕۆ بەشێوەیەکی گشتی کۆمەڵێك نووسەری هەڵکەوتوون و بەرهەمەکانیان جێی سەرنجە، لەگەڵ ئەمەشدا و وێڕای بەکارهێنانی شێواز و تەکنیکی زیرەکانە، هەر

بەنـەریتی نووسـەرە کۆنەکانـەوە وابەسـتەن. ئەمانـەش هێشـتا مەیلیان بەلای زنجیرە چیرۆك و سەفەر نامەدا هەیە و خۆیـان لـە قەرەی بابەتگەلێك ئەدەن کە هەرچەندە پەنجا شەست ساڵێکە لە ئارادان و هێشتا هەرجیۆی باس و خواسن" بەڵام لـە ڕوانگـەی ئەدەبەوە کۆن بوون. کەسێتییە بێ سیماکانی چیرۆکەکانیان زوو لە بیردەچنەوە و بـەکارهێنانی دیـالێکتی ناوچـەییان ڕێ لـە نەمریی کارەکانیان دەگرێت. وەلێ لەپاڵ ئـەم ڕێسـایەدا ئـاوارتن (استپناو)ی کەم هەیەو، لەوانەیە تاقە ئاوارتنیش خوان ڕۆڵفۆی مەکسیکی بێت.

خوان ڕۆڵفۆ ئەم پیاوە باریك و بنێسە، لەشانزدەی مایسی 1918دا لـە خالیسـکۆ هاتۆتـە دونیـاوە کـە ئەوەنـدە لەشـاری مەکسیکۆوە دوور نییە. باکووری ئەم شارە کە بزنە کێوییەکانی بەردەوام لەسەر تاوێرە بـەردە بـەرزەکان جـێی خۆیـان خـۆش دەکەن" پڕ لە خەڵکە. بەڵام ناحیەکـەی واتـە "گوادالاخـارا" کـە کەوتۆتە باشووری شـارەکەوە" شـوێنێکی وشـك و گـەرم و دوور دەستە. ژیـان لـەو ناوچـەیەدا تاقەتپڕووکێنـە. ئـەم سـەرزەمینە دەڤەرێکی خەمهێنەو وشکە ساڵی و ئاگرکەوتنەوەی گـەورە ئـەو ناوەی وێران کردووە. شۆڕشەکانو، زریـی بـەروبوومو بـەیاریی خاکەکـەی وردە وردە بۆتەمایـەی جێگـۆڕکێی خـەڵکی ئـەم ناوچەیە. زۆربەی دانیشتوانی بەئومێدی دۆزینـەوەی کـار چـوون بـۆ "تیخوانـا". ئەمانـە لـە نـەژادی "کریـۆل"ە بێباکـەکانن کـە باووباپیرانیـان لـە "کاسـتیل" و "ئیسـترەمادۆرا" وە کـە دووناوچەی وشکی ئیسپانیان" ڕوویان کردۆتە ئێرەو بەم پێیـەو بەقسـەی خـوان ڕۆڵفـۆ "بـۆ بـەروبوومێك دە ئەوەنـدەی جووتیـارێکی مەکسـیکی مەرکـەزی کاردەکـەن." ئەمانـە خەڵکانێکی کۆڵنەدەرن، تەنها جەستەی پتەویان بـۆ ماوەتـەوەو

لەگەڵ ئەمەشدا زۆربەی مۆسیقازان و نیگارکێشەکانی وڵات لەناو ئەمانەدا هەڵکەوتوون.

خـوان رۆڵفـۆ بەدەنگـە غەمگینەکـەی دەڵێـت: "ئێـرە پارێزگایەکی گەلێ هەژارە. بەڵام خەڵکەکەی زۆریش کاردەکەن. بـەروبوومێکی باشـیش بەچـنگ دێـنن. نـازانم چـۆن ئـەم هـەموو بەروبوومـە بەرهـەم دێـنن. خالیسـکۆ پارێزگایەکـە کـە زۆربـەی دەغڵ و دانی وڵات دابین دەکات. ئێـرە پارێزگایـەکی زۆر گـەورە نی‌یە. وایـدەبینم لـەڕووی گەورەییـەوە هەشـتەمین پارێزگابێـت. بـەڵام ئـەو بەروبوومـەی کـە بەرهـەمی دەهێـنن بەشـی هـەموو مەکسـیك دەکـات. ژمـارەی مـەڕوماڵات و ڕەشـەوڵاخی لەهـەر پارێزگایەکی دی زیاترە. بەڵام هەر ئەوەندە لە پارێزگاکە بچێتە دەرەوە لەهەموو شوێنێك ڕووبـەڕووی هـەژاری دەبیتـەوە. گـەنم دوژمنـی زەوی‌یـە.بـەم پێیـە وەك زەوی‌یـەکی بـاش دەنوێنـێ. لەهەندێ جێی دی هیچ بەروبوومێك نایەتە بەرهەم."

لـەژووری ئـەو ئوتێلـەی کـەمنی لـێم، لـەدەرەوەی شـاری مەکسـیکۆ، لەسـەر کورسـیەکەی دانیشـتووەو نوشـتاوەتەوە. چرچی و لۆچیەکی زۆر دەموچاوە لاوازەکەی پۆشـیوە. دەسـتە درێـژەکانی، کـە دەمارەکـانی دەرپـەڕیون، لەسـەر ئـەژنۆین. بەپەلـەو دەمارگیرانـە ئـەدوێ و نێوچـەوانی گرژکـردووە, لـە نیشـتمانەکەی دەچـێت، لـە پرێکـا پیربـووە. لـە نێوچـەوانیدا چرچی قووڵ هەیەو سیمای نیگەران دەنوێنێ.

لەڕابوردوویدا کۆمەڵێك کونجی تاریك هەیە.

"مـن لەشـوێنێك هاتمـە دونیـاوە کـە ئێسـتا دێیـەکی بچووکە، سـەربە ناوچـەی سـایۆلایە. سـاڵانێك لەوەوبـەر، پـێش شۆڕش و دوای ئەوەش مەڵبەندێکی گرنگی بازرگـانی بـوو.بـەڵام من خۆم قەت لەسایۆلادا نەژیاوم. هـەر نەشمـدیوە. نـازانم چۆن

جێیەکـە... بـاوکم و دایکـم لـەوێ ناسـنامەی نفوسـیان بـۆمن دەرهێناوە. ڕاستیەکەی من لەکاتی شۆڕشدا، یان بەدەربڕینێکی دی لە شۆڕشـەکانەوە لـەدایکبووم. دەڵـێم شۆڕشـەکان، چـونکە یـەکێك و دووان نـەبوون... مـن لەدێیـەك دەژیـام پێیـان دەوت "سان گابرێل". لـە ڕاسـتیدا مـن خـۆم بەخـەڵکی ئـەوێ دەزانم. لەوێ گەوەبووم. "سان گابرێل"یش مەڵبەندێکی بازرگـانی بـوو. لەکۆندا سان گابرێل شارێکی گرنگ و بەڕەونەق بووە.

جـادەی پـڕ بایـەخی "کۆلیمـا" بەوێـدا تێپـەڕیوە. سـان گابرێل کەوتبووە سەر ئەو شارێیەی کەلـە بەنـدەری مـانزانێۆوە دەهات، واتە ئەو بەنـدەرەی کـە لـەڕۆژانی ئیسـتیعماردا شـوێنی هاتنە ناوەوەی ئەو کاڵایانە بوو کەلە خۆرهەڵاتـەوە بـاردەکران. ئەم شارە لەو ڕۆژانی ڕەونەقەیدا سـەروەت و سـامانێکی وەهـای تێ ڕژابوو کە موغازەکان بەژمارەی دەرگاکانیاندا دەناسـرانەوە. سان گابرێـل و زاپـۆتیتلان لەسـەدەی حەڤدەهەمـەوە تازەمـانی شـۆڕش دووشـاری گرنگـی ئـەو ناوچـەیە بـوون. سـەرەتا "ئینکامێندیرۆ" کان لەوێ نیشتەجێ بوون.

ئەمانە ئەو سـەربازانە بـوون کـە لـە قـەرەبووی خزمـەت و پاسـەوانیکردنیان بۆشـا، ئـەم زەوی و زارانـەیان بەدانیشتووەکانیانەوە بەخەڵات پێ درابوو.

ئینکامیندیرۆکان خەڵکەکانیان بەسـەر چـەند مەڵبەنـدێکی سەرەکیدا دابەشکرد تا بەڕێوەبردنی کاروباریان ئاسان بێ. سان گابرێـل و زاپـۆتیتلان و زۆر شـوێنی دیکـەش بـەمجۆرە دروستکران. بەڵام ئەم مەسـەلەیە پەیوەنـدیی بـە ڕابـووردووەوە هەیە. ئەمڕۆ لەم ناوچـەیەدا تـەنها پێـنج شـەش دێ ماونەتـەوە. ئەو شوێنانەش زۆر گـەرمن. گـۆڕینی ڕێگـا بازرگانیـەکان و بـای بیابـان ئـەو نـاوەی وێرانکـردووە. ئومێـدێك نیـیە بـۆ

ئاوەدانکردنــەوەیان. تــازە ئــەو ڕەوتــە قــابیلی گــۆڕان نیـیــە. بەڕواڵــەت چــەند دێـیــەك بــەپێوە ماونەتــەوە. بــەڵام ئەگــەر لــە نزیکەوە وردبینەوە دەبینین کــە لێبوونەتــەوەو فــەوتاون. چــەند دانیشــتوویەکی پــیر کەماونەتــەوە توانــاو بڕســتیان لێ بــڕاوەو زمانیان بۆ هەڵنایەتەوە. "لێو هەڵناهێننەوە. دەشــێ بــەدگومان بن، نەك تەنها بەرامبەر بە بێگانە بەڵکو بەرامبــەر بــە خۆشـیان. نایانــەوێ دەربــارەی کاروبارەکانیــان بــدوێن. کــەس نازانــێ چیدەکەن؟ چۆن گوزەران دەکــەن؟ هەنــدێ دێ هــەن خــەریکی کاری قاچــاخن. خەڵکەکــە پێیــان خــۆش نیـیــە وەڵامــی پرســیار بدەنــەوە. کێشــەکانیخۆیان بــە شــێوەیەکی تایبــەتی و نهێنــی چارەسەر دەکەن."

تاچاوبڕکا زەوی و زاری ئەم دێیانە — لەسـەدا چلوپێنجی زەویــی مەکســیك بیابانــە— بــەیارە و ئــادەمیزادە زینــدووەکان لەنێوان مردووەکاندا قەتیس ماون. مردووەکان لێناگــەڕێن ڕۆلفـۆ ئاســوودەبێ. دیـارە لەبــەر ئــەوەی وەکــو زۆربــەی خــەڵکی ئــەو دەڤەرە وشــکوبرنگە، مرۆڤێکــە لــە ڕەگوڕیشــەی خــۆی دابــڕاوە، مرۆڤێك کە ڕابوردووی خۆی لەدەست داوە. دێتــەوە یــادی چــۆن دێی سەردەمی منالّیی، کە ئێستا دووچاری قات و قــڕی بــووە، وردەوردە چۆڵ بوو "ڕووبارێك هەبوو لەوەرزی گەرمادا مەلــەمان تیا دەکـرد. ئێســتا ئــەو ڕووبــارە وشــکی کــردووە. "یــەکێك لــەو هۆیانەی کە بۆچی چیدی ئاویــان پیــا گوزەرناکـات ئەوەیــە کــە دارو درەختــی لێــڕەواری کوێســتانەکانی ئــەو نــاوە —کــە ئــەم ناوچــەیەیان گرتبــووە خــۆ— بڕاونەتــەوە. زۆربــەی خەڵکەکــە کۆچـیان کــردووە. ئەوانــەی کەماونەتــەوە دەیانــەوێ لــە نزیـك مردووەکانیانەوە بن "باو و باپیرانیان ئــەوانیان بــەو ناوچــەیەوە بەســتۆتەوە. حــەز ناکــەن مردووەکانیــان بەتــەنیا جــێ بهــێڵن."

هەندێ جار کە جووڵەیەکیش دەکەن تەنها بۆ ئەوەیە کـە گـۆڕی خۆیان هەڵکەنن. "مردووەکانیـان دەکەنـە کۆڵیـان." و تەنانـەت کاتـێ مردووەکانیـان بـەخاك دەسـپێرن، لەسـەر شـانەکانیان هەست بە قورساییان دەکەن.

بـەم پێیـە ڕۆڵفـۆ، کـە بەڕواڵـەت لـە بـاوو بـاپیرانی بـێ خەبەرە، ڕووبەڕووی بەدبەختیـەکی فرەتـر بۆتـەوە، ئـەویش بـۆ دۆزینـەوەی ڕەگوڕیشـەی ونبـووی خـۆی، کەوتۆتـە هەڵکەنـدنی گۆڕەکانی ئەوانەی دەوروبەری خۆی.

"وابزانم باپیرە گەورەی مـن لـە نزیکـەی سـاڵی 1790 دا لـە بـاکووری ئیسـپانیاوە هـاتووە بـۆ مەکسـیك. "پشـکنینی مێـژوویی" بێهـوودە ئـەوی بـەلای نووسـراوو بەڵگەنامەکانـدا کێشـکردووە و، بـۆ ئـەم مەبەسـتە کتێبخانـەو ژێـر زەمینـی بنکەکانو فەرمانگـەکانی ئامـار و ڕەگەزنامـە گـەڕاوە. مەکسـیك وڵاتی ئەرشیفی ون بـوو و بەڵگـە نامـە جێگۆڕکـێ پێکراوەکانـە. بەتایبەتیش ئەو ناوچەیەی ئەو کە لەنێو ئاشـوب و پەرتەوازییـدا ون بووە.

"ئـەو شوێنەشـوێنێك نـەبوو سـەر بـە خالیسـکۆبێت. ئـەو دەمە بە خالیسکۆیان دەوت نۆڤاگالیسیا کـە لەسـاڵی 1530 دا بەدەستی نـۆنس دی گۆزمـان رزگـار کـرا. بـەلام ناوچـەکەی مـن ناوی "ئاڤالۆس" بـوو، چـونکە بەدەسـتی ئالۆنسـۆدی ئاڤـالۆس ئـازادکرا، واتـە هـەمان ئـەو کەسـەی کـە کۆلیمـاو باشـووری خالیسـکۆی ئـارام کـردەوە. ناوچـەی ئاڤـالۆس بەشـێك بـوو لـە نوائیسپانیا واتە شاری مەکسیکۆ. هەرچـەندە لـە گوادالاخـاراوە نزیـك بـوو، کـە مەرکـەزی نواگالیسـیا بـوو، بـەلام هـیچ پەیوەندییـەکی سیاسـی یـا ئـایینی بـەگوادالاخاراوە نـەبوو. بەدرێـژایی سـاڵانێکی زۆر چـی دۆکیومینـت بـوو لەسـەر خـەڵکی

دەڤەری ئاڤالۆس ون بوو، چونکە تاو تاعوون بوونە هۆی مردنی خەڵکێکی زۆری ئەو دێهاتانە زۆریشیان بەدەستی داگیرکەران کوژران.

یەکێك لە باپیرەکانم لە دایکمەوە ناوی ئاریاس بوو.. لێرەدا مەسەلەیەکی سەیرم هاتە ڕێ. زۆربەی داگیرکەرە ئیسپانیەکان کەسانێکی سەرچڵ بوون، تاوانکار بوون، ئەو ڕاهیبانەی کە ڕاهیب نەبوون، ئەو قەشانەی کە قەشەنەبوون، کەسانێك بوون کە لەڕابوردوودا پیاوکوژ بوون. ناوی وەهایان لە خۆیان نابوو کە ئەسڵی‌نەبوو. بۆ نموونە ڤیسکانیۆ. ناوی بنەماڵەی خزمێکی دایکم ڤیسکانیۆیە. بەڵام ڤیسکانیۆ ناوێکە لە ئیسپانیادا نیيە. ناوچەیەك هەیە پێی دەڵێن ڤیسکایا. وەك دەبینین ناوی شوێنێکیان لەکەسێك ناوە. بەدەربڕینێکی دی ڤیسکانیۆکان کەسانێکی یاخی بوون. گۆڕینی ناو بەلای ئەو جۆرە کەسانەوە شتێکی ئاسایی بووە. ناوی بنەماڵەیان لە خۆیان کردۆتەوە و ناوی ناوچەکەیان بەخۆیانەوە نووساندووە. ئیدی لێرەوەیە کە شەجەرەنامەکە لێکدەترازێت." بەمپێیە دەبێ بڵێین خۆش بەحاڵی خێزانە "ڕەسەن" ە کانی ئەمڕۆی مەکسیك. خوان ڕۆڵفۆ دەڵێ ئەگەر شوێن ڕەچەڵەکی ئەوانە بکەوین سەرەنجام دەگەینە قەشەیەك یان پیاوکوژێك. "هەربۆیە ناوی ڕەسەن درۆیەو لەسەر بناغەی سامان دروست بوون.. دیاریکردنی‌ڕووی ڕاستی مەسەلەکە لێرەوە دژوار دەبێ. لە ئاڤالۆس هەر زۆر ئەستەمە، چونکە شۆڕش دێیەکانی وێران کرد. هەرچی ئەرشیف بوو سووتا. تاقە بەڵگەنامە ئەوانەن کە لە ئەرشیفخانەی شاری مەکسیکۆدا هەڵگیراون. بەمجۆرە چوونە نێو قوڵایی مەسەلەکانەوە دژوارە. ئەمڕۆ دەکرێ گەلێ ڕاستی لە بانکەکانی وڵاتە یەکگرتووەکاندا پەیدا بکرێن. چونکە ئەو هێزە

نێردراوانە کە کالیفۆرنیایان داگیرکرد، لە ئاڤالۆسەوە دەستیان پێ کرد، هەر بۆیە بانکەکانی زانیاریی خۆیان پاراست. باشترین ئەرشیفخانەیان هەیە. چونکە ئەمە خۆی لە خۆیدا بەشێکە لە مێژووی کالیفۆرنیا، تەکساس، شاری مەکسیکۆو ئەریزۆنا." ڕۆلفۆ لە پشکنینەکانیدا تا ئەوێش چووە.

ئەوەی دەربارەی بنەماڵەکەیان دەیزانێ ئەوەیە کە باپیرەی دایکی وەکیل بووە و باپیرەی باوکی خاوەن زەوی وزار. باوك و دایکیشی خەڵکی ناحیەیەکی قەرەباڵغی باکووری شارێکن کە ناوی لۆس ئالتۆسە. "شوێنێکی قەرەباڵغە، زەوییەکەی بێ پیت بووەو خەڵکەکەی بەناچاری بەرەو باشوور کۆچیان کردووە. چەند لەو دایك و باوکانە گەیشتوونەتە باشوور؟ نازانم. ئەم مرۆ کوێستانیانەی کە لەباکوورەوە هاتوون بالاّ بەرزیشن. خەڵکی پێیان دەڵێن کەمەر بەرز، چونکە کەمەریان بەرزە. "ڕۆلفۆ خۆیشی ئەم خەسڵەتەی بەمیراتی بۆ ماوەتەوە. ڕەنگی چاوانی ڕوناکە، وەکو چاوی خەڵکی ئەو دەڤەرە. ئافرەتەکانیشیان بەزۆری قژیان زەردەو چاویان شینە. خەڵکەکەشی هەژارن و بەپێ خاوسی دەگەڕێن. "لەوێ هەرگیز موڵکی گەورە نەبووە، ماڵ و سامانێکی وا لە گۆڕێ نەبووە. لادێییەکان هەمیشە ڕووت و ڕەجاڵن. تەنها کاتێ پێڵاو لەپێ دەکەن کە دەیانەوێ بچن بۆ شار... داب و نەریتی ئەو دێهاتانە تا ئێستاش داب و نەریتی دایکسالارانەیە. لەوێ ئافرەت فەرمان ئەدات. لەڕاستیدا دەسەڵاتی دایکسالاری لەوەختی شۆڕشی کریستیرۆکانەوە هەیە. ئافرەتەکان ڕابەرایەتیی ئەو شۆڕشەیان کرد. شۆڕشی کریسترۆکان شەڕێکی ناوخۆ بوو کە لە شارەکانی وەکو کۆلیما، خالیسکۆو چەند شارێکی تردا لەگەڵ حکومەتی فیدراڵدا ڕوویدا. بەپێی یەکێك لەمادەکانی یاساکانی ئەم

شۆڕشە قەدەغەکرا قەشـەکان دەسـت لـە سیاسـەت وەربـدەن و کڵێسـاکان بـوون بـەموڵکی دەوڵـەت. پاشـان بـەپێی ژمـارەی دانیشـتوان بـۆ دێیـەکان قەشـەیان نـارد. هەڵبـەت خەڵکەکـە سەرپێچییان کرد. خەڵکی ئەم دێیانە زۆر دواکەوتوو و دەمارگیر بوون. بەمجۆرە ململانـێ و کێشـمەکێش پەیـدا بـوو. جـەنگ کـە لەشـوێنە شـاخاویەکاندا دەسـتی پـێ کردبـوو درێـژەی کێشـا. "هەڵبەتە زێدی ڕۆڵفۆ خۆیشـی گرتـەوە. ڕۆڵفـۆ هـەر لـە ڕۆژانـی سـەرەتای شـەڕدا بـاوکی لەدەسـت دا. دوای شـەڕیش بەشـەش سـاڵ دایکـی مـرد. خـوان ڕۆڵفۆیـان خسـتە قوتابخانـەی ڕاهیبـە فەڕەنسیەکانەوە. ڕۆڵفـۆ کەسـاڵانی منـاڵی و ئـەو قوتابخانەیـەی بیردەکەوێتـەوە کـە وەك جێیـەك بـوو بـۆ چـاککردنی ڕەفتـار، سەری دادەنەوێنێ و بەئارامی دەڵێت: ئەمڕۆش ئەو نەریتـە هـەر بەردەوامــە. زۆربــەی خــەڵکی ئــەو دێهاتــە دوور دەســتانەی کەدەیانەوێ منداڵـەکانیان بخـوێنن و هـیچ شـتێك و هـیچ کەسـێك شـك نابـەن، بـۆ ئـەو قوتابخانـە شـەوانە ڕۆژانانـە دەیـاننێرن." لەوانەیـە ئـەم دێـڕە کـە لەیـەکێك لـە چـیرۆکەکانیدا هـاتووە بەشێوەیەکی باشتر گوزارشت لەو تەنیاییەی ئەو سـاڵانە بکـات: "شـتێکی دژوارە بەنیسـبەت ئـادەمیزادەوە کـەوەختێ تـازە خەریکـە دەکەوێتـە سـەرپێ دەسـت لـە شـتێك گیربکـات کـە ڕەوگوڕیشەی وشکبۆتەوە." دواتر ڕۆڵفۆ لەگەڵ ئامۆزایەکیدا کـە یەکێك بـوو لـە ڤیسـکانیۆکان چـووە قوتابخانـەی ئامادەییـەوەو هەر لەوماوەیەدا مانگرتنی گشتی ڕاگەیەنراو سێساڵ لە خوێندن دواکەوتو ناچار بۆ درێژەدان بە خوێندن بەرەو شاری مەکسیکۆ چوو.

ڕۆڵفــۆ دەربــارەی ئــەو ســاڵانەی ژیــانی لــەو شــارە قەرەباڵغەدا، لەکاتێك ئەو دەمە لاوێکـی هـەژار و بێکـەس بـووە“

هیچ نادرکێنێت. بەڵام ئەو ماوەیە کاریگەریی خۆی لەسەر ڕۆڵفۆ هەبووە. لەو ماوەیەدا ژیانێکی سەراسیمەی هەبووەو ئیش و کاری سەیرو سەمەرەی کردووە. لە مەکسیکۆ ماوەیەك حقوقی خوێندو لەکاتەکانی پشوویشیدا دەچوو لەزانکۆدا کۆرسی ئەدەبی دەخوێند.

لەساڵی 1935 دا لە دائیرەی کۆچ بووبەکارمەندو دەساڵی تیا بەسەربرد. لەگەڵ دەسپێکردنی جەنگی جیهانیی دووەمدا سەرگەرمی ڕاییکردنی کاروباری ئەو پەناهەندانەبوو کەزیاتر لە ئەڵمانیای نازییەوە دەچوونو لە ئۆردوگای عەسکەریدا چاودێرییان لێ دەکرا.

بەکۆتایی ساڵی 1947 ئەو کارەشی نەما. دواتر لەکاری نەخشەکێشانی بەربەستێکدا بەشداریی کرد. نەخشەی بەربەستێکی گەورەبوو کە دەبووایە لەسەر ڕووبارێك دروست بکرێ کە خانووی دێهاتەکانی ئەو ناوچەیەی ڕادەماڵی. پاش ماوەیەك ماتۆڕە کارەباییەکان کەوتنەکار، بەڵام دروستکردنی ئەو شارێیانەی کە لەنەخشەکەدا هاتبوون" بەهۆی کەمیی بووجەو خراپ بەکارهێنانی زەوییەکەوە هەرمایەوەو نەخشەکە سەری نەگرت.

خوان ڕۆڵفۆ ساڵی 1956 گەڕایەوە بۆ شاری مەکسیکۆ و خەریکی سیناریۆی سینەمایی بوو. ئومێدەوار بوو کارێکی گرنگ لەو بوارەدا بخولقێنێت. شانی ڕادەتەکێنێت و دەڵێت: "ئەنجامی ئەو کارەم ئەوەندە ئیجابی نەبوو." ساڵی 1959 لە تەلەفزیۆنی گوادالاخارادا دەستی بەکارکرد. لەوێ کۆمەڵێك وێنەی مێژوویی بۆ ئامادەکردنی ساڵنامەیەك کۆکردەوە، کە ئەمەش هەوڵێکی دیی بوو بۆ خڕ کردنەوەی کۆمەڵێك بەڵگەی ونبووی کۆن." مەسەلەکە ئەوەیە کە لەگوادالاخارا تاقە

مەڵبەنـدی چـالاکیی ڕۆشـنبیری بانکـە، بـانکی پیشەسـازیی خالیسکۆ، کە ساڵانە کتێبێکی مێژوویی بڵاو دەکاتەوەو بەدیاری ئەیـدا بەخـەڵك. بـەم پێیـە بـیرم لەشـتێك کـردەوە: بڕیـارم دا هەموومێژووی خالیسکۆ کۆ بکەمەوە تا بەشێوەیەکی ڕێکو پێك لـە کتێبێکـدا بڵاوبکرێتـەوەو بـۆ ئەمـە ویسـتم تەلـەفزیۆنیش هاوکـاریم بکـات." لـەم بارەیەشـەوە کـە ئایـا پڕۆژەکـە سـەری نەگرت یان ڕۆڵفۆ دەسبەرداری بوو، هیچ ناڵێت.

خوان ڕۆڵفـۆ ئـەمڕۆ (ئـەم وتـارە سـاڵانێك بـەر لـە مـەرگی نوسـراوە و ڕۆڵفـۆ لەسـاڵی 1986 دا کۆچـی دوایـی دەکـات- وەرگێڕی کوردی-) لە "ڕێکخراوی سووڕپێستەکان" کاردەکات، ئـەو ڕێکخـراوەی کـە کـاری پاراسـتن و نیشـتەجێکردنی ئـەو سووڕپێسـتانەیە کـە لـەدواوەی کـاروانی پێشـکەوتنەوەن و لەشاری مەکسیکۆدا لە پەراوێزدا دەژین و ئاشووبگێڕەکان وەکو قاچاخچی بەکاریان دەهێنن. ئەم کارەش کارێکی ئاسان نیـیە و مایەی ماندوویێتی و نائومێدییە. ڕۆڵفۆ هەندێ جار بـۆ ڕۆژانێکـی زۆر لەسەریەك لەبیابانە تەمومژاوییەکانـدا سـەرقاڵی ئەنجامـدانی ئـــەرکێك دەبـــێ و لەوســـەرەوە بەشـــەکەتی و بەدووچـــاوی بەقووڵاچـووەوە دەگەڕێتـەوە. هـەر سـەفەرێك لـەو سـەفەرانە دەڵـێی گورزێکـە لـەو دەوەشـێنرێ. لـە ڕۆژانـی پشـوودانـدا لـە ژوورە پاکەکـەی خۆیـدا، لـە نهـۆمی سـێیەمی ڕێکخراوەکـەدا، بەســـەر مێزەکەیـــدا دەنوشـــتێتەوەو لەهـــەر جێیـــەکی ساختومانەکەدا کە دەست بۆ تەلەفۆن دەبرێ ئـەو هەڵیـدەگرێ، دەڵێی بەردەوام ئەویان دەوێت. هەمیشە چاو لەڕێیـە. دەشـێ هـــەر ســـاتێك هەڵســـێت و بـــڕوات. دیوارەکـــانی چـــواردەوری شووشـــەیین و هـــەروەختێ کرێکارەکـــان بەدرێـــژایی ســـاڵۆنەکە دەنگـە دەنـگ و هـەرا بەرپادەکـەن، ئـەو بەچـاوانی هەمیشـە

نیگەران‌و بێدەنگ و بەجلێکی ڕەشەوە لەپشت مێزەکەیەوە دەشـوبهێتە قەشـەیەك —قەشـەیەکی پەرێشـان کـە پـاش ماندوویێتی‌ی ڕۆژێکی درێژ لەژووری دانپیانانەکەیدا دادەنیشێت.

عەسـری ڕۆژێکـی مـانگی حـوزەیران دوای ئـەوەی کـە هەفتەیەك لەماڵەوە لەشوێنی کارەکەیدا بەدوایەوە بووم‌و جارێك کاری پەلەی دۆزیوەتـەوەو جارێك خـۆی ون کـردووەو جـارێکی تـریش وادەی خـۆی بـەجێ نـەهێناوە، دواجـار ئـەوم لەسـالۆنی ئۆتێلەکە بینـی. بەشـڵەژاوی و بەڕوخسـاری پڕنهێنی‌یـەوە هاتـە ژوورێ. چـەند سـەعاتێك دواکـەوتووەو زۆر سەراسـیمە دێتـە پێشچاو. لە نهۆمی دووەمدا لەسەر قەنەفەیەك دادەنیشێ و چاو دەبڕێتـە زەوییەکـە. ئامادەیـە یەکسـەر هەڵسـێت و بڕواتـە دەرەوە. خەریکی هەزار کـارە. جگـە لـەکارەکانی ڕێکخراوەکـە، خەریکی فیلمێکی ئەزموونگەریشە کە ناوەڕۆکەکـەی یـاخیبوونی کۆمەڵایەتی‌یە. ڕۆڵفۆ بە ڕوونی نازانێت بۆ ڕووی کردۆتە ئەدەب، جگـە لـەوەی ڕۆژێکیـان چـاوی کردۆتـەوەو خـۆی لـەو بـوارەدا بینیوەتەوە. ڕەنگە تاقـە کەسـێك کـە بۆتەمایـەی ئـەو گوناهـەو پێویستە لەو بارەیەوە سەرزەنشتی بکـرێ، قەشـەی دێ‌ی سـان گابرێل بێت.

ئـەم مەسـەلەیە دەگەڕێتـەوە بـۆ ڕۆژانـی جـەنگی کریسـترۆکان. ئـەو دەمـە ڕۆڵفـۆ لەگـەڵ نەنکیـدا لـە کێڵگەیـەکی خێزانیـدا دەژیـا. نـەنکی ئافرەتێـك بـووە کـە جگـە لـە کتێبـی دوعاکـانی خـۆی نـەیتوانیوە هیچـی تـر بخوێنێتـەوە. بـە بـڕوای ڕۆڵفۆ ئەو دوعایانەی لەبەر بووە. بەڵام کتێبخانەیەکی بچووك لـە خانووەکەدا بـوو کـەهی قەشـەی دێیـە کـە بـوو. لەبـەر ئـەوەی سەربازەکانی دەوڵەت خانووەکـەی قەشـە دەکـەن بـە بارەگـای

خۆیـان" قەشـە کتێبخانەکـە دەبـات بـۆ مـاڵی نـەنکی ڕۆڵفـۆ و "بەمجۆرە هەموو ئەو کتێبانەم خوێندەوە.".

بـەڵام سـاڵانێکی دواتـر، واتـە نزیکـەی سـاڵی 1940 بـوو کەلەو تەنیاییەی کە لەو شارەگەورەیەدا تیادەژیا بـۆ یەکـەمجار قەڵەمی خستە سەر کاغەز و ڕۆمانێکی گەورەی سـەبارەت ژیـان لەشاری مەکسیکۆدا نووسی. "بۆیە دەستم دایە نووسین چـونکە دەمویســـت لـــە تـــەنیایی ئـــەو ژانـــەی دەوری داوم بێمـــە دەرێ."پاشــان ڕۆڵفـۆ بەچـڕکردنەوەی ئامانجــەکانی و پشــت بەستن بـەیادەوەریی شەخسـی ڕێی خـۆی دۆزییـەوەو لەسـاڵی 1945 دا کورتـە چـیرۆکە بەناوبانگەکـەی "ئـەو زەوییـەی کـە پێیـان دایـن" ی نووسـیی‌و کۆمەڵـە کورتـە چـیرۆکەکانی خـۆی سـاڵانێك دواتـر بـەناوی "پێدەشـتی گڕگرتـوو یـان (پێدەشـتی ســـووتاو) " 1952 ەوە بڵاوکـــردەوە. لەســـاڵانی 1953 و 1954 یشدا دەستی بە نووسینی "پیدرۆپارامۆ" کرد.

ئـەو مـاوەکورت و پرشـنگدارەی کـە خـوان ڕۆڵفـۆ تێیـدا نوسـیی یەکێکـە لەشـتە سەرسـوڕهێنەکانی ئـەدەبی ئـەمریکای لاتـین. ئـەو ڕێی تـازەی نەکردۆتـەوە، بـەڵکو لەسـەر هـەمان ئەوڕێیـە ئاشـنایانە هـەنگاوی نـاوە، بـەڵام هـەنگاوی سـەنگین. ڕۆڵفۆ دەربارەی ئەو شتانە دەنووسێت کە دەیانزانێ و هەستیان پـێ دەکـات. لەکارەکانیـدا جـۆش و خـرۆش و ئـەڵهای سـادەی جووتیـــار دەبینینـــەوە وەختـــێ لەگـــەڵ کۆمـــەڵێك مەســـەلەی گەوهـــەریی وەکـو خۆشەویسـتی، مـەرگ، ئومێـد، برسـێتی و زەبروزەنگـــدا ڕووبـــەڕوو دەبێتـــەوە. ئـــەدەبیاتی دیارگـــەرایی بەهاتنی ئەم نووسەرە شـێوەی نامەنووسـی‌و سـوودوەرگرتن لـە فۆلکلۆر دەخاتە لاوە.

خـوان ڕۆڵفـۆ نووسـەرێکە شـەیدای شـیعری سـەرەتایی دەڤەرە بیابانیـەکان و شـادیەیە سـادەکانی کـاتی درەو و کـاری تاقەتپڕووکێنــە کــە هەمیشــە لەگــەڵ ئافــات و برســێتیدا دەســتەویەخەن. زمـانی ڕۆڵفـۆ هـەروەکو دونیاکـەی سـادەو چڕوپڕە. ئەو پەیامێکی دیـاریکراوی نیـیە. بـەڵکو تـەنها وێنـەی بێنەوایی و هەژاری لەسـەر زەمینێکـی وێرانـدا دەکێشـێت. سـەر زەمێنێـك کـە زامـەکانی دەمیـان کردۆتـەوەو لـەژێر قرچەقرچـی هەتاودا دەسووتێن، سەرزەمینێك کـە چـارە نووسـێکی مـەرگبار مێرگ وکێڵگە سەوز و مەوجدارەکانی کردووە بەکۆمـەڵێك گـۆڕی زار داچەقیوو بۆنکردوو. خـوان ڕۆڵفۆ نووسـەرێکە کـە بێـدەنگی بەرامبەر خیانـەت و نـادادی وەك بەشـێك لـە پەتایـەك کـە پـێی دەڵـێن ژیـان، دەبێتـە مایـەی ئـازار بـۆی. نـاوەڕۆکی کارەکـانی غەمێکە کە لەشێوەی موڵکداریی ئادەمیانەدا خۆی دەخاتە ڕوو.

یــەکێك لــە کەســێتیەکانی کۆمەڵــە چــیرۆکی "دەشــتی گڕگرتــوو" لــە ئاسمــانی خــاڵی و تەمومــژاوی و گڕگرتــووی دەوروپشـتی خـۆی دەڕوانـێ و دەڵێـت: "ئـەم هـەموو زەوی و زارەبـێ بەروبوومـە" ئـەم دێـڕە ئـاوازی سەرانسـەری کتێبەکـە پێکـدەهێنێ. سکێچـە ئینتیباعیـەکانی ئـەم کتێبـە" کۆمەڵـە نیگایەکی تێپەڕن بۆ ناو ڕۆحی وێرانی. ئـەم چیرۆکانە بـەکات و شــوێنەوە وابەســتەنین، کەچــی لەگــەڵ ئەمەشــدا ڕۆحێــك لەگشــتیاندا لانــەی کــردوە. شــوێنی چــیرۆکەکە دەڤــەرێکی باشووری خالیسکۆیە کە لە ڕۆژانی شۆڕشدا گروپە چـەکدارەکان دەبنەمایەی وێرانکردنی. پاشان بە پـەرەوازە بـوونی خەڵکەکـە، کریسترۆکان دەستیان دایـە شـۆڕش و لـەو ماوەیـەدا "جـۆرێکی تـری نیشـتەجێکردن هاتـە ئـاراوە. سـوپا خـەڵکانی لـە خـانووە دێهاتیەکاندا کۆکردەوە. کاتێ کە شەڕیش زیاتر پـەرەی سـەند،

خەڵکەکە لەلادێوە بەرەوشارە گەورەکان کۆچیان کرد. بەم پێیە زەوی وزارەکان پشتگوێ خرانو لەشوێنی تردا بەدوای کاردا گەڕان،چەند ساڵێك تێپەڕی و ئیدی نەگەڕانەوە. "چاککردنی زەویو زارەکان هیچ ئەنجامێکی نەبوو، چونکە بەرێکوپێکی بەڕێوە نەچوو.

"زەوی وزارەکان لەبری ئەوەی بەسەر جووتیارەکاندا دابەش بکرێن، کەوتنە دەستی وردە کاسبکارەکانەوە. دارتاشەکان، بەنناکان، سەرتاشەکان و پێڵاودرووەکان بوونە خاوەن زەوی. ئەوانە تاقە کەسانێك بوون کە "کۆمەڵگا" یان پێکدەهێنا. بۆ پێکهێنانی کۆمەڵگایەك "بیست و پێنج کەس بەس بوونو ئەوەندەش بەس بوو کە ئەم بیست و پێنج کەسە پێکەوە خڕبنەوەو بچن داوای زەوی و زاربکەن. دێهاتیەکان ئەمەیانە نەکرد. هەر بۆیە تائێستاش بستێك زەوی شك نابەن. جووتیار دەبووایە یەکسەر پشت بەموڵکدار ببەستێ. مەسەلەکان بە بەرژەوەندیی خاوەن زەوی و زارەکان شکایەوە. لەم ساڵانەی دواییشدا هیچ گۆڕانێك بەرەوباشی ڕووی نەداوە." ئەمڕۆی جووتیارانی خالیسکۆ" هیچیان نەماوە تا گوزەرانی پێ بکەن. بەبێ هیچ دەرامەتێك دەژین. بەشوێن کاردا تا کەنار دەریاکان دەڕۆن یان سنووری وڵاتە یەکگرتووەکان دەبەزێنن و بەکرێی ڕۆژانە کاردەکەن. لەوەرزی باراندا دەگەڕێنەوە بۆ خانووە کانیان تا زەویە بچکۆلەکان بکێڵن. بەڵام مناڵەکانیان هەر ئەوەندە بالاًیان کرد، ئیدی لەوێ نامێننەوە. ئومێدێك بەو زەوییانەنییە. زەویگەلێکی بەیارن."

ڕۆڵفۆ شیوەن بۆ ئەو زەوییانەدەکات. کتێبی "دەشتی گڕگرتوو" لاوانەوەی دەڤەرێکە کە دواین هەناسەی هەڵدەکێشێت. تابووتێکی حەتمی هەروەك هەورێکی تۆفانی و

قورس بەئاسمانیەوەیەو جگە لە خۆ بەدەستەوەدان چارێکی دیکەنییە. لەژێر بانێکی وەهابێ ڕۆحدا، ئازایەتیەکی دڕندانە لە شێوەی هەڵچوونی ناوبەناوی ئاوێتە بە توندو تیژی و بێ سۆزی و ڕێگری وکوشت و کوشتاردا خۆی پیشان ئەدات. ئەمە سەرزەمینی پیاوانێکە کە هەمیشە بەخەیاڵی مردووەکانەوە دەژین و هی ئافرەتانێکە کە بەتەنیا ماونەتەوە. سەرزەمینێك کە تیایدا "باری شانی مردووەکان لەهی زیندووەکان زۆر قورسترە." خەڵکەکەی دەڵێن: "گەر کارێك نییە بیکەین، باشە، بانەبێت." سەر دائەنەوێنن و چاوەڕێی ئارامیی مەرگ دەکەن.

ڕۆڵفۆ دەڵێت شۆڕش کۆتی لەسەر گەلێ شت شکاندکە لە هەندێ لەو دێهاتانەدا ببوونە نەریت و خوو. خەڵکی لەچەند دێیەکی خالیسکۆدا بەپیاو کوشتن دەژین. ئەمە بۆتە پیشەو ڕێیەك بۆ گوزەران. "لە نێو ئەم دێیانەدا شوێنێك هەیە پێی دەڵێن ئال چانتلە کە تایبەتە بە یاخییەکان. دەسەڵاتی دەوڵەت لەوێ بوونی نییە. تەنانەت سەربازانی دەوڵەت پرکێشی ناکەن خۆیان پیشان بدەن. ئەو ناوچەیە شوێنی مەحکومە هەڵاتووەکانە. ئەم جۆرە کەسانە لە شوێنی تریش دەبینرێن. بەڕواڵەتیش ئەم خەڵکانە ئارامترین خەڵکی دونیا دێنە بەرچاو. کاریان بەکاری کەس نییە. نهێنی ئامێزن و کەس سەر لە کاریان دەرناکات. بەڵام لەگەڵ ئەمەشدا لەودیو ڕواڵەتی ئارامی هەریەکێك لەوانەوە" کەسێك خۆی حەشارداوە کە تاوانگەلێکی زۆری کردووە. بەم پێیە مرۆڤ نازانێ سەروکاری لەگەڵ کێدایە، لەگەڵ چەکدارێکدا کە لە خزمەتی فەرماندەیەکی ناوچەییدایە، یان لەگەڵ جووتیارێکی سادەدا." زۆربەی ئەوانەی کە بۆ دەسگیرکردنی ئەوانیش دانراون" خەڵکانێکی یاسا شکێنن.

چیرۆکی "ئەو شەوەی کە بەتەنیا مایەوە" چیرۆکی پیاوێکە کە لەدەست عەدالەت ڕایکردووە، کە شەو و ڕۆژ بکوژانی کەسانی خێزانەکەی هەروەکو سێبەر شێلگیرانە بەدوایەوەن. ئەم پیاوە شەوێکیان کە بۆ کۆلیتەکەی دەگەڕێتەوە بەرێکەوت لەمیانیدووکەڵی ئاگردانەکەیەوە چاوی بە جەستەی دوو مامی خۆی دەکەوێ کە بەدارێکا هەڵیانواسیون. سەربازەکان بەدەوری ئەم دوو جەستەیەدا ئەڵقەیان داوە. وەختێ ئەمیش دەیەوێ بەرەو دارستانەکە بڕوات و ڕابکات، گوێی لە دەنگی یەکێکیان دەبێ کە دەڵێت: "ئەگەر تاسبەی بەیانی نەیدۆزینەوە، کێ یەکەم کەس بگاتە ئێرە مێشکی دەپرژێنین تا حسابمان پاك و پیس بێ."

لەم سەرزەمینی نەفرەتلێکراوانەدا کەس لەبەر گوناهی گێلێتیەکانی شایانی سەرزەنشتی نییە" گەرچی وێڕای ئەمەش هەموویان تاوانکارن، چونکە گەرچی لە ئینسانیەت دایانبڕانوون، بەڵام هەردەبێ سزای خۆیان وەربگرن. دەشێ ئەو گوناهە ناوێکی دیاریکراویشی نەبێت، بەڵام لەهەموو حاڵەتێکدا ئەوە هیچ لە قورسایی باری گوناهەکە کەم ناکاتەوە. لە چیرۆکی "دەمەوسەحەر" دا جووتیارێك دەخرێتە بەندیخانەوە بەوتاوانەی لە دەمەقاڵێیەکدا گەورەکەی خۆی کوشتووە. هەرچەندە جووتیارەکە هیچ شتێکی لەم بارەیەوە لەیادنەماوە، بەڵام لەبەرخۆیەوە دەڵێت: "مادامەکی لەزیندانندام، کەواتە دیارە هۆیەك لە ئارادایە."

چیرۆکی "گوێ له وەرینی سەگەکان بگرە"* دەربارەی باوکێکه که کوڕه بریندارەکەی خۆی کردۆته کۆڵ و له کاتێکا باران بەسەریدا دەبارێ دەیبات بۆ شار تا لەوێ چارەسەر بکرێ. بەبڕوای ڕۆلفۆ له پەیوەندیی نێوان باوکان و ڕۆڵەکانیاندا هەمیشه ناتەبایی و تاوانبارکردنی یەکتر له ئارادایە. ئەمانه تەنانەت لەکۆمەك کردندا بەیەکتریش هەر دوچاری نشوستی دەبن. ئەوەی وەچەیەك بۆ وەچەیەکی تری دەگوێزێتەوە جگه له لاوازیی پیران هیچی دی نییە. لاوان بێ دیفاعانه فڕێ ئەدرێنه نێو جیهانەوە تا عەزابی درێژخایەنی ژیان بدەن بەکۆڵیاندا. وەنەبێ ژنان ومێردانیش پەیوەندییان خۆشتر بێ. "گوزەرگای باکوور" چیرۆکی پیاوێکه که خێزانەکەی خۆی جێ دێڵێت و وەکو کۆچەرێکی مەکسیکی له سنووری ولاتەیەکگرتووەکان تێدەپەڕێت. لەوێ تەقەی لێ دەکەن و ئەمیش بەناچاری دەگەڕێتەوە بۆ دێکەی خۆیان، بەلام تەماشادەکات ژنەکەی وازی لێ هێناوە. وەختێ منالەکانی جێ دێڵێت و بەدوای ژنه ونبووەکەیدا ئەڕوات، دەڵێی له نێوچەوانی نووسراوە کەدەبێ وەکو ڕۆحێکی عەزابدیدە بێته ئاوارەی هەموو جێیەك.

کورته چیرۆکی "لۆڤینا" تەواوی خەسڵەتەکانی کۆمەڵه چیرۆکی "دەشتی گڕگرتوو"ی له خۆگرتووە. لۆڤینا دێیەکه لەسەر تەپۆلکەیەکی قسڵین بیناکراوە. "شوێنێکه لەسەره

---

* ئەم چیرۆکه بەناوی "سەگێك ناوەڕێت" لەگەڵ دوو چیرۆکی تری "خوان ڕۆلفۆ" دا کراون بەکوردی و لەم کتێبەدا بلاوبوونەتەوە: (خەونێك لەولاتی پیاوه بچکۆلەکاندا – کورته چیرۆکی جیهانی– وەرگێڕانی: ئازاد بەرزنجی – چاپی یەکەم 1998– سلێمانی)

www.pertwk.com

مەرگدایـە، تەنانــەت سەگەکانیشـــی مــردوون." ئەمــە شــاری تارماییەکانـە کـە ئەوەنـدەی نـەماوە بەتــەواوەتی نوغرۆبێـت. چیرۆکبێژەکە بەو موسافیرە دەڵێ کە نیازی وایە تیا بمێنێتەوە: "خەم هێلانەی تیا کردووە. زەردەخەنەش تیایدا هیچ مانایـەکی نییـە. هــەر دەڵـێی ڕوخسـاری ئادەمیزادەکـان بەسـتوویانە." ئەمڕۆ دانیشتووانی ئـەو دێیـە بـریتین لـە "پیرەکـان و ئافرەتـە تــەنیاکان" ئــەو کەســانەی لــەم دێیــەدا ماونەتــەوە نــاتوانن لـەمردووەکانیان جـودا ببنـەوە. لەبـەر ئـەوەی "لـەوێ دەژیـن، ناتوانین جێیان بهێڵین." ئەمانە تەمەنی خۆیان، ئـەو ڕۆژگـارەی پـێی مەحکومن بەسەر دەبـەن و لـەو بڕوایـەدان "تـا هـەر کاتـێ بیەوێ درێژە دەکێشێت."

ئـەم چـیرۆکە کـەم تـا زۆر هـەمان دیمـەنی دانیشـتوانی "کۆمالا" مان بیردەهێنێتەوە لـەڕۆمانی "پیـدرۆپارامۆ" دا، ئـەو شــوێنەی کــە زینــدووەکان گــەر شــتێکیان مابێتــەوە" ئــەوا لەگەڵمردووەکانـدا جیاوازییـان نییـە. کۆمـالا ناوچـەیەکی بـێ پیتە، هیچ نییە جگـە لـە چـاڵێك کـە کەوتۆتـە نێـو پانتاییـەکی دەشـتاوییەوە، بـەلای ئەوانــەوە کــە کەوتوونەتــە داوی ئــەم ناوچەیەوە چـاڵێکی گڕگرتـووە. لـەنێو کۆمـەڵێك تەپۆڵکـەدا کـە کەوتۆتــە ســەر "پشــکۆ گڕگرتووەکــانی زەوی و لەبــەردەم دۆزەخدایە"، ئەو شوێنەی کە تەنها سێبەری ژیانی تیایە.

خـوان پریسـیادۆ کـە پـاش سـاڵانێکی زۆر لەگـەڕان بـەدوا منـداڵێتیی ونبوویـدا دەگەڕێتـەوە بـۆ کۆمـالا، هـاتووە تـا ئـەو بەڵێنەبباتـە سـەر کـە لـە پێخـەفی مەرگدا بـەدایکیدا. هـاتووە تابیرەوەرییەکانی دایکی کۆبکاتـەوەو دەشـێ بـۆ شـیکردنەوەی دەروونیی ڕابوردووی خۆیشی بەرەو کۆمالا هاتبێت.

بەهەرحاڵ ئێمە ڕووبەڕووی شێوەیەکی تری ئەو ئەفسانە مەکسیکیە دەبینەوە کە دەڵێت منالّی ناشەرعی تا ئەبەد لەگەڕاندایە بەدوای باوکی نەناسی خۆیدا. خوان پریسیادۆ دێیەکی چۆڵ ئەدۆزێتەوە —کە نزیك خالیسکۆیە و لەواقیعیشدا بوونی هەیە— لەدەنگ و دەنگدانەوە پێکهاتووە. جادەیەکی گڵ بەرەودێ یەکە دەڕوات. لەڕێی قسەکانی پیاوێکی ولاّخدارەوە —کەناوی ئابۆندیۆیە و کوڕی ناشەرعیی پیدرۆپارامۆیەو بەمجۆرە زڕبرای خوان پریسیادۆیە — بۆی دەردەکەوێت کە پیدرۆپارامۆ مردووە. ئەوەندە نابات کە بۆی ڕوون دەبێتەوە کەهەموو —تەنانەت خۆیشی— مردوون. مانگ مانگی ئابەو هەوا بێحەد گەرمو تاقەت پڕوکێنە. تەواوی دیدارەکانی لەگەڵ تارمایی و خەیاڵاتدایە. ڕۆڵفۆ دەڵێ، ئەم دێیانە وەك کۆمەڵێك گۆڕن پێشکەش بەمەرگ کراین. لێرەدا ڕێزلێنانی مەسیحیەکان لە مردووەکان لەگەڵ پەرستنی باوباپیران لە ڕێبازی کافراندا تێکەڵ دەبن. دەڵێن ڕۆژانێك هەن لەساڵدا مردووەکان دەگەڕێنەوە لای زیندووەکان. "هەندێ بڕوایان وایە کە ئەو کەسانەی بە گوناهباری دەمرن مەحکومن بەوەی کە بۆ هەتا هەتایە دەبێ لەسەر زەوی سەرگەردان بن." ئەمانە کۆمەڵێك ڕۆحی عەزابدیدەن کە چنگیان لە ئارامی گیرنابێت.

پاش ماوەیەك خوان پریسیادۆ بۆی دەردەکەوێت کە سەری "پڕە لەدەنگ و دەنگدانەوە." لەڕاستیدا ئەو لە دونیایەکی ترەوە چیرۆکەکە دەگێڕێتەوە. لەنیوەی ڕۆمانەکەدا مەرگی ئەو —یان ئاگادار بوون لەو ڕاستیەی کە ئەویش مردووە— ئاشکرا دەبێ. ڕۆژێکیان ئەو لەپاڵ لاشەیەکی ساردو ئەشکەنجەدراودا لەسەر شەقامێك دەدۆزنەوە. دەڵێی لەترسانا مردووە. دەنگێك دەڵێت: "پیاوکوژەکان کوشتیان." ئەو لەنێو

گۆڕەکەی خۆیەوە، لە قووڵایی زەوییەوە، گوێ بۆ جووڵەی بێ ئارامی مردووەکان شل دەکات و تۆزەتۆزە چیرۆکی پیدرۆپارامۆ پێکدێت.

کاتی ڕووداوەکانی چیرۆکەکە سەرەتاکانی سەدەی بیستەمە، سەروەختی شۆڕشە بەدوایەکدا هاتووەکانی مەکسیك. پەیدا بوونو کەوتنی پیدرۆپارامۆ بەشێوەیەکی ورد پشت بە کۆمەڵێك هۆکاری مێژوویی دەبەستێت. ڕۆلفۆ دەڵێت شوێنی چیرۆکەکە لەنەخشەی گشتیی ڕووداوەکاندا، ناوچەی "خالیسکۆ" یە، بەڵام لە ڕاستیدا ڕەمزێکە بۆ تەواوی وڵاتی مەکسیك. ڕۆلفۆ زۆر بەڕاستیەکانەوە خۆی نەبەستۆتەوە، بەڵکو لە دیدی خۆیەوە دەڕوانێتە ئەو ڕاستییانە. "من هەموو مەکسیك گەڕاوم و دەرەبەگی گەورەم لەناوچەی گیریرۆ و شوێنی تری وڵاتدا بینیوەو، کە هاتووم و پیدرۆپارامۆم خستۆتە شوێنێکی وەکو خالیسکۆوە لەبەر ئەوە بووە کە زیاتر شارەزای ئەو ناوچەیەم. بەدبەختانە کە من حەزدەکەم کەسە خەیاڵیەکانی خۆم لە شوێنی جوگرافیایی دیاریکراودا دابنێم."

وێنەی پیدرۆپارامۆی موڵکدار دوورنییە لەو موڵکدارەوەی کە لەباکووری مەکسیکدا، واتە ئەو شوێنەی شۆڕش تیایدا دەستی پێکرد، لەو پەڕی خۆشگوزەرانی و سەڵتەنەتدا دەژیا ئەو موڵکدارەی کە لەڕێی دارایی و موڵکە زۆرەکانیەوە خۆی لە پایتەخت دەژیاو منداڵەکانیشی بۆ خوێندن دەناردە ئەوروپا و زەوی و زارەکانیشی دەخستە کارەوە، بەبێ ئەوەی خۆی چاویشی پێیان بکەوێت. پیدرۆپارامۆ نموونەی موڵکدارێکی مام ناوەندییە کە لە خالیسکۆدا دەژییا، لە دەرامەتی زەوییەکانی گوزەرانی دەکردو ئەم ڕاستەوخۆ خۆی چاودێریی دەکردنو هەندێ جار شان بەشانی کرێگرتەکانی کاریشی دەکرد. لەگەڵ

ئەمانەشدا لەرووی دەسەڵات و درِندەییەوە هیچ جیاوازییەکی لەگەڵ ئەو جۆرە موڵکدارەی پێشوودا نەبوو.

لەرێی یادەوەریی کۆوە روخساری وردی پیدرۆپارامۆ دەکێشرێ. ئەو لەرابوردوویەکی دوورەوە زەوییەکی بەناوی (میدیالۆنا– کەبەمانای نیوەی مانگ دێ) وە بەمیراتی لە باوکیەوە (واتە دۆن لۆکاس) بۆ ماوەتەوە. دۆن لۆکاس خۆی بەدەستی جووتیارێك کوژراوە و کورەکەی خۆی بەدڵێکی پر لە رق و کینەوە بۆ خەڵکی ئەو دەڤەرە جێ دێڵێت. هەمان ئەو خەڵکە وردەوردە فێردەبن لەو بترسن. پیدرۆپارامۆ کە لاوێکی بێباك و شادە بە پشتی پلەوپایەکەی و لە رێی رقەوە جڵەوی کاروبارەکان دەگرێتە دەست. لەبەر ئەوەی دەسەڵاتی رەهاشی هەیە، خاوەن زەوی و زارەکان دەکرێت، راوە دوویان دەنێت و لە گۆرەپانەکە دەریان دەکات، دەست دەکات بەساختەکردنی بەڵگەنامەکان، سنورەکان دەگۆرێت و هەرکاتێ پێویست بکات زەبروزەنگ بەکار دەهێنێت. دۆن لۆکاس قەرزێکی زۆری بۆ جێ هێشتووە کە ئەم نیازی نییە هیچیان بداتەوە. وەکیلێکیشی هەیە (واتە فۆلگۆرسیدانۆ) کە کارەکانی بۆ بەرێوە دەبات. یەکێك لەخاوەن قەرزەکان چەند خوشکێکی بنەماڵەیەکن بەناوی پریسیادۆوە. پیدرۆپارامۆ بریار ئەدات خوشکێکیان کەناوی "دۆلۆریس"ە (دایکی خوان پریسیادۆشە کە گێرەرەوەی چیرۆکەکەیە –و.کوردی–) بهێنێت. فۆلگۆر سیدانۆی وەکیلی هانی دۆلۆریس ئەدات کە شووی پێ بکات هەرچەند "مانگ لە بورجی دووپشکدایە". بەڵام پیدرۆپارامۆ توانای چاوەروانیی نییە. ئەوکە هیچ حیسابێك بۆ هەست و سۆزی خەڵکی ناکات، گوێ بەهیچ نادات. ئەمانە هەمووی خوان پریسیادۆ" کورەکەی دۆلۆریس، لەرێی ئافرەتێکەوە دەیبیستێت کە لە

بوونەوەرەکانی ناوخەون دەچێت و نـاوی ئـەدۆڤیخیس دیادایـەو هاوڕێی گیانی بەگیانیی جارانی دایکی بووە. هـەر ئەویشـە لـە بێـدەنگیی گۆڕەکەیـدا کەباسـی ئـەوە دەکـات چـۆن لەشـەوی یەکەمـدا ئـەم لـەجیاتی دۆلـۆریس دەچـێت لەگـەڵ پیـدرۆپارامۆ دەخەوێت. دواتر دۆلۆریس کەهەست بـە دڵبرینـداری دەکـات بـۆ هەمیشە کۆمالا جێ دەهێڵێت.

دەڤــەری میــدیا لۆنــا بــەنازو نیعمــەت دەگــات، بــەڵام شـڵەژانیش بەخۆیـەوە دەبینێـت. ڕۆژێـك چـەکهەڵگرانی شـۆڕش دەگەنـە ئـەوێ. واتـە واتێـك بڵاودەبێتـەوە گوایـە پانچـۆڤیا لـەو دەوروبەرەیــە. پاشــان کریســترۆکان پەیــدا دەبــن. بــەڵام پیدرۆپارامۆ هەموو جارێ لەگەڵیاندا سـازش دەکـات و بـەمجۆرە سـەرکەوتن بەچـنگ دێنـێ. پەیوەنـدی بـە شۆڕشـەوە دەکـات و بەمەگیانی خۆی رزگـار دەکـات و بـەمجۆرە سـەرکەوتن بەچـنگ دێنــێ. یاخیــەکان دەعــوەت دەکــات و وادەی پــارەو چــەك و تفاقیـان ئـەداتێ. پاشـان کەسـێك کـەناوی داماسـیۆیەو جـێی متمانـەی خۆیـەتی، دەینێرێتـە ناویـان تـا هـەم لەگەڵیانـدا شـەڕ بکـات و هـەم بیانخاتـە ژێـر چـاودێریی خۆیشـیەوە. ئـەم پلانـە بووجەی ناوێت“ چونکە ڕێیان پـێ دراوە کێڵگـەکانی هاوسـێکان تالان بکەن. بەمجۆرە تەنانەت لە وێرانیشـدا کارەکـان بەحـەز و ویسـتی ئاغـای میـدیالۆنا (پیـدرۆپارامۆ–و.کـوردی–) کۆتاییـان دێ.

بــەڵام زۆریــش ناخایــەنێ کــە بەمــەرگی "میگیــل"ی جگەرگۆشــەی یەکــەمین گــورزی تــێ ئەسـرەوێ، ئــەو کــوڕە شــەڕەنگێزەی کــە هــەر لەحەڤــدە ســاڵیەوە دەســت ئەداتــە پیاوکوژی و بەحوکمی دەسەڵاتی باوکی لەزیندان ئازاد دەکرێ. میگیل دەمەوسەحەری شـەوێك لەشـەوانی سـەرەڕۆیی، وەختـێ

بەرەوماڵەوە دەچێتەوە، لەسەر ئەسپەکەی دەکەوێتە خوارەوە و دەمرێت. ئەمەش دەبێتە سەرەتایەك بۆ کۆتایی پیدرۆپارامۆ. ئەو خۆشی هەست بەوە دەکات: "ئەمە باجی خۆمەو ئەبێ بیدەمەوە."

سەرەنجام ئەوەی کە پیدرۆپارامۆ دەفەوتێنێ، هەر ئەوشتەیە کەبە بڕوای خوان ڕۆڵفۆ هەمووان دەفەوتێنێ، ئەویش" خەیاڵە، خەیاڵێك کەلە عیشقێکی ئەستەمدا بۆ سوزانا سان خوان بەرجەستە دەبێ. سوزانا هاوڕێی منداڵی پیدرۆپارامۆ بووە کە لە ئاوی ڕووبارەکانی ئاوایی دا بەڕووتی لەگەڵیا مەلەی کردووە و لەوەرزی بادا پێکەوە کۆلارەیان بۆ ئاسمان هەڵداوە. سوزانا "ئەو ئافرەتەی کەسەر بەم دونیایە نییە." ئافرەتێکی سەیرو دڵڕفێن وخەوناوییە، هەمیشە لە لێواری شێتیدایەو دووچاری کابووس و خەیالاتە. ئەم وێنە تەمومژاوییەیە کە بۆ هەتا هەتایە دەسبەرداری بیرو خەیاڵی پیدرۆپارامۆ نابێت. سوزانا هەر بەمناڵی دایکی دەمرێ و بەدەست باوکیەوە (بارتلومە سان خوانی مەعدەنچی کەکابرایەکی خۆشخەیاڵەو بەردەوام لەگەڕاندایە بەدوا گەنجی شاراوەدا) ئازار دەچێژێت. جارێکیان بارتولومەی باوکی وەختێ ئەم منداڵ دەبێ بەگوریسێکەوە دەیبەستێتەوەو بۆ چاڵێکی قوڵی ژێر خانووەکەی خۆیان شۆڕی دەکاتەوە تا شتێکی بۆ دەربهێنێ کە بەخەیاڵی خۆی پارچە ئاڵتوونە، بەلام سوزانا جگە لەچەند ئێسقانێك و کەللە سەرێك هیچی دی نادۆزێتەوە. سوزانا لە لاوێتیدا عاشقی کوڕە لاوێك دەبێ کەناوی (فلۆرنسیۆ) یەو خۆشەویستیی نێوانیان خەون و خەیاڵی داگیردەکات. بەلام فلۆرنسیۆ بەفەرمانی پیدرۆپارامۆ دەکوژرێ. بارتولەمە سان خوان کچەکەی بۆ شارێکی تر دەبات تا ئەو رابوردووەی لەبیر

بچــێتەوە. بــەڵام ســەرەنجام دوای سی‌ســاڵ دەگەڕێتــەوە و تەســلیمی پیــدرۆپارامۆ دەبــێ. ســوزانا دەبــێ بــە هاوســەری پیدرۆپارامۆ" گەرچی هیچ پەیوەندییەك لەنێوانیاندا نابێـت. ئـەو دەردو ئازارە شەوانەیەی لە پێخەفی نەخۆشـیدا تاوتـاوە شـاڵاو بۆ سوزانا دێنـێ" پیدرۆپارامۆ شپرزە و بێحاڵ دەكـات و وەختـێ سوزانا پـاش بەرگـەگرتنی ئەشـكەنجەدانی قەشـەش بـۆی، دڵـی لەلێـدان دەكـەوێت" پیـدرۆپارامۆ لـە پەرێشـانیدا فـەرمان ئـەدا زەنگـەكانی كلێسـا سـێ شـەو وسـێ ڕۆژڵێ بـدرێن. خـەڵكیش وادەزانن ئەوە زەنگی جەژنـە لێـدەدرێ. بـەڵام ئاغـای "نیـوەی مانگ" چیدی كـاری بـەو دەڤـەرە نـەماوە. ڕۆژانـە دادەنیشـێ و چاو دەبڕێتـە ئـەو جادەیـەی كـە تـەرمی سـوزانایان لێـوە بـردو ناشتیان. بەشەكەتیەوە چاو لەڕێی مەرگەو كاتێ ئابۆندیۆ دوای مردنی هاوسەرەكەی بەرەو ئەوناوە خل دەبێتـەوە ئەیداتـە بـەر چەقۆ، پیدرۆ وەكو هاوڕێیەكی دێرین مەرگ لە ئامێز دەگرێ.

كەســـێتی‌یە لاوەكیـــەكانی ڕۆمانەكـــەش هەریەكـــەو درەوشـانەوەی خۆیـان هەیـە. (بابـا ڕێنتیریـا) قەشـەی دێ، كـە خــۆی لەهــەموو ئەوانــەی كــە دووعایــان بــۆ دەكــات، زیــاتر پێویستی‌ی بەدووعا هەیـە. (ئـەدۆڤیخیس) ئـافرەتێكی هەمیشـە ترساو بەكۆمەڵێك بیرەوەریی تۆز لێ نیشتووەوە. ئـەو خوشـك و برایـەی كـە پەیوەندییـەكی نائاسـایی لەنێوانیانـدا هەیـەو خـوان پریســـیادۆ شـــەوێك لەماڵیانـــدا دەمێنێتـــەوە. (دۆرۆتیـــا) كـــە نەخۆشییەكی دەروونیی هەیە، بەڵام ڕوون نی‌یـە ئایـا بەخـەیاڵی وادەزانــێ ســكی پڕبــووە یــان منــاڵی فــڕێ داوە، ئــەوەی ڕوونــە ئەوەیـە كەبـەهۆی مەحەببەتێكـەوە كـە ئەیـدا بـەمیگیل پـارامۆ نەفرەتی لێ دەكرێ.

پیدرۆپارامۆ هەرچەندە پلۆتێکی وەهای هەیە، بەلاّم لە سنووری بەدوایەکداهاتنی نازنجیرەیی رووداوەکان تێدەپەرێت. پیدرۆپارامۆ وێنەیەکە لە ئاوێنەیەکی شکاودا، وێنەیەك کە وردەوردە بەسەر رووی ئاوە قووراوییەکانەوە نەخش دەبێ. رازێك لێرەو، ئاماژەیەك لەوێ لەژێر ئەو ئاوانەی دەردەهێنێ. کۆمەلێك دەنگی ناروونو پەنهان دەوریان تەنیوە، رۆلفۆ کەخۆی بەروونی نازانێت چۆن پەنای بردۆتە بەر ئەم تەکنیکە دەلێت: "من پیدرۆپارامۆم هێنایە بەرچاوی خۆم، تەنانەت بینیشم. پاشان بیرم لەوە کردەوە چۆن ئەم ئادەمیزادە پەروەردە بکەم و لێرەدا بوو کە بەشێوەیەکی مەنتیقی بیرم لەشاری تارماییەکان کردەوە، واتە بیرم کردەوە کەمردووەکان لەدەرەوەی کات و شوێنن و هەلبژاردنیان ئەو ئازادییەم ئەداتێ کە هەرچییەکم بوێ لەگەلیاندا بیکەم، دەتوانم بیانهێنمە بەرچاوان و پاشانیش لەچاو تروکانێکدا ونیان بکەمەوە. "خوان رۆلفۆ لەم رۆمانە دژوارو سەیرو سەمەرەیەیدا، چیرۆکمان بۆ ناگێرێتەوە کەتیایدا لەرێی رازونیازو، واتەواتو گفتوگۆوە ژیانی ستەمکارێکمان پیشان ئەدا، کە کورەکەی (واتە خوان پریسیادۆ) لەسەفەرێکی سەرسورهێندا بۆ دیاری سەردەمی منالّی دەیانبیستێ، بەلکو پوختەی ئەو ئەزموونەیمان پیشان ئەدا کە لەجیهانی دەوروبەری خۆیدا، لەجیهانی سێبەرە بێ جەستەکانەوە بەدەستی هاتووە.

و. لەفارسیەوە: ئازاد بەرزنجی

گفتوگۆیەك لەگەڵ خوان ڕۆڵفۆدا

پ: خوان ڕۆڵفۆ، وەك سەرەتا دەتوانیت شتێکی کورتمان لەسەر ئەزموونی نووسینی خۆت پێبڵێت؟

ڕۆڵفۆ: کەمێ بۆ من زەحمەتە بە وردی ئەوە ڕوونبکەمەوە کە سەرەتای ئەو ئەزموونە لەکەیەوە دەستیپێکرد. بەمانای

پیدرۆ پارامۆ

www.pertwk.com

هاتم بۆ کۆمالا، چونکه پێیان وتم که باوکم، پیدرۆپارامۆ، لێره دەژیا. دایکم ئەمەی وتو منیش پەیمانم دایێ هەر که لە دنیادەرچوو بۆ دیدەنیی بچم. دەستیم گوشی تاکو دڵنیابێ که ئەوکاره دەکەم. لە بەر ئەوەی لەسەرەمەرگدا بوو، ئامادەبووم هەموو پەیمانێکی بدەمێ. پێی وتم: "هەردەبێ بچیت بۆلای، دەزانم به بینینت خۆشحاڵ دەبێ". لەبەر ئەوە تەنها کارێك لەو ساتەدا لەدەستم دەهات ئەوە بوو که زوو زوو بۆم دووباره دەکردەوە دەچم و دەیبینم. تائەو ساتەی که ناچاربووم دەستم لەنێو پەنجە ڕەق هەڵاتوەکانیدا بێنمە دەرێ.

لەوەو پێش پێی وتبووم: "داوای ئەو شتانەی لێ مەکه که هی ئێمه نین، تەنها داوای ئەو شتانەی لێ بکه که دەبوو بیاندا بەمن و نەیدان. کارێك بکه شەرم بیگرێ لەوەی ئێمەی بەجێ هێشتووه".

"بەچاوان، دایه".

مەبەستم نەبوو گفتەکەم بەرمەسەر، بەڵام لەپاشاندا قسەکانی هێندەیان سەرگەرم کردم، بیرم لە هیچی دی نەدەکردەوە.. تەنانەت خەوم پێوه دەبینی و کارگەیشته ئەوەی

بیرکردنەوە لە پیدرۆ پارامۆ خەوو خۆراکی لێ حەرام کردم. هەر لەبەر ئەمەش بوو هاتم بۆ کۆمالا.

دونیا زۆر گەرم بوو، گڕەی مانگی گەلاوێژ بەبۆنی گیای "ساپۆناریا" ژەهراوی دەبوو. شەقامەکەش هەوراز و لێژیی زۆر بوو. ***(دەڵێن هەوراز و لێژیی ڕێگا پەیوەندیی بە هاتن، یان چوونەوە هەیە، ئەگەر مرۆڤ مەبەستی ڕۆیشتن بێ ئەوا ڕێگا هەورازە و ئەگەر مەبەستیشی گەڕانەوە بێ ئەوا لێژە.)***

"ئەودێیەی خوارەوە ناوی چیە؟"

"کۆمالا، قوربان".

"بەڕاست ئەوە کۆمالایە؟"

"بەڵێ قوربان."

"ئەی باشە بۆ دەڵێی خۆڵی مردووی بەسەراکراوە؟"

"زەمانە، قوربان"

چاوەڕێم دەکرد ئەوێ بەو شێوەیە ببینم کەلە یادەوەریی دایکمدا بوو. هەمیشە بۆ بینینی کۆمالا ئاخی هەڵدەکێشا، هەوای ئەوێ لە دڵی دابوو، حەزی بە گەڕانەوە دەکرد، بەڵام هەرگیز نەگەڕایەوە.. ئێستا من لەبری ئەو دەگەڕامەوە. چاوەکانی ئەوم پێیە کە ئەم شتانەی پێ بینیون، چونکە ئەو چاوەکانی خۆی پێ بەخشیم تا پێیان ببینم. قسەکانیم هاتنەوە بیر: ***کاتێک دەگەیتە (لۆس کۆلیمتۆس) دیمەنێکی جوانت دێتە بەر چاو، دەشتێکی سەوز دیارە، ئەگەر پەڵە گەنمەشامیەکان زەرد بووبن، ئەوا ئەوێش زەرد دەچێتەوە.. کۆمالا لەوێوە دیارە، هەموو خانووەکانی سپی دەچنەوە و شەوانەش چراکان داگیرساون)*** دەنگی کز و ئارام بوو.

وەك ئەوەی لەبەر خۆیەوە بدوێ. گوێم لێ بوو پرسی: "کارت چـیـیە لە کۆمالا؟"

"دەمەوێ چاوم بە باوکم بکەوێ"

وتی: "ئۆو" دیسانەوە بێدەنگ بووینەوە.

لەگردەکە دەچووینە خوارێ و گوێمـان لـە پرمـەی ولاخـەکان بوو.. گەرمای مانگی گەلاوێژ تەواو شەکەت و خـەوالّووی کردبـووین. چاوەکانمان تەواو چکۆڵە بوبوونەوە.

وتـی: "جـەژنێکی قەشـەنگت بـۆ دەگێـڕێ. کـە چـاوی بـە رێبوارێك دەکەوێ زۆری پێخۆشە، سالآنێکی زۆرە ئەم نـاوە کەسـی پێدا تێنەپەڕیوە".

پاشان وتی: "چونکە تۆشیت دەچیت، ئـەوە بـە بینینـت زۆر شاد دەبێت".

لەبـەر گـەرما، پێدەشـتەکە دەتـوت دەریاچـەیەکی ڕوونـی مەوجـدارە، ئـەولای دەشـتەکە ڕیـزە کێوێـك بـوو، لـەدوای کێوەکانیشەوە تا چاو بڕکات ئاسمان بوو.

"باوکت پیاوێکی چۆنە؟"

وتم: "نـازانم، هـەر ئەوەنـدە دەزانم پیاوێکـە نـاوی پیدرۆپارامۆیە".

"ئۆو".

بەجۆرێك وتی "ئۆو" وەکو ئاخ هەڵکێشێ، پێم وت:

"پێیان وتوم کە ناوی پیدرۆپارامۆیە".

گوێم لێ بوو دووبارە وتی: "ئۆو"...

لە سێڕیانی لۆس ئینکوین ترۆس، چاومان بە یـەکتری کـەوت. لەوێ چاوەڕێم کرد تا ئەم کابرایە بەخۆی و ولاخەکانیەوە گەیشت.

لێم پرسی: "بۆکوێ دەچیت؟"

دەستی درێژکردو وتی: "بەولایەدا، قوربان".

"دەزانی کۆمالا کەوتۆتە کوێوە؟"

"من خۆم دەچم بۆ ئەوێ."

لەبەر ئەوە شوێنی کەوتم.. کەمێك دوور لەدوایەوە دەڕۆیشتم، تاکو هەستی کرد بەدوایەوەم و هەنگاوەکانی خاوکردەوە. ئەو کات پێکەوە و شان بەشانی یەك کەوتینەڕێ.

وتی: "پیدرۆپارامۆ، باوکی منیشە".

پۆلێك قەلەڕەش بە ئاسمانی چۆڵدا دەفڕین و دەیانقیڕاند: قیڕ، قیڕ، قیڕ.

دوای ئەوەی لەگردەکە تێپەڕین، دیسانەوە جادەکە سەرەوژێر بۆوە. هەوای گەرمی ئەو بەرزاییەمان جێ هێشت و پێمان نایە گەرمای سووتێنەرەوە، کە تەنانەت کزە بایەکیش نەدەهات. هەمووشتەکان وایان نیشان دەدا کە ئەم ناوچەیە چاوەڕوانی شتێکە.

وتم "ئێرە زۆر گەرمە".

"ئەمە هیچ نییە. پەلەمەکە، با بگەیتە کۆمالا لەگەرمانا وردەبیت. لە دنیادا شوێنێکی تری وەها گەرم نییە، ئەو دێیە لەسەر پشکۆ بیناکراوەو کەوتۆتە ناوجەرگەی جەهەننەمەوە. دەڵێن کاتێ یەکێك لە کۆمالا دەمرێ و دەچێتە دۆزەخ، دەگەڕێتەوەو پەتۆیەك لەگەڵ خۆیدا دەبا

"لێم پرسی: "پیدرۆ پارامۆ دەناسیت؟"

لێرەوە پڕکێشیم کرد چەند شتێکی لێ بپرسم، واتە کە هەستم کرد دەتوانم متمانەی پێ بکەم.

لێم پرسی: "پیاوێکی چۆنە؟"

"ڕق و کینەیە، سەراپا ڕق وکینەیە."

قامچییەکی بۆ وڵاخەکان داهێنایەوە، هەرچەندە پێویستیشی نەدەکرد، چونکە ئەوان لە پێشمانەوە وەك ئێمە لە سەرەو لێژەکە دەڕۆیشتنە خوار.

وێنەیەکی دایکم لە گیرفانی کراسەکەمدا بوو، هەستم دەکرد دڵم گەرم دەکاتەوە.. دەتوت ئەویش ئارەقەی کردۆتەوە. وێنەیەکی کۆن بوو و قەراغەکانی خورابوون، بەڵام ئەوە تاقە وێنەیەك بوو شکم دەبرد، ئەم وێنەیەم لە ناندێنەکەدا و لە ناو بوخچەیەکی پڕ لەگژوگیای وشککراودا، دۆزیەوە، لەو کاتەوە تاکو ئێستا لەکن خۆم گلم داوەتەوە. دایکم حەزی نەدەکرد وێنەی بگرن و دەیوت، وێنە گرتن کاری سیحر بازەکانە. لەوانەیە ناهەقیشی نەبووبێت. وێنەکەی دڕاوو کون کون بوو. دەتوت بە سووژن کون کراوە، لە ئاست دڵیدا کونێکی تێبوو، پەنجەیەکی پێوە دەچوو...

ئەمە ئەو وێنەیەیە کە پێمە. هیوادارم یارمەتیم بداو پیدرۆپارامۆ بمناسێتەوە.

ڕاوەستاو وتی: "تەماشاکە، ئەو گردە دەبینی، ئەوەیان کە دەڵێی میزەڵدانی بەرازە؟ باشە، ئێستا تەماشای ئەوێ بکە. بناری ئەو شاخەت چاوڵێیە؟ تەماشای ئەم لایەکە، ئەو کێوەی ئەملاوە دەبینی؟ باشە، ئەوانە هەموویان میدیا لۆنایە و پیدرۆپارامۆ خاوەنیانە. ئەویش باوکی ئێمەیە، بەڵام ئێمە لەسەر ئەرزی ژوورێکی ڕەق و تەق، لەسەر پارچە حەسیرێك لەدایك بووین. سەیر لەوەدایە کە ئەو خۆی یەك بەیەکی ئێمەی تەعمید کردووە.. تۆشی تەعمید کردووە. وانییە؟"

"ئاگادارنیم"

"جێگاتان جەهەننەمە"

"وتت چی؟"

"وتم خەریکین دەگەینەجێ، قوربان."

"دەزانم. بەڵام ئەوەچییە؟"

"ئەوە "کۆریکامینۆسی"ە قوربان. ئەم جۆرە چۆلەکانە وایان پێ دەڵێن."

"نا، من مەبەستم دێیەکەیە، دەڵێی چۆڵەو کەسی تیانییە؟"

"هەروایشە، کەسی تیاناژی"
"ئەی پیدرۆپارامۆ؟!"
"پیدرۆپارامۆ چەند ساڵێك ئەبێ مردووە."

ئەو سـەعاتەی ڕۆژ بـوو، کەمندالـەکانی هـەر ئاواییـەك تیایـدا یـاری دەکـەن و قیـژەو هاواریـان دەمـەو ئێـواران دەتەنێتـەوە. ئـەو کاتەی دیوارەکان ڕووناکیی زەردی خۆر پەرچ دەکەنەوە. لانـی کـەم ئەمە ئەو شتە بوو کە ڕۆژی ڕابـووردو لەهـەمان سـەعاتدا لـە سـایۆلا دیـم. کۆترەکانیشـم بینـی کـە ئاسمـانی بێدەنگیان دەبـڕی. باڵیـان پێکدا دەدا و لە سەربانەکان دەنیشتنەوەو خۆیان ون دەکرد، هـاوار و قیژەی منالانیش بەرزو، شین هەلگەڕابوون لەئاسمانی ئەنگۆردا.

ئێسـتا لێـرە، لـەم ئاواییـە بێدەنگـەدا بـووم. کاتـێ بەسـەر شەقامە بەردڕێژەکـەدا دەڕۆیشـتم گـوێم لـە دەنگـی پێیـەکانم بـوو.. دەنگێکی کپیان لێـوە دەهـات و لـە دیوارەکانـدا دەنگـی دەدایـەوە. شـەقامە گشـتیەکەم گرتبـوو، بـە بـەردەمی خـانووە چـۆڵ و دەرگـا شکاوەکانیاندا دەڕۆیشتم.. گیاکـانم لەبـەردەمی ماڵەکانـدا دەبینـی. "ئەم گیا پیسە ناوی چییە؟"

"گـەورەم، ئەمـە پـێی دەڵـێن گیاکەڵـە. ئەمـە بەڵایەکـە، چاوەڕێ دەکات تا ماڵێك چۆڵ دەبـێ و کەسـی تێـدا نامێنـێ، ئیـدی ئـەو کاتـە بـەرەو ژوورەوە خـۆی دەکێشـێ. چـاوت لێیـە چـی کردووە؟"

لەسەری کۆڵانێك تێدەپەڕیم، ئافرەتێکم دی خۆی لـە شـاڵەوە پێچابوو، بەڵام لێم ون بوو، وەك ئەوەی هەرگیز نەبووبێ. دەڕۆیشتم وتەماشای ئەو دالانانەم دەکرد کە دەرگاکانیان والابـوون. لـەپڕ ئـەو ئافرەتـە بەبـەر دەممدا تێپـەڕی و وتـی: "ئێوارەتـان بـاش" نیگـام

ڕەدووخســـت و بـــەدەنگی بـــەرز وتم: "مـــاڵی دۆنیـــا ئـــەدۆڤیخس لەکوێیە؟"

دەسـتی درێـژ کـردو وتـی: "لـەوێ، ئـەو خـانووەی نزیکـی پردەکە".

دەمزانـی دەنگـی ئـەو ئافرەتـە دەنگـی مرۆڤێکـی زینـدووە. ددانـی لەدەمـدا بـوونو زمانیشـی لـەکاتی قسـەکردندا دەجـووڵا و چاوەکانیشی وەکو چاوی گشت کەسانی دیکەی سەرزەوی وابوون.

دنیا تاریك دەبوو.

بەدەنگی بەرز پێی وتم: "شەوێکی خۆش!"، نەمنداڵێك یاری دەکردو نەکۆترێك دیاربوو. بەڵام هەسـتم دەکـرد ئاواییەکـە هێشـتا زینـدووە و مـن کـە لـە بێـدەنگی بـەولاوە هەسـتم بـە شـتێکی دی نەدەکرد هی ئەوە بوو کە بە بێـدەنگی ڕانـەهاتبووم‌و تائـەو کاتـەش سەرم پڕبوو لە دەنگە دەنگ و هەرا هەرا.

بەتایبەتی لەم شوێنەدا کـە هـەوای تێـدا مـرد بـوو دەنگـەکان بەرزتر دەهاتنەگوێ.. قسەکەی دایکـم هاتـەوە یـاد: **"لـەوێ چـاکتر دەنگم دەبیستی، زۆر لێرە چاکتر، لەوێ لێتـەوە نـزیکترم. دەنگـی بیرەوەریەکانم لە دەنگی مەرگم نزیکتر ئەبێ لێتەوە، ئەمە لەکاتێکا ئەگەر مـەرگ ڕۆژێك لـە ڕۆژان دەنگـی هـەبووبێت"**. دایکـم زینـدوە حەزم دەکرد پێی بڵێم: "بەهەڵـەدا چـوویت، ئـەو نیشـانانەی بـۆت هەڵـدام ڕاسـت دەرنەچـوون. هـەموو کـون و کەلەبـەرەکانت بـۆ باسـکردم. بـەڵام مـن لێـرە، لـەناو ئاواییـەکی مـردوودا بەشـوێن کەسێکدا دەگەڕێم کەبەهیچ شێوەیەك دیار نیە".

بەپیاسـە بـەرەو هـاژەی چـەمەکە ڕۆیشـتم‌و خـانووی نزیـك پردەکەم دۆزیەوەو لەدەرگامدا. واتە هەوڵم دا لە دەرگا بدەم، بـەڵام

دەستم لەنێو هەوادا دەجولایەوە، لەبەر ئەوەی دەتوت دەرگاکەی کردۆتەوە.. ئافرەتێك لەوێ ڕاوەستابوو، وتی: "وەرە ژوورەوە".

منیش چوومە ژوورەوە.

لەکۆمالادا مامەوە. کابرای وڵاخدار پێش ئەوەی لێم جیا بێتەوە، وتی: "ڕێگای من لێرە دورترە، ماڵەکەم هۆ لەوێیە، لەو جێگەیەی زنجیرە کێوەکان تێکەڵ دەبنەوە. ئەگەر دەتەوێ لەگەڵم بێیت، سەرچاو هاتی، بەلام ئەگەر نیازت وایە لێرە بمێنیتەوە، ئەگەر حەز دەکەیت لەم ئاواییەدا شڵپێك ئاو بە دەمو چاوتدا بدەیت ئەوە کەیفی خۆتە. لەوانەیە کەسێکی زیندوو بدۆزیتەوە".

من مامەوە، چونکە لەبەر ئەوکارە هاتبوم..

بەدەنگێکی بەرز هاوارم کرد: "شوێنی خەوتن لەکوێ دەست دەکەوێ؟".

"بەدوای دۆنیا ئەدۆڤیخسدا بگەڕێ. ئەگەر نەمردبێ. پێی بڵێ من ناردوومیت".

"ناوت چییە؟"

"ئابۆندیۆ..." بەلام لەنازناوەکەی نەگەیشتم.

"من ئەدۆڤیخس دیادام، وەرە ژوورەوە".

دەتوت چاوەڕێم بوو. وتی هەمووشتێك ئامادەیەو دوای کەوتمو بەڕیزێك ژووری تاریکدا تێپەڕیم، ژوورەکان سەرەتا چۆڵ و ڕووخاو دیاربوون، بەلام کاتێك بەتاریکی و ئەو تاڵەڕووناکییەی

بەدوامانەوە بوو ڕاهاتم، چەند سێبەرێکم لە هەردوولامانەوە بەرچاو کەوت، لەدڵی خۆمدا وتم دیارە بەنێو کۆمەڵێك شتومەکدا دەڕۆین.

پرسیم: "ئەمانەچین؟"

وتی: "شتومەکن، هەموو جێیەکی ئەمماڵەم پڕە لە شتومەك. هەر کەسێك ڕۆیشتبێت، ئەم ماڵەی پڕکردوە لەشتومەك، ئیتر نەهاتۆتەوە بیانبات.. بەڵام ئەو ژوورەی بۆ تۆم ئامادە کردووە لەوسەری خانووەکەیە. نەمهێشتووە بیکەنە عەمباری شتەکانیان. دەموت، یەکێکیان هەردێتەوە. وتت کوڕی ئەوم ها؟"

"کوڕیکێ؟"

"دۆلۆریتاس".

" بەڵێ... بەڵام تۆچۆنت زانی؟"

"پێی وتم بەرێوەیت بۆ ئێرە، وتی ئەمرۆ دەگەیتەجێ."

"کێ، دایکم؟"

"بەڵێ". نەمدەزانی چ وەڵامێکی بدەمەوە ئەویش هیچی نەوت، وتی: "ئەمە ژوورەکەی تۆیە؟"

دەرگای پێوەنەبوو. تەنها ئەوەنەبێ کە لێوەی هاتینە ژوورێ. کاتێ مۆمەکەم داگیرساند تەماشام کرد ژوورەکە بەتاڵە.

پێم وت: "قەرەوێڵەی تێدانیە"

"گوێی مەدەرێ. تۆ ماندوویت و ماندوێتیش خۆی باشترین پێخەفە. لەسەر زەوییەکە بنوو، سبەینێ مشووری قەرەوێڵەت بۆ دەخۆم. خۆت دەزانیت لەچاوتروکانێکدا ناتوانرێ ژوورێك ئامادەبکرێ. دەبوایە پێشتر منیان ئاگادار بکردایەتەوە. ئاخر دایکت ئەمرۆ هەواڵی هاتنی تۆی پێگەیاندووم".

"دایکم... دایکم مردووە".

"ئۆو... کەواتە بۆیە دەنگی هێندە کزبوو. دەتگوت لەشوێنێکی زۆر دوورەوە قسەدەکات. ئێستا تێگەیشتم.. پێم بڵێ کەی مرد؟"

"حەوت ڕۆژ لەمەوپێش".

"دۆلۆریسی بەسزمان. بێگومان هەستی بەتەنیایی کردوە. پەیمانمان بەیەك دابوو پێکەوە بمرین. تا ئەگەر لەو دنیا کۆسپێك هاتە ڕێمان، پێکەوە بەرەنگاری ببینەوە. ئێمە هاوڕێی گیانی بەگیانی بووین، هیچ کاتێك ئەمەی لای تۆ نەدرکاندوە؟".

"نە . هەرگیز".

"سەیرە،کاتێك لاو بووین ئەو پەیمانەمان بەیەکدا. ئەو تازە شووی کردبوو.. ئێمە زۆر بەتەنگ یەکترەوە بووین. دایکت ئەوەندە جوان بوو کە.. باشە، بابڵێین ئەوەندە ئێسك سووك بوو مرۆڤ لەخۆوە خۆشی دەویست.. بەڵام دڵنیام کەپێی دەگەم. دەزانم بەهەشت لێرەوە زۆر دوورە، دەزانم.. بەڵام شارەزای ڕێگا قەدبڕەکانیم، هێندە بەسە مرۆڤ بمرێت.. بە ئومێدی خوا.. مەبەستم ئەوەیە مرۆڤ خۆی حەزبکات بمرێت، نەك مردن خۆی بێت.. یان داواڵە خوا بکات زوو بە دەنگیەوە بێت، داوای لێ بوردن دەکەم لەوەی ئاوا بێ شەرمانە لەبەر دەمتدا قسە دەکەم.. هەرچۆنێك بێت بە کوڕی خۆمت دەزانم .. بەڵێ، زۆر جاران وتوومە کوڕی "دۆلۆریس" کوڕی منیشە، لەبەرچی، دوایی بۆت باس دەکەم. تەنها شتێك کە دەبێ ئێستا پێت بڵێم ئەوەیە کە لەیەکێك لەو ڕێگایانەی دەچن بۆ بەهەشت پێی دەگەمەوە"

بیرم کردەوە، بێگومان ئەم ئافرەتە شێت بووە، لەوە دوا بیرم لەهیچی تر نەکردەوە جگە لەوەی وتم لە دنیایەکی تردام، جەستەم هێندە ماندووبوە دەتگوت بووکە شوشەیەکە، دەتوانرا یاریی پێ بکرێ.

گوتم: "ماندووم".

"لە پێشدا وەرە شتێك بخۆ، شتێك پەیدا دەبێ بیخۆیت".

"دێم، بەڵام دوایی".

ئاوە چۆڕەی گوێسوانەکان، لە سەرلمەکەی حەوشە چاڵی بچکۆلەی دروست دەکرد. ئاوەکە دلۆپ دلۆپ دەڕژایە سەرگەڵاکانو ئەوانیش قورس دەبوونو دەنگێکیان لێوەدەهات و دەگەڕانەوە بۆ دۆخی پێشوویان. باوبۆران کۆتایی هاتبوو. هەر جارێك هەوا لقو پۆپی هەنارەکانی دەجولاندەوە ریزێك دلۆپە ئاو دەڕژانە خوارێ. بۆ چەند ساتێك زەوییەکەیان دەنەخشاند و پاشان دایان دەداو نەدەمان. لەکاتی باوبۆرانەکەدا جوجەڵەکان هەڵنیشتبوون. بەڵام ئێستا باڵەکانیان پێکدا دەدانو بەنازومەکرەوە لە حەوشەکەدا هات و چۆیان دەکرد، خێرا خێرا ئەو کرمانەیان دەخوارد کە بەهۆی بارانەوە هاتبوونە دەرێ، هەتاو لەسەر بەردەکان دەبریسکایەوەو دیمەنی جوانی دابووە هەموو شتێك، ئاوی زەویی دەخواردەوە و هەواش یاریی بەگەڵاکان دەکرد.

"ئەم هەموو وەختە چی دەکەی لەو ئاودەستەدا؟"

"هیچ ناکەم، دایە."

"ئەگەر زۆرت پێ بچێت مارێك دێت و پێتەوە ئەدات".

"باشە، دایە."

(سوزانا بیرم لەتۆ دەکردەوە، بیرم لەو ساتانە دەکردەوە کە وەختێ بای هەڵدەکرد لە سەرگردۆڵکەکان کۆلارەمان هەڵدەدا، گوێمان لە دەنگ و هەرای خەڵکی ئاوایی دەگرت. ئێمە لەو سەرەوەبووین، کاتێ لەسەر تەپۆڵکەکان، با پەتی کۆلارەکەی لەدەستی من دەرفاند و یارمەتیم بدە سوزانا، دەستە ناسکەکانت دەستی منیان دەگرت "پەتەکەی بۆ

بەرەڵڵاکە" . بایەکە ئێمەی دەخستە پێکەنین، ئەودەمەی پەتی کۆلارەکە لەنێوان پەنجەکانماندا خۆی دەرباز کرد، چاومان لێك بڕیبوون.. بەڵام پەتەکە پچڕا، دەتوت باڵی باڵندە بەری کەوتووە، بەو بەرزییەوە باڵندە کاغەزییەکەمان بە ئاسمانەوە مایەوە... لەگەڵ خۆیدا کلکیشی برد.. تاکو لە سەوزاییەکانی زەویدا ون بوو.. لێوەکانت شێدار بوون، دەتوت شەونم ماچی کردوون.)

"پێم گوتی لەو ئاودەستە وەرە دەرەوە".

"بەچاوان دایە، هەرئێستا".

(بیرم لەتۆ دەکردەوە، کاتێك لەوێ، بەچاوەسەوزە دەریاییەکانت تەماشات دەکردم)

سەری بەرزکردەوە و لەناو دەرگاکەدا چاوی بەدایکی کەوت.

"بۆ ئەوەندە لە ئاودەستدا دەمێنیتەوە؟ چی دەکەی؟"

"بیر دەکەمەوە".

"بۆ ناکرێ لە شوێنێکی دی بیر بکەیتەوە؟ چاك نیە ئەوەندە لەناو ئاودەستدا بمێنیتەوە. ئەمەیان واز لێ بهێنە، دەبێ کارێك بکەیت، بۆ ناچیت بۆ ماڵی دایەگەورەت و لەکوتانی گەنمەشامیدا یارمەتیی بدەی؟"

"بەسەرچاو دایە. هەرئێستا".

"داپیرە، هاتووم لە کوتانی گەنمەشامیدا یارمەتیت بدەم"

"لێبووینەتەوە.. بەڵام دەمانەوێ شوکولاتە دروست بکەین.. لەکوێبوویت؟ لەکاتی زریانەکەدا هەموو شوێنێکت بۆ گەڕاین"

" لەو حەوشەیەیتر بووم"

" چیت دەکرد؟ دوعات دەکرد".

"نە داپیرە، تەماشای بارانم دەکرد."

داپیرە چاوە نیوە زەرد و نیوە خۆڵەمێشیەکانی ئاراستە کرد و تەماشای کرد. ئەو چاوانەی دەتوت دەچنە ناو ناخی ئادەمیزادەوەو بیری دەخوێننەوە.

"باشە، بچۆ دەستاڕەکە بسڕەوە"

(سوزانا، تۆ چەندین فەرسەخ دووریت. لە هەورەکان بەرزتریت، لەسەروو هەمووشتەکانەوە خۆت حەشارداوە. لە دوورترین سنووردا خۆت شاردۆتەوە، لە پشت سەرزەمینی پەروەردگاریشەوەیت، لەو شوێنەی کە ناتوانم بتدۆزمەوەو بتبینم.

لەو شوێنەی کە هەرگیز دەنگم ناتگاتێ)

"داپیرە، دەسکی دەستاڕەکە شکاوە."

"دیارە میکائیل شکاندویتی. هەرچییەکی لەمماڵەدا بەردەست بکەوێ دەیشکێنێ، خوا بیگرێ".

"ئەی بۆ دەستاڕێکی تازە نەکڕین؟ ئەم دەستاڕە ئەوەندە کۆن بووە چاك کردنەوەی زەحمەتە".

"ڕاست دەکەی، بەلاّم کفن و دفنی باپیرەت زۆری تێچوو. هەرچییەکیش مابۆوە بەنێوی "عشر المال" بووە هی کلێسا.. بڕواناکەم پوولێك لەماڵەکەماندا مابێت. بەهەر حاڵ هەر دەبێ دەست و بردبکەین و دەستاڕێك بکڕین.. بچۆ بە دۆنیائینس ڤیال پاندۆ بڵێ تامانگی تشرین دەستاڕێکمان بە قەرز بداتێ، کاتی خەڵەو خەرمان پارەکەی دەدەینێ".

"بەسەرچاو داپیرە".

"شتێکی تریش، پێشی بڵێ، هێڵەکێك و چەقۆیەکی گژوگیا بڕینیشمان بۆ بنێرێ. ئەگەر ئەم پنگەڵە ئاوا نەشونما بکات دەبێ هەرچی شڕو شیتاڵمانە بیبەینە کۆلان. ئەگەر ئەو خانووە گەورەیەو پارچە زەویەکەی بەردەمیمان دەما، خەمی هیچم نەبوو. بەلاّم کاتێ

هاتینەوە ئێرە باپیرەت دایەدەم با. خوا بۆ خۆی دەزانێ هیچ کاتێك شتێك نییە بە دڵی ئادەمیزاد بێت. بەهەر حاڵ بە دۆنیا ئینس بڵێ کاتی کۆکردنەوەی بەرهەم هەموو حەقێکی دەخەینە سەرچاومان."

" بەسەرچاو، داپیرە."

باڵندە مێشخۆرەکان لە حەوشەکەدا بوون. وەرز وەرزی باڵندەی مێشخۆر بوو. بەناو گوڵە یاسەمینەکاندا گیزەگیزیان بوو. بەبەردەمی دەرگای ژووری نوێژ کردندا تێپەڕی و بیست و چوار سنتاڤی دۆزیەوە. چوار سنتاڤەکەی دانایەوەو بیستەکەشی هاویشتە گیرفانی. پێش ئەوەی بڕوات دایکی لێی پرسی: "بۆ کوێ دەچیت؟".

"دەچم بۆ ماڵی دۆنیائینس ڤیال پاندۆ دەستارێکی تازە دەهێنم. دەستاڕە کۆنەکە شکاوە".

"مەترێك ئاوریشمی ڕەشم بۆ بێنەو بڵێ پارەکەی لەسەر حساب بنووسێ"

"بەسەر چاو دایە".

"کە گەڕایتەوە چەند حەبێکی ئیسپرینم بۆ بکڕە، لە گوڵدانی ڕاڕەوەکەدا پارەی تێدایە".

لە گوڵدانەکەدا پیزۆیەکی تێدا بوو. بیست سنتاڤەکەی دانایەوە پیزۆکەی هەڵگرت. بیری کردەوە: " ئێستا دنیایەك پارەم پێیە. چیم بوێ دەیکڕم.".

بانگیان کرد: "پیدرۆ! پیدرۆ!".

بەڵام گوێی لێیان نەبوو، زۆر لەماڵەوە دوور کەوتبۆوە.

شەو باران دایکردەوە. ماوەیەکی زۆر گوێی لە دەنگی دڵۆپە ئاوەکان گرت، پاشان نوست. کاتێك بێداربۆوە دەنگی نمەی باران نەبێ کە لەسەر خۆدەهاتنە خوار، گوێی لە هیچی دی نەبوو. شووشەی پەنجەرەکە دەبریسکایەوە و دڵۆپە ئاوەکان وەکو

فرمێسك پیایدا دەهاتنە خوارێ. ***(سوزانا، لە هەورە برووسکەی نـاخی ئاسماندا تەماشای رێژنە بارانم دەکرد، هەر هەناسەیەکم هەڵدەکێشا ئاخێك بوو، بیرم لە هەرشتێك دەکردەوە لە بارەی تۆوە بوو.).***

بای وەشت جێی بـارانی گرتـەوە. گـوێی لێبـوو: "بـەهیوای بەخشـین لـە گوناهـەکانمانو زینـدوو بوونـەوەی جەسـتە.. ئـامین" دەنگەکە لە ژوورەوە دەهات. لەو شوێنەی ئافرەتەکان نوێژیان تێدا دەکــرد. هەستانەســەرپێ، چــۆلەکەکانیان ژمــارد، ئەڵقــەرێزی دەرگاکەیان داخست و مۆمەکەیان کوژاندەوە.

تەنها نـوری شـەو ڕووناکی دەداو، دەنگـی تاوەبارانـەکان لـە زیکەزیکی زیکزیکەکان دەچوو.

" بۆ نەهاتیت نوێژ بکەیت؟ نازانیت ئەمە نۆڕۆژەی باپیرەتە و تاکو ئێستاش دوعای بۆ دەکەین"

دایکــی مــۆمێکی بەدەســتەوەگرتبوو، لــە تاریکــایی لای دەرگاکـەوە ڕاوەسـتابوو. سـێبەرەکەی لـە سـەقفەکەدا دەلەریـەوە. سـێبەرەکە گـەورەو درێـژ بـوو، ڕوونـاکی مۆمەکـە پارچـە پارچـەی دەکرد.

وتی: "باش نیم".

ئافرەتەکـە مۆمەکـەی کوژانـدەوە و ڕۆیـی. کاتێـك لـە دوای خۆیەوە دەرگاکەی پێوەدا، دەنگی هەنسکی گریان، لەگەڵ خـوڕەی بارانەکەدا تێکەڵ یەك بوون.

کاتژمێری کڵێسا پەیتا پەیتا دەستی کـرد بـە زەنـگ لێـدان.. وەك ئەوەی زەمەن هەڵکورمابێت.

هەروەکو پێم وتیت ئەوەندەی نەمابوو من ببم بە دایکت، لـەم بارەیەوە هیچی بۆ باس نەکردویت؟".

"نەخێر، دایکم هیچ کاتێك باسی ئەم شتانەی بۆ نەکردووم. ناوی تۆم لە کابرایەك بیست، ناوی ئابۆندیۆ بوو.. لەنازناوەکەی نەگەیشتم تەنها ئەوەندە دەزانم دوو ولاخی هەیە و هیچی تر".

" بیرم کەوتەوە.. ئابۆندیۆ، کەواتە ئێستاش منی لە یادماوە! هەر ڕێبوارێکی دەهێنایە ماڵەکەمەوە بە خشیشێکم ئەدایە. بەڵام ئێستا شتەکان گۆڕاون، ئاوایی هەژار بووە وبەساڵیش کەسێکی پێدانایەت. وتت ئەومنی بە تۆناساند؟"

"پێی وتم هەموو جێیەکت بە شوێندا بگەڕێم".

"سوپاسی دەکەم. ئابۆندیۆ پیاوێکی باش بوو. جێی متمانە بوو. خۆی پۆستەچی بوو. تەنانەت دوای ئەوەی گوێچکەشی گران بوو. ئەو ڕۆژەم لە یادە کە ئەو ڕووداوە ڕوویدا، زۆرمان غەم خوارد چونکە خۆشمان دەویست. نامەی بڵاودەکردنەوەو لەوە ئاگاداری دەکردین لە دەرەوەو، لە جیهاندا چی قەوماوە.واهەست دەکەم خەبەر و باسی ئێمەشی بۆ خەڵکی دەرەوە دەگێڕایەوە. قسەزانێکی هەڵکەوتوو بوو، بەڵام لەم دواییانەدا وازی لەقسەکردنیش هێنا، دەیوت ئەگەر کەسێك گوێی لە قسەی خۆی نەبێت، چاکتروایە قسەش نەکات.

ڕووداوەکە بەم جۆرە بوو، یەکێك لەو فیشەکە شێتانەی بۆترساندنی ماری ئاوی بەکارمان دەهێنا، لە ژوور سەری ئەوەوە تەقییەوە، ئیتر لەوەدوا ورتەی لێوە نەهات. گەرچی دەیتوانی قسەش بکات. لەگەڵ ئەوەشدا ئابۆندیۆ هەر بەدڵباشی مایەوە".

"ئەو پیاوەی من باسم کرد گوێی گران نەبوو".

"گوێی گران نەبوو؟ کەواتە یەکێکی تربووە.. ڕاستە ئابۆندیۆ مردووە، دڵنیام کە مردووە، هیچی پێ نەوتیت؟ بێگومان کەسێکی تر بووە...".

ئافرەتەکە سەری ڕاوەشاند.

وتـــی: "بابگەڕێینـــەوە ســـەر باســـی دایکـــت.. دەمویســـت بڵێم...".

گـوێم لێگرتبـوو بـە وردی تەماشـام دەکـرد، هەسـتم کـرد لـە ژیانیدا ئەرکێکی زۆری کێشاوە.. ڕەنگ و ڕووی پەڕی بوو، پیـاو وای دەزانی خـوێنی تیـا نـەماوە، پێسـتی دەسـتی سـیس و چـرچ ببـوو، چاوەکانیشی بەقووڵا چووبوون. دەستێك جل و بەرگی پینەکراوی لە بەردا بوو، بە پەتێك مەدالیایەکی مریەمی پیرۆزی بە ملیدا بەردابۆوە کە لێی نوسرابوو — پەنا گای گوناهباران—

"... هـەروەکو وتم، ئـەو لـە میـدیالۆنا مەیتـەر بـوو، نـاوی ئینۆسنسیۆ بـوو، بـەڵام هـەموو ناویـان نـابوو قەڵـەمبازدەر، چـونکە وەستانی نەبوو. پیدرۆ دەیگوت (تـەنها بـە کـەڵکی بـە خێـو کردنـی جوانـوو دێ) بـەڵام بـۆ شـتێکی دیکـەش بـاش بـوو، کارێـك بـوو پەیوەندی بە پەروەردەکردن و مەیتەرییەوە نەبوو، خسـتنە جـۆش و خرۆش، واتە خەیاڵ پـڵاوی کـردن. ئەمـەش قسـەیەکی بـێ بناغـە نییە.. بەینی لەگەڵ دایکت و زۆربـەی ئافرەتـانی تـردا خـۆش بـوو. لەگەڵ منیشدا هەروابوو. جارێکیان تۆزێ ناساغ بووم. هاتە ماڵەوە و وتـی، دەمـەوێ بتشـێلم تـاکو چـاك بیتـەوە. کاتێـك ئـەم قسـەیەی دەکرد، مەبەستی ئـەوەبوو حـەزی دەکـرد هـەموو لەشـی ئـادەمیزاد ببینـــێ. ســـەرەتا لـــە پەنجەکانـــەوە دەســـتی پێـــدەکرد، پاشـــان دەسـتەکانی دەگوشـین. ئینجـا نـۆرەی قـۆڵ و بـازوو دەهـات و لـە دواجاریشدا بەرەو ناوڕانی ئادەمیزاد دەڕۆیشتو زۆرجاران دەکەوتـە هـەڵگلۆفینیان. بـە جۆرێك ئەگـەر سـارد بوونایـە هێنـدەی نـەدەبرد گەرم دادەهـاتن.. لـە هـەموو ئـەم ماوەیـەدا فـاڵی بـۆ دەگرتیتـەوە. ئینجـا دەکەوتـە حاڵـەتی نەشـئەوەو وەکـو قەرەجـەکان زیتەڵـە دەبـــۆوەو دەکەوتـــە چـــاوگێڕان، هەنـــدێ جـــاریش خـــۆی ڕووت دەکـردەوەو دەیگـوت ئەمـە ئـەو شـتەیەکە دەمانـەوێت. زۆر جـاران

www.pertwk.com

ڕاستی دەکرد، واتە هەموو جارێك قسەکانی درۆ نەبوون و ئەوەندە گازی لێ دەگرتین ئازاری دەداین.

"بەلاّم ئەوەی دەمەوێت پێتی بلّیم ئەوەیە، ئەم ئۆسۆریۆیە جارێك چووەلای دایکت و پێی وت ئەو شەوە خۆی بەدەست هیچ پیاوێکەوە نەدات چونکە مانگ لە بورجی دووپشکدایە.*

" دۆلۆریسیش هاتە لای من و وتی نازانم چی بکەم؟ وتی ناتوانێت لەگەلّ پیدرۆپارامۆدا بنوێت گەرچی ئەو شەوە یەکەم شەوی ژن و مێردایەتیان بوو. زۆرم هەولّدا کە بڕوابە قسەی ئۆسۆریۆ نەکات، چونکە پیاوێکی درۆزنو و تەلّەکەباز بوو.

"وتی، شتی وا لەمن ناوەشێتەوە، تۆ لە جیاتی من بچۆ، دلّنیام کە پێی نازانێت.

"هەلّبەتە من زۆرلەو لاوتر بووم و پێستم وەکو ئەو گەنم ڕەنگ نەبوو. بەلاّم پیدرۆ نەیدەتوانی لە تاریکیدا پەی بەم شتە بەرێت.

" دۆلۆریس، شتی وا بۆمن نابێ، پێویستە خۆت بچی لەگەلّیدا بنوویت.

"تکات لێدەکەم ئەم چاکەیەم لەگەلّدا بکە، پاداشتیت دەدەمەوە.

" ئەو ڕۆژانە دایکت ئافرەتێکی چاو جوانی دلّڕفێن بوو، تەنها شتێکی جوان کەلەودا دەبینرا، چاوە جوانەکانی بوونو بەزمانی خۆشیش هەرشتێکی بویستایە بە ئادەمیزادی دەکرد.

وتی: تکات لێ دەکەم لە بری من بچۆ.

" منیش چووم.

---

* مەبەستی ئەوەیە کە پیدرۆپارامۆ دەیەوێ لەگەلّیدا بخەوێت و ئەویش سووڕی مانگانەی هەیە.

"تاریکی‌یەکە یارمەتی دامو شتێکیش هەبوو کە دایکت نەیدەزانی، ئەویش ئەوە بوو کە پێم خۆش بوو لەگەڵ پیدرۆپارامۆدا خەوتم.

"لە گەڵیدا چوومە سەر قەرەوێڵەکەو بەوپەڕی خۆشی‌یەوە لە باوەشم گرت. بەڵام ڕۆژی پێشتر بادەی خوارد بۆوە، بۆیە زۆر هیلاك و ماندوو بوو. تا بەیانی پرخەی دەهات و تاقە شتێك کە لە توانایدا بوو ئەوە بوو قاچی خستە ناو قاچەکانمەوە.

"پێش خۆرکەوتن، هەڵسام و چووم بۆلای دۆلۆریس. پێم وت:

" ئێستا دەتوانیت بچیت بۆ لای، ئەمڕۆ ڕۆژێکی ترە.

" پرسی: چی‌ی لێکردی؟

"وتم: تا ئێستا نازانم.

" ساڵێك دوای ئەوە تۆ لە دایك بوویت. من دایکت نەبووم بەڵام هێندەی تاڵە موویەکی مابوو ببم بەدایکت.

"ڕەنگە شەرمی کردبێت ئەم شتانەت بۆ باس بکات.

(... کێڵگە سەوزەکان، کاتێک با لە پەڵەگەنمەکان دەدا، ئاسۆ دیارە چۆن سەرەو خواردەکات و لەنجەولاریەتی. یان کاتێ بارانی پاش نیوەڕوان پەڵەگەنمەکان دەشێوێنێ. ڕەنگی زەوی، بۆنی وێنجەونان. ئاوایی سەراپا بۆنی هەنگوینی تازەی لێ دێ...)

"هەمیشە ڕقی لە پیدرۆپارامۆ بوو، دۆلۆریتاس!، پێت وتون نانی بەیانیمان بۆ ئامادە بکەن؟ دایکیشت پێش خۆرکەوتن هەڵدەستا تاکو ئاگر بکاتەوە، پشیلەکان خەبەریان دەبۆوە، ڕەوەیەك بوون، بۆ هەر لایەك دەچوو بە دوایەوەبوون. ئای دۆنیا دۆلۆریتاس!

"ئاخۆ دایکت چەندجار ئەوەی بیستبێ؟ دۆنیا دۆلۆریتاس، من ئەمە ناخۆم، سارد بۆتەوە. چەند جار؟ گەرچی لەوەش ناخۆشتری گوێ لێ بووە" بەڵام گوێی خۆی لێ دەخەواند."

(... هەموو شتێکیش لە گەرمای ئەو وەرزەدا، بۆنی گوڵی نارنجی لێدێ...)

" دواجار دەستی کرد بە ئاخ هەڵکێشان.

"دۆلۆریتاس بۆ ئاخان هەڵدەکێشیت؟،

" دوا نیوەڕۆی ئەو ڕۆژە منیشیان لەگەڵ بووم، بەناو کێڵگەکاندا تەماشای ڕیشۆڵەکانمان دەکرد. شابازێك بە ئاسمانەوە دەسوڕایەوە.

" دۆلۆریتاس، بۆ ئاخان هەڵدەکێشیت؟

"حەزم دەکرد وەکو ئەو شابازە بفڕیمایەو. بچوومایە بۆ لای خوشکەکەم،

"زۆر چاکە دۆلۆریتاس، هەر ئێستا دەتوانی بچیت بۆلایی و چاوت پێی بکەوێ. بابڕۆینەوە بۆماڵەوە تا جانتاکانت بۆ ئامادە بکەن،

"دایکت بەڕێ کەوت.

"دۆن پیدرۆ ماڵئاوا.

خوات لەگەڵ دۆلۆریتاس،

" بۆ دواجار میدیالۆنای جێ هێشت. پاش چەند مانگێك هەواڵیم لە پیدرۆپارامۆ پرسی.

"خوشکەکەی لەمن خۆشتر دەوێ، ڕەنگە ئێستا لەو پەڕی خۆشیدابێت. ئەوی ڕاستی بێت، حەوسەڵەم نەما لەگەڵیدا. ئەگەر دەتەوێ بزانیت داخۆ من مەبەستمە هەواڵی بپرسم. پێت دەڵێم خەیاڵی وام لەسەردا نیە.

"ئاخر نانیان لە کوێ دەست دەکەوێ؟

" خوا یارمەتییان بدات.

(... بەڵام کارێک بکە شەرم بیگرێ لەوەی کە ئێمەی بەجێ هێشت...)

" ئیدی هیچی ترم لە بارەیەوە نەبیست تا پێی وتم تۆ دێی بۆ دیدەنیم."

پێم وت: "دوای ئەوەی ئێمە چووین بۆ کۆلیما لەگەڵ پوورە خرترۆدیسدا بژین. هەمیشە دەیوت ئێمە بووین بە بار بەسەریەوە. لە دایکمی دەپرسی بۆ ناچیتەوە لای ماڵ و مێردی خۆت دانیشیت؟

" بۆ، ناردوێتی بە دوامدا؟ نەخێر، تاکو نەنێرێ بە دوامدا حەفتا ساڵی تر بە تاڵی و کوێرەوەری ڕایدەکێشم. هاتم بۆ ئێرە تاکو چاوم بە تۆ بکەوێ چونکە خوشکمیت، هەر لەبەر ئەوەش بوو وام لێهات.

"ئەزانم دەڵێیت چی، بەڵام ئێستا کاتی گەڕانەوەت هاتووە."

وامدەزانی ئەو ئافرەتە گوێم لێدەگرێ. بەڵام سەری بە جۆرێك خوارکردبۆوە، هەروەکو گوێی بۆ دەنگێکی دوورگرتبێ، لە پاشاندا وتی:

"کەی تۆزێك پشوو دەدەیت؟"

ئەو ڕۆژەی جێت هێشتم ئەمزانی هەرگیز ناتبینمەوە. سیمات لەبەر تیشکی خۆێنینی شەفەقدا سووری دەکردەوە. بەدەم زەردەخەنەوە ئاواییت لە دوای خۆتەوە جێ هێشت، چەندین جار پێت وتبووم" لە پێناوی تۆدایە ئێرەم خۆش دەوێ، لە کاتێکدا لە بەر هەزار هۆیتر ڕقم لێیەتی و لێی بێزارم. تەنانەت بێزارم لەوەی تیایدا هاتوومەتە دنیاوە."، بیرم کردەوە: "ناگەڕێتەوە" و چەندین جار بە خۆم دەوت:

" ناگەڕێتەوە، ئیدی ناگەڕێتەوە."

" ئەوە چی ئەکەیت لێرە؟ دەڵێی کارت نیە؟"

"نە دایپیرە. ڕۆخیلیۆ داوام لێدەکات ئاگام لە منداڵەکەی بێت و منیش خەریکم دەیبەم بۆ گەڕان. بادانی تیلیگرافەکەو ئاگاداریی ئەم منداڵە پێکەوە، کارێکی ئاسان نییە. ئەوەتا ڕۆخیلیۆ بۆ خۆی لە ژووری "بلیاردۆ" کەدا خەریکی بیرە خواردنەوەیە، جگەلەوەش پارەم ناداتێ".

"تۆیان لێرە دانەناوە تا پارەت بدەنێ، دایان ناویت فێری ئیشکردن بیت. هەر کاتێك ئیشکردن ماندووی کردیت ئەو کاتە دەتوانیت داوای پارە بکەیت. تۆ ئێستا شاگردیت و هیچی تر، ڕەنگە سبەی و دووسبەی خۆت ببیتە خاوەندار، بەڵام ئەوەی ئێستا لەسەر شانتە ئەوەیە سەبرت هەبێ و کەلێن و قوژبنی کارکردن بەتەواوی فێرببیت. کە پێت دەڵێت منداڵەکە ژێر بکەرەوە و بیبە بۆ گەڕان، تۆ لەبەر خوا بیکە، پێویستە لە ئیش کردندا خۆت ماندوو بکەیت".

"دایپیرە، کەسانی تردەبێ خۆیان ماندووکەن، من ئەو پیاوەنیم".

"ئای لەم ئەتوارە سەیرانەت پیدرۆپارامۆ، دەترسم پیاوێکی خراپت لێ دەرچێ.".

" دۆنیا ئەدۆڤیخیس، ئەوەچییە؟"

سەرێکی بادا، وەك ئەوەی لە خەو ڕاپەڕیبێت.

"ئەسپەکەی میگیل پارامۆیە، لە ڕێی میدیالۆنادا غاردەکات."

"کەواتە دیارە میدیا لۆنا خەڵکی تیادەژی".

"نەخێر، کەسی تێدا ناژی"

"باشە چۆن؟".

"ئەمە ئەسپەکەیەتی، دێت و دەڕوا، گشت جێیەکی بەدوادا دەگەڕێ و ئەم وەختانە دێتەوە. هەرگیز لە یەکترجیانەبوونەتەوە. ڕەنگە ئەم بێ زمانە بەرگەی غەم و ئازار نەگرێ، کە تاوانێك دەکرێ تەنانەت ئاژەڵیش هەستی پێ دەکات، وانییە؟

"تێناگەم. گوێم لە دەنگی ئەسپ نییە."

"گوێت لێ نییە؟ کەواتە ئەوە هەستی شەشەمی منە وادەڵێ، ئەو بەهرەیەی خوا پێی بەخشیوم. یان دەشێ نەفرەت بێ. تۆنازانیت ئەوە چەند بۆتە مایەی عەزابم.".

بێدەنگ بووم. پاشان وتی: " هەمووی لە ژێر سەری میگیل پارامۆ دابوو. من تەنها کەسێکم دەزانم لە شەوی مردنیا چی ڕویدا. لەسەر قەرەوێڵەکەم ڕاکشابووم کە گوێم لە حیلەی ئەسپەکەی بوو بەرەو میدیالۆنا دەگەڕایەوە. سەرم سووڕما چونکە هیچ کاتێك لەو سەعاتەدا نەدەگەڕایەوە، هەمیشە لەگەڵ خۆرکەوتندا دەگەیشتە ئاوایی. دەچوو بۆ دێی کۆنتلا تا لەگەڵ دەزگیرانەکەیدا شەو بەرێتەسەر. بەڵام ئەوجارەیان نەگەڕایەوە. گوێت لە دەنگێتی؟ گوێ بگرە؟".

"گوێم لە هیچ نییە."

کەواتە دیسانەوە خەیاڵاتە. چاکە، دەمویست بڵێم ئەوان وایان دەزانی کە ئەمجارەیان نەگەڕاوەتەوە، لە کاتێکدا گەڕابوشەوە. هەر ئەوەندە ئەسپەکەی بەم ناوەدا تێپەڕی گوێم لێبوو لە پەنجەرەکە درا. وانەزانیت دووچاری خەیاڵات بووبێتم. ئەوەی ڕاستی بێت شتێك ناچاری کردم لە پەنجەرەکە بڕۆمە پێشێ وبزانم کێیە. میگیل پارامۆ بوو. بە بینینی سەرم سووڕنەما چونکە ماوەیەك بەر لەوەی دێوانەی ئەو کچە بێت و عەشقییەك بن، شەوانە تادەمەوسەحەر لای من دەمایەوە.

" لێم پرسی: چی ڕوویداوه؟ درۆی لەگەڵدا کردیت؟".

" نـەخێر، ئێسـتاش خۆشـی دەوێـم. نەگبەتیەکـە لـەوە دایـە نەمدۆزیەوە. تەنانەت ئاوایی یەکەشـم بـۆ نەدۆزرایـەوە. تـا چـاوبڕکا تەمو دووکەڵ و شتی لەم بابەتە بوو، دێیەکـە دیـار نـەبوو. کـۆنتێلا خاپوور بووە. هەموو جێیەکم بۆ تەی کرد، بەڵام هیچـم نەدۆزیـەوە. بۆ ئەوە هاتووم کارەساتەکە بۆ تۆ بگێڕمەوە، چونکە تـۆ لـێم حـاڵی دەبیت. ئەگـەر ئـەم قسـەیە لـە کـۆنتێلادا بـە کەسـێك بڵـێم بەشـێتم تێدەگات، هەروەکو واش تێم گەیشتوون.

"نەخێر، تۆشێت نیت، میگیل!، تۆمردوویـت. میگیـل پـارامۆ لە یادتە پێیان دەوتیت ئەو ئەسـپە بـە کوشـتت دەدا، سـەرەڕۆیی و کاری شێتانەت زۆردەکرد... بەڵام تازە ئەمە شتێکی ترە.

" تاقە شتێکی کردبێتم ئەوە بوو بازم دایە سەر ئـەو کەڵەکـە بەرزەی ماوەیەك لەمەوبەر باوکم فەرمانی دروست کردنی دابوو. ئێل کۆلۆرادۆم* ڕاسپارد تاقی بکاتەوە، بۆ ئەوەی بۆ چوونەسـەر ڕێگـا گشتییەکە ئەو هەموو پێچە بە دەورەیە نەکەم، بە سەریدا بـازم داو دەستمان کرد بە ڕۆیشتن، بـەڵام جگەلـە دووکـەڵ و دووکـەڵ هیچـی ترم نەدی.

"سـبەینێ باوکـت پـێ بزانـێ دڵگـران دەبـێ.. دڵـم بـۆی دەسووتێ. ئێستا بچۆ لـە گۆڕەکەتـدا بحـەوێرەوە، پـێم خـۆش بـوو هاتیت و لەوە ئاگادارت کردم.،

"منیش پەنجەرەکەم داخستەوە.

بەیانی زوو پیاوێکی خەڵکی میدیالۆنا هاتـە ئێـرەو وتـی: دۆن پیدرۆ ناردوویەتی بە دواتا. میگیل مردووە و دەیەوێ لەلای بیت.

---

* ئێل کۆلۆرادۆ: ناوی ئەسپەکەی میگیل پارامۆیە.

"وتم، ئاگام له مەسەلەكه هەیه، به تۆیان وت ماتەم و تازیەی بۆ دەگرن؟.

"بەڵێ، دۆن فۆلگۆر دەیوت دەبێ بۆی بگیرێ.

"زۆرباشـه، بـەدۆن پیـدرۆ بڵـێ مـن دێـم. تەرمەكـەیان كـەی هێنایەوه؟

"هـەمووی نیـو سـەعات دەبـێ. ئەگـەر زوو بیاندۆزیبایەتـەوه ئێستا ڕزگاریان كردبوو. گەرچی دكتۆر گوتویەتی له مێـژه مـردووه. كاتێ كۆلورادۆ بـه تـەنها گەڕایـەوه و كردیـه هـەراوزەنا و خـەوی لـه هەمووان هەراسانكرد زانیمان شـتێك ڕوویـداوه.. دەزانیـت میگیـل و ئەسـپەكەی چـەند هـۆگرو خۆشەویسـتی یـەك بـوون. لـەو بڕوایـەدام ئەسپەكەی له دۆن پیدرۆ غەمگینتر بێـت. ئەوەنـده غـەمباره نـەهیچ دەخوا و نه له جێ یەكیش بەند دەبێ. هەروەكو گشت كارەسـاتەكه بزانێت، سەراسیمەیەو تەواودڵی شكاوه.،

"وتم: له یادت نەچـێ كـه ڕۆیشـتیت دەرگاكـه داخـه. كـابرای خەڵكی میدیالۆنا ڕۆیی.

ئافرەتەكه لێی پرسیم: "هیچ كاتێك ناڵەی مردووانت گـوێ لێ بووه؟"

"نەخێر، دۆنیا ئەدۆڤیخیس."

"باشتر."

دڵۆپه ئاوەكان یەك یەك به بەردەكەدا دەهاتنه خوار. دەنگـی ئاوه سازگارەكه دەهاته گوێ كه لـه سـەر بەردەكـەوه دەڕژایـه نـاو جامولكەكەوه. دەنگی چرپەچرپ دەهات، دەنگی ئـەو هەنگاوانـەش كـه بەسـەر زەویـدا دەنـران، دەهـاتن و دەچـوون. دڵۆپـه ئاوەكـان

بەردەوام دەتکان، جامەکە پڕ بوو، بە قەراغەکەیدا ئاو هاتە خوارێ و بە سەر زەویە تەڕەکەدا ڕێچکەی بەست.

"ڕاست بەرەوە !"

دەنگەکە بەگوێ ئاشنا بوو. هەولێدا بیناسێتەوە، بەڵام لەشی خاوبۆوە. پێڵووە قورسەکانی لێکنایەوە و لێی خەوتەوە، جەستەکەش لە ناو گەرمای ژێر چەرچەفەکەدا دەیویست خۆی حەشاربدات.

" ڕاست بەرەوە ! "

دەنگەکە ڕایچڵەکاندو خۆی کێشایەوە، نیوەی چاوەکانی کردنەوە، دڵۆپە ئاوەکان بەسەر بەردەکەدا دەهاتنە خوارو دەچوونە جامولکەکەوە. دەنگی ئەو هەنگاوانە دەهات کە بەسەر زەویدا ڕادەکێشران و. دەنگی گریان.. گوێی لە دەنگی گریان بوو. ئەو دەنگە خەبەری کردەوە، ئەو دەنگە ئارام و ناسکەی دەگریا.. دەنگەکە هێندە ناسك بوو، وازی لە وڕێنە خەوەکانی هێناو ترسێکی لێپەیدا بوو.

هێدی هێدی هاتەوە سەر خۆیو ئافرەتێکی بینی پاڵی دابوو بە لاشیپانی دەرگاکەوە. ئەو ئافرەتەی کە هێشتا لە تاریکیەکەدا وەکو تارمایی دەهاتە پێشچاوو دەنگی هەنسکەکانی دەبیستران. کاتێ پێی خستە سەر زەوی ئافرەتەکەی بە ئاگا کردەوە.

"دایە، ئەوە بۆ دەگریت؟".

"باوکت مردووە".

ئیدی وەك ئەوەی زەمبەلەکەکانی خەم و کەسەری دەرچووبن کەوتە هەڵبەزودابەزو چەند جارێك ئەو وشەیەی دووبارە کردەوە.. تا دەستەکان هەردوو سەر شانەکانی گوشین و لە لەرزینیان خستن.

ڕووناکی کازیوە لە دەرگاکەوە دەبینرا. ئەستێرە دیارنەبوون، تەنها ئاسمانێکی تاریك، کە هێشتا ڕووناکی خۆری

تێنەکەوتبوو. ڕووناکی‌یەکی ڕەش داگەڕاوبوو.. وەك ئەوەی خۆر نەیەوێ هەڵبێت و سەرەتای شەوێکی دیبێت. لە حەوشەی دەرەوە دەنگی ئەو هەنگاوانە دەهاتە گوێ کە لەهاتوچۆدا بوون، دەهاتن و دەچوون و دەنگەکان تێکەڵ یەکدی دەبوون.. لێرەش ئافرەتەکە کەلەسێبەرەکەدا وەستا بوو بەری خۆری گرتبوو، لەملاولای دەستەکانیەوە چەند پارچەیەکی ئاسمان سەرەتاتکێیان دەکرد و لە بەردەمی قاچەکانیشیدا تاڵە ڕووناکی دیاربوون، دەتوت زەویی ژێر پێی لە فرمێسکدا نقوم بووە. پاشان دەنگی هەنسك. دووبارە دەنگی گریانێکی نەرم بەڵام بەردەوام و خەمێکیش کە جەستەی لوول دەکرد.

"باوکتیان کوشت"

"ئەی کێ تۆی کوشت، دایە؟

"شنەبایەو خۆرەتاوە. هەورە سپی‌یەکانو ئاسمانێکی شینی ساماڵ.. ڕەنگە لە ولاشەوە دەنگی گۆرانی گوتن بەرز بووبێتەوە.. دەنگی خۆشتر لە گۆرانیش، بە کورتی، ئومێدێك هەیە دوای هەموو ناخۆشییەك ئومێدێك هەیە.

"بەلام بۆ تۆ نا میگیل پارامۆ. تۆ بە گوناهەوە لە دنیادەرچوویت و بەزەیی خوا هەرگیز ناتگرێتەوە."

بابا ڕێنتیریا، سەری لەسەر جەنازەکە بەرزکردەوە و بەپەلە دەستی کرد بە دوعا خوێندن بۆ مردووەکان. دەیویست خێرا دوعاکە تەواوبکات و بڕوات بێ ئەوەی دوعای بەخشین بۆ ئەو کەسانە بکات کە ناو کڵێساکەیان پڕکردبوو.

" بابا دەمانەوێت داوای بەخشینی بۆ بکەیت"

سەری ڕاوەشاندو وتی: "نەخێر کاری واناکەم. پیاوێکی خراپ بوو، مافی ئەوەی نییە بچێتە بارەگای خواوە، ئەگەر شەفاعەتیشی بۆ بکەم خودا لێم زویر دەبێ"

کاتێك ئەو قسەیەی دەکرد، توند پەنجەکانی هەڵپێکابوون بۆ ئەوەی لەرزۆکیەکەیان نەبینرێت، بەڵام هەر دەبینرا.

تەرمی ناو تابووتەکە قورسی و وەڕزبوونێکی خستبوە دڵی خەڵکەکەوە. تەرمەکە لە سەر سەکۆیەکی ناوەڕاستی کڵێسا و لە مابەینی گوڵ و مۆمەکاندا دانرا بوو. باوکی لە لایەوە وەستابوو. چاوەڕێی تەواو بوونی ڕێ و ڕەسمی بەڕێ خستنی مردووەکەی دەکرد.

بابا ڕێنتیریا، ڕێك و ڕاست بەلای پیدرۆپارامۆدا تێپەڕی و هەوڵیدا بەری نەکەوێ. ئاوی پیرۆزی هەڵگرت و بەم لاولادا کەوتە پرژاندنی و لە ژێر لێویەوە دوعای دەخوێند. پاشان کەوتە سەر ئەژنۆو هەموویان لەگەڵ ئەودا کەوتنە سەر ئەژنۆ.

"خودایا.. لەبەندەی خۆت ببوورە..".

دەنگەکان وەڵامیان دایەوە: "خودایا لێی ببوورە، ئامین".

کاتێك هەستی کرد ڕقوکینەی لە بەرز بوونەوەدان، چاوی لە خەڵکەکە بوو بە دوای تەرمەکەی میگیل پارامۆدا لە کڵێسا دەچوونە دەرەوە.

پیدرۆ پارامۆ هاتەلای سەریەوەو بە چۆکدا هات، وتی:

"بابا، دەزانم کە چارەیت ناوێ، گلەییت لێ ناکەم. دەڵێن ئەم کوڕەی من براکەتی کوشتووە. بە بڕوای ئێوە هەر ئەویش دەستی بۆ ئانای برازات درێژکردووە. بڕێ جاریش لەگەڵ تۆدا تێك دەپرژاو ڕێزی نەدەگرتیت. هەموو کەسێ دەزانێ کە ئەمەندە بەسە، بۆ ئەوەی خۆشت نەوێ، بەڵام ئێستا لە بیر خۆتیان بەرەوە.. لێی ببوورە، هەروەکو چۆن ڕەنگە خودا لێی ببوورێ.

مشتێ لیرەی ئاڵتوونی لەسەر کورسی یەکەداناو هەستایە سەر پێ: "ئەمانەم وەکو دیارییەك بۆ کلێسا لێوەرگرە".

کلێسا کەسی تیا نەمابوو. لای دەرگاکەوە دووکەس چاوەڕێی پیدرۆپارامۆ بوون. چووە لایان و بەدوای تابوتەکەدا، کە بەسەرشانی چوارکەس لە خەڵکی میدیالۆناوە بوو، کەوتنەڕێ.

بابا ڕێنتیریا یەك یەك، لیرەکانی هەڵگرتەوەو لە میحرابەکە نزیك بۆوە. وتی: "ئەمانە هی تۆن. ئەو خۆی دەزانێ نرخی لێبوردن چەندە، بە دەست خۆتە، بەم نرخە ڕازیت یان نە ، بەلام من لە بارەگای تۆدام و چاوەڕێی پاداشت و سزام.. لەبەر ئەوەی هەر شتێك لە دەستی ئێمەدا بێ بەڵگەی ئەوەیەکە...

گەر داوای بڕیاری من بکەیت، ئەی خوای گەورە دەڵێم بیخەرە دۆزەخەوە".

دەرگاکەی داخست و هێدی هێدی بەرەوە ژووری شتە پیرۆزەکان ڕۆیی. لە گۆشەیەکدا دانیشت و لە غەم و حەسرەتا دەستی کردە گریان، گریانێك دڵی بێنێتەوە سەرخۆی. پاشان وتی: "باشە خودایا... تۆ بردتەوە."

کاتی نان خواردنی ئێوارە، وەك هەمووکاتێکی دی، فنجانێك کاکاوی خواردەوە. هەستی بە ئارامی دەکرد.

"گوێ بگرە ئانا. دەزانیت ئەمڕۆ کێیان ناشت؟".

"نەخێر، مامە".

"میگیل پارامۆ، لە یادتە؟"

"بەڵێ، مامە."

"دەڵێم میگیل."

ئانا سەری داخست.

"دڵنیایت ئەوبوو ئانا؟."

"نە دڵنیا نیم.. مامە. دەموچاویم نەدی. دنیا تاریك بوو کەهات بۆلام."

"ئەی باشە چۆن دەزانیت کە میگیل پارامۆبوو؟".

"خۆی وتی: ئانا، مەترسە من میگیل پارامۆم. وای پێ وتم."

"بەڵام تۆ دەتزانی کە ئەو بوو باوکتی کوشت، نەتدەزانی؟"

"بەڵێ، مامە دەمزانی."

"ئەی باشە بۆ ئەوەی لە دەستی ڕزگارت بێ چیت کرد؟".

"هیچم نەکرد، مامە."

بۆ چەند ساتێك بێدەنگ بوون و گوێیان بۆ شنەی ئەو با گەرمە گرت کە یاریی بە گەڵای درەختەکان دەکرد و دەیلەنگاندنەوە.

"پێی وتم، هاتووم تکات لێ بکەم بمبەخشیت و منیش بێ ئەوەی لە قەرەوێڵەکەم بێمە خوارێ وتم، پەنجەرەکە کراوەیە و ئەویش هاتە ژوورەوە.

"هەر کەهاتە لام یەکسەر باوەشی پیاکردم، وەك ئەوەی ئەوە تاقە شێوازی بێ تا بیبەخشم. زەردەخەنەیەکم هاتێ، چونکە ئەو شتانەم هاتەوەیاد کە تۆفێرت کردبووم. تۆ پێت دەوتم نابێ ڕق لە کەس هەڵگرم.

بە دەمیەوە پێکەنیم، تاکو هەستی پێ بکات و بزانێ کە بەخشیومە. بەڵام لە پاشاندا بۆم دەرکەوت کە ناتوانێت لە تاریکیدا بمبینێ، هەروەکو چۆن منیش نەمدەتوانی. ئەوەندە نەبێ هەستم کرد خۆی داوە بە سەرماو خەریك بوو کاری خراپم لەگەڵدا بکات.

" بیرم کردەوە دەیەوێ بمکوژێ، مامە تەنها بیرم لەوە دەکردەوە. هەوڵمدا پێش ئەوەی ئەو بمکوژێ، بمرم. بەڵام نەمتوانی

و دڵنیام ئەویش غیرەتی نەبووکاری وام لەگەڵدا بکات. کاتێ هەستم بەوە کرد کە چاوم هەڵهێنا و هەتاوم دی لە پەنجەرەکەدا دەبریسکایەوە. لەوە پێش وای دەزانی مردووم.".

"بەڵام دەبوو دڵنیا بیت، دەنگی، بەدەنگیا نەتناسیەوە؟."

"بەهیچ شتێکدا نەمناسیەوە. تەنها دەمزانی باوکمی کوشتووە. لەوەبەر هەرگیز چاوم پێی نەکەوتبوو مامە، لەوە بەدواش هەرگیز نەمدیەوە."

"بەڵام تۆ دەتزانی ئەو کێیە".

"بەڵێ. ئەگەر ئەو بێت جێگەی ناخۆشترین شوێنی دۆزەخە، چونکە ئەمە تاقە شتێکە بەو پەڕی توانامەوە لە قەدیسەکانم داواکردووە."

"ڕۆڵەکەم زۆریش دڵنیا مەبە. تۆ ئاگات لەوە نیە چەند کەس دوعای خێری بۆ دەکەن. لە کاتێکدا تۆ یەك کەسیت، تاقە کەسێك لە بەرامبەر هەزار کەسدا. جگە لەوەش ئەوان کەسی وایان تێدایە زۆر لە تۆ بەهێزترن، وەکو باوکی."

خەریکبوو پێی بڵێ: "منیش، ئەوم بەخشیوە.".

بەڵام ئەمە تەنها بیرۆکەیەك بوو بەمێشکیدا تێپەڕی و هیچی دی. نەیدەویست هێندەی تر دڵی برینداری بڕەنجێنێت. لەبری ئەوە دەستی گرت و وتی: "وەرەبا سوپاسی خوای گەورەمان بکەین کە ئەوی لەسەر ئەم زەوی‌یە بردەوە بۆ خۆی، ئەوێك کە هەموو گیانی خراپە کاری بوو. ئیدی ئەگەر ئێستا بردبێتی بۆ بەهەشتیش گرنگ نی‌یە."

لەو چوار ڕیانەوە کە جادەی سەرەکی بەڕێی کۆنتێلاوە گرێ دەدا ئەسپێك تیژ تێپەڕی. کەس ئەو ئەسپەی نەدی. بەڵام ئافرەتێك، کە لە دامێنی ئاواییەوە چاوەڕوانیی دەکرد، هەواڵی

گەیانـد کـە ئەسـپەکەی دیـوەو قاچـەکانی هێنـدە نوشـتاونەتەوە، خەریکبووە سەرسم بدا.

ئافرەتەکە ئەسپە سوورەکەی میگیل پـارامۆی ناسـیوەتەوەو بیری کردۆتەوە: "ئێستا نا ساتێکی دی مێشکی ئەم ئاژەڵە دەپژێتە سەر زەوی"

پاشـان ئەسـپەکەی دیبـوو کـە چـۆن گـوڕی بەسـتبۆوە و کەوتبووە غار، گوایە لە دەست ئەو شتەی لە دوایەوە ترسـاندویەتی هەڵاتووە. چیرۆکی ئـەم ئافرەتـە لـە شـەوی بـەخاك سـپاردندا، ئـەو کاتـەی پیـاوان مانـدوێتیی ڕێی گۆڕسـتانیان دەردەکـرد، گەیشـتە میدیالۆنا. ئەوانیش، بەر لە نوسـتن وەکـو خـەڵکی هەرجێیـەکی دی سەرگەرمی گفتوگۆ بوون.

ترنسیۆ لۆبیانس وتی:

" ئەم جەنازەیە لە پەل و پۆی خستم، ئێسـتاش شـان و ملـم دەزیرپێنن.".

ئۆبیادای برای وتی:

"شـان و ملـی منـیش، تلـۆقی پەنجـە گـەورەکانی قاچیشـم تەواوگەورە بوون، پێشیان گوتین پێڵاوەکانمان لە پـێ بکـەین، هـەر چەندە ئەمڕۆ ڕۆژی جەژنیش نەبوو، تۆریبیۆ، تۆ دەڵێی چی؟".

"من گوێ بە قسەی کـەس نـادەم. ئەگـەر ڕاسـتتان دەوێ لـە کاتی خۆیدا مرد."

پـاش چـەند سـاتێك و لەگـەڵ هـاتنی دوا گالیسـکەدا، چـەند هەواڵێك لە کۆنتێلاوە گەیشتن.

"دەڵێن ڕۆحیانەتەکەی بـەوناوەدا دەسـووڕێتەوە. چـاویان لێ بووە لە پەنجەرەی نازانم کـام ئافرەتـەی داوە. هـەروەکو خۆیـەتی، تەنانەت هەر پانتۆڵە چەرمەکەشی لە پێدایە.

"تۆ لەو بڕوایەدایت کە دۆن پیدرۆ بەو تەبیعەتەیەوە بهێڵێت کوڕەکەی دوای شتی خراپ بکەوێ؟ ئەگەر بۆنی شتێکی وا بکات دەمی لێ دەکاتەوەو دەڵێ: "گوێ بگرە، ئێستا تۆ مردوویت، بڕۆ لە گۆڕەکەتا لێی ڕاکشێ و ئەو کارانە بۆ ئێمە جێ بهێڵە" ئەگەر بە قسەی نەکات و هەر مل بنێت، گرەو دەکەم دووبارە بۆ گۆڕستانی دەنێرێتەوە."

"ئێسایاس ڕاست دەکەیت، ئەو پیرە مێردە سەروکاری لەگەڵ ئەو جۆرە کارانەدا نییە."

گالیسکەچییەکە لەسەر ڕۆیشتنی بەردەوام بو و وتی:
"شتەکەم چۆن بیستووە، ئاوەها بۆتانی دەگێڕمەوە."

چەند ئەستێرەیەك کشان. بەجۆرێك کشان دەتوت ئاگر لە ئاسمانەوە دەبارێ.

تیرینسیۆ وتی:
"تەماشاکەن ئاسمان چ ئاهەنگێك دەگێڕێت!"

خیسۆس وتی:
"ئەوە ئاهەنگ بۆ ماتەمی میگیل دەگێڕێت."

"نیشانەیەکی خراپ نیە؟"

"مەبەستت چییە؟"

"ڕەنگە خوشکەکەت سەودای گەڕانەوەی ئەوی هەبێت."

"لەگەڵ کێتە؟"

"تۆ."

"بابڕۆین، ئیشکردن ماندووی کردوین و وا بەیانیشە."

ئیدی وەکو تارمایی ون بوون.

بەڵام یەکێکی تریان هاواری کرد:
"بەخوشکت بڵێ نەگری، من ماوم".

"سڵاومی پێ بگەیەنە".

ئەستێرە باران بوو. چراکانی کۆمالا یەك لە دوای یەك خامۆش بوون و ئاسمان شەوی خستە ژێر باڵی خۆیەوە.

باپیرە ڕێنتریا خەوی لێ نەدەکەوت. لەسەر قەرەوێڵەکەی تلێکیدا. بەخۆی وت، هەرچییەك ڕوویداوە خەتای خۆم بووە. ترس لەوەی دەوڵەمەندەکان سەرزەنشت بکەم. لەبەر ئەوەی ئەوان ژیانم دابین دەکەن، هیچ کاتێ گەداکان عانەیەك ناخەنەدەستمەوەو دوعا کردنیش سکی ئادەمیزاد تێر ناکات. تا ئێستاش هەروابووە. ئەنجامەکەشی ئەوەیە کە ئێستا دەیبینم. خەتای خۆمە. هەموو ئەو کەسانەم فریوداون کە خۆشیان ویستووم و ئەوانیش تا ئێستا بڕوایان پێمە و داوام لێدەکەن لە خزمەت خوادا بۆیان بپاڕێمەوە. بەڵام بەم بڕوا پێ بوونەم، چییان دەستگیربووە؟ کلیلی بەهەشتیان دەست کەوتووە؟ پاکبوونەوەی ڕۆحیان؟ پاکبوونەوەی ڕۆحیان بۆچییە لە کاتێکدا دڵنیان لە دوا ساتی ژیاندان... ئێستاش ماریا دیادام لەبەرچاوە ئەو ڕۆژەی کە هات بزانێ داخۆ داوای بەخشینم بۆ (ئەدۆڤیخیس)ی خوشکی کردووە، یان نە .

" هەموو کاتێ خزمەتی ئەوانەی دەکرد کە وەکو خۆی وابوون. هەرشتێکی هەبوایە دەیدانێ. تەنانەت کوڕیشی بۆ دروست کردن، منداڵەکانی نیشان دەدان تاکو دڵنیابن کە منداڵی خۆیانن، بەڵام ئەوان قایل نەدەبوون و ملیان نەدەدا.

بەمنداڵەکانی دەوت: کەواتە من باوکتانم، هەروەکو چۆن دایکیشتانم. هەموو بۆ مەرامی خۆیان بەکاریان دەهێنا، چونکە ئافرەتێکی زۆرباش بوو، دڵی کەسی نەدەڕەنجاندو حەزیشی نەدەکرد لەگەڵ کەس بلێ.

"بەڵام خۆی کوشت، ئەم کارەش پێچەوانەی ئیرادەی خوایە.

"هیچی تری لەدەست نەدەهات... ئەمەشی هەر لە ڕووی چاکەوە کرد.

"من پێم وت: له دواساتدا ئیشەکەت تێکدا، ڕێك و ڕاست له دوا ساتدا. دوای ئەو هەموو چاکەیە لە پرێکا هەمووی خستە ژێر پێیەوە.

"بەڵام ئەو نەیخستنە ژێر پێیەوە، بەدڵێکی پڕ لە غەمەوە مرد. بابا تۆ، تۆ لەبارەی غەم و خەفەتەوە زۆرشتت بە ئێمە وتووە، بەڵام لە یادم نەماون. چۆنێتی مردنەکەیت چۆن بۆ باس کەم، هەموو جەستەی خوێنی تێزا. ئێستاش سیمایم لەبەرچاوە، هیچ کەسێك تاکو ئێستا دەموچاوێکی پڕ لە بەزەیی وای بەخۆیەوە نەدیوە.

"ڕەنگە زۆر دوعا کردن و پاڕانەوە... بابا، بازۆر بپاڕێینەوەو دوعا بکەین. دەڵێم ڕەنگە، ڕەنگە بە دوعای قدیس گریگۆری بتوانین... بەڵام بۆ خوێندنی ئەو دوعایە دەبێ یارمەتیدەرمان هەبێت، دەبێ بنێرین بەدوای قەشەکاندا.. ئەمەش پارەی دەوێت.."

ماریا دیادا، لەبەر چاوانمدا بوو. پیرێژنێك بە پۆلێك مناڵەوە.

"من پوول شك نابەم، بابا، خۆت ئەمەباش دەزانیت."

"بالێگەڕێین شتەکان خۆیان چۆنن هەروابن و ئومێدمان بەخوا هەبێت."

"زۆرچاکە. بابا".

ئەو نیگایانە بۆ هێندە خۆڕاگر بوون و سەریان بۆ قەدەر دانەدەواند.

بەخشینی ئەوی بەلاوە چەند گران بوو، لە کاتێکدا بە ئاسانی دەیتوانی یەك دوو وشە لە ژێر لێویەوە بخوێنێ، یان ئەگەر پاکبوونەوەی ڕۆحیانەتی پێویستی دەکرد باسەد وشەی بخوێندایە؟ چی لە بارەی بەهەشت و دۆزەخەوە دەزانی؟ لەگەڵ ئەوەشدا دەیزانی کێ دەبێ بچێتە بەهەشتەوە. لە ئاواییەکی ئاوا بێ ناونیشاندا سەرگەردان بوو، بەڵام ئەوەندەی دەزانی، پێویستی

بەلیستێ ناو بوو. دەستی کرد بە یاد هێنانەوەی یەك بەیەکی قدیسە کاسۆلیکیەکان لەمێشکی خۆیدا. شەهید و مێرد نەکردوو، سانتا تۆنیلۆنیای پاکیزە و شەهید، ئەنیرسیۆی قەشە، سانتا سالۆمە، بێوەژن" ئالۆدیا، یان ئەلۆدیاو تۆلینا، دوو ئافرەتی مێردنەکردوو، کۆردولاو دۆناتو" بەردەوام بوو.. کاتێ لەسەر قەراغی قەرەوێڵەکەی دانیشت خەوبردیەوە: قدیسەکان وەکو مەڕ دەژمێرم." لەژوورەکەی چووە دەرێ و تەماشای ئاسمانی کرد. ئەستێرە دەبارین، ئاخێکی هەڵکێشا چونکە حەزی دەکرد ئاسمانی بە ئارامی و کپی ببینایە. گوێی لە دەنگی کەڵەشێرەکان بوو، هەستی کرد کفنی شەو زەوی دادەپۆشێ. زەوی: "ئەم دۆڵە پڕ لە ئەسرینە".

ئەدۆ ڤیخیس دیادا پێی وتم:
"کوڕەکەم بۆتۆ وا چاکترە ".

شەو درەنگ ببوو. چرای قوژبنی ژوورەکەش کزببوو، پاشان پرتە پرتێکی کرد و کوژایەوە.

هەستم کرد لە جێگا کەی خۆی هەڵسا تا بچێت چرایەکی تر بهێنێ. گوێم لە هەنگاوەکانی بوو کە دووردەکەوتەوە.. چاوەڕێم کرد.

نەگەڕایەوە، پاش ماوەیەك منیش هەڵسام. بەهەنگاوی لەسەر خۆو ورد توانیم لە تاریکیەکەدا ڕێی خۆم بدۆزمەوە. ڕۆیشتم تاکو گەیشتمە ژوورەکەم. لەسەر ئەرزەکە دانیشتم، چاوەڕێی ئەوەم دەکرد خەو بمباتەوە.

نوستم. بەڵام لەخەو ڕادەپەڕیم و دەنوستمەوە.

لە پڕێکا لە خەو ڕاپەڕیم لەبەرئەوەی دەنگێکم بیست، دەنگەکە لە هاواری مەستێك دەچوو: "قوڕ بەسەر ئەم ژیانە!".

له پڕداهەڵسام و دانیشتم، چونکه دەنگەکه ئەوەنده بەهێز بوو، دەتوت بەگوێما قیژاندوویانه.. بە مەزەنەم ئەو دەنگه لەوەدەچوو لە جادەکەوە بێ بەڵام من لەوباوەڕەدا بووم لەماڵەکەدایه، لەودیو دیواری ژوورەکەمەوە. بەڵام لەپاشاندا جگه لە باڵە فڕێی پەپوولەیەك و ڕازی بێدەنگی، هیچ دەنگێکی دی نەدەهات.

قووڵیی ئەو بێدەنگییه نەدەپێورا، کە ئەو هاواره دروستی کردبوو. وەك ئەوەی سەرزەوی هەوای لێ بڕابێ. هیچ دەنگێك، تەنانەت دەنگی هەناسەدان یا لێدانی دڵیشم نەدەبیسترا... کاتێك ئەو ساتەوەختانه ڕابوردن و کەم کەم هاتمەوە سەرخۆم، دووباره دەنگەکه بەرزبۆوه و ماوەیەك بەردەوام بوو: "وازم لێ بهێنن با هیچ نەبێ لنگه فرتێ بکەم. ئەو کاتە لە داریشم بدەن قەیناکا.. بەڵام باتۆزێك لنگه فرتێ بکەم!"

لەپڕ دەرگاکه کرایەوە.

پرسیم: "ئەوە تۆیت، دۆنیا ئەدۆڤیخیس؟ چی ڕوویداوە؟ دەترسیت؟

" من ناوم ئەدۆڤیخیس نییه. ناوم دامیانەیه. دەمزانی کە لێرەیت، هاتم چاوێکم پێت بکەوێ. دەمەوێ لەگەڵمدا بێیت تالەماڵی ئێمه بخەویت. لەوێ باشتر خەوت لێدەکەوێ.

"دامیانا سیسنێرۆس؟ تۆ له میدیالۆنا نەدەژیایت؟".

"لەوێ دەژیم. هەر بۆیەشه درەنگ گەیشتمه ئێره".

"دایکم لەبارەی خاتوو دامیانایەکەوە قسەی بۆ کردووم، ئەو ئافرەته له منداڵیمدا چاودێریی کردووم، ئایا تۆ...".

"بەڵێ، من ئەوم. لەو کاتەوەی چاوت هەڵهێناوە دەتناسم."

"لەگەڵتا دێم. لێرە، لە ناو ئەم هات و هاوارەدا خەوم لێ ناکەوێ. نەتزانی ئەوەچی بوو لێرە ڕوویدا؟ لەوە نەدەچوو بیانەوێ کەسێك بکوژن؟".

"ڕەنگە دەنگدانەوەی هاواری زیندانیەك بێت کە لەوێدا بەندکرابێ، ماوەیەك لەمەوپێش (توریبیۆئاڵدرێت) یان لەو ژوورەدا سەرەو ژوور هەڵواسیبوو. پاشان دەرگاکەیان کلیل داو وازیان لێ هێنا لاشەکەی وشك بێتەوە، تا هەرگیز هەست بە ئارامی نەکات. نازانم تۆ چۆن هاتیتە ئەم ژوورەوە، لە کاتێکدا دەرگاکەی هیچ کلیلێکی بۆ نابێت.".

"دۆنیا ئەدۆڤیخیس کردییەوە. پێی وتم تاقە ژوورێکە لە توانایدایە بمداتێ."

"ئەدۆڤیخیس دیادا؟"

"بەڵێ".

"ئەدۆڤیخیسی بەسزمان، کەواتە دیارە ئێستاش هەر عەزاب دەچێژێت."

"ناوم، فۆلگۆر سیدانۆیە، تەمەنم پەنجا و چوار ساڵە، سەڵتم، وەکیلم لە بەرز کردنەوەی دەعواو بەدووکەوتنیدا. بەپێی ئەو دەسەڵاتەی هەمەو بەپێی مافی شەخسیی خۆم داوای ئەم شتانەی خوارەوە دەکەمو دەیانخەمە ڕوو..."

ئەمانە ئەو قسانەن کە ئەو لە دەعواکەیدا لەسەر تۆریبیۆ ئالدرێت کردنی.

پاشان وتی: "دەعواکە مافی سوودوەرگرتن لە مۆڵکەکانیش دەگرێتەوە."

"دۆن فۆلگۆر کەس لاری لەوە نیە کە تۆ بەڕێزو خانەدانیت" دەزانم هەر شتێکت بوێ دەتوانیت بە ئەنجامی بگەیەنیت. نەك لەبەر ئەوەی گەورەکان پشتیوانتن، بەڵکو لەبەر ئەوەی بۆ خۆت مەردی مەیدانەکەی.".

بیری دەکردەوە. دوای ئەوەی لە خۆشیی ئەو ڕێکەوتنە خواردیانەوە، یەکەم شت کە ئالدرێت پێی وت، ئەمە بوو: "دۆن فۆلگۆر ئەگەر ئەم کاغەزە بەکاری هیچیش نەیەت، خۆ ئێمەی لەیەکتر نزیك خستەوە. تۆش ئەمەدەزانیت. تا ئەو شوێنەشی پەیوەندیی بە تۆوە هەیەکە ئەوکارەی داوایان لێکردبووی بە ئەنجامت گەیاند.. ئێمەشت لە دەردەسەری ڕزگار کرد. هەرچەندە لەیەکەم بەرخوردا نیگەرانت کردم... ئێستاش کە سەری پەتەکەم هاتۆتە دەست تەماشادەکەم زۆر پێکەنیناوییە. نووسیویەتی "مافی سوود وەرگرتن لە کانیاوو زەویەکان" دەبێ ئاغات لەم هەموو گێلێتییەی شەرمەزاربێت."

بیریکردەوە، ئەوان لەماڵی ئەدۆڤیخیس دیادابوون. دۆن فۆلگۆر لێی پرسی: "ڤیخیس، ئەو ژوورەی گۆشەی هەیوانەکەم دەدەیتێ؟".

"دۆن فۆلگۆر، هەر کامێکیانت دەوێ، گەر داوای هەموو ژوورەکانیش بکەیت، لەخزمەتتدان. پیاوەکانتان ئەمشەو لێرە دەخەون؟.".

"نەخێر، تەنها یەك کەس، تۆ بچۆ بنوو، غەمی ئێمەت نەبێ بەلام کلیلەکەیمان بۆ بەجێ بهێڵە."

تۆریبیۆ ئالدرێت وتی: "ئەوەی کە دەمەوێ پێتی بڵێم ئەوەیەکە هیچ کەسێك لاریی لەوە نیە تۆ کابرایەکی خانەدانیت.

بەڵام من لەئاست ئەو هەتیوە بێ مێشکەدا کە گەورەی تۆیـە، چـاوم هەڵنایە.".

بیریکردەوە. ئەمە دوا قسە بووبێ گرێ و گـۆڵ لـەوی بیسـت، چونکە لەوەودوا ڕەفتاری شێتانەگۆڕاو دەستی کردە هاوار هاوار. تـا پـێی وت: "وتت گەورەکان پشتیوانمن، ها؟ دەبینیت!"

بەدەسکی قامچیەکە لە دەرگای ماڵی پیدرۆپارامۆی دا. یـادی دووهەفتە لەوەو پێشی کەوتەوە کە تەقەتەق لەهەمان دەرگایدابوو. ماوەیـەك وەسـتاو چـاوەڕێی کـرد، هـەروەکو چـۆن جـاری یەکـەم چاوەڕێی کردبوو. جارێکی دی تەماشای ئەو پەڕۆڕەشـەی کـردەوە کە بەسەر دەرگاکەوە هەڵواسرابوو. بەڵام ئەمجارەیان بەشـێوەیەکی دی لەبەر خۆیەوە کەوتە قسەکردن: "دیـارە دانەیـەکی تریـان پێـوە هەڵواسیوە. ئەوی یەکەم تەواو کاڵ بو بۆوە، بەڵام ئەمەیان تازەیـەو وەك ئاوریشم دەبریسکێتەوە.. گەرچی پەڕۆ کۆنێکەو ڕەنگ کراوە."

لەجاری یەکەمدا ئەوەندە چـاوەڕێی کـرد، تـا دڵنیـا بـوو کـە ماڵەکە کەسی تێدانیە. ویستی بکەوێتە ڕێ و بڕوات کـە پیـدرۆپارامۆ پەیدابوو.

"وەرە ژوورەوە، فۆلگۆر."

دووەم جار بوو چاوی پێی دەکەوت. جاری یەکەم منـداڵێکی شیرە خۆرە بوو، بـەڵام دەیتـوانی بـەم جارەیـان بڵـێ هـەلی یەکـەم. وەکو ڕەقیبێك لەگەڵیـدا کەوتـە قسـەکردن. لەکاتێکدا لـۆقی درێـژی هەڵهێنایـەوەو قامچـییەکی بـە قاچـیدا کێشـاو بەدوایـدا خـۆی کـرد بەژوورا، لەدڵی خۆیدا وتی: "ئێستا دەزانـێ کـەمن ئاگـاداری هـەموو شتێکم، بۆی دەردەکەوێ، هەر لەبەر ئەوەش هاتووم بۆ ئێرە."

"فۆلگـۆر، دانیشــە، لێـرە دەتـوانین بـەئارامی قسـەکانمان بکەین."

لـەنێو پشـتیرەکەدا بـوون. پیـدرۆپارامۆ لەسـەر گژوگیاکـە ڕاکشاو و چاوەڕێ بوو"

"بۆ دانانیشیت؟"

"وا بەچاکتر دەزانم بەپێوە بم، پیدرۆ."

"کەیفی خۆتە، بەڵام ئەوەت لەبیرنەچێ پێم بڵێی "دۆن"".

ئـەم منداڵـە کێیـە بـەو شـێوەیە قسـەی لەگەڵـدا دەکـات؟ تەنانـەت باوکیشـی، دۆنلۆکـاسپـارامۆ، هـیچ کاتێـك بـەم شـێوەیە ئیهانەی نـەکردووە. ئـەو کاتـە ئـەم پیدرۆیـە نەسـەری لـە میـدیالۆنا دەردەکردو نە دەشـیتوانی بـەڕێوەی بـەرێ و فـەرمانڕەوایی بکـات. ئێستاش وەکو جوتیارێك ڕەفتـاری لەگەڵـدا دەکـات. ئـای لـەم دنیـا سەیرە.

"کارەکان چۆن بەڕێوەدەچن؟".

هەسـتی کـرد ئـەو هەلـەی بەدەسـت هێنـاوە کـە دەیویسـت، بەخۆی وت: "ئێستا نۆرەی منە".

"ڕۆژ بەڕۆژ خراپتر دەبن، هیچ نەماوە، دواسـەری حـەیوانمان فرۆشتووە."

دەستی کرد بەگیرفانیدا بۆ ئەوەی چەند کاغەزیك دەربهێنێ و پێی بڵێ قەرزەکانیان گەیشتۆتە چەند. هەروەها خـەریکبوو پێشـی بڵێ "ئەوەندە قەرزارین" کە پیدرۆ پارامۆ وتی:

"قەرزاری کێین؟ گرنگ نی‌یە چەند قـەرزارین، بـەڵام قـەرزاری کێین؟

لیستێك ناوی بۆ خوێندەوە.

"هیچمان نەماوە، تا قەرزەکانی پێ بدەینەوە، ئەمەیە کێشەکەی ئێمە."

"بۆ؟"

"چونکە خێزانەکەتان هەموویان خەرج کردووە، ئەوان تەنها دەستیان پان کردۆتەوەو هیچیان نەداوە. من خۆم دەموت، درەنگ یان زوو قڕدەخەنە هەموو شتێك. بەڵێ واشیان کرد. ئەگەرچی ئێستا چەند زەوی کڕێکی چاکیش هەن، پارەی باش دەدەن، ئەو پارەیە بەشی قەرزەکان دەکات و شتێکیشی لێ دەمێنێتەوە.

"ئەو زەوی کڕە خۆت نیت؟".

"من و ئەو کارانە لەکوێ؟ چۆن گومانی وا دەکەیت؟"

" من گومان لەهەموو شتێك دەکەم، بەیانی دەست بە ئیش دەکەین. یەکەمجار لە بنەماڵەی پریسیادۆوە دەست پێدەکەین. وتت لە هەموویان زیاتر قەرزی ئەوانمان لایە؟"

"بەڵێ، لە گشتیان کەمتریشمان داونەتەوە. باوکت هەمووکاتێ قەرزی ئەوانی لە دوای هەموانەوە دەدایەوە. وابزانم یەکێکیان، کە ناوی ماتێڵدەیە چۆتە شار بژی. نازانم چووە بۆ گوادالاخارا یان کۆلیما. بەڵام لۆلا... مەبەستم دۆنیا دۆلۆریسە... ئەو بووە بەخاوەنی هەموو شتەکان.. بێگومان کێڵگەی ئینمێدیۆت لە یادە.. دەبێ قەرزەکە بدەینەوە بەو."

"بەیانی دەچیت و خوازبێنیی لۆلا دەکەیت"

"پێم قایل نابێت، من زۆر پیرم"

"بۆ منی خوازبێنی بکە. پێی بڵێ. نەك بەدڵێك، بەسەد دڵ خۆشم دەوێ. تاکو ئەم کارە جێبەجێ دەکەی، بە باپیرە ڕێنیتریا بڵێ مشووری زەماوەندەکەمان بخوات. پارەت چەند پێیە؟"

"هیچ، دۆن پیدرۆ"

"کەواتە بەڵێنی بدەرێ. پێی بڵێ دەیدەینەوە. واهەست ناکەم کۆسپێك لە ڕێدابێت. بەیانی ئەم کارە جێبەجێ بکە".

"سەبارەت بە تۆریبیۆ ئالدرێت دەڵێ ی چی؟"

"تۆ ناوی بنەماڵەی پریسیادۆ، فریگۆسۆ، گۆزمانت هێنا. ئەی ئەو داوای چی دەکا؟"

"مەسەلەی سنوور لە گۆڕێیە. خەریکی پەرژین دروست کردنە و داوای لە ئێمەش کردووە بەشی خۆمان پەرژین بکەین تاکو بەشکردنەکە کۆتایی پێ بێت"

"ئەمەیان هەڵگرە بۆ دوایی.. نیگەرانی سنوورەکان مەبە. هیچ سنوورێك لەگۆڕێ نییە. فۆلگۆر ئەمەت لە بیربێ، گەر سەریشت لێدەرنەچێ، زەوی بەش ناکرێ. ئێستا دوای مەسەلەکەی لۆلا بکەوە. دانانیشیت؟"

"سوپاس دۆن پیدرۆ، دادەنیشم. لە ڕاستیدا دەمەوێ لەگەڵ تۆدا ئیش بکەم".

"هەرچی بە پێویستی دەزانیت، بەلۆلای بڵێ، بەڵام لە بیرت نەچێ پێی بڵێیت کە خۆشم دەوێ، ئەمە خاڵێکی گرنگە. سیدانۆ بەڕاستمە زۆرم خۆش دەوێ، خۆت دەزانیت لە پێناوی چاوەکانیدا.. لەبەر ئەوە سبەینێ هەموو شتێك تەواوبکە. منیش هەندێ لە ئەرکەکانی وەکیلیەکەت لەسەر شان سووك دەکەمەوە. کارێ دەکەم لە بارەی میدیالۆناوە دڵت ئارام بێ."

فۆلگۆر سیدانۆ، لە کاتێکدا بە پەلە دەگەڕایەوە بۆ میدیالۆنا لە خۆی پرسی: ئەم هەتیوە، ئەم هەموو فێڵ و تەڵەکەبازیە لە کوێوە فێر بووە؟ چاوەڕێی شتی وام لێنەدەکرد. باوکی، دۆن لۆکاس، دەیوت "بەکەڵکی هیچ نایەت، دەست و پێ سپییە."

منیش پـێم دەوت، ڕاسـت دەکـەیت. "کـاتێکیش مـن مـردم، دەسـت بدەرە کارێکی تر فۆلگۆر." " بەسەر چاو، دۆن لۆکـاس" "پوخـت و پاك پێتدەڵێم، بیرم کردۆتەوە بینێرمە قوتابخانە. بزانم فێری شـتێك دەبێت یان نە . تەنها لەبەر ئەوەی کاتێك من نەمام، چاوی لە دایکە بەسـزمانەکەیەوە بێـت، بـەڵام ئەمەشـی لێ ناوەشـێتەوە." "دۆن لۆکاس، خۆت تووشی ئەم چەرمە سەرییە مەکە. لەهیچ ڕوویەکـەوە حسابی بۆ مەکە". "خەریکە پیر دەبم و ئەو کاتە ئەو دەست نـاداتـە ژێـر بـاڵی باوکیشـی. فۆلگـۆر لێی بـێ ئومێـد بـووم.." "شـتێکی ترسناکیشە دۆن لۆکاس،"

ئێستاش وەرەو تەماشای کە. دۆن پیدرۆ لەوەپێش حەزی بە میدیالۆنا نەدەکرد، تەنانەت زەحمەتی بینینیشی بـەرخۆی نـەدابوو، بەڵام ئێسـتا خۆشـی دەویسـت. هـەموو جێگەیـەکی خـۆش دەوێـت. هەموو ئەو گردۆڵکە ڕووتەڵانەی خۆش دەویست کە کرابوونـە زەویـی کشـتوکاڵ و ئـەو هـەموو بەرهەمـەیان دابـوو. لەبـەر خۆیـەوە وتـی: "خاکە خۆشەویستەکەی ئەنمیدۆ وەرە." هەر بەڕاستیش هەستیکرد لێی نزیك دەبێتەوە. کـاتێکیش لـە دەروازە گەورەکـەی کێڵگەکـەوە ئاودیو بوو، قامچییەکەی بەقاچی خۆیدا کێشا.

دۆلـۆریس، زۆر بـە ئاسـانی کەوتـە ژێـر کـارتێکردنی قسەکانیەوە. چاوەکانی بریسکانەوەو لە سیمایدا جـۆش و خرۆشـێك دەبینرا.

"دۆن فۆلگۆر داوای لێبـوردن دەکـەم، ئـاوا سـوورهەڵگەڕاوم. هەرگیز بە بیرمدا نەهاتووە دۆن پیدرۆ ئاوڕ لەمن بداتەوە."

"بیرکردنەوەی لە تۆ خەوو خۆراکی لێ حەرام کردووە".

"ئاخر. ئەو حەزی لە هەر کەسێك بێت دەتوانێ بیهێنێت. کۆمالا پڕە لە کچی شۆخ و شەنگ. ئەگەر بەمە بزانن داخۆ بلێن چی؟"

"دۆلۆریس، ئەو جگە لە تۆ بیر لە کەسی دی ناکاتەوە."

"هەموو گیانم کەوتۆتە لەرزین، من شتی وام بەخەیاڵیشدا نەهاتووە."

"مەسەلەکە ئەوەیە کە ئەو هیچ شتێکی خۆی بەکەس نالێ. دۆن لۆکاس، خودا لێی خۆش بێ پێی وتبوو تۆ بەکەڵکی نایەیت، ئەویش شەرمی کردووە زمان هەڵبێنێتەوە، ئێستاش کە باوکی مردوە، ئیتر ڕێگرێك لە ئارادانەماوە، ئەمە یەکەم هەنگاوە کە ئەو بیری لێکردۆتەوە، ڕاستیەکەی منیش لە هەواڵ هێنانەکەدا تۆزێك کەمتەرخەمیم کرد، چونکە کارم زۆر بوو. ئێ، کەواتە سبەینێ هەمووشتێ دەبڕێنینەوە، ڕازیت؟".

"سبەینێ زوونیە؟ هیچم ئامادەنیە. دەبێ جیازی بکڕم و نامە بۆ خوشکم بنووسم... نە ، چاکتروایە کەسێك بنێرمەلای. هەرچۆنێك بێت تا پێش هەشتی نیسان ئامادەنیم. ئەمڕۆ یەکی نیسانە، ئا. لە هەشتی مانگدا ئامادەبم، داوای لێبوردنی لێ بکە و دەبێ چەند ڕۆژێکم مۆڵەت بداتێ."

"ئەو دەیویست هەر ئەمڕۆش شاییەکە سازبکرێ، ئەگەر غەمی جیازی دەخۆیت، جێبەجێی دەکەین. دایکی پیدرۆ، خوالێی خۆش بێت بەتەمابوو بۆ خۆی جلە بوکێنییەکانت لەبەربکات، ئەمە عادەتی بنەماڵەکەیە."

"ئاخر چەند شتێکی تریش هەن، شتی ئافرەتانە، خۆت دەزانیت کە... بەلام دۆن فۆلگۆر شەرم دەکەم بە تۆی بلێم.

تەماشاکە چۆن سووربومەتەوە... ئێستا ئەو وەختەیە لەمانگدا..."

"دەتەوێ بڵێی چی؟ شووکردن پەیوەندیی بەڕۆژ ژمێرەوە نیە، بەندە بە عەشقەوە، ئەمە لە هەمووی گرنگترە."

"دۆن فۆلگۆر، تۆتێناگەیت".

"تێدەگەم، باشە، بادووسبەی بێت"

ئەوی جێهێشت، لەکاتێکدا دەستی درێژ کردبوو و داوای هەفتەیەك، تەنها یەك هەفتە مۆڵەتی دەکرد.

"لەبیرم نەچێ بیری بێنمەوە... ئەم پیدرۆیە کوڕێکی بێ چاووڕووە، بەقازی بڵێ هەموو شتێك بەناوی ئەوەوە بکات! فۆلگۆر بیرت نەچێ سبەینێ پێی بڵێیت.،"

دۆلۆریس، مەنجەڵێکی هەڵگرت و چووە ناندێنەکەوە تا نەختێ ئاو گەرم کات.

"کارێ دەکەم ئەم شتەم زووکۆتایی بێت، ئەگەر بتوانم، هەر ئەمشەو. بەڵام وا زوو تەواونابێتو سێ ڕۆژی ترم دەوێ. چار نیە. ئای خوای گەورە چەندە خۆشحاڵم! زۆرسوپاست دەکەم کە پیدرۆت بەمن بەخشی."

پاشان وتی: "گەرچی دواتر لێشم بێزار دەبێت."

"هەواڵەکەم پێ گەیاند، زۆری پێ خۆشە. قەشەش داوای شەست پیزۆ دەکا تا لە بڵاوکردنەوەی ڕۆژی زەماوەندەکە لە کڵێسادا چاوپۆشی بکا. وتی بۆڕازاندنەوەی میحرابەکە پارەم دەوێ. وتم ئەویشیان باشە. مێزی نان خواردنەکەشی لەکەڵك کەوتوە.

وتومە مێزێکی تازەت بۆ دەنێرین. دەیوت تۆ هیچ کاتێك ئامادەی نوێژ کردن نابیت. پەیمانم داوەتێ لەمەودوا بچیت. دواجار وتی: لە ڕۆژی مردنی نەنکتەوە (عشر المال)تان نەداوە. پێم وت دڵگران نەبێت. لەمەودوا هیچ کۆسپێك نایەتە پێش."

"بە دۆلۆریست وت لە پێشدا شتێك بدات؟"

"نەخێر گەورەم غیرەتم نەکرد. ئەوەندە دڵی خۆش بوو دڵم نەهات لێی تێك بدەم".

""تۆمناڵێت فۆلگۆر."

امناڵ؟ تۆزێک شەرمت هەبێ! من تەمەنم پەنجاوپێنج ساڵە. هەتیوێک هێشتا بۆنی شیری خاو لە دەمی دێ بەکابرایەکی پیری وەک من کەوا سەرم لەگوێ قەبر دەلەرزێ، دەڵێ مناڵ.!

"نەمویست لە زەوقی بدەم."

"جیاوازی نیە، تۆمناڵێت"

"قەیناکا، گەورەم".

"هەنگاوی دووەم (ئالدرێت) ە. پێی بڵێ سنووری بەزاندووە. ئەوزەویانەی داگیرکردون کە سەربە میدیالۆنان."

"وابزانم کارێکی خراپی نەکردوە، چونکە بەدیقەت پێواونی"

"بڵێ کارێکی خراپی کردوەو، بەدیقەت نەیپێواون. ئەگەر پێویستیشی کرد پەرژینەکان هەڵدەوەشێنیتەوە."

"یاسا چ دەڵێ؟"

"کام یاسا، فۆلگۆر؟ لێرە بەدواوە خۆمان یاسا دروست دەکەین. لەمیدیالۆنادا کەسێکی ناڕازیت بەرچاو دەکەوێ؟"

"چەند کەسانێك هەن."

"کە چویت بۆلای ئالدرێت لەگەڵ خۆتا بیانبە. تاوانباری بکە بەوەی دەستدرێژییان کردۆتە سەر زەوی و زاری ئێمە، یان بەهەر شتێکی دی کە خۆت بەچاکی دەزانی. یادیشی بێنەرەوە کە لۆکاس پارامۆ مردووە و دەبێ لەگەڵ منا پەیمانێکی نوێ ببەستێ."

چـەند گەواڵـە هـەورێك بـە ئاسمانـەوە بـوون. لەسـەرەوە شنەبایەك هەبوو، کەچی لە خوارەوە جگە لە هاڵاوی گـەرما شـتێکی دی نەبوو.

دەیزانـی، تـا کاتێـك دۆن پیـدرۆ مـەیلی لێ نـەبێ، ئـەوانی دی دەرگا ناکەنەوە، بـۆ ئـەوەی دڵنیـا بـێ. جـارێکی تـریش بەدەسـکی قامچییەکەی لە دەرگاکەی دا. تەماشـایەکی سـەر دەرگاکـەی کـردو بـەخۆی وت: "هەرچـییەك بێـت ئـەم پەڕۆڕەشـە دیمـەنێکی جـوانی هەیە".

لەم کاتەدا دەرگاکە کرایەوە و خۆی کرد بەژووردا.

"فۆلگۆر کۆتاییت بە مەسەلەی تۆریبیۆ ئالدرێت هێنا؟"

"کۆتایی هات، گەورەم".

"تەنها مەسەلەی بنەماڵەی فریگۆسۆ مـاوە. وازی لێ بێنـە بـۆ دوایی، لەبەر ئەوەی من سەرگەرمی مانگی هەنگوینم."

"ئەم ئاواییە پڕە لە دەنگدانەوە. دەڵێی دەنگدانەوەکان لـە قڵیشی دیوارەکاندا، یـان لـەژێر بەردەکانـدا بەنـدکراون. کاتـێ مـرۆڤ بەسەر شەقامەکاندا پیاسەدەکا، گوێی لە دەنگی پـێی دی دەبـێ. گـوێی لـە چپەچـپ و قاقـای پێکـەنین دەبـێ. قاقایـەکی کـۆن وەك ئەوەی تازە لە پێکەنین ماندوو بوبێت و ئەو دەنگانەی لـە ئـەنجامی دووبـارە بوونـەوە تێکچـوون، مـرۆڤ دەتوانـێ گـوێی لەهـەموو ئەوانەبێت. وا هەست دەکەم ڕۆژێك ئەم دەنگانە لەناودەچن"

کاتێك بە ئاواییەکـەدا دەڕۆیشـتین، دامیانـا سیسـنیرۆس ئـەو شتانەی بۆ باس دەکردم.

"بەبیرم دێ سەروەختێك شەوانە گوێم لە هەراوزەنای ئاهەنگ دەبوو. تەنانەت لەمیدیالۆناش هەراهەرات دەهاتە گوێ. بەرەو گۆڕەپانەکە دەچووم بۆ ئەوەی بزانم چی ڕویداوە، کەچی هەر ئەوەم دەبینی کە ئێستا دیارە، هیچ شتێك، هیچ زیندەوەرێك نەدەبینرا، شەقامەکان وەکو ئێستا چۆڵ و هۆڵ بوون.

"لەوەودوا گوێم لە هیچ نەدەبوو. تەنانەت بەختەوەریش ماوەیەك دەخایەنێ. هەر لەبەر ئەوەش کاتێك ئەو هەراو هوریایە کۆتایی هات، سەرم سووڕ نەما.

"بەڵێ ئەم دێیە پڕ لەدەنگ دانەوەیە. ئەم دەنگدانەوانە ئیتر نامترسێنن. گوێم لە قروسکەی سەگەکانەو گوێیان نادەمێ، چونکە دەزانم ئەم ئاواییە سەگی تیانەماوە. لەو ڕۆژانەشدا کە با هەڵدەکا، مرۆڤ گوێی لە خشەی گەڵاکانە کە با دەیانجولێنێتەوە، بەڵام هیچ درەختێکیش نابینیت. بێگومان ڕۆژێك لە ڕۆژان ئێرە پڕبووە لە دارو درەخت، دەنا ئەم گەڵایانە چۆن پەیدابوون؟

"لە هەمووشی ناخۆشتر ئەوەیە کە مرۆڤ گوێی لە دەنگی خەڵك دەبێ، دەڵێی ئەو دەنگانە لە درزی جادەکانەوە یان لە دیوارەکانەوە دێنە دەرەوە، ئەوندەش ئاشکراو ڕوونن، بە ئاسانی دەناسرێنەوە. ئەمشەو لە ڕێمدا بەرەوئێرە جەماعەتێکم بینی بە دیار مردوویەکەوە دانیشتبوون، وەستام بۆ ئەوەی دوعای پیرۆز بخوێنم، لەکاتی دوعا خوێندنەکەدا ئافرەتێکم دی لەناو کۆمەڵە خەڵکەکەوە بەرەوڕووم هات و پێی وتم دامیانا دوعام بۆ بکە، دامیانا!، "چارشێوەکەی لاداو تەماشام کرد سیلستینای خوشکمە.

"لێم پرسی: چی دەکەیت لێرە؟،

ئیدی بەهەڵەداوان گەڕایەوە ناو ئافرەتەکان و لەچاو ون بوو.

"تۆ نازانیت من تەمەنم دوانـزده سـالآن بـوو کـه سلیسـتینای خوشکم مرد. خوشکی گەورەمان بوو، خێزانـی ئێمـه شـانزده کـەس بووین. ئێستا دەتوانیت بزانیت چەند ساڵە مـردووە و وەك دەبینیـت ئێستاش هەر سەرگەردانە. خوان پریسیادۆ، لەبەر ئەوە ئەگەر گوێت لە دەنگدانەوە بوو، مەترسە."

لێم پرسی: "دایکم پێی وتیت من دێم بۆ ئێرە؟"

"نەخێر. دایکت چی لێهات؟"

وتم: "مرد."

"بەڕاستتە؟ بەچی؟."

"نازانم، ڕەنگە لە خەفەتا، هەمیشە ئاخی هەڵدەکێشا."

"ناخۆشـــە، هـــەر جارێـــك ئـــادەمیزاد ئاخێـــك هەڵدەکێشـــێ پارچەیەك لە ڕۆحی لەناودەچێت. کەواتە ئەویش مرد؟"

"بەڵێ، وام هەست دەکرد تۆش زانیوتە."

"لەکوێ بزانم. ئەوە چەندین ساڵە هیچ نازانم."

"ئەی چۆنت زانی کەمن لێرەم؟"

ئافرەتەکە بێدەنگ بوو.

"دامیانا تۆ زیندوویت؟ وەڵامم بدەرەوە، دامیانا!".

لەپڕێکا سـەیرم کـرد لەسـەر ئـەو جـادە تاریکانـە بەتـەنیام . پەنجـەرەی ماڵـەکان شـەوانە کراوەبـوون و گیاکەڵـە سـەریان لێـوە دەرهێنابوو. گەچی دیوارەکان هەڵدەوەرین و خشـتە پەڕپووتـەکانی دەردەکەوتن.

"دامیانا! دامیانا سیسنیرۆس!"

دەنگدانەوەکان وەڵامیان دامەوە: "... ئانـا... نـیرۆس...! ئانا... نیرۆس...!"

گوێم لە حەپەی سەگەکان بوو، دەتوت بەئاگام هێناونەتەوە. چاوم بە پیاوێك کەوت بە شەقامەکەدا دەڕۆیی.

بانگم کرد: "هێی..تۆ."

دەنگی خۆم وەڵامی دایەوە: "هێی..تۆ."

گوێم لە چپەچپی دوو ئافرەت بوو کە لەسەری کۆڵانەکە وەستابوون.

"تەماشاکە، ئەوەکێیە بەرەوئێرەدێ؟ فیلۆتیۆ ئەریچیگایە؟"

"ئەوە . خۆتی لێ هەڵەکە."

"وەرەبا بڕۆینەوە. ئەگەر دوامان بکەوێ مانای ئەوەیە یەکێکمانی دەوێ. تۆ بڵێی دوای کاممان کەوتبێت؟"

"بێگومان تۆ."

وابزانم تۆی دەوێت."

"تەماشای کە، ڕاوەستا. ڕێك ئەوەتا لەسەر سووچەکەیە."

"کەواتە دوای ئێمە نەکەوتبوو."

"ئەگەر بەدوای ئێمەوە بووایە چی ڕووی دەدا؟".

"واز لە خەیاڵ پڵاو بێنە."

"دەڵێن ئەمە ئەو کەسەیە کە ئافرەتی دەبرد بۆپیدرۆپارامۆ."

"حەز ناکەم لەگەڵ ئەم پیرەدا تێکەوم."

"بڕۆ بابڕۆین..."

"زۆرچاکە، بابڕۆین."

شەوە. لەنیوەی تێپەڕیوەو دەنگەکان:

www.pertwk.com

"... هەر ئەوەیەکە دەڵێم، ئەگەر بەروبوومی گەنمەشامی باش بێت، کرێتان دەدەمێ. ئەگەر باشیش نەبێت، دەبێ سەبر بکەیت."

"زۆرت لێ ناکەم. خۆشتان دەزانن چەند سەبرم کردووە. بەڵام زەوی‌یەکە هی تۆ نیە. تۆ زەویی کەسێکی ترت کێڵاوە. ئیتر چۆن دەتوانیت کرێ بە ئێمە بدەیت و پارەکەی لەکوێ دەهێنیت؟"

"کێ دەڵێ ئەوزەوییە هی من نیە؟"

"دەڵێن فرۆشتووتە بە پیدرۆپارامۆ."

"زەویەکە هی خۆمە. هیچ کاتێك چاویشم بەو نەکەوتووە."

"چی دەڵێیت بیڵێ، بەڵام بەمنیان وتوە کە حاڵی حازر ئەو خاوەنێتی."

"ئەگەر ڕاست دەکەن با بێن بە خۆم بڵێن!."

"گالیلۆ، گوێ بگرە، ڕێك و ڕاست پێت بڵێم من خۆشم دەوێی. هەرهیچ نەبێ، تۆ مێردی خوشکەکەمی و دەشزانم زۆرت خۆش دەوێ. بەڵام تکات لێ دەکەم نکوڵیمەکەو مەڵێ زەویەکەم نەفرۆشتووە."

"بڕوا بکە بەکەسم نەفرۆشتووە."

"بەڵام زەویی پیدرۆ پارامۆیە، ئەو چاوی تێ بڕیبوو. فۆلگۆرسیدانۆ نەهاتوەو بۆ لات؟."

"نەهاتووە."

"زۆرچاکە، بەدڵنیاییەوە سبەینێ یادووسبەی پەیدا دەبێ."

"باشە، یائەو من دەکوژێت و یامن ئەو دەکوژم، بەڵام ئەوە نابینێت."

"خوای گەورە بتبەخشێ زاواکەم، ئامین."

"دەبینییەوە، دەبینییەوە ! خەمت نەبێ، من داربیەك نیم لەو جۆرە بایانە بترسم"

"زۆر چاکە، بە فلیسیتاس بڵێ ئەمشەو نایەم بۆ نان خواردنی ئێوارێ، نامەوێ دواتر بڵێم. "ئەو شەوە پێکەوە بووین.،"

"باشە، شتێك خواردنت بۆ دەخەینەلاوە، بەڵکو پەشیمان بیتەوەو بێیت."

دەنگی هەنگاوەکان و تەقەتەقی ئاوزەنگیەکان هێدی هێدی نەمان.

"... چۆنا، بەیانی زوو بەرێ دەکەوین. پێم وتون هێسترەکان زین بکەن"

"ئەی ئەگەر باوکم لەداخدا مرد، دەڵێ ی چی؟ تەواوپیربووە، بەهۆی منەوە هەر شتێکی بەسەربێ هەرگیز لەخۆم نابوورم. من تەنیا کەسێکم کە دەتوانم ئاگاداری بم. کەسی دی شك نابات. بۆ دەتەوێوا بەپەلە بمرفێنیت؟ کەمێ ئارام بگرە، هێندەی نەماوە بمرێ."

"پاریش وات وت. تەنانەت پێت وتم گوایە من دەترسم ژیانی خۆم بخەمە مەترسیەوە، وەکو ئەوەی تۆ ئامادەبوبیت خۆت فرێ دەیتەناو ئاگرەوە. ئێستا، من لە پێشەوە کرێی وڵاخەکانم داوە. هەموو شتێك ئامادەیە. دێیت لەگەڵم؟"

"بابیرێکی لێ بکەمەوە."

"چۆنا، مەگەر نازانیت چەندم خۆش دەوێی؟ من ناتوانم لەوە زیاتر ئارام بگرم، چۆنا دەبێ لەگەڵمدا بێیت."

"مۆڵەتم بدە بابیری لێ بکەمەوە. دەبێ ئاراممان هەبێ تا دەمرێ، ئەوەندەی نەماوە بمرێت و پێویستە تا ئەوکاتەش لای بم. ئینجا بۆ خۆم لەگەڵتا دێم و پێویست ناکات بمرفێنیت."

"پاریش هەروات دەوت."

"باشە؟"

"ئاخر تازە هێسترەکانم بەکرێ گرتوون و ئامادەن. ئەوەتا چاوەڕێن، وازی لێ بهێنە بابە تەنیا بژی! تۆ گەنج و جوانیت. ئەو بۆ خۆی پیرێژنێك دەدۆزێتەوە مشووری بخوات! ئەم ئاوایی‌یەش پڕە لە خەڵکی باش و خێرخوا."

"ناتوانم."

"دەتوانیت"

"ناتوانم و ئەه، تێدەگەیت؟ باوکمە، باوکم."

"کەواتە من دەڕۆم، هیچ نەماوە تا بەیەکتری بڵێین. دەچم بۆلای خۆلیانا، ئەو تاڕادەی شێتی منی خۆش دەوێ."

"باشە، قسەم نیە"

"ناتەوێ سبەینێ بمبینیت؟"

"نە ، نامەوێ قەت بتبینم."

دەنگدانەوەکان، دەنگەکان و ناڵەناڵ و گۆرانی‌یە دوورەکان.

یارم دەسرێکی دامێ، دامێنەکانی بە ئەشک چنرابوو.

دەتگوت ئەوانەی ئەو گۆرانیە دەڵێن ئافرەت بوون.

تەماشای تێپەڕبوونی گالیسکەکانم دەکرد. گاجووتەکان بە هێواشی دەڕۆیشتن. دەنگی تایەکان، بەسەر جادەکەداو دەنگی پیاوەکان، وەك ئەوەی لە خەودا بن.

(... هەموو ڕۆژێ بەیانیان زوو ئاوایی بەدەنگ و هەرای گالیسکەکان دەکەوێتە لەرزین.. لەهەموو جێیەکەوە ڕووی تێدەکەن و پڕن لە خوێ و گەنمەشامی و گژوگیا. کاتێ تایەکان دەکەونە تەقەتەق، پەنجەرەکان دەلەرێنەوە و خەڵکی ئاوایی بێداردەکەنەوە. ئەمەش ئەو کاتەیە کەدەرگای تەنوورەکان دەکرێنەوەو بۆنی نانی تازە تێکەڵ بەهەوا دەبێت. پێدەچێ ئاسمان چەخماخە بداو باران ببارێ. بێگومان بەهار نزیکە کورم، تۆش بەو کتوپڕییانە ڕادێیت..)

گالیسکە بەتاڵەکان، بێدەنگیی شەقامەکان دەورووژێنن و لە شەوی ئەو جادە تاریکانەشدا پەنهان دەبن. سێبەرەکان و دەنگدانەوەی سێبەرەکانیش نامێنن.

کەڵکەڵەی گەڕانەوەم چووە سەر. تەماشای ئاسەواری ئەو ڕێیەم کرد کە لێوەی هاتم، لەزامێك دەچوو، زامێکی دەم داچەقیو بە ڕەشایی کێوەکانەوە.

لەوساتەدا یەکێك دەستی خستە سەرشانم:

"چی دەکەیت لێرە؟"

"هاتووم بۆ ئەوەی لێرە.." دەمویست پێی بڵێم: "بۆ باوکم بگەڕێم"

بەڵام وەستام.

"بۆ نایەیتە ژوورێ؟"

چوومەژوورەوە.ماڵێك بوو، بەشێکی دیوارەکانی ڕووخابوون و هەندێ خۆڵی بانەکە بە نێو ژوورەکەدا بڵاوبووبۆوە، لەلایەکی تری ژوورەکەدا ئافرەت و پیاوێك دانیشتبوون.

لێم پرسین: "ئێوە مردوون؟"

ئافرەتەکە پێکەنی. پیاوەکەش بە وردی تەماشای کردم.
وتی: "سەرخۆشە"
ئافرەتەکە وتی: "نە دەترسێت."
چرایەکی نەوتی لێ بوو، لەگەڵ قەرەوێڵەیەکی لە حەیزەران دروستکراو و کورسیەك، کە جلوبەرگی ئافرەتەکەی لەسەر دانرابوو، چونکە ئافرەتەکە ڕووت و قووت بوو، خوا یەکەمجار چۆنی دروستکردبوو" ئاوەهابوو. پیاوەکەش بەهەمان شێوە.
"گوێم لێ بوو کەسێك دەگریاو سەری خۆی بەدەرگاکەدا دەکێشا. سەیرم کرد تۆ بوویت. چی ڕوویداوە؟"
"زۆرشت بەڵام ئێستا دەمەوێ بخەوم."
"ئێمە خەوتبووین."
"کەواتە بابخەوینەوە"

هەڵهاتنی خۆر بیرەوەریەکانمی دەکوژاندەوە.
هەندێ جار گوێم لەگفتوگۆیەك دەبوو، وتەکانیشم لێك جیا دەکردنەوە. ئەو وشانەی تا ئەوکاتە گوێم لێ ببوون دەنگیان نەبوو. ئەو وشە بێدەنگانە بوون کە مرۆڤ دەیتوانی هەستیان پێ بکات، نەك بیانبیستێت. وەك ئەوەی لە خەوندابن.
ئافرەتەکە پرسی: "کێیە؟"
"خوادەزانێ."
"بۆچی هاتۆتە ئێرە؟"
"خوادەزانێ."
"گوێم لێ بووباسی باوکی دەکرد."
"منیش گوێم لێ بوو."

"هەست ناکەیت ون بووبێت؟ ئەوانەت بیردێ کە هـاتبوون بـۆ ئێرە و دەیانوت ون بووین؟ پێیان وتیت بەدوای شوێنێکدا دەگـەڕێن کە ناوی لۆس کۆنڤینیسە، تۆش وتت نازانیـت ئـەو شـوێنە کەوتۆتـە کوێوە."

"بەڵێ بیرم دێ، بەڵام بابخەوین، هێشتا ڕۆژ نەبۆتەوە."

"ئەوەنـدەی نـەماوە، هـەر بۆیەشـە قسـەت لەگەڵـدا دەکـەم تاهەڵسـیت، دوێنــێ شــەو پێــت وتم پــێش خــۆر هــەڵاتن بێــدارت بکەمەوە.. لەبەر ئەوە، هەڵسە."

"بۆ دەتەوێ هەڵسم؟"

"نازانم، خۆت وتت بێدارت بکەمەوە. نەتوت لەبەرچی."

"دە کەواتــە وازبێنــە، گوێــت لێنــەبوو کــە هاتــە ژووریّ وتــی دەیەوێ بخەوێت؟ خۆ جگە لەوە هیچی تری نەوت."

دەتــوت دەنگــەکان مــەحو دەبنــەوەو دەنگدانــەوەکانیان نەدەمان. دەتوت خامۆش دەبن. هەموو بێدەنگ بوون.. خەون بوو، خەون.

کەمێك لەوەدوا:

"جووڵایەوە، واهەست دەکەم خەریکە بە ئاگادێتـەوە. ئەگـەر لێرەدا چاوی بە ئێمە بکەوێ چەند شتێکمان لێدەپرسێ."

"چیمان لێ دەپرسێ؟"

"چوزانم؟ بەڵام دڵنیام شتێك دەڵێ."

"وازی لێ بێنە، بێگومان زۆر هیلاکە."

"واهەست دەکەیت؟".

"بێدەنگ بە ئافرەت."

"بڕوانــە، دووبــارە جووڵایــەوە، بینیــت چــۆن تلــی خــوارد؟ دەڵــێی ویــژدانی ئــازاری دەدا. مــن دەزانم، چــونکە منــیش ئــەوەم بەسەر هاتووە."

"چیت بەسەر هاتووە؟"

"هەمان شت."

"نازانم باسی چی دەکەیت؟"

"نەمدەویست قسە بکەم بەڵام ئەو دیمەنە ئەوەی هێنایەوە بیرم کە جاری یەکەم تۆ لەگەڵ مندا کردت و چیت بەسەر هێنام، ئای چەند ئازارم چەشت، چەند پەشیمان بوومەوە."

"چی؟"

"ئەو هەستەی دایگرتم پاش ئەو کارەی تۆ کردت لەگەڵما. دەتەوێ لەبیرمی بەرمەوە. بەڵام ناتوانم."

"ئێستاش هەر بیر لەوەدەکەیتەوە؟ بۆ ناهێڵێت بخەوم؟"

"خۆت پێت وتم بێدارت کەمەوە. ئەوە تا منیش بێدارت دەکەمەوە. خوا ئاگای لێیە چیت پێ وتوم ئەوە بەجێ دێنم. خێراکە ڕاست بەرەوە کات لایداوە."

"وازم لێ بێنە ئافرەت."

وا دەهاتە پێشچاو پیاوەکە خەوی لێ کەوتبێتەوە. ئافرەتەکەش بەردەوام لەژێر لێوەوە بەهێواشی قسەی دەکرد:

"دنیا ڕووناك بۆتەوە، دیارە خۆر کەوتوە. ئێستا دەتوانم لێرەوە ئەو پیاوە ببینم، دیارە گەر ڕووناك نەبوایە نەمدەتوانی ببینم. تادێ خۆر بەرز دەبێتەوە. دەڵێم لەوانەیە ئەم کابرایە تاوانێکی کردبێت...ئەوەتا ڕێگەشی دەدەین لێرە خۆی حەشاربدات. با بۆ تاقە شەوێکیش بێت. گرنگ ئەوەیە داڵدەمان داوە. لەوانەیە ئەم کارەمان خراپ لەسەربکەوێ و تووشی چەرمەسەریمان بکات. تەماشا کە چۆن تەپاوتلیەتی، دەڵێی ناتوانێت ئارام بگرێ و ئەهوەن بێتەوە. ویژدانی زۆر نائارامە."

بەبڵاوبوونەوەی تاریکی، خۆر هەڵهات. ژوورەوە بە هاڵاوی لەشی خەواڵوویان گەرم داهاتبوو. یەکەم جار ڕووناکی لە پێڵووەکانمی دا و هەستم بەڕۆشناییەکە کرد. گوێم لێ بوو: "وەك ڕۆحێك وایە لە عەزابدا گینگڵ بدات. بەڕواڵەتیش لەکابرایەکی خراپ دەچێت. دۆنیس، ڕاست بەرەوە، تەماشای کە! چۆن گینگڵ ئەداو چنگەکرێ لەدەرگاکە دەکات، تەماشای کە، دەمی خەریکە کەف دەکا، بێگومان زۆرکەسی کوشتووە، تۆش هێناوتەتە ماڵەوە."

"وادەردەکەوێ مرۆڤێکی بەسزمان بێ، وازبێنەو بخەوە."

"بۆ واز بهێنم و بخەوم؟ خەوم نایەت."

"کەواتە ڕاستبەرەوە و بچۆرە جێگەیەك تیا نەبیتە مووی لووت!"

"زۆرچاکە، دەچم ئاگرەکە دەکەمەوە. ناشزانم ناوی چییە، پێی دەڵێم بێت و لەبری من لەلاتەوە بخەوێ."

"باشە، پێی بڵێ."

"ناتوانم، لێی دەترسم."

کەواتە وازمان لێ بهێنەو برۆ بەلای ئیشتەوە"

"باشە."

"چاوەڕێی چی دەکەیت؟"

"هیچ، وا دەڕۆم."

هەستم دەکرد ئافرەتەکە لە قەرەوێڵەکە دێتە خوارێ، قاچە ڕووتەکانی خستە سەرزەوی و بەسەر سەرمدا تێپەڕی. چاوم کردەوەو نووقاندمەوە.

کاتێك خەبەرم بۆوە نیوەڕۆ بوو. فنجانێك قاوەم لاوە دانرابوو. چەند قومێکم لێ خواردەوە.

"هیچی ترمان نیه. ببووره هیچی تر شك نابەین، چونکە ئێمە هەژارین."

ئەمە دەنگی ئافرەتەکە بوو.

وتم "خەمی منت نەبێ، بەبرسێتی ڕاهاتووم. پیاو چۆن دەتوانێ لێرەوە ڕێ بکەوێ؟"

"بۆ کوێ؟"

"بۆ هەر جێیەك بێت."

"ڕێگا زۆرە. ڕێگایەك لێرەوە دەچێتە کۆنتێلاو یەکێکیش لەوێوە دێت بۆ ئێرە. ڕێگایەکی تریش هەیە ڕێك بەسەر کێوەکاندا دەڕوات ئەمەش کە لێرەوە دیارە..." ئافرەتەکە لەنێو گوێسوانە ڕووخاوەکەیانەوە ئیشارەتی بۆکرد: "نازانم بۆ کوێ دەچێ، ئەمەشیان دەچێتە میدیالۆنا، یەکێکی تریش هەیە کە لە ڕێگەکانی تر دوورترە."

"ڕەنگە ئەوە بێت کەمن پێیدا هاتمە ئێرە."

"دەچێتە وە کوێ؟"

"سایۆلا."

"بڕوابکە، نەمدەزانی سایۆلا لێرەوە نزیکە! هەمیشە حەزم کردووە بچم بۆ ئەوێ. دەڵێن پڕە لە ئادەمیزاد، وایە؟"

"وەکو هەموو جێیەکی دی."

"تەماشاکە، ئێمەش لێرە چەند تەنیاین، حەز دەکەین بمرین لە پێناوی ئەوەدا هەرهیچ نەبێ شتێك لەبارەی ژیانەوە بزانین."

"مێردەکەت چوو بۆ کوێ؟"

"مێردم نیە. برامە، بەڵام نایەوێت کەس ئەوە بزانێت، وتت بۆ کوێ چوو؟ چووە بەدوای گوێرەکەیەکی وێڵدا بگەڕێ. هەڵبەت خۆی وای بەمن وت."

"لەکەیەوە لێرە دەژین؟"

"دەمێکە، لێرە لەدایك بووین."

"کەواتە بێگومان ئێوە دۆلۆریس پریسیادۆ دەناسن."

"ڕەنگە دۆنیس بیناسێ. من بەزەحمەت خەڵك دەناسم. هەرگیز ناچمە دەرەوە و هەمیشە لێرە بووم. ئالێرە هەروەکو ئێستا دەمبینیت. نەخێر، ڕێك لەوکاتەوەی بوومەتە ژنی ئەو. لەوکاتەوە هەر لێرەبووم لەترسی ئەوەی نەك بمبینن. ئەو بڕواناکات، بەڵام من حەزدەکەم بزانم ئایا من ناشرین نیم؟." هاتە بەر هەتاوەکە: "تەماشای دەموچاوم کە".

دەموچاوێکی ئاسایی بوو.

"دەتەوێ تەماشای چی بکەم؟"

"گوناهەکانم نابینی؟ ئەم پەڵە ئەرخەوانی ڕەنگانە نابینی کە دەڵێی پەڵەی گەڕین بە دەموچاومەوە؟ ئەمە هەر دەرەوەم. دەنا ناخیشم دەریایەك ناپاکیيە."

"بەڵام لێرەکەسی لێ نیە گوێ بداتە ئەو شتانە. من هەموو جێیەکی ئەم ئاواییيە گەڕام کەسم نەدی."

"وادیارە، بەڵام خەڵکی تێداماوە، فیلۆمینۆ ئێستاش زیندووە، وانیە؟ دۆرۆتیاو میلکیادس و پرۆدینسیۆی پیرو سۆسیتنس، هەموویان زیندوون بەڵام نایەنەدەرەوە. نازانم بەرۆژ چی دەکەن، بەڵام شەوانە نایەنە دەرەوە و دەرگا لەسەر خۆیان دادەخەن. شەوی ئێستا ترسناك و تۆقێنەرە، خۆزگە ئەو ڕۆحانەت دەبینی کەشەوانە لەسەر شەقامەکان دێن و دەچن.. هەرکە دنیا تاریك دەبێ دێنە دەرەوە و ئێمەش لەوە دەترسین نەبا چاومان پێیان بکەوێ. ژمارەی ئەوان هێندە زۆرەو ژمارەی ئێمەش کەم، تەنانەت هەوڵ نادەین دووعایان بۆ بکەین تا ڕۆحیان ئارام بێ. دوعای ئێمەش بەکەڵکی ئەوان نایەت، ڕەنگە بەشێك لە دوعای گەورەیان پێ بگات، بەڵام سوودیشی لێ وەرناگرن. ئێمە زۆر

گوناهبارین، تازە هیچ کەسێ لە ئێمە کە ئێستا لێرەدەژین، پاك نابێتەوە. لەشوورەییدا ڕووی سەر بەرز کردنەوەشمان نیە. شوورەییش بەخشینی بۆ نییە. ئەمەقسەی قەشەیە، چەند ڕۆژێك لەمەوبەر لە ئاهەنگی ئەندامی بوون لە کلێسادا کردنی. منیش چوومە لایی‌و دانم بە هەموو شتێکدا نا.

"وتی: ئەم گوناهە نابەخشرێ.،

"من هەست بەشوورەیی دەکەم،

"ئەوە چارەی مەسەلەکە ناکات.،

"تۆ لێکمان مارەکە.،

"بەجێی بهێڵە! "

"دەمویست پێت بڵێم ژیان ئێمەی لێك نزیك کردەوە و چارەنووسی پێکەوە گرێ داین. ئێمە تەنیا بووین‌و جگە لەئێمەش ئەم ئاواییە کەسی تێدانەبوو. دەبوو بەشێوەیەك لەشێوەکانیش ئاوایی پڕبێتەوە لەخەڵك. لەوانەیە تۆیش لەم گەڕانەوەیەتدا بۆ ئێرە کەسێك هەبێ تەعمیدی بکەیت.

"بەجێی بێڵە ئەمە تاقە شتێکە لەدەستت بێ.،

"بەڵام ئەی چۆن بژین؟

"وەکو خەڵکی.

"ئەو وەك بەرزەکی بانان بۆی دەرچوو، بێ ئەوەی ئاوڕ بۆ دواوە بداتەوە و وەکو لەدۆزەخ ڕایکردبێ. هەرگیز نەگەڕایەوە. هەر لەبەر ئەوەشە ئاوایی پڕە لە ڕۆح، دەستەیەك ڕۆحیانەتی سەرگەردان، بەگوناهەوە مردوون‌و ئێستاش هیچ ڕێگایەکی لێ خۆشبوونیان نیە و دوعاکردنی ئێمەش ئاکامێکی نیە بۆیان. ئەوە خۆیەتی، ئەوە، گوێت لە دەنگیەتی؟"

"بەڵێ"

"دۆنیسە."

دەرگاکە کرایەوە.

ئافرەتەکە پرسی: "گوێرەکەکەچی لێهات؟"

"نەگەڕایەوە، بەڵام شوێن پێیم هەڵگرتووە. واهەست دەکەم دەزانم لەکوێیە، ئەمشەو دەیگرم."

"شەوێ بە تەنیا جێم دەهێڵیت؟"

"چی تێدایە؟"

"بەرگەی شتیوا ناگرم. دەبێت لەلام بیت. شەو تەنها کاتێکە هەست بەئارامی دەکەم."

"بەڵام من ئەمشەو دەمەوێ بچم بەدوای گوێرەکەکەدا."

وتم: "ئێستا پێم زانی کە تۆ برای ئەم ئافرەتەیت."

"ئێستا پێت زانی؟ من زۆر لە پێش تۆوە ئەوە دەزانم. واش باشترە خۆت لەوە هەڵنەقورتێنیت.چونکە حەزناکەین ببینە بنێشتە خۆشەی سەرزمان.

"تەنها لەبەر ئەوە پێم وتن تا تێبگەم."

"بلێ بابزانم، لەچی تێدەگەیت؟"

ئافرەتەکەش چووە لای سەریەوە و دەستی خستە سەرشانی و وتی: "بابزانم، لەچی تێدەگەیت؟."

وتم: "لەهیچ، ڕۆژ بە ڕۆژ کەمتر حاڵی دەبم." و درێژەم دایە: "دەمەوێ بگەڕێمەوە ئەو جێیەی لێوەی هاتووم، هێشتا دنیا کەمێك ڕوونە، خۆر ئاوا نەبووە."

پیاوەکە وتی: "نەخێر چاکتر وایە چاوەڕێ بیت. سبەینێ بڕۆ، لەوانەیە ئێستا ون بیت، بەڵام سبەینێ ڕێگەکەت نیشان دەدەم."

وتم: "زۆر چاکە."

لەدرزەکانی سەقفەکەوە دەمتوانی ئەو پۆلە ڕیشۆڵەیە ببینم کە بەر لەوەی دنیا تاریك ببێ و خۆر ئاوا بێت بەرەو هێلانەکانیان دەفڕینەوە. چەند پەڵە هەورێکی پەرت پەرتیش بەهۆی ئەو بایەوە دەهاتن کە ڕۆژی دەبردەوە، ئینجا ئەستێرەی زوهرە دەرکەوتو پاشانیش مانگ.

ئافرەتەکە و پیاوەکەی لێ نەمابوون. لەدەرگای حەوشەوە چووبوونە دەرێو تاکو شەوێ نەگەڕانەوە. لەبەر ئەوە ئەو ماوەیەی لە دەرەوە بوون ئاگایان لێ نەبووچی ڕوویدا.

ئافرەتێکی پیری لاواز لەشەقامەکەوە هاتە ژوورێ، تابڵێی پیرو باریك و بنێس بوو. هاتو بەهەموو ژورەکەیدا ڕوانی. ڕەنگە منیشی بینیبێت. لەوانەیە وایزانیبێت من خەوم لێ کەوتووە. یەکسەر بەرەو قەرەوێڵەکە ڕۆیشتو توورەکەیەکی دەرهێناو جوان هەڵیپشکنی. چەند چەرچەفێکی خستە ژێر باڵی و لەسەرنووکی پێ چووە دەرێ، نەبامن بێدار بمەوە.

منیش هەناسەم لە خۆم بڕی و هەوڵم دا تەماشای نەکەم. لە پاشاندا ڕووم وەرگێڕاو چاوم بە ئەستێرەی زوهرە کەوت کەلەلای مانگەوە دەدرەوشایەوە.

"ئەمە بنۆشە!"

پرکێشم نەکرد ئاوڕ بدەمەوە.

"ئەمە بنۆشە. بۆ تۆ زۆر چاکە. ئەمە ئاوی نارنجە. دەزانم کە ترساویت. ئەوەتا دەلەرزیت، ئەمە چاکت دەکاتەوە."

دەستەکانیم ناسیەوە، کاتێك سەرم بەرزکردەوە دەموچاویشیم ناسییەوە. پیاوەکە لەپشت سەریەوە وەستا بوو لێی پرسیم: "وەزعت خراپە؟"

"نازانم، من چەند کەسانێك دەبینم کە ئێوە نایانبینن. ئێستا ئافرەتێك لێرە بوو، بێگومان لەدەرەوە چاوتان پێی کەوتووە."

بەئافرەتەکەی وت: "بەجێ ی بهێڵە با تەنیا بێت، ئەمە دیارە پیاوێکی سۆفییە."

"پێویستە لەسەر قەرەوێڵەکە بیخەوێنین. تەماشای کە چۆن هەڵدەلەرزێ. بێگومان تای هەیە."

"نیگەرانی مەبە، ئەم جۆرە کەسانە شتی وا دەکەن بۆ ئەوەی سەرنجی خەڵکی بۆلای خۆیان ڕاکێشن. لە میدیالۆنا یەکێکم لەمانە ناسی. دەیانوت پێشبینی دەکات. ئەوشتەی کە نەیتوانی پێشبینیی بکات ئەوە بوو کە هەر ئەوەندە گەورەکەی پەی بەدرۆکانی برد یەکسەر دەمرێ. ئەمیش یەکێکە لەو سۆفیانە، ئەمانە لەم دێ دەچنە ئەودێ، تابزانن خوای گەورە چیی لەچارە نووسیون. بەڵام لێرە کەس شك نابا پارووییەك نانی بداتێ، تەماشاکە، ئیتر نالەرزێ، چونکە گوێی گرتووە."

دەتوت زەمانە بەرەو دواوە گەڕاوەتەوە. جارێکیدی چاوم بە ئەستێرەکە کەوتەوە، لەنزیکی مانگەوە دەدرەوشایەوە. هەورەکان پەرت دەبوون. پۆلە ڕیشۆڵەکانو پاشان ئێوارەی نقومبوو لە ڕووناکیدا.

هەتاوی ئەنگۆر ئەیدا لە دیوارەکان. دەنگی قاچەکانم کاتێك بەسەر بەردەکاندا دەڕۆیشتم. کابرای ولاخداریش کەپێی وتم: "بەدوای دۆنیائەدۆڤیخیسدا بگەڕێ، ئەگەر مابێت."

لەپاشاندا ژوورێکی تاریك و ئافرەتێك کە لەلامەوە پرخەپرخی بوو. هەستم بەوەدەکرد، هەناسەکانی وەکو یەك نین، یان خەوی دەبینی، یان وەکو خەوی لێ نەکەوتبێ وابوو. دەیبزرکاندو دەنگی خەو بینینی دووبارە دەکردەوە. قەرەوێڵەیەکی تەختە کە بەگونیە

داپۆشـراوبوو کـه بـۆنی میزیـان لێ دەهـات. دەتـوت هـەرگیز لەبـەر هـەتاودا هەڵنـەخراون، سـەرینەکەش لـە قوماشـێکی زبـر دوورابـوو، ئارەق سفت و سافی کردبوو، کردبوویە تەختەی ڕەق.

هەسـتم کـرد قاچـەڕووتەکانی ئافرەتەکـە لـە قاچـم نزیـك ئەبنەوەو دەنگی هەناسەکانیشی لە سەرمەوە. ڕاست بوومـەوەو لـە سـەرقەرەوێڵەکە دانیشـتم، پـاڵم دا بـە سـەرینە خشـت ئاسـاکەوە. ئافرەتەکە لێی پرسیم:

"ناخەویت؟"

"خەوم نایەت، ئەمڕۆ هەرنوستبووم، براکەت چی لێهات؟"

"چووە دەرێ، خۆت گوێت لێ بوو وتی دەچمە دەرێ. ڕەنگە ئەمشەو نەیەتەوە."

"دەتەوێ بڵێیت سەرباری ئەو قسانەی پێت وتن، کەچی هـەر ڕۆیشت؟"

"بەڵێ. بڕوا ناکەم بگەڕێتەوە. ئەوانە هـەموویان ئـاوا دەست پێدەکەن، دەبێ بچم بۆ فـلان جـێ. دەبـێ بچم بـۆ فیسـارجێ. لـە پاشانیشـدا ئەوەنـدە لێـرە دووردەکەونـەوە، کـەوا چـاکترە هـەر لـە شوێنی خۆیان بمێننەوە. هەمیشـە حـەزی دەکـرد بـڕوات. واهەست دەکەم ئەوەی دەیویست ئێستا ڕوویدا. ئەو شتەی ئەو پێی نـەوتم. بەڵام وابزانم منی لای تۆ جێهێشت تا بتوانیت ئاگاداریم بکـەیت. ئـەو هەلەی لە دووی دەگەڕا، هاتە بەردەمی. چـیرۆکی ئـەو گوێرەکـە ون بووەش دروست کراوبوو. دەبینیت ئیدی ناگەڕێتەوە."

دەمویسـت پـێی بڵـێم: "دەمـەوێ بچـمە دەرێ هەوایـەك هەڵمژم، واهەست دەکەم وەزعـم زۆر خراپـە." بـەڵام وتم: "نیگـەران مەبە، دەگەڕێتەوە."

کاتێك هەڵسـام، ئافرەتەکـە وتـی: "لەسـەر مێـزی ناندێنەکـە شتێکم بۆ داناویت، ئەوەندەش نیە، بەڵام بەری دڵت دەگرێ."

لە سەرمێزەکە کوتێك گۆشتی گاو کەمێك نانی ساج دانرابوو.

لە ژوورێکی دیکەوە گوێم لە دەنگی بوو:

"تەنها ئەوانەم دەست کەوت. ئەویش بە دوو چەرچەفی تازە کە لەکاتی مردنیدایکمەوە هەڵمگرتبوون، لە خوشکمم کڕین. بێگومان ئەویش هاتووە چەرچەفەکان بەرێت، حەزم نەکرد لەبەردەمی دۆنیسدا ئەوەت پێ بڵێم. خوشکەکەم ئەو ئافرەتە بوو کەترساندووتی."

ئاسمانێکی تاریکی پڕ لە ئەستێرە. گەورەترین ئەستێرەش لای مانگەوە بوو.

بە هێواشی لێم پرسی: "گوێت لەدەنگم نیە؟". وەلامی دامەوە: " لەکوێیت؟"

"لێرەم.. لە ئاواییەکەی ئێوە.. لەنێوان خزمەکانتدا.. نامبینیت؟"

نەخێر کوڕەکەم. ناتبینم."

دەتوت. دەنگی شتەکانی لە خۆ گرتووە. پاشان لەولای زەوییەوە ون بوو. "نە ناتبینم".

گەڕامەوە بۆ ئەو ژوورەی ئافرەتەکەی لێ خەوتبوو.

"دەمەوێ لێرە، لەم جێگە تەنیایەی خۆمدا بمێنمەوە. قەرەوێڵەکەش لە قووڵایی ژوورەکەدایە، ئەگەر شتێك ڕوویدا بێدارم کەرەوە."

ئافرەتەکە وتی: "دۆنیس ناگەڕێتەوە، لە چاویدا خوێندمەوە کە ناگەڕێتەوە، ئەو چاوەڕێی ئەوەی دەکرد یەکێك بێتە ئێرەو ئەو بڕوات. لەبەر ئەوە ئێستا تۆ دەبێ ئاگاداریی من بکەیت.. ناشێ حەز نەکەیت؟ وەرە لامەوە بنوو."

"لێرەدا جێگەکەم باشە."

"بەڵام لەسەر ئـەم قەرەوێڵەیـە بنوویـت باشـترە، لـەو خـوارە قالۆنچەکان دەتگەزن."

هەڵسامو چوومە سەر قەرەوێڵەکەو لەلایەوە خەوتم"

شەویٚ لەگەرمانا خەبەرم بۆوە. گەرماو ئارەقـە. لەشـی لـەگڵ دروست کرابوو، لە چوارچێوەی گڵ گیرابـوو، کەچـی ئێسـتا دەتـوت حەوزێکی قوڕاوە. هەستم دەکرد خەریکم لـەو ئارەقەیـەدا دەخنکـێم کەلێی چۆڕابوو. نەمـدەتوانی هەناسـە بـدەم. بێداربوومـەوە، بـەڵام ئافرەتەکـە هێشـتا لـە خـەوێکی قووڵـدا بـوو، دەمـی داچـەقاندبوو. دەنگێکی لیٚ بەرز دەبۆوە کە دەتوت لە گیانەڵای مەرگدایـە. چـوومە سەر شـەقامەکە تاکـەمێك هـەوا هەڵمـژم، بـەڵام گـەرما بەشـوێنمەوە بوو، لێم دوورنەدەکەوتەوە. هەوایەك نەبوو. تەنها شەوی بێـدەنگ و کپ نەبیٚ کە بەگەرمای تەمووز قرچابوو. هەوایەك نەبوو. ناچار بووم ئـەو هەوایـە هەڵمژمـەوە کـە لەدەممـەوە دەهاتـە دەریٚ، بۆیـە بـە هەردوو دەسـتم بـەریم دەگـرت تـا بڵاونەبێتـەوە. دەمتـوانی هەسـت بەوە بکەم کە دێت و دەڕوات و تادێت کەمتر دەبێتەوە، تا ئەوەنـدە کەم بۆوە لەملاولای پەنجەکانمەوە ڕۆیشت و ئیدی نەگەڕایەوە.. بـۆ هەتا هەتایە.

دێتـــەوە یـــادم شـــتێکم لەشـــێوەی پەڵـــە هـــەوری کـــەفنێدا بەرچاوکەت بەسەر سـەرمەوە دەسـووڕانەوە و پاشـان خـۆم لـە نێـو کەفەکەدا دەشتو لەنێو هەورەکانـدا ون دەبـووم. ئەمـە دوایـین شـت بوو کە بینیم.

"خوان پریسیادۆ، دەتەوێ بڕوا بکەم تاسایت و مردیت؟ لە گۆڕەپانەکە دۆزیمیتەوە. زۆرلەولا مالّی دۆنیسەوە. ئەویشم لەگەڵدابوو، دەیوت خەریکە دەمرێت. ڕاکێش ڕاکێش بردمانیتە ژێرسێبەری دەروازەکەوە. ڕەق بووبوویت، وەکو ئەو کاتەت لێ هاتبوو کە خەڵکی لە ساتی مردندا دووچاری دەبن. باشە ئەگەر لەو شەوەدا کە تۆ باسی دەکەیت هەوا نەبووبێت، ئەی ئێمە بەچ هێزێك توانیمان بتهێنینە ئێرەو بەخاکت بسپێرین؟ خۆ چاوت لێیە وادەتنێژین."

"ڕاست دەکەیت دۆرۆتیۆ، وتت ناوم دۆرۆتیۆیە؟"

"جیاوازی نیە. لە ڕاستیدا ناوم دۆرۆتیایە، بەلاّم جیاوازی نیە. قەیناکات."

"دۆرۆتیا، ڕاست دەکەیت. دەنگەکان منیان کوشت."

/... کوڕە شیرینەکەم، ئەوێم خۆش دەوێت. ئەو ئاوایییە. لەو شوێنەی خەونەکان منیان وەراند. گوندەکەم بەسەر کێڵگەکاندا دەیڕوانی. پڕ بوو لە دارو درەخت، گەڵای وەریو، لە دەخیلەیەک دەچوو بیرەوەریەکانی خۆمانمان تێدا دەپاراست. ئادەمیزاد حەز دەکات بۆ هەتا هەتایە لەوێ بژی. هەڵهاتنی خۆر، کازیوەی بەیانیان، پاشنیوەڕۆ، شەو، گشت وەک یەک وان. جگە لەگۆڕانکاریەک کە لە هەوادا ڕوودەدات، هەوا ڕەنگی هەموو شتەکان دەگۆڕێت.." ژیان دەکا بە کۆمەڵێک چرپە../

"بەڵێ، دۆرۆتیا. چرپەکان منیان کوشت. هۆکەیشی ئەوە بوو من خۆم دەترسام. نەمدەتوانی بەرگەی بگرم، هەستو هۆشم لانەمابوو. لە بیرمە کە پشتم لە دیوارەکە بوو و بەرەو گۆڕەپانەکە دەڕۆیشتم، دەتوت لەسەر دەستم دەڕۆم.

وام هەست دەکرد ئەو ورتە ورتانە لە دیوارەکانەوە دێن، لەنێو قڵیش و درزەکانەوە دێنە دەرەوە. دەنگی نووساوی ئەو خەڵکە بوون بەڵام ڕوون نەبوون. کاتێك بەبن دیوارەکەدا دەڕۆیشتم گوێم لەویزەویزێك بوو، دەتوت شتێك لە گوێچکەما دەزرنگێتەوە. لە دیوارەکە دوور کەوتمەوەو بەناوەڕاستی گۆڕەپانەکەدا کەوتمەڕێ، دیسانەوە گوێم لەو دەنگانە بوو، دەتوت لەگەڵمدادێن، لەدوامەوە یا لە پێشمەوە. لێرە بەدواوە، وەکو لە پێشەوە پێم وتی، گەرمام دەبوو، سەرما زۆری بۆ هێنام. لەو کاتەوەی ماڵی ئەو ئافرەتەم جێ هێشت کەقەرەوێڵەکەی بەکرێ دابوومێ، هەستم بەسەرماکرد. تا دەهات زیاتر و زیاتر هەستم بە سەرما دەکرد. وای لێ هات چەند بەشێکی لەشم تەزی و ویستم بگەڕێمەوە، چونکە بیرم کردەوە ڕەنگە بتوانم بچمەوە ئامێزی ئەو گەرمی‌یەی تازە جێم هێشتبوو، بەڵام دەتوانم بڵێم تازە وایلێهاتبوو سەرما لەگیانمەوە هەڵدەقوڵا، لە خوێنمەوە. پاشان حاڵی بووم کە زۆر ترساوم. لەنزیکی گۆڕەپانەکەوە دەنگێکی زۆر بەهێزم گوێ لێ بوو، بیرم کردەوە ئەگەر بچمە ئەوێ، بۆ ناو ئەو خەڵکە، ڕەنگە ئاهێکم پێدا بێتەوەو ئارام ببمەوە. هەر لەبەر ئەوەش بوو لە گۆڕەپانەکە دۆزیتمەوە. کەواتە دۆنیس لە دواییدا گەڕایەوە؟ ئەو ئافرەتە لەو بڕوایەدا بوو کە چیدی ناچێتەوە بۆلای."

"کاتێ دۆزیمیتەوە، دنیا تەواو ڕووناك بوو. نازانم دۆنیس لەکوێوە دەهات، لێم نەپرسی."

"باشە، چوومە گۆڕەپانەکەو پاڵمدا بە یەکێ لە کۆڵەکەکانی دەروازەکەوە. تەماشام کرد کەسی لێنیە، بەڵام بەردەوام گوێم لە دەنگەکان بوو، دەتوت ناوبازاڕە. چپەچپێکی سەیرو بێ مانا بوو، وەکو تێپەڕبوونی‌با بەناو لقەکانی درەختێکدا لەشەودا، مرۆڤ ناتوانێ درەختەکە ببینێ بەڵام گوێی لە خشەخشی گەڵاکان دەبێ،

دەنگێکی لەم جۆرە، لەوەزیاتر نەچووومە پێشەوە. چپەچپەکە تادەهات نزیکتر دەبۆوەو وەکو پووره هەنگێك دەوری دەدام، تاتوانیم چەند وشەیەکیان لێحالی بم: "لەبەردەم بارەگای خوادا دوعامان بۆ بکە"، ئەمە ئەو شتە بوو کەپێیان وتم. پاشان گیانم وشك بوو، ئەوە بۆیە بەمردوویی دۆزیتانمەوە."

"دەبوو لەماڵەوە بمایتایەتەوە، باشە بۆ هاتیتە ئەوێ؟"

"بۆم باسکردیت، بەمنیان وت پیدرۆپارامۆ باوکمە و منیش هاتم بیدۆزمەوە. ئەمە ئەو وەهمە بوو کەبەرەو ئەوێی بردم."

"وەهم شتێکی خراپە، منیش زۆربەی ژیانی خۆم بەو وەهمە بردەسەر. بەڵێ منیش باجی ئەو وەهمەمدا کە گەڕانێکی بێهوودەبوو بەدوای کوڕەکەمدا. هەرگیز کوڕم بەخۆمەوە نەدیوە. ئێستاش کەمردووم هەلێکم بۆ هەڵکەوتووە بیر لە هەموو شتێك بکەمەوەو لە هەمووشتێکیش حالی بم.

تەنانەت خوای گەورە خانووە ڕووتەڵێکیشی نەدامێ ئەوی تێدا پەروەردەبکەم. تەنها ژیانێکی درێژ و پڕ چەرمەسەری بەشم بووە. هەر کاتێك دەچووومە جێیەك بۆی دەگەڕام، لەلاوە تەماشای خەڵکیم دەکرد، تەماشای پاش مل و پشتە سەریانم دەکرد. هەموو کاتێك گومانم هەبوو، دەموت کوڕەکەمیان لێ شاردوومەتەوە. گشت ئەمانەش سزای وەهمە نەفرەتیەکەم بوون. من دوو وەهمم هەبوو. یەکێکیان ناودەنێم وەهمەنەفرەتیەکەم و ئەوی دیشیان ناودەنێم وەهمە پیرۆزەکەم. وەهمی یەکەمیان وای لێکردم وابزانم کوڕم هەیە.. بەدرێژایی ژیانیشم هەر ئەوە بڕوام بوو. چونکە لە ئامێزمدا هەستم پێدەکرد. هەستم بە بوونی دەمو دەستە بچکۆلەکانی دەکرد. ماوەیەکی زۆر پەنجەکانم لەگەڵ قژە خاوەکانیو لێدانی دڵی ببوونە هاوەڵ. لەبەر ئەوە هیچم بۆ نەمایەوە ئەوەنەبێت کە بڕوا بکەم کوڕێکم هەیە. دەچووومە هەرجێیەك لەشاڵەکەمەوە دەمپێچا.

کەچی لەناکاو لێم ون بوو. لەبەهەشتدا پێیان وتم هەڵەیان کردووە. وتیان دڵی دایکێکیان پێ بەخشیوم نەك ڕەحمی دایکێك.

وەهمەکەی تریشم ئەمە بوو. پێم نایە بەهەشتەوەو هەموو جێیەکی گەڕام، بۆ ئەوەی بزانم سیمای کوڕەکەم لە نێو فریشتەکاندا دەبینمەوە یان نە ، بەڵام سوودی نەبوو، گشتیان وەکو یەك وابوون. هەموویان.. لەگەڵ ئەوەشدا سۆراخیم کرد.

یەکێك لە قەدیسەکان بێ ئەوەی ورتەی لێوە بێت دەستێکی خستەناو گەدەمەوە وەك ئەوەی بیخاتە ناو تۆ پەلێك مێوەوە. کاتێك هێنایەوەدەرێ، شتێکی نیشاندام لە توێکڵە گوێز دەچوو و وتی: "ئەوەی لەبەرچاوتە هەمان بەڵگەیە."

"تۆ دەزانیت لە سەرەوەچ قسەیەکی پێکەنیناوی دەکەن، بەڵام مرۆڤ لێیان تێدەگات. حەزم دەکرد پێی بڵێم ئەمە سکی منە لە برسان وشك بۆتەوە، بەڵام قەدیسێکی دیکەیان دەستی خستە سەرشانم و بردمیە لای دەرگاکەوە و وتی: "کیژەکەم بگەڕێرەوە بۆزەوی و هەوڵدە مرۆیەکی باش بیت تا ئەوەندە لە بەرزەخدا نەمێنیتەوە."

"ئەمە وەهمە پیرۆزەکەم بوو، ئەوەش ئەو ڕووداوە بوو کە تێی گەیاندم کوڕم نیە. بەڵام کاتێك بەمەم زانی، زۆر درەنگ بوو. ئەوکاتە بوو کە لەشم پڕبوو لە چرچی و لۆچی، پشتم بە جۆرێك کۆمابۆوە نەمدەتوانی تاقە هەنگاوێك بەڕێدا بڕۆم. ئەوەبوو خەڵك دەستیان کرد بەکۆچ لە ئاوایی و ئیتر کەسێك نەبوو خێرێك بکات تاپێی بژیم. دانیشتم و چاوەڕێی مەرگم دەکرد. دوای ئەوەی کە تۆمان دۆزیەوە ئەندامەکانی لەشم بەهیوا بوون کەمێك هێزیان تێوەگەڕێ و پشوویەك بدەن. بیرم کردەوە: تەنانەت کەسێکیش ئاوڕم لێ ناداتەوە. من لەو جۆرە ئادەمیزادانەم کە نەبوومەتە مایەی دەردەسەری بۆ هیچ کەسێك. ئەوەتا دەبینیت تەنانەت بستێ

زەویشم نەدزیوە. لەگۆڕەکەی تۆدا ژێر گڵیان دام و زۆر بەچاکیش لە نێوان بازووەکانتدا جێم بۆتەوە. بەڵام واهەست دەکەم من تۆم لە باوەش گرتووە نەك بە پێچەوانەوە، لەسەرەوە باران دەبارێ. هەست بە دڵۆپە بارانەکان ناکەیت؟"

"واهەست دەکەم کەسێك بەسەرماندا دەڕوات."

"مەترسە. تازەناتوانن بتترسێنن. بیر لەشتی خۆش بکەرەوە، چونکە بۆ ماوەیەکی زۆر لە ژێر خاکدا دەمێنینەوە."

لەگەڵ خۆر هەڵاتندا دڵۆپە باران ڕژانە خوار. هەرکە دڵۆپە ئاوەکان دەکەوتنە سەر ئەو زەویە نەرمو شێدارانە ترپەیەکیان لێ بەرزدەبۆوە، باڵندەیەکی لاساییکەرەوە لە ئەرزەکەوە هەڵفڕی و لاسایی گریانی منداڵێکی شیرەخۆرەی کردەوە. کەمێك دوورتر، ناڵاندی. وادەردەکەوت ماندووبێت. دیسانەوە دوورتر، لەو شوێنەی ئاسۆ بەربڵاوتر دەبێ، نزگەرەیەکی کردو پاشان پێکەنی و لەدوای ئەوەش ناڵاندیەوە.

فۆلگۆرسیدانۆ بۆنی گڵەکەی کردو سەری بەرزکردەوە تاکو تەماشای ئەو دڵۆپە بارانانە بکات کە دەکەوتنە سەر زەویە کێڵراوەکان. لەچاوە بچکۆلەکانیدا شادی و بەختیاری دەبینرا. سێجار بۆنی گڵەکەی بەسەرداهات و پێکەنی تا ددانەکانی بەتەواوی دەرکەوتن.

وتی: "زۆر چاکە، کەواتە ساڵێکی خۆش دەبێ!" و لەسەری ڕۆیی: "داکە، ئەوەندە ببارێ تاکو تەواو هیلاك دەبی. پاشان دەست پێ بکەرەوە. لەیادت نەچێ، ئێمە لە پێناو تۆدا زەویەکانمان کێڵاوە" ئینجا پێکەنی.

باڵندەکە، کەبەسەر زەوییەکاندا هەڵفڕی بوو، گەڕایەوەو بە بەردەمی ئەودا تێپەڕی و ناڵاندی.

باران هێندە بە تاودەباری ئاسمانی تەواو تاریک کردبوو، دەتوت شەو داهاتووە. دەروازە گەورەکەی میدیالۆنا لەگەڵ کرانەوەیدا جیڕەجیڕی لێهات. سەرەتا دووپیاوی ئەسپ سواری لێ هاتنە دەرێ، پاشان دوانی دی. دیسانەوە دوو پیاوی دیکەو تا دووسەد سوار تێپەڕین و بە نێو کێڵگە باراناوییەکاندا بڵاوبوونەوە.

لەوکاتەدا کە سوارەکان دەهاتنە دەرێ، فۆلگۆر سیدانۆ پێی وتن: "ماڵاتەکان لە ئەنمیدیۆوە لێخوڕن بۆ ئەولای ئەستاگوا، ئەوانەی لە ئەستاگواشن بیانبەن بۆ نێو تەپۆڵکەکانی ڤیمایۆ. پەلەش بکەن، قوربانتان بم پەلەبکەن، وەرزی باران بارین دەستی پێکردووە."

ئەو قسانەی هێندە دووبارە کردنەوە، بە جۆرێک ئەو سوارانەی دواین کەس هاتنە دەرێ لەوەندە زیاتری لێ حاڵی نەبوون کە دەیوت: "لێرەوە تا ئەوێ و لەوێشەوە بۆ ئەوێ." هەموو سوارەکان بەدەستیان کڵاوە گەورەو پانەکانیان بەرزکردەوە تا نیشانی بدەن کە لە قسەکانی تێگەیشتوون.

تازە دوا سوار تێپەڕی بوو، کەمیگیل پارامۆ لەو لاوە پەیدا بوو، لە ئەسپەکەی هاتە خوار، هێندەی نەمابوو سیدانۆ ژێر خۆی بنێت. ئەسپەکەی بەرەڵڵا کرد تا بچێتەوە بۆ تەویلەکەی.

"لاوۆ، بەم بەیانیە زووە لە کوێوە دێیت؟"

"لەدۆشین بووم."

"لە دۆشینی کێ؟"

" خۆت نازانیت؟"

"بێگومان دۆرۆتیا لاکوارکا، چونکە ئەو تاقە ئافرەتێکە شێتی مناڵە."

"گەمژەیت، فۆلگور. بەڵام خەتای خۆت نییە."

بێ ئەوەی خۆی بکاتەوە و وردەوردە نانی بەیانی بخوات، دامیاناسیسنیرۆس لە ناندێنەکەدا هەمان پرسیاری لێکرد: "میگیل، دەمەوێ بزانم لەکوێوە هاتوویت؟"

"لێرەوە، لای دایکی هەندێ کەس بووم."

"تووڕەمەبە. حەزدەکەیت هێلکەکان چۆن بن؟."

"بەکەیفی خۆت."

"میگیل، من بەنیەت پاکییەوە قسەت لەگەڵدا دەکەم."

"دەزانم، دامیانا نیگەران مەبە. دەمەوێ بزانم کەس دەناسیت ناوی دۆرۆتیابێت کە بە لاکوارکا بانگی دەکەن؟"

"بەڵێ، ئەگەر حەزدەکەیت بشیبینیت ئەوە تا لە دەرەوەیە. هەموو ڕۆژێك دێتە ئێرە بۆ نان خواردن.. شاڵەکەی بەستەیەکی تێدایەو بۆ هەرکوێ دەچێت لەگەڵ خۆی دەیبات و گۆرانیی بۆ دەڵێ و دەیلاوێنێتەوە. دەڵێت ئەمە منداڵی خۆمە، بێگومان ڕۆژێك لە ڕۆژان شتێکی لێ بەسەرهاتووە، بەڵام هیچ کاتێك لەو بارەیەوە قسەناکات، نەبا کەسێك پەی بەنهێنییەکەی بەرێت. بەسواڵکردن خۆی دەژێنێ."

"فۆلگۆری سەگباب! نیشانی ئەدەم."

پاشان بیری کردەوە، ئایا ئەو ئافرەتە بەکاری دێت یان نە، بەرەو دەرگای پشتەوەی ناندێنەکە ڕۆیشت و بانگی کرد: "دۆرۆتیا، وەرە بۆ ئێرە. دەمەوێ سەودایەکت لەگەڵدا بکەم."

خوا دەزانێ چ سەودایەکی لەگەڵدا دەکات، بەڵام لەکاتی گەڕانەوەدا، دەستەکانی پێکداداو بەدەنگێکی بەرز بە دامیانای گوت:

"کوا هێلکەکان؟ لە ئێستەبەدواوە چی بۆ من دەهێنیت، بیدە بەم ئافرەتەش، ڕەزیلی مەکە."

فۆلگۆر سیدانۆ چووه عەمبارەکەوه تاتەماشای گەنمەکان بکات. لەبەر ئەوەی هێشتا وەرزی دروێنە کردن نەهاتبوو، زۆر نیگەرانیان بوو. لەڕاستیدا تازەبەتازە زەویەکانیان چاندبوو.

"دەمەویٚ بزانم، نەکا کەم بێت" پاشان وتی: "ئاخ لەدەستی ئەم کوڕە! ڕێك لە باوکی دەچیٚ، ئەوەندە هەیە ئەم زووتر دەستی پێکردووە. بەم شێوەیەش بێگومان پیاوێکی خراپی لیٚ دەردەچیٚ. لەبیرم چووپیٚی بلٚیم دوێنیٚ هاتوون بۆ ئێرە و بە کوشتنیکەسێك تاوانباریان کردووە... ئەگەر بەم جۆرە بێت ئەوا..."

ئاخێکی هەلکێشاو هەولیدا بزانێت سوارەکان تاکویٚ مالاتەکەیان ڕاوناوە، بەلام ئەسپە سووری میگیل پارامۆ، کە خەریك بوو لمۆزی خۆی بە پەرژینەکە پاك دەکردەوە، ئەم خەیالەی ئەوی پەرت و بلاوکرد. بیری کردەوە: "تەنانەت زینەکەشی لیٚ دانەمالیوە. نیازیشی نیە لیٚیدامالیٚ. دۆن پیدرۆ زیاتر لەگەلٚ خەلکدا دەگونجیٚ و ساتی هێمنیشی هەیە. بەلام زۆر بەدەم میگیلی کوڕیەوە دەدات. دوێنیٚ کە پێم وت کوڕەکەی چیی کردووە وەلامی دامەوە: "میگیل شتی وای لیٚ ناوەشێتەوە و ئێستا پیاوی ئەوەنیە خەلکی بکوژیٚ.. کەسێك کە دەیەوێت کارێکی وابکات دەبیٚ دلێکی ئاوا گەورەی هەبێت". بە جۆرێك دەستەکانی بەرزکردەوە وەك ئەوەی بیەوێت قەبارەی کالەکێك نیشان بدات.

"هەرچییەك دەکات وابزانە من کردوومە، فۆلگۆر."،

"دۆن پیدرۆ، میگیل گۆبەندی سەیرت بۆ دەنێتەوە."

"کارت نەبیٚ بەسەریەوە فۆلگۆر، مندالە، مندالٚ، باشە چەند سالانە؟ حەڤدە؟ زیاترە لە حەڤدە؟"

"ڕەنگە هەر ئەوەندە بێت. لە یادمە کە لەدایك بوو. هەر دەلیٚی دوێنیٚیە. بەلام ئێستا زۆربیٚ چاوڕوو بووە. بەو پەلەکردنەی دەلیٚی لەگەلٚ زەمانەدا پێشبڕکیٚ دەکات. لەوە دەترسم لە پاشاندا پیاوێکی خراپی لێدەرچێت."

"ئەو هێشتا منداڵە، فۆلگۆر."

"دۆن پیدرۆ، تۆ هەرچییەك دەڵێی بیڵێ. بەڵام ئەی ئەو ئافرەتەی هاتبووە ئێرە و دەیوت ئەو مێردەکەی کوشتووم... هەرچەندم کرد نەمتوانی دڵنەوایی بکەم یان نەهێڵم بگری، من ڕووبەڕووی زۆرکەسی غەمبار و کۆست کەوتوو بوومەتەوە، بەڵام غەم و خەفەتی ئەو ئافرەتە لە ئەندازە بەدەربوو. پێم وت دەخەروار گەنمت دەدەمێ و ئەو مەسەلەیە لە بیر خۆت بەرەوە، کەچی قایل نەبوو. پاشان پەیمانم دایە هەرچیەکمان لەدەست بێ کەمتەرخەمی نەکەین، بەڵام نەمتوانی ڕازیی بکەم.."

"سەربەچ بنەماڵەیەکە؟"

"نازانم."

"کەواتە غەمی مەخۆ فۆلگۆر. ئەو جۆرە کەسانە هەرنین.،"

هەرکە پێی خستە ناو عەمبارەکەوە، بۆنی گەنمەشامیەکەی بە لووتا چوو. مشتێکی لێ پڕکرد بۆ ئەوەی بزانێت ئەسپێ تێی داوە یان نە ، پاشان بۆی دەرکەوت عەمبارەکان چەندیان تێدا ماوە. لەبەر خۆیەوە وتی: "بەش دەکات. کەگیاش سەوزبوو ئیتر مەڕو ماڵات گەنمەشامی ناخۆن. زۆرمان ماوە. زیاد لە پێویستە." لەگەڕانەوەدا تەماشایەکی ئاسمانی سەرانسەر بەهەور داپۆشراوی‌کردو وتی: "ماوەیەکی زۆر بارانمان دەبێ." وشتەکانی تری لە بیرچوونەوە.

بێگومان وەرزەکان دەگۆڕێن. دایکم پێی وتم کاتێك باران دەست پێدەکات، هەوا ساف و بێگەرد دەبێت و بۆنی تازەی درەختەکانی لێدێت. پێی وتم کەچۆن هەورەکان دێن و دەچن و بەسەرزەویدا بڵاو دەبنەوەو ڕەنگیان دەگۆڕێ. دایکم خۆشترین ڕۆژانی ژیانی لەم ئاواییەدا بردەسەر، بەڵام نەیتوانی تەنانەت بۆ

مردنیش بگەڕێتەوە. هەر لەبەر ئەوەشە منی لەبری خۆی ڕەوانەی ئێرەکرد. دۆرۆتیا، سەیر لەوەدایە تەنانەت سەرم بەرز نەکردۆتەوە تەماشای ئاسمان بکەم. بەڵام وای بۆ دەچم ئەمە هەمان ئەو ئاسمانەیە کە ئەویش دەیبینی."

"نازانم، خوان پریسیادۆ، منیش ساڵانێکی زۆرەسەرم بەرز نەکردۆتەوە، بەتەواوی ئاسمانم لە بیرچۆتەوە. ئەگەر تەماشای ئاسمانیشم بکردایە، سوودی چیبوو. بەهەشت زۆر دوورە و چاوەکانیشم هێندە کزبوون، بەختەوەر دەبووم بەوەی کەبمزانیبایە زەوی لە کوێدایە. جگە لەوەش، کاتێك باپیرە ڕێنتیریا پێی وتم بەهیچ جۆرێك ناچمە بەهەشتەوە" چیدی بایەخم بەئاسمان نەئەدا. تەنانەت لە دووریشەوە نایبینم. هۆکەیشی گوناهەکانمە. بەڵام ئەویش نەدەبوو شتی وام پێ بڵێ، چونکە تاقە شتێك مانادەداتە ژیان، ئەو ئومێدەیە کە کاتێك مرۆۋ دەمرێت وادەزانێ دەچێتە جێیەکی باشتر. کاتێکیش ئەو دەرگایە لەڕووی دادەخەن، تاقە دەرگایەك بمێنێتەوە دۆزەخە. ئەوکاتەش تەماشا دەکا چاکتر بوو نەهاتایەتە دنیاوە... خوان پریسیادۆ، بەبڕوای من، بەهەشت ڕێك وڕاست ئەم شوێنەیە کە ئێستا منی لێم."

"ئەی ڕۆحت؟ واهەست دەکەی بەرەوکوێ ڕۆیشتووە؟"

"بێگومان لەسەر زەوی سەرگەردانە. وەکو گشت ڕۆحیانەتەکانی دی بەدوای کەسانێکدا دەگەڕێت دوعای بۆ بکەن. وام دەزانی لەبەر ئەو کردەوە نالەبارانەی کردوومن لێم زویر بووە، بەڵام ئێستا غەمی ئەوەش ناخۆم. من توانیم خۆم لە هەموو ئەو دەردانە بەدوور بگرم کە ئەو بەسەری دەهێنام. ژیانمی تاریك ولێڵ کردبوو، تەنانەت نەشمدەتوانی تێربەسکی خۆم نان بخۆم و شەوانە زۆر ئازاری دەدام. ئەوشەوانەی پڕبوون لەبیرکردنەوە و ختوورە کردنی ترسناك" بیرکردنەوە لەنەفرەت لێکراوەکانو لەو جۆرە

شتانه. کاتێکیش بەدەم چاوەڕێ کردنی مەرگەوە پاڵکەوتم، پێی وتم کە هەستم و درێژە بەژیانم بدەم، تا ئەوکاتەش بەهیوابوو موعجیزەیەك ڕووبداتو گوناهەکانم پاك بکاتەوە. بەڵام من بەگوێم نەکردو، وتم: "ئەمە کۆتایی ڕێگاکەیەوکەیە لێرە بەدواوە ناتوانم تاقە هەنگاوێك هەڵبێنمەوە" دەمم کردەوە تابڕوات وجێم بهێڵێ، ئەویش جێی هێشتم. هەستم کرد شتێك کەوتە سەردەستەکانم. تاڵێك خوێنی باریك بوو کە ڕۆحمی بەدڵمەوە گرێ دابوو."

بەتوندی لە دەرگاکەیان دا، بەڵام ئەوهیچ وەڵامی‌نەدایەوە. گوێی لێ بوو لەگشت دەرگاکان دەدەن و هەموان بێداردەکەنەوە. دەنگی هەنگاوەکانی فۆلگۆری ناسییەوە کە بەپەلە بەرەو دەروازەی گەورە دەڕۆیشت. هەنگاوەکان هەڵوێستەیەکیان کرد، وەك ئەوەی بیەوێ جارێکی دی لە دەرگاکەبداتەوە، بەڵام لەپاشاندا بەهەڵەداوان کەوتەوەڕێ.

چرپەچرپ. دەنگی هەنگاو نانی قورس وەك ئەوەی باری لێ نرابێت. هەروەها ژاوەژاوێکی تێکەڵ و پێکەڵ دەهاتە گوێ.

مەرگی باوکی بیرهاتەوە. ئەو کاتەش وەك ئێستا بەربەیان بوو، گەرچی ئەو بەیانیە دەرگاکە کرابۆوە. ئەوڕۆشنایی‌یە غەمگینەی ئاسمانی گرتبۆوە، دەهاتە ژوورێ. ئافرەتێکیش پاڵی‌دابووبە دەرگاکەوەو فرمێسکەکانی دەسڕی.. ئەودایکەی زۆرشتی لەبارەوە لەبیر چوبۆوە، بەدەنگێکی لەرزۆك و تێکشکاو و تێکەڵ بە هەنسکەوە پێی وت:"باوکتیان کوشت."

هیچ کاتێك حەزی نەدەکرد ئەو بیرەوەریە زیندووبێتەوە، چونکە هەمووکاتێك بیرەوەریی دیکەی بەدوای خۆیدادەهێنا و وەك ئەوەی تەلیسێکی پڕگەنمی کون تێکردبێت و هەوڵ بدات نەهێڵێ

دەنکــــە گەنمــــەکان بــــڕژێن. مردنــــی باوکی،مردنــــەکانی دی وەبیردەخستەوەو لـە هەمووشـیاندا وێنـەی ڕوخسـارێکی هەڵقرچـاو دەبینرا: چاوێکی کوتراوو گـڕی تۆڵـە سـەندنەوە لەچـاوەکەی دیـدا. بیرەوەریی تریش، تـاکو سـەرئەنجام لـە مێشـکی خۆیـدا سـڕییەوەو کەسێك نەما بیر خۆی بهێنێتەوە.

"لێرە دایبنێن. نـە ، وانـا. جـارێ قاچـەکانی. لەگـەڵ تۆمـە ! چاوەڕێی چی دەکەی؟"

گشتیان بەهێمنی دەدوان.

"ئەی دۆن پیدرۆ؟"

"نوستووە. خەبەری مەکەنەوە، مەیکەنە هاتو هاوار."

بـەڵام ئـەویش لـەوێ بـوو، دێـو ئاسـا لـەنێو دەرگاکـەوە، دەیڕوانیە ئەو بەستەیەی کەخرابووە کیسەیەکی کۆنـەوە، وەك کفـن تێوەی پێچرابوو.

پرسیی: "ئەوەکێیە؟"

فۆلگۆر سیدانۆ هاتەلایەوە: "میگیلە گەورەم."

تووڕە بوو: "چییان لێکردووە؟"

چاوەڕێی دەکرد بڵێن:کوشـتیان.، خـەریکبوو هەرچـی ڕق و کینەی هەیە دەتەقیەوە، کاتێ گوێی لە دەنگـە ئارامەکـەی فۆلگـۆر سیدانۆ بوو، وتی: "دەستی کەسی تێدانیە گەورەم، خۆی مرد."

ڕووناکیی چرانەوتیەکان،زەردو بێدەنگ بوو.

یەکێك وتی: "... ئەسپەکە کوشتی."

دۆشــەکەکەیان خســتە ژێــر قەرەوێڵەکــەوەو لەســەر تەختــە رووتەنـەکان درێـژیان کـرد. هـەردوو دەسـتیان خسـتە سەرسـنگیو بەپەڕۆیەکی ڕەش دەموچاویان داپۆشی.

فۆلگـۆر سـیدانۆ لـەژێر لێـوەوە وتـی: "گـەورەتر لـە خـۆی دەنوێنێ."

پیدرۆپارامۆ تەماشای دەکردن، بێ ئەوەی لە نێوچەوانیدا هیچ شتێك بخوێندرێتەوە. هزرەکانی بەدوی یەکدیدا دەهاتن، بێ ئەوەی پەیوەندیەکیان پێکەوە هەبێت، بێ ئەوەی مانایان هەبێت. پاشان وتی: "باجی خۆمە دەیدەم. واچاکترە ئادەمیزاد تازووە باجی گوناهەکانی خۆی بدات بۆ ئەوەی زووتر پاك بێتەوە."

هەستی بەغەمگینی نەدەکرد.

کاتێك لەهەیوانەکەدا قسەی لەگەڵ خەڵکەکە دەکردو سوپاسی هاتنیانی دەکرد، هاتوهاواری ئافرەتەکانی خامۆش کرد، لەوە دوا تەنها دەنگی سمکۆڵانی ئەسپەسووری میگیلی کوڕی دەهات.

بەفۆلگۆر سیدانۆی وت: "بڵێ بائەو ولاخە بکوژن، نامەوێت لەوە زیاتر لە عەزابدابێت."

"زۆر باشە، دۆن پیدرۆ تێدەگەم. بێگومان دیارە ئەو بەسزمانەش غەمی دەخوات."

"فۆلگۆر، منیش هەروای بۆ دەچم. داواش لە ئافرەتەکان بکە بەم جۆرە نەیکەنە هات و هاوار. من خاوەنی ئەم جەنازەیەم، ئەگەر هی ئەوان بووایە وایان نەدەکرد."

دوای ساڵانێکی زۆر، بابا ڕێنتیریا ئەوشەوەی هاتەوە بیر کە ناڕێکی قەڵەوێرەکەی بووە هۆی ئەوەی خەو لە چاوانی نەکەوێتو ناچاری کرد لە ماڵەوە ڕاکاتە دەرێ. ئەو شەوە بوو کە میگیل پارامۆی تێدامرد.

لەسەر شەقامە چۆڵەکانی کۆمالا دەسووڕایەوە. دەنگی پێی، ئەو سەگانەی دەترساند کە لمۆزیان لەنێو بەرمیلە زبڵەکان نابوو.

www.pertwk.com

کاتێك گەیشتە ڕووبارەکە، لەڕۆخ ئاوەکەدا بە ئارامی وەستاو تەماشای وێنەی ئەو ئەستێرانەی دەکرد کە لە ئاسمان بەردەبوونەوە خوارێ، چەند کاژێرێك لەوێ مایەوە و لەگەڵ هزرەکانیدا کەوتە شەڕو شۆڕ. دواجاریش فڕێی دانە ڕووبارە ڕەش دەگەڕاوەکەوە.

بیری کردەوە: "کارەساتەکە لەو کاتەوە دەستی پێکرد کە پیدرۆپارامۆ گەورە بوو و کاروبارەکان چوونە ژێر ڕکێفیەوە. دەسەڵاتی وەکو گیاکەڵە پەرەی سەند. ناخۆشییەکەشی لەوەدایە بەهۆی منەوە دەسەڵاتی پەیدا کرد. "دەمەوێ دانی پیابنێم دوێنێ شەو لەگەڵ پیدرۆپارامۆدا نوستم"، "باپیرە، بەم زووانە لە پیدرۆپارامۆ منداڵم دەبێ"، "کچەکەشم بە کرێ ناردە لای، باپیرە" هەمیشە بەهیوا بووم شتێك بێتە پێشێ و ئەو ناچار بکات دان بەگوناهێکی خۆیدا بنێ، بەڵام هەرگیز ئەو شتەی نەکرد. ئەو شەڕەنگێزییەکەی خۆی بۆ کوڕەکەی جێهێشت. ئەو کوڕەی کە بەهی خۆی دەزانی. هەرچەندە خواش دەیزانێ کوڕی خۆی بوو یان نە . بەڵام ئەوەش هەر ئیشی من بوو."

زۆر باش ئەو ڕۆژەی هاتەوەیاد کە میگیلی تازە لەدایکبووی بردە لای پیدرۆپارامۆ. پێی وتبوو: "دۆن پیدرۆ، دایکی بەسەریەوە گیانی دەرچوو، وتی تۆ باوکی ئەم منداڵەیتو بیبەن بۆلای ئەو.. ها، بیگرە."

منداڵەکەی ڕەت نەکردەوە، ئەوەندە نەبێ وتی: "باپیرە، بۆلای خۆتان بەخێوی ناکەن؟ لە دواڕۆژدا بیکەرە قەشە."

"شتی واناکەم. ئەویش لەبەر ئەو خوێنەی بەدەمارەکانیدا دێت و دەچێت."

بەڕاست تۆ وادەزانیت خوێنی من ناپاکە؟"

"بەڵێ دۆن پیدرۆ."

"پێتان دەسەلمێنم، بەهەڵەدا چوویت، ئالەوێدا داینێ. لێرە هەر خەڵك زۆرە بەخێوی بکەن."

"ئەمە ڕێك و ڕاست ئەو شتەیەکە من بیرم لێدەکردەوە، بەلای کەمەوە بێ خواردن و جلو بەرگ نابێت."

منداڵەکە بەو هەموو بچووکیەیەوە دەتوت مارە پێچ دەخوات.

"دامیانا! ئەم منداڵە بەخێوکە. کوڕی منە."

پاشان سەری شووشەیەکی هەڵپچڕی" با بەخۆشیی دایکی و تۆوە بخۆینەوە."

"ئەی بەخۆشیی منداڵەکەوە؟"

"بەخۆشی منداڵەکەشەوە. بۆنا؟"

پێکێکی دی تێکردو بەخۆشیی پاشە ڕۆژی منداڵەکەوە نۆشیان کرد.

ئەمە ئەو ڕووداوە بووکە ڕوویدا.

گالیسکەکان بەسەر جادەی میدیالۆنادا کەوتنەڕێ. خێرا خۆی نوشتاندەوەو لەنێو گژوگیای ڕۆخ ڕووبارەکەدا خۆی شاردەوە.

لەخۆی پرسی: "خۆت لەکێ دەشاریتەوە؟"

گوێی لە دەنگیان بوو: "خواحافیز، بابا."

هەڵساو وتی: "خواحافیز، خوات لێ ڕازی بێت."

چراکانی ئاوایی کز دەبوون. ڕووبارەکە جۆرەها ڕەنگی دەنواند. پیاوێکیان لێی پرسی: "زەنگی یەکەم نوێژ لێی داوە؟"

وەلامی دایەوە: "بێگومان دەمێکە زەنگ لێیداوە." و بە پەلە ویستی لای پێچە ڕێیەك لادات، بۆ ئەوەی وەڕزی نەکەن.

"بابا، بەم بەیانیە زووە بۆ کوێ دەچیت؟"

"کێ خەریکە دەمرێ؟"

"لەکۆنتێلا کەس مردووە، بابا؟"

حەزی دەکرد پێیان بڵێ من مردوم. تەرمەکە خۆمم. بەڵام تەنها بزەیەك گرتی و هیچی دی.

کە لە ئاواییەکە هاتە دەرێ پەلەتر هەنگاوی ناو کاتێکیش گەڕایەوە تەواو خۆر بەرز ببۆوە.

ئانا لێی پرسی: "لەکوێ بوویت مامە؟ زۆ لە ئافرەتەکان بە دواتا دەگەڕان، دەیانویست دان بەگوناهەکانیاندا بنێن، چونکە سبەینێ یەکەم هەینییە."

"دەتوانن شەو بێن."

لەسەر کورسی یەکی ناو دالآنەکە ماوەیەکی کەم دانیشت، بۆ ئەوەی ماندوێتیی دەربچێت.

"ئانا، هەوا زۆر شێدارە؟"

"مامە هەوا گەرمە."

"بەڕاست؟"

هەولی دەدا بیر لە کۆنتیلا نەکاتەوە. چوبوو بۆ ئەوەی لەبەردەم قەشەی گەورەدا بەتەواوی خۆی پاك بکاتەوەو دان بەهەموو تاوانەکانیدا بنێ، بەڵام قەشە ئامادە نەبووبوو داوای بەخشینی بۆ بکات.

"ئەو کەسەی ناوەکەیم پێ ناڵێیت کڵێساکەتانی تێکداوەو تۆش ڕێت لێ نەگرتوە. ئێستا چیت بە دەستەوەماوە؟ بەو هێز و توانایەی خوا داویتێ چیت کردووە؟ حەز دەکەم پێت بڵێم تۆ قەشەیەکی باشیت و خەڵکی ئەوێش خۆشیان دەوێی، بەڵام بەتەنها باشی بەس نیە. گوناه شتێکی باش نیەو بۆ بەرگری کردنیش لێی دەبێت دڵڕەق و بێ بەزەیی بیت. هیوادارم ئێستاش وەفاداربن، بۆیەش وادەڵێم لەبەر ئەوەی ئەوە تۆنیت کە پارێزگاری لەباوەڕیان دەکەیت، بەڵکو خۆیان لەڕێی ترس و خورافیاتەوە پارێزگاریان لێکردووە.

ئاگادارم لەچ هەژارییەکدا دەژیتو دەشزانم ئەرکی ئێمە لە نێو ئەم جۆرە ئاواییـیە هەژارانەدا چەندە گرانە. بەڵام هەر ئەم ڕاستیەش ڕێگەم دەدات کە پێت بڵێم پێویست ناکات دوعای خێر بۆ هەموو کەسێك بکەیت، چونکە ئەوانە لە بەرامبەر ڕۆحتاندا نرخێکی زۆر کەمت دەدەنێو، لەکاتێکیشدا ڕۆحی تۆ لە دەستی ئەواندایە، چۆن دەتوانیت ئەرکی ڕاستەقینەت بە ئەنجام بگەیەنیت؟ نەخێر، دەستەکانیمن هێندە پاك نین بتوانم دوعای بەخشین بۆ تۆ بکەم.. بۆ ئەمە پێویستە بچیتە جێگەیەکی دی."

"مەبەستت ئەوەیە کڵێساکەم بەجێ بهێڵم؟"

"ناچاریت. لەکاتێکدا خۆت گوناهباریت" ناتوانیت دوعای خێر بۆ کەسانی دی بکەیت."

"ئەی ئەگەر لەسەر کارەکەم لایانبردم؟"

"بەڵکو شایستەی ئەوە بیت. ئەمەش بەوانەوە بەندە."

"ئەی ناتوانیت...؟ دەمەوێ بڵێم، بەڵکو.. ئەگەر بەشێوەیەکی کاتیش بێت ڕێ وڕەسمی دینداری بوون، بەڕێوەبەرم... ڕێو ڕەسمی نوێژی خەوتنان، مردن هەڕەشەی گەورە لە ئاوایی یەکەمان دەکات."

"هەمووی بەدەست خوایە."

"کەواتە بێ سوودە؟"

بەڵام قەشەی کۆنتێلا بە نەخێر وەڵامی دابۆوە.

پاشان پێکەوە لەژێر سێبەری دالآنە سەرپۆشراوەکەی کڵێساکەدا کەوتنە پیاسەکردن. لەژێر کەپری مێوێکدا دانیشتن کە خەریك بوو ترێکەی دەگەیی.

قەشە، کەپێشبینیی پرسیارەکەی کردبوو، وتی: "ترشە. ئێمە لە ناوچەیەکدا دەژین. لەسایەی حەمدی خواوە لەهیچی کەم

نیە، بەڵام هەمووشتێکیترشە، ئەمەش ئەو شتەیەکە ئێمەی دەست بەسەر کردووە."

"راست دەکەیت. منیش هەولّم داوە لەکۆمالا رەزێکم هەبێ بەڵام، بەری نەگرت. تەنها پرتەقاڵ و رێحانەی ترشی لێ دەڕوێ، تامی شیرینی هەمووشتێکم لە بیرچۆتەوە.

لەبیرتە ئەو هەموو میوەهاتەمان لە قوتابخانەی ئیکلیریکی دەخوارد؟ ئەو هەموو قۆخ و قەیسییە؟ هەر بە تۆزێك دەست پیاهێنان یەکسەر لە توێکڵەکانیان دەهاتنە دەرێ. کەمێکم لەتۆوەکانیان لەگەڵ خۆم هێنا بۆ ئێرە، ئەڵبەتە زۆرنییە، هەرکیسەیەك دەبێت. پاشان بیرم کردەوە لەبری ئەوەی بیانهێنمە ئێرە وسیسەڵ بن، چاکتروایە وازیان لێ بێنم هەر لەوێ بڕوێن و نەشونما بکەن.

"لەگەڵ ئەوەشدا دەڵێن خاکی کۆمالا بەپیت و فەرە. جێی شەرمە هەموو ئەو خاکە بەدەستی یەك کەسەوە بێت، باشە پیدرۆپارامۆ ئێستاش هەر خۆی خاوەنی ئەو زەویو زارانەیە؟

"ئەمە ئیرادەی خوایە".

"گومانم هەیە لەوەی خوا لەم بارەیەوە فەرمانی دابێت. تۆ چۆنی تێدەگەیت؟"

"هەندێ جار تووشی گومان دەبم، بەڵام هەموو بڕوایان بەوە هەیە."

"تۆش لەگەڵ ئەواندا هاوبیریت؟"

"من ئادەمیزادێکی هەژارم و ئامادەم خۆشم بچوك بکەمەوە.. مادامەکی شتێك هەیە بۆئەوە هانم ئەدات."

پاشان ماڵئاواییان لێك کردو دەستی قەشەکەی دی ماچ کرد.

ئێستاش لێرە، کە گەڕابۆوە بۆ نێو دنیای واقیعی، حەزی نەدەکرد بیر لەو شتانە بکاتەوە کەئەو بەیانی‌یە لە کۆنتێلا ڕوویان دابوو.

هەڵساو بەرەو دەرگاکەڕۆیی.

"مامە، بۆ کوێ دەچیت؟"

ئانای برازای، بەردەوام لایەوەیەتی، دەڵێی لە سێبەری ئەودا هەست بەدڵنیایی دەکات و خۆی لەژیان دەپارێزێت.

"دەچمە دەرێ تۆزێ پیاسە دەکەم، ئانا. ڕەنگە باش بێت بۆم."

"بۆ، تەندروستیت خراپە؟"

"نەخێر، ئانا، تەندروستیم باشە. بەڵام خۆم باش نیم، واهەست دەکەم مرۆڤێکی شەڕانیم، هەستێکی‌وا دایگرتووم."

چوو بۆ میدیالۆنا بۆ ئەوەی سەرەخۆشی لە پیدرۆپارامۆ بکاتو بەمەش بەناچاری سەبارەت بە پۆشینی کردەوەکانی کوڕەکەی گوێی لەعوزرخواهی‌یەکانی گرت. هێشتی قسەبکات. بەڵام ئەم تازە هیچی بەلاوە گرنگ نەبوو.

قایلیش نەبوو نانی لەگەڵدا بخوات. پێی وت:

"دۆن پیدرۆ، ناتوانم، دەبێ زووبچمە کڵێسا، چونکە ئافرەتێکی زۆر چاوەڕێم دەکەنو دەیانەوێت خۆیان پاکژ بکەنەوە. بۆ کاتێکی دی."

وردە وردە گەڕایەوە و یەکسەر بەرەو کڵێساکە ڕۆیی، هەروا بەو ڕوخسارە تەپوتۆزاویەوە دانیشت بۆ ئەوەی گوێ لەدان پیانانەکان بگرێت.

یەکەم کەس کەهاتە ژوور سەریەوە دۆرۆتیا بوو. هەمیشە کاتێک دەرگای کڵێساکەی دەکردەوە تەماشای دەکرد دۆرۆتیا لەوێیە. دەمی بۆنی شەرابی لێ دەهات.

"کەواتە خواردوتەوەوە، ها؟ کەی دەستت پێکرد؟."

"باپیرە ئەوەی ڕاستی بێت ئەمشەو لەگەڵ میگیلیتۆ دا مامەوە. زۆرم خواردەوە. ئەوەندەیان دەرخوارد دام، تا وەکو لێبووکم لێهات."

"دۆرۆتیا، تۆ هیچی دیکەت لەدەست نەهاتووە."

"بەڵام بابا من هەر ئێستا گوناهم کردوە. گوناهم زۆرەو زیاد لە پێویست لەسنوور دەرچووم."

زۆرجاران پێی وتبوو: "تۆ دان بەهیچدا نانێیت، دۆرۆتیا. تەنها دێیتە ئێرەو کاتم لێ دەگریت. واز بهێنە با ئەوانی دی خۆیان پاکژ بکەنەوە. گوناە کاری چییە بەسەر تۆوە."

"بەڵام ئەمجارەیان ڕاست دەکەم، باپیرە."

"قسەبکە."

"ئێستا کە ناتوانم هیچ خراپەیەکی لەگەڵدا بکەم، دانی پیادەنێم کە من ئافرەتم بۆ میگیل دەبرد."

ڕێنتیریا هەڵوێستەیەکی کردو پاشان بەعادەتی خۆی لێی پرسی: "لەکەیەوە؟"

"لەوکاتەوەی هۆشوگۆشی کراوەتەوە. لەو کاتەوەی حەزی دەکرد لێیان نزیك بێتەوە."

"دۆرۆتیا، ئەوەی وتت دووبارەی کەرەوە."

"بەسەرچاو، من ئەوکەسەم ئافرەتم دەبرد بۆ میگیل."

"خۆت دەتبردن؟"

"هەندێ جار، ئا. هەندێ جاری دیکەش تەنها قسەم لەگەڵدا دەکردنو ئەو خۆی هەندێکیانی لێ هەڵدەبژاردن. خۆت دەزانی ئەوانیش کە تەنیا دەبنو هاودەمێکیان نیە، پێویستیان بەوەیە کەسێك دەستگیرۆییان بکات.

"زۆربوون؟"

نەیدەویست ئەم پرسیارە بکات، بەڵام لەدەمی دەرچوو.

"ژمارەیان نازانم، باپیرە. پڕ بەدۆزەخ بوون."

"دۆرۆتیا، دەتەوێ چیت پێ بڵێم؟ هەوڵدە خۆت جورمەکەی بدەی. بابزانم دەتوانی خۆت ببەخشی؟

"نە بابا ناتوانم، بەڵام تۆ دەتوانیت. هەر لەبەر ئەوەش هاتووم چاوم پێت بکەوێ."

"زۆر جاران هاتوویتە ئێرە و داوات لێکردووم کاتێك مردیت بتنێرمە بەهەشت؟ حەزدەکەی ئەوێت چاو پێ بکەوێتو کوڕەکەت بدۆزیتەوە ها؟باشە، ئەوەتا ناتوانیت. بەڵام بڕۆ خوا بتبەخشێ."

"سوپاس، بابا"

"منیش بەناوی ئەوەوە دەتبەخشم. ئێستا دەتوانیت بڕۆیت."

"تۆبەم پێ ناکەیت؟"

"پێویست ناکا، دۆرۆتیا."

"سوپاس بابا."

"خوائاگادارت بێت."

بەپشتی پەنجە لەپەنجەرە بچووکەکەی ژووری پاکژ بوونەوەیدا، بۆ ئەوەی ئافرەتێکی دی دەست پێ بکات.کاتێك گوناهبارێك دەستی بە دان پیانانی گوناهەکانی کرد بابا سەری داخست وەك ئەوەی نەتوانێت ڕاستی بکاتەوە. پاشان گێژو حۆل بوو، دەتوت لەنێو ئاوی لێڵ و سووڕانەوەی ڕووناکییەکاندا نقوم بووە. تیشکی خۆر لەبەرچاوانیا پارچە پارچە بوو. هەستی کرد، زمانی تامی خوێن دەداتو بەهێواشی گوێی لەدەنگێ بوو..

"من گوناهبارم." "بۆ ساڵانێکی زۆر، ئامین." "بۆ ساڵانێکی زۆر..."

"زۆرباشە، ماوەی چەندە ئەبێ خۆت پاکژ نەکردۆتەوە؟"

"دووڕۆژه، بابا."

ئینجــا گــوێی لــهدهنگێكی دی بــوو، دهتــوت نهگبــهتی گرتوویهتی، لهخۆی پرسی: "چی دهكهی لێره؟ پشوویهك بده، بڕۆ پشـوویهك بـده، زۆر مانـدوویت." لـهژووری دانپیانـان هاتـه دهرێ و یهكڕاسـت بـهرهو ژووری شـته پیرۆزهكـان ڕۆیشـت. بـێ ئـهوهی تهماشـای ئـهو ئافرهتانـه بكـات كهچـاوهڕێی بـوون، پـێی وتـن: "ئهوانـهی خۆیـان بـهبێ گونـاه دهزانـن دهتـوانن سـبهینێ لـهڕێ و ڕهسمی نوێژی خهوتناندا بهشداربن."

تهنها گوێی لـه چپهچپێكی ئـارام بـوو لـه پشـت سـهریهوهو هیچیدی.

لهسـهر ئـهو قهرهوێڵهیـه پاڵكـهوتووم كهماوهیـهك لهمهوبـهر دایكمی لهسهر مـرد. لهسـهر هـهمان دۆشـهك، لـهژێر هـهمان پـهتۆی ڕهشدا كه منو دایكـم بـهخۆمانا ئـهدا. ئهوكاتانـه لـهنێو ئـهو هێلانـه بچووكهدا كه بهباسكهكانی بۆی دروست دهكـردم ههمیشـه لهلایـهوه دهخـــهوتم. ههســـتدهكهم تـــا ئێســـتاش گـــوێم لـــه ههناســـه پچڕپچـڕهكانێتی، لـهو ههنسـكانهی پـێی دهلاوانمـهوه تابخـهوم، ههستدهكهم بۆ مهرگی خهفهتبارم.

بهڵام ئهمه وانیه.

ئـهوهتام لێـرهدا لهسـهر پشـت ڕاكشـاوم، بـیر لـه و ڕۆژانـه دهكهمهوه تا تهنیاییم بیربچێتهوه. چونكه تهنها بـۆ ماوهیـهكی كـهم ئـاوا بهڕاكشـاوی نامێنمـهوه. لهسـهر قهرهوێڵهكـهی دایكیشـم نـیم، بـهڵكو لـهنێو سـندوقێكی ڕهشـدام، كهلـهو تابوتانـه دهچـێت كـه مردوویان تێدهخهن.

منیش مردووم.

دەزانم لــەکوێمو بیردەکەمــەوە.. بــیر لــەو وەرزەی ســاڵ دەکەمەوە کە لیمۆکان دەگەن. کەبای مانگی شوبات لقو پۆپــەکانی دارسەرخسەکان دەچەمێنێتەوە پێش ئەوەی کەمتەرخەمی وشـکیان بکاتەوە، بیر لەو کاتانە دەکەمەوە کە دالآنەکـە پـڕ دەبـوو لـە بـۆنی لیمۆ گەییوەکان.

سەر لەبەیانیانی مانگی شوبات با لەکێوەکانەوە هەڵیـدەکرد. بـەڵام هـەورەکان هەربـە بەرزاییـەوە دەمانـەوە، چاوەڕێیان دەکـرد کاتی ئەوە بێتەوە بەرەو شیوو دۆڵەکان دابەزنەوە. لەپشتیشـیانەوە ئاسمــان ســامالٌو بێگــەردبوو. هــەتاویش لەســەر ئــەو شــتانە دەدرەوشـایەوە کـە بـا یـاریی پێـدەکردن، لەسـەر ئـەو ئەڵقانـەی کەلەسەر زەوی دروستی دەکردنو دەبوونـە گێژەڵوکـە. لەسـەر ئـەو تەپو تۆزانەی بەرزی دەکردنەوە بۆ ئاسمان و دەنیشتنە سەر گەڵای دارپرتەقاڵەکان.

چـۆلەکەکانیش دەتریقانــەوە، بــەدەنووك ئــەو گەڵایانــەیان ئەمــدیو و ئــەو دیــو دەکــرد کــە باوەرانــدبوونی. پێدەکــەنین و دەتریقانــەوە. شــوێن پەپوولــەکان دەکــەوتنو چــەند پــەڕێکیان بەدرەختەکانەوە لیٚ جیٚ دەما.. ئەو کاتەی ساڵ بوو.

ئەو بەیانیانەی مانگی شوباتم دێتەوە بیر کـە پڕبـوون لـە بـاو چۆلەکەو ڕووناکی.

ئەو دەمانە بوو دایکم مرد.

دەبــوو بگــریم و شــیوەن بکــەم. دەبــوو پەنجــەکانم لێــك بئاڵاندایەو بەنائومێدیەوە بمگوشینایە. تۆ وات دەویست. بەڵام ئایا ئەو بەیانیە بەیانیی خۆشی نەبوو؟ بـا لـەدرزی دەرگـا والاکانـەوە هاتــە ژووریٚو خشەخشــی لــە لاولاوە پێچاوپێچــەکان هەڵدەســاند. لــەنێوان دەمارەکـانی قاچـمدا گەنـدەمووی نـەرم و تـازە سـەریان

دەرهێنا بوو و کاتێك دەستم بۆ ناو چەوانم دەبرد داخ بـوو. وەختـێ دەستم بەر مەمکەکانم دەکەوت" هەڵدەلەرزین.

چـۆلەکەکان یارییـان دەکـرد. دەغڵـەکان لـەدامێنی بـەرزایی گردۆڵکەکانەوە کەروێشکەیان دەکرد. خەفەتی ئـەوەم دەخـوارد کـە ئیدی ئەو نەیدەتوانی تەماشای گوڵە یاسـەمینەکان بکـات لەکاتێکـدا با یاریی پێدەکردن. لەبەر ئەوەی ئیتر ئـەو لەئاسـت تیشـکی خـۆردا چاوەکانی نووقاند بوون. بەڵام بۆ دەبوو من بگریم؟.

خۆستینا لەیادتە؟ کورسیەکانت لە هەیوانەکـەدا ڕیـز کـرد تـا ئەو کەسانەی لەسـەر دابنیشـن کـە دێنـەلای. بـەڵام کورسـیەکان بـە چـۆڵی و بـەتاڵی مانـەوەو دایکیشـم بەتـەنها لـەنێو مۆمەکانـدا بـوو. ڕەنگی ڕوخساری پەڕیبوو. ددانە سپیەکانیشی لەمابەینی لێـوە ئـاڵ و سفتەکانیەوە دەدرەوشانەوە. ئەوکاتە پێڵووەکانی ئارام هاتبوونـە خوارێ و دڵیشیخامۆش ببـوو. مـن و تـۆش دوعامـان دەخوێنـد بـێ ئـەوەی گـوێی لەتاکـە وشـەیەك بێـت، مـن و تـۆش گوێمـان لـەهیچ نەبوو، هەمووشتێك لەسروەبای شەواندا نقوم دەبوو.

تۆ کراسەڕەشەکەیت ئوتووکردو، یەخەو سەر قۆڵەکانت بریقـە دارکردن بۆ ئـەوەی تەنانـەت ئـەو کاتەشـی کـە دەسـتەکانی بەسـەر سنگ و بەرۆکیدا شۆڕ دەبنەوە لەهیچی وای کەم نەبێت. ئەو سنگ و بەرۆکە ئازیزەی زەمانێك سەرم دەخستە سەری، ئەوکاتانەی شـیری دەدامێ یان دەیخەواندم.

بۆ بینینی نـەهات، واش چـاکتر بـوو. مـردن دیاریەیـەك نیـیە ببەخشرێتەوە. کەسیش بەدوای غەمدا ناگەڕێت.

لەدەرگایان داو تۆش دەرگاکەت کردەوە.

وتم: "تـۆ بچـۆ. نامـەوێ کـەس ببیـنم و پێشـیان بڵـێ بـڕۆن، پارەی نوێژی پاڕانەوەیان دەوێت؟ بەڵام ئـەو هـیچ پـارەی لـە پـاش بەجێ نەماوە. باشە ئەگەر ئـەو نوێـژە نەکـەن، ئـیتر ئـەم لەبـەرزەخ

ڕزگـاری نابێـت؟ ئەوانـە کـێن کـە داوای بەخشـینی بـۆ دەکـەن، خۆستینا؟ تۆ دەڵێی من شێتم؟ زۆر چاکە."

کورسیەکان هەروا بـە چـۆڵی مانـەوە تـا ئـەو کاتـەی بردمـان بەخاکی بسپێرین. ئـەو پیاوانـەی بـەکرێمان گرتبـوون تابووتەکـەیان هەڵگرت و لە پێناوی تاقە پیزۆیەکدا چین چین ئارەقەیان دەڕشت.

ئەوانە بەو غەم خواردنەی ئێمە غەریب بوون، لە کاتێکدا پاش بڕینـی ئـەورێ دوورەی گۆڕسـتان بـا ئـەوانی فێنـك کردبـۆوە، تابووتەکەیان بەهێواشی و لەسەر خۆ خستە ناوگۆڕەکەوە.

چاوانیان قورس ببوون. داوای کرێکـەیان کـردو تـۆش داتنـێ، وەکـو شـتێکت لـەدوکانێك کڕیبێـت. چـەندین گـرێ کـوێرەت لـە دەستەسڕە تەڕەکەت دابوو. بەڵام ئێستا گرێکانیت کردنەوەو پارەی کفـن و دفنەکـەیت لێ دەرهێنـا. کاتێـك ئـەوان ڕۆیشـتن، لەسـەر گۆڕەکەی چۆکت داداو ئەرزەکەت ماچ کردو، ئەگـەر پـێم نەوتیتایـە: "خۆسـتینا، بابچـینەوە ماڵـێ، تـازە ئـەو لێـرە نیـە. ئێـرە جگـە لـە لاشەیەکی مردوو هیچی تری لێ نیە." زەوییەکەت هەڵدەکەند.

"دۆرۆتیا، ئەوە تۆبوویت ئەو هەموو قسەیەت کرد؟"

"چی ؟ من وەنەوزم دەدا. دیارە هێشتا هەر دەتترسێنن؟"

"گوێم لێ بوو یەکێك قسـەی دەکـرد. دەنگـی ئافرەتێـك بـوو، وامزانی تۆیت."

"دەنگـی ئـافرەت؟ بێگومـان هـەر کەسـێك بێـت قسـە دەبزرکێنێ. دۆنیا سـوزانیتایە. لـەو گۆڕسـتانە گەورەیـەی لامانـەوە نێژراوە. ڕەنگە گۆڕەکەی ئاوەدزەی کردبێ‌و ئەویش بەدەم خەوەوە تل ئەدات."

"سوزانیتا کێیە؟"

"دوا ژنـی پیـدرۆپارامۆ. هەنـدێك دەڵـێن شـێت بـووە، بڕێکـی دیکەش دەڵێن نـەخێر وانیـە. بـەڵام لەڕاسـتیدا کاتـێ زینـدووش بـوو لەبەر خۆیەوە دەیبزڕکاندو وڕێنەی دەکرد."

"بێگومان دەمێکە مردوە"

"ئۆو.. بەڵێ، دەمێکە، باشە دەیوت چی؟"

"لەبارەی دایکیەوە قسەی دەکرد."

"باشە خۆ ئەو دایکی نەبوو."

"نازانم، بەڵام لەوبارەیەوە دەدوا."

"ئـەو کاتـەی هـات بـۆ ئێـرە دایکـی لەگەڵدانـەبوو. نـەخێر، بوەستە بیرم کەوتەوە. لێـرە لـەدایك بـوو، بـەڵێ، دایکیشـی بەسـیل مرد، ئافرەتێکی سەیر بوو، قەت نەدەچووە دیدەنیی کەس."

"ئـەویش لەوبارەیـەوە دەدوا، دەیـوت کـاتێ دایکـی گیـانی دەرچوو کەس هەواڵی نەپرسی."

"دەمەوێ بزانم کام ساتانەی هاتبۆوە یـاد؟ هەڵبەتـە خـەڵکی نەدەچوونە ماڵەکەیان. دەترسان لەوەی تووشی سیل ببن. ئەمانـەی هاتبۆوە یاد؟"

"بەڵێ، لەوبارەیەو قسەی دەکرد."

"ئەمجارەیان ئەگەر گوێت لێی بوو، خەبـەرم بکـەرەوە. حـەز دەکەم گوێ لە قسەکانی بگرم."

"گـــوێ بگـــرە، وابـــزانم دەیـــەوێت قســـەبکات، گـــوێم لەچپەچپێکە."

"نەخێر، ئەمە دەنگی ئەو نیە، لەلایەکیدیەوە دێـتو دەنگـی پیاویشە. مردووە کۆنـەکان کاتێـك گۆڕەکانیـان ئاوەدزکـێ دەکـەن، دەکەونــە تــەپاوتل. پاشــان بــە ئاگادێنــەوە.. گــوێ بگــرە ئــەها قسەدەکات."

"... بەهەشت گەورەیە. ئەمشەو خوام لەگەڵدا بـوو. ئەگـەر لەگەڵمدا نەبوایە نەمدەزانی چی ڕوویدەدا، چونکە کاتێـك هاتمـەوە سەر خۆم هەواتەواو تاریك ببوو..."

"گوێت لێیەتی، خوان پریسیادۆ؟"

"بەڵێ."

"... هەمووگیانم خەڵتانی خوێن بوو. کاتێك بێداربوومـەوە، دەستەکانم، لەخوێنی سەر بەردەکان گەوزان، ئەویش خوێنی خۆم بوو، دەریایەك خوێن. بەڵام نەمردبووم. پەیم بەوە دەبرد، دەمزانی کـە دۆن پیـدرۆ نەیدەویسـت بمکـوژێ. تـەنها مەبەسـتی ئـەوەبوو بمترسێنێ و هیچی دی. حەزی دەکرد بزانێت کەدوومانگ لەوە پێش لە (ئیلمابۆ) بووم یان نە ، واتە لە ڕۆژی سان کریستۆ بالی قەدیسدا. ڕۆژی زەماوەندەکە. چ ڕۆژێك؟ کام زەماوەند؟ دەسـتم لـە خوێنـە کەمەوە وەرداو پرسیم: "کام زەماوەند دۆن پیدرۆ؟

نەخێر، نەخێر، هەرگیز لەوێ نەبووم. ڕەنگـە ئـەو ڕۆژە ڕێـم کەوتبێتە ئەو نـاوە، بـەڵام تـەنها ڕێکـەوت بـووە و هیچـی دی...، مەبەستی نەبوو بمکوژێ.. هەروەکو دەمبینـی شـەلی کـردم، بـەڵام نەیکوشتم. دەڵێن هەر لەوکاتەشەوە لـە ترسـی ئـەو چـاوێکم خێـل بـووە. ڕاسـتی‌یەکەی ئەوەیـە لـەوە بـەدوا هـەر بەشـێوە لـەمرۆڤ دەچووم.. بەهەشت گەورەیە، کەسیش لەم بارەیەوە گومانی نیە.."

"ئەوە کێیە، دۆرۆتیا؟"

"یەکێکـە لـەو خەڵکـە. پیـدرۆپارامۆ، دوای ئـەوەی باوکیـان کوشت، دەستی کردە قەتڵوعام. دەڵێن، زۆربەی ئەوانەی کوشت کە لەزەماوەندەکەدا بەشداربوون. لەوانە بوو دۆن لوکاس پـارامۆ وەکـو پیاوێکی باش بمابایەوە. بەڵام ئـەوەی ڕویـدا تـەنها ڕێکـەوتێك بـوو. چـونکە دەیانویسـت زاوا بکـوژن. پیـدرۆپارامۆش نـەیزانی کـێ فیشەکەکەی تەقاند، بۆیە تۆڵـەی لەهـەمووان سـەندەوە. شـاییەکە

بەسـەر گردۆلکـەکانی ڤیلمـایۆوە دەگێـڕدرا. ئـەوێش سـەروەختێ هەمووی کێڵگەی گەورە گەورە و بەپیت بوو. بەڵام ماوەیەکە هیچی نەماوە. گوێ بگرە، واهەسـت دەکـەم ئێسـتا ئـەو ئافرەتـە خەریکـە دەکەوێتـەوە قسـە کـردن، گوێچـکەی تـۆ کـپ نـەبوون و لێی حـاڵی دەبیت.. گوێی لێڕاگرەو پێم بڵێ داخۆ چی دەڵێت."

"لـە قسـەکانی حـاڵی نـابم. هەسـت ناکـەم قسـەبکات، تـەنها دەناڵێنێ."

"بۆچی؟"

"نازانم."

"بێگومان شتێك لەگۆڕێیە، لەخۆڕا ناناڵێنـێ.. باشـتر گـوێی لێ بگرە."

"تەنها ناڵەناڵیەتی و هیچـی دی، ڕەنگـە پیـدرۆپارامۆ ئـازاری دابێت."

"باوەڕمەکـە. بەوپـەڕی دڵنیاییـەوە دەتـوانم بڵـێم هـیچ ئافرەتێکی هێندەی ئەو خۆش نەدەویست. ئەوەندە هۆگری بوو، کە باقی عومری خۆی بەبێدەنگی و لەسەرکورسیەك بـردە سـەر و هـەر تەماشـای ئـەو ڕێگەیـەی دەکـرد کەئـەویان بەرەوگۆڕسـتان پیـابرد. وایلیێهـات تاقـەتی هیچـی نـەما. کێڵگـەکانی بـە بـەیاری هێشـتنەوەو گشت شـتومەکەکانی سـووتاند. هەنـدێ کـەس دەڵـێن هـی ئـەوەبوو ماندوو ببو، حەوسەڵەی هیچی نەمابوو. هەندێکی دیکەش دەڵێن بـێ ئومێد ببوو. بـەڵام ئـەوەی گومـانی تێدانیـە ئـەوە بـوو، ئـەو هـەموو شـتێکی تـووڕداو کـاری هەمیشـەیی ئـەوە بـوو لەسـەر کورسـیەکەی دابنیشێتو تەماشای ڕێگاکە بکات.

"دوای ئەو کێڵگەکان هـەموو قـات و قڕیـوونو فـەوتان. مـرۆڤ بەدیمەنی ئەو کێڵگانە زۆر دڵتەنگ دەبوو. هەر ئـەو وەختانـەش بـوو خەڵکی بێکـاربوونو بـەڕێ کـەوتن تـا بـەدووی کـاری دیـدا بگـەڕێن.

یەکـەمجار پیاوەکـان ڕۆیشـتن.. ڕۆژگـارێکم لـەبیرە، لـەنێو کۆمـالادا هاواری ماڵئاوایی و خواحافیزی بەرز ببۆوەو تەنانەت ماڵئاوایی کردن لـەو کەسـانەی دەڕۆیشـتن مایـەی خۆشـحاڵی بـوو. بـەهیوا بـوون بگەڕێنـەوە، لەبـەر ئـەوە کەلوپـەل و مـاڵ و منداڵـەکانیان لەگـەڵ خۆیاندا نەدەبرد. پاشان هەندێکیان ناردیان بە دوای خێزانەکانیانـدا و باسی کەلو پەلەکانیان نەکردبوو. دوای ئەوە دەرکەوت کە ئـاوایی و کـەلو پـەل و تەنانـەت ئێمەشـیان لەبیرچـۆتەوە. مـن مامـەوەو نەبزاوتم، چونکە جێگەیەکم شك نەدەبرد پەنای بەرمێ. ئەوانی دیش مانەوەو چاوەڕێی مەرگی پیدرۆپارامۆیان دەکرد، چـونکە دەیـانوت گفتی داونەتێ سامانەکەی لە نێوانیانـدا بـەش بکـات، ئـەوانیش بـەو ئومێـدەوە هــەر چـۆنێك بێـت لێـرە ڕایانکێشـاو نەڕۆیشـتن، بـەڵام سـاڵانێکی زۆر تێپـەڕین و پیـدرۆپارامۆ نـەمرد. هــەر ئەوەندەشــی لەدەست دەهات وەکو داهۆڵ لەمیدیالۆنا دانیشێ..

"ماوەیەك بەر لەمردنی، کریستۆکان یاخی بـوونو بـەخۆیانو دارو دەستەیانەوە باقی ئەو پیاوانەشیان لەگەڵ خۆیاندا بـرد کـە تـا ئەو کاتە لێرە مابوونەوە. ئەو دەمانە بـوو برسـێتی زۆری بـۆ منـیش هێناو ئیدی پشتم بۆ ڕاست نەکرایەوە.

"ئەمانـە هـەمووی بـەهۆی بیروبـڕوای پیـدرۆپارامۆوە بـوون، بەهۆی ئەو خەم و خەفەتەوەی کە دایگرتبـوو. تـەنها لەبـەر ئـەوەی ژنەکەی مردو هیچی دی، مەبەستم سـوزانیتایە، وابـزانم ئێسـتا بـۆت دەرکەوت کەچەندی خۆشویستوە."

فۆلگـۆر سـیدانۆ لێی پرسـی: "گـەورەم، دەزانیـت کـەی هاتۆتەوە؟"

"کێ؟"

"بارتۆلۆمە سان خوان."

"بۆچی؟"

"ڕێـك و ڕاسـت منـیش هـەمان ئـەم پرسـیارەم لـەخۆم کـرد:

"ئیشی چیە لێرە؟"

"ئەی تاقیبت نەکردووە؟"

"نـەخێر. مەسـەلەکە لەوێدایـە، بـەدووی خـانوودا نەگـەڕاوە. یەکسەر چووە خانووە کۆنەکەی جەنابتانەوە.دابەزی و دەستی دایە هەگبەکەی. هەر دەتوت لەوەو پێش ئەو خانووەت بـەکرێ داوەتـێ. مەبەستم ئەوەیە وادەهاتە پێش چاوم"

"فۆلگۆر، چیت بەسەر هاتووە. تۆ بۆ ئەوە دانەنراویت ئاگـات لەدەنگوباس بێت؟ ئەی ئەوەکاری تۆنیە؟"

"بڕێ گێلیم تێداکرد. بەڵام ئەگەر بەچاکی دەزانیت. سـبەینێ تاقیبی دەکەم."

"سبەینێ واز لێ بێنە بۆ من. خۆم دەچمەلایان. هەر دووکیـان گەڕاونەتەوە."

"بەڵێ، خۆی وژنەکەی، بەڵام چۆنت زانی؟"

"کێ دەڵێ کچی نیە؟"

"بەهەڵس و کەوتیا ئەڵێم لەوانەیە ژنی بێت."

"دەتوانیت بچیت بنوویت فۆلگۆر."

"شەوباش، دۆن پیدرۆ."

" سوزانا، سی ساڵی ڕەبەقە چـاوەڕێی گەڕانـەوەت دەکـەم" چاوەڕێ بـووم ببمـە خـاوەنی هـەموو شـتێك. لـە هیچـم کـەم نـەبێ، هەموو شتێك. هەموو خەونێك، تەنها خەونی تۆوتامەزرۆیی تۆ نەبێ.

چەند جار داوام لە باوکت کرد بگەڕێتەوە ئێرە، وتم پێویستم بەوە، تەنانەت شتی وام دەوت کە زۆر لە ڕاستی‌یەوە دووربوو.

پێم وت دەیکەم بە وەکیل، تەنها لەبەرئەوەی جارێکی دی بەدیداری تۆ شادببمەوە. ئەو کاتە ئەو وەڵامی چی بوو؟ نامەبەر، هەمیشە دەیوت: "وەڵامم ناداتەوە. کاتێك نامەکانی دەدەمێ، دەیاندڕێنێ" بەڵام هەر لە نامەبەرەکەم بیست گوایە تۆ شووت کردووەو پاشان بوویت بە بێوەژنو دووبارە لەگەڵ باوکتدا دەژیتەوە.

"دوای ئەوەش بێدەنگی باڵی بەسەردا کێشاین. نامەبەریش دەهات و دەچوو. هەر کاتێکیش دەگەڕایەوە پێی دەوتم: "دۆن پیدرۆ نەمدۆزینەوە. پێیان وتم ماسکۆتایان جێ هێشتووە، بەڵام کەس نازانێت بۆ کوێ چوون"

"منیش دەموت: خەمی پارەو پوولت نەبێ، بیاندۆزەرەوە، تەنانەت ئەگەر زەویش قووتی دابن.

"سەرئەنجام ڕۆژێکیان گەڕایەوەو پێی وتم: تەواوی ئەو کەژوکێوانەم تەی کرد بۆ ئەوەی بزانم دۆن بارتۆلۆمە لەکوێ خۆی حەشارداوە، تا ئاخریەکەی دۆزیمەوە، ئەوەتا لەناو کونە ئەشکەوتێکدا، لەژوورێکدا دەژی کە بەقەدی داردروستکراوە. لەنزیکی کانە مەعدەنەکانی ئەندرۆمیداوەیە"

"لەو ڕۆژانەدا بایەکی تووند هەڵیکردبوو. دەیانوت شۆڕشێك بەرپا دەبێت. هەواڵەکانیمان بۆ دەهات.. هەر ئەوەش وای لە باوکت کرد بێت بۆ ئێرە. لەنامەکەیدا نووسیبووی، لەبەر خاتری خۆی نەهاتۆتەوە ئێرە وبەڵکو لەبەر سەلامەتی تۆ بووە. دەیویست بتباتە جێگەیەك ئاوەدان بێ.

"هەستم کرد دەرگای بەهەشتم بەڕوودا کراوەتەوە. حەزم دەکرد بەفڕین بەپیرتەوە بێم. لەخۆشیدا نقوم بین. دەگریام سوزانا، کاتێك دڵنیا بووم دەگەڕێیتەوە ئێرە، گریام."

ئاوایی هەیە بۆنی بەدبەختی لێ دێ. مرۆڤ بە سانایی دەتوانێت کەمێك هەوای بەجێماوی ئەو ئاواییانە هەڵمژێت و لەمە حاڵی بێت. بێ گیان و لاواز، وەك هەموو شتێکی بەتەمەن، سوزانا، ئەمەش یەکێکە لەو ئاواییانە.

"لەئاندرۆمیدا، مرۆڤ دەیتوانی بەلایەنی کەمەوە کاتی خۆی بەتەماشاکردنی ئەو شتانەوە بەرێتە سەر کە دەهاتنە دنیاوە: هەور، باڵندە، قەوزە، لەیادتە؟ بەڵام لێرە بەرەو هەرجێیەك دەڕۆی جگە لەو بۆگەنەزەردو ترشاوە هیچی دی نیە. ئەم دێیە نەگبەتی بەدواوەیە، نەگبەتی.

"داوای لێکردین بگەڕێینەوە. خانووەکەی داینێ و هەرچییەکیشمان پێویست بوو بۆی ئامادەکردین. بەڵام نابێت سوپاسی بکەین. بوونی ئێمە لێرە بەڵایە، چونکە ئێمە بەختمان نیە، بڕوام پێ بکە.

"دەزانیت پیدرۆپارامۆ چی پێ وتم؟ چاوەڕێی ئەوەم نەدەکرد ئەو شتانەی بۆی ناردووین بەخۆڕایی بن. من ئامادە بووم بەکارکردن پڕیان بکەمەوە، چونکە دەبوو بەهەر جۆرێك بێت قەرزەکانمان بدەینەوە. هەرچیم لە بارەی کانەکانی ئاندرۆمیداوە دەزانی بۆم باسکرد. تێم گەیاند ئەگەر دەستی بداتێ، توانای بەسەردا دەشکێ‌و سەرکەوتووش دەبێت. بەڵام دەزانی ئەو وتی چی؟ وتی: بارتۆلۆمە سان خوان، من کارێکم بە مەعدەن دەرهێنان

نیە، تەنها شتێك لەتۆی داوا دەكەم كچەكەتە. ئەوە باشترین كارە كەتۆ بۆمنی دەكەیت"

"سوزانا، تۆی دەوێت. دەڵێت كاتێك ئێوە منداڵ بوون پێكەوە یاریتان كردووە. هەروەها دەڵێت تۆ دەناسێ و بەمنداڵی پێكەوە لەنێو ڕووبارەكەدا مەلەتان كردووە. من ئەوەم نەزانیوە، ئەگەر بەوەم دەزانی شلكوتی مەرگم دەكردی."

"گومانم نیە"

"ئەوە لەگەڵ منتە؟ گومانت نیە؟"

"بەڵێ لەگەڵ تۆمە."

"كەواتە حەزدەكەیت لەگەڵیدا بنوویت؟"

"بەڵێ، بارتۆلۆمە."

"ئەی نازانیت كەژنی هێناوە؟ سەدان ئافرەت ژنی بوون؟"

"بەڵێ، بارتۆلۆمە دەزانم"

"پێم مەڵێ بارتۆلۆمە! من باوكتم!"

بارتۆلۆمەسان خوان، مەعدەنچییەكی مردووە. سوزانا سان خوان، كیژی ئەو مەعدەنچییەیە كە لە كانەمەعدەنەكانی ئاندرۆمیدادا مردووە. بەجوانی ئەم ڕووداوەی دەبینی" بیری كردەوە: "پێویستە بچم لەوێبمرم"، پاشان وتی: "من پێم وت ڕاستە ئێستا بێوەژنیت، بەڵام هێشتا هەر لەگەڵ مێردەكەتدا دەژیت، یان بەلای كەمەوە خۆت حەز دەكەی وابنوێنیت. زۆرم هەوڵدا واز لەو بیرۆكەیە بهێنێت، بەڵام كاتێك قسەی بۆ دەكەم بەگومانەوە تەماشام دەكات، هەرجارێكیش ناوی تۆ دەهێنێت چاوەكانی دەنووقێنێ. دەزانم مەبەستی چییە! شەیتانەو لە پێستی بنیادەمدایە، ئەمە پیدرۆپارامۆیە!."

"ئەی من كێم؟"

"تۆ كچی منیت، كچی من، كچی بارتۆلۆمە سان خوان."

بیرۆكەكانی سوزانا لەناو مێشكیدا كەوتنە هەڵبەز و دابەز، لەسەرەتاوە بە هێواشی و لەسەر خۆ، بەڵام لەپاشاندا هێندە

بەتوندی دەهاتنو دەچوونو خولیان دەخوارد، تەنها هێندەی توانی بڵێ:

"ڕاست نیە. ئەمە ڕاست نیە."

"لەبەرچی ئەم دونیایە لە هەموولایەکەوە شاڵاومان بۆ دێنێت و دەمانجنێ و زەوی لە خوێنی ئێمە پاراو دەکات؟ چیمان کردووە؟ لەبەرچی ڕۆحی ئێمە دەگەنێ؟ دایکت دەیوت لانی کەم بەر ڕەحمەتی پەروەردگار دەکەوین.. کەچی تۆ ئەمەش ڕەت دەکەیتەوە. بۆ دەڵێی من باوکت نیم؟ شێتیت؟"

"ئەی نەتزانیوە؟"

"شێتیت؟"

"بێگومان شێتم بارتۆلۆمە، ئەوەت نەزانیوە؟"

"فۆلگور، دەزانیت ئەو ئافرەتە جوانترین ئافرەتی ئەم جیهانەیە، وام هەست دەکرد تازە بۆ هەتاهەیە لەدەستم داوە، ئێستاش حەز ناکەم دووبارە لەدەستی بدەمەوە، تێدەگەیت فۆلگور. بەباوکی بڵێ دەست لەکانە مەعدەنەکان بەرنەدا. ئینجا لەوێ... وا هەستدەکەم لەوێ زۆر بەئاسانی دەتوانرێت سەری بکرێت بە گۆمدا. تەنانەت ئەوێ شوێنێکە کەس ڕووی تێ ناکات. وانییە؟"

"دەشێ."

"مەڵێ دەشێ. پێویستە ئەو بێ باوك بێت. ئەی کاری ئێمە چاودێریکردنی هەتیوان و ئەو جۆرە کەسانە نیە. وانییە؟"

"کارەکە هێند سەخت نیە."

"کەواتە دەستی پێ بکە، فۆلگۆر، دەستی پێبکە."

"ئەی ئەگەر کچەکەی زانی؟"

"کێ پێی دەڵێت؟ گوێ بگرە، ئەبێ ئەمە لە نێوان خۆماندا بێت. ئیتر کێ پێی دەڵێت، ها؟"

"واهەست ناکەم کەس پێی بڵێت."

مەڵێ "وا هەست ناکەم" دەبینیت کارەکان لەجێی خۆیاندا دەکرێن. لێی بپرسە، بزانە دەیویست لە ئاندرۆمیدا چی بکات. بینێرە بۆ ئەوێ کار بکات. بەڵام پێی بڵێ با لەوێ بێت، بڵێ کاتێك دەچێت بۆ ئەوێ نەکا کچەکەشی سوار گالیسکەیەك بکات و لەگەڵ خۆیدا بیبات، چونکە ئێمە لێرە چاودێریی دەکەین. باکارەکەی لەوێ بێت و ماڵەکەشی لێرە. فۆلگۆر، بەم جۆرە ئیشەکە جێبەجێ بکە."

"لەم بارەیەوە نەخشەکەتانم قبوڵە، گەورەم، دەڵێی بوویتەتەوە بەلاوەکەی جاران!"

باران بەسەر کێڵگەکانی کۆمالادا دەباری.بارانێکی نەرم و نامۆ بەم زەوییانەی جگە لە تاوەتەرزە هیچی تریان بە خۆیانەوەنەدیوە. ڕۆژی یەکشەممە بوو، سوور پێستەکان کە لە ئاپانگۆوە هاتبوونە خوارێ کۆمەڵێك گژوگیای کێویی وەکو بەیبوون و ڕازیانە و جاترەیان لەگەڵ خۆیاندا هێنابوو، کە بەپەتەوە هۆنرابوونەوە. (ئۆکۆتە)* یان پێ نەبوو" چونکە دارستانەکە شێداربوو. تەنانەت (تۆزی بەڕوو)** شیان نەهێنابوو، چونکە باران تەواو تەڕی کردبوون. لەژێر دەروازەکەدا پەڕۆیان ڕاخستو گژوگیاکانیان لەسەردانانو چاوەڕێیان کرد.

---

* ئۆکۆتە: جۆرە دار سنەوبەرێکە لە دروستکردنی شاپڵیتەدا بەکار دەهێنرێت

** تۆزی بەڕوو: تۆزی ئەو زەوییەی کە دار بەڕووی تیا ڕواوە بۆچارەسەری هەندێك نەخۆشی گەدە بەکاردەهێنرێت.

ڕێژنەی باران لەسەر گۆلاوەکان بەردەوام بوو.

ئـــاو بەتـــەوژم دەچـــووە نـــاو دێراوەکانـــەوە" کـــەتازە گوڵەگەنمەکان تیایاندا سەوز بوبوون. پیاوەکان نەیانتوانی ئەو ڕۆژە سـەر لـەبازاڕ بـدەن، سـەرقاڵی ئـەوەبوون ڕێچـکەی تـر بـۆ بارانەکـە بکەنەوە، تا ئاوەکە بـڕواتو لاسـکی گەنمەشـامیەکان لەگـەڵ خۆیـدا ڕانەماڵێت. تاقمێـك لـەناو کێڵگـە سـێلاوگرتووەکانداو لـەژێر لێزمـەی باراندا کەوتبوونە ناو ئەو قوڕولیتاوەوەو بـە بێڵـەکانیان پارچـە گڵـە تـــەڕەکانیان ورد دەکـــردو لاســـکی گوڵەگەنمەشـــامیەکانیان ڕاســـت دەکردەوە تا قیت و خۆڕاگربن.

سـوور پێسـتەکان چـاوەڕێ بـوون. هەسـتیاندەکرد ڕۆژێکـی شوومە. دیارە هەر لەبەر ئەمەش لەژێر پـاڵتۆ پووشـیە تەڕەکانیانـدا هەڵدەلەرزین. واتە لەترسانا، نەك لەسـەرمانا، هەڵدەلـەرزینو تاوێك لەبارانە پچڕپچڕەکە و تاوێکی تـریش لـەو ئاسمانـەیان دەڕوانـی کـە هەورەکانی بەرەلا ناکات.

کەسێك نایەت. ئاواییەکە تەنها دەهاتـە پێشچـاو. ئافرەتەکـە پێی وتبـوون دەزووی جـل پینـەکردن و هەنـدێ قەنـدو گـەر هـەبوو هێڵەکێکیشی بۆ بێنن تا شەرابی (ئەتولی)* ی پـێ بپاڵێوێـت. دەمـەو نیوەڕۆ پاڵتۆکانیان هێندە تەڕ دەبن بە بەریان قورس دەبـن. قسـان دەکەن. نوکتە دەگێڕنەوەو قاقا پێدەکەنن. ئەو شـەونمانەی بەسـەر گوڵە بەیبوونەکانەوەن وایان لێدەکات ببریسکێنەوە. لـەدڵی خۆیانـدا دەڵێن: "ئەگەر کەمێك شەرابی پۆڵکا**مان لەگـەڵ خۆمانـدا بهێنایـە

* ئەتولی: شـەرابێکە لـەجۆی کوڵاو دروسـت دەکرێتو لەگەڵ شیرا وەکو خۆراك لەمەکسیك ئەخورێ.

** پۆڵکا: جۆرە بادەیەکی بەهێزە.

ئێستا هیچمان بە خەیاڵدا نەدەهات، بەڵام هەرچی ڕووەکی پۆلکاکانە نوقمی ئاو بوون. تازە چارنییە". خۆستینا دیارکە موشەممایەکی بارانگیری لە بەردابوو، لەو جادەیەوە کەلە میدیالۆناوە دەهات، هەوڵی ئەوەی دەدا خۆی لەئاوە چۆرەی پلوسکی سەربانەکان بپارێزێ کە دەڕژایە سەر شۆستەکان.. کاتێ بە بەردەم دەروازەی کلێسادا تێپەڕی، وێنەی خاچی کێشاو چووە ژێر دەروازەکەوەو لەبەردەمی یەکەم فرۆشیاردا وەستا و بایی دە سنتاڤ ڕازیانەی کڕی و گەڕایەوە.هەموو چاوە شەرمن و ئارامەکان لێی وردبوونەوە. ئافرەتەکە کاتێك بەرەومیدیالۆنا هەنگاوی دەنا بەخۆی وت: "ئەم ڕۆژگارە هەمووشتێك گران بووە. ئەوەندەش نیە بۆنی لێ بێت." ئێوارێ سوور پێستەکان کەلوپەلەکانیان کۆکردەوەو دایان بەشانیاندا، لەگەڵ ئەوەشدا کۆڵەکانیان قورس بوون، ناچار بەژێر لێزمەی بارانەکەدا کەوتنە ڕێ. چوونە کلێساکەوەو لەبەردەمی مریەمی پیرۆزدا دوعایان خوێندو دەستوویەك جاترەیان وەکو دیاری لەبەردەمدا دانا.. پاشان بەرەو ئاپانگۆ کەوتنەوە ڕێ. بەدەم ڕۆیشتنەوە گاڵتەو قسەی خۆشیان دەکردو پێدەکەنین.

خوستینادیاز چووە ژوری نووستنی سوزاناسان خوانەوەو دەستووە ڕازیانەکەی لەنێو تاقی ژوورەکەدا دانا.پەردەکان دادرابوونەوەو ڕێگەی هاتنە ژوورەوەی ڕووناکییان گرتبوو، بەجۆرێك تەنها تارماییە ڕەشەکانی لێوەدەبینرا. وای هەست کرد سوزانا سان خوان نوستبێت.. حەزی دەکرد هەمیشە لەخەودابێت. بەڵام لەو کاتەدا گوێی لە نوزەی ئاهێك بوو کەلە گۆشەی تاریکی ژوورەکەوە هات

"خۆستینا".

ئاوڕیدایەوە کەسیﻧەبینی، بەڵام هەستی بە دەستی پیاوێك کرد لەسەرشانی وپاشان گەرمیی هەناسەیشی لە گوێچکەی و لاملی ئالاّ، بەهێواشی وتی:

"خۆستینا بچۆرە دەرەوە. کەلو پەلەکانت ببە وبڕۆ. ئێمە ئیتر پێویستیمان بەتۆنیە".

ئافرەتەکە بەوپەڕی خۆڕاگرتنەوە وتی: "پێویستی پێمە. نەخۆشەو پێویستە لای بمێنمەوە."

"پێویست ناکات، خۆستینا. من لێرە دەبم و ئاگام لێی دەبێ."

"بارتۆلۆمە تۆیت؟"

بەجۆرێك قیژاندی، ئەو ئافرەتو پیاوانەی لە کێڵگەکان دەگەڕانەوە گوێیان لەدەنگی بوو، وتیان: "لە قیژەی ئادەمیزاد دەچوو، بەڵام تا ئێستا کێ دیویەتی ئادەمیزاد بەو جۆرە بقیژێنێت؟"

بارانەکە گوڕابە تەرزەو هەموو دەنگەکانی تری مەحو دەکردەوە جگە لە دەنگی خۆی.

"خۆستینا، ئەوەچی بوو؟ بۆ قیژاندت؟"

"نەمقیژاندووە؟ بێگومان خەونت بینیوە سوزانا"

"لەوەو پێش پێم وتویت کە هیچ کاتێك خەون نابینم. تۆ بە هیچ جۆرێك ئاگات لە من نیە. خەوم نەماوە. دوێنێ شەو پشیلەکەت نەبردە دەرێ، تا بەیانی نەیهێشت بخەوم."

"لەگەڵ مندا خەوت، لەنێوان قاچەکانمدا. سەرمای بوو، دڵم پێی سووتا، لەگەڵ ئەوەشدا هێشتم لەسەر قەرەوێڵەکەم بخەوێت. بەڵام دەنگی لێوەنەهات."

"نە، دەنگی لێوە نەهات، بەڵام هەر دەورو خولی بوو بەسەرقاچمدا و لەبرسانا دەیمیاواند."

"ئێواریێ خواردنم بەشدا و شەویێ تا بەیانی جێی نەهێشتم. سوزانا دیسانەوە خەودەبینیت".

"پێیم وتیت شەویێ تا بەیانی هێندەی دەوروخول دام ترساندمی. پشیلەکەت زۆر ئێسکی سووکە بەلاّم حەزناکەم کاتێ خەریکم بنووم لێرەبێت".

"سوزانا، تۆ دوچاری خەیالاّت بوویت. ئەوەیە مەسەلەکە. کە پیدرۆپارامۆ هات پێی دەلێّم بەرگەی تۆ ناگرم. دەلێّم دەمەویێ بڕۆم، خەلکی باش زۆرن کارم بدەنێ. ئەوان وەکو تۆ شێت نین هەمووکاتێك دەردەسەریم بۆ دروست کەن. سبەینێ بۆت بەجێ دەهێلّم و پشیلەکەشم لەگەلّ خۆمدا دەبەم بۆ ئەوەی خەوت لێ بکەویێ."

"خۆستینا، تۆ ئافرەتێکی بێ ڕەوشیت. ناچیتە هیچ جێیەك و ناڕۆیت. چونکە دەزانیت کەست دەست ناکەوێت وەکو من خۆشی بوێیت".

"بەلێ سوزانا، ناڕۆم. من لێرەم. تا ئاگام لە تۆبێت. هەرچیەك دەکەیت قەیدی نیە.. من لێرە ناجوولێم.

لەوکاتەوەی لەدایك ببوو، ئەم چاودێریکردنی گرتبووە ئەستۆ. هەر بەباوەشیەوە بوو، فێری ڕۆیشتنی کردبوو. ئاگای لەگەورە بوونی بوو.. لەچاوەکانی ورد دەبۆوە، ئەو چاوانەی لەنوقولّ دەچوون "نوقولێك کە نەعنای تێکەلّ کراوەو، شین دەنوێنێ، زەردوشین، سەوزو شین، تێکەلّەیەك لە نەعناو ڕێحانە."

گازی لە پێیەکانی دەگرت، لێی دەگەڕا یاری بە مەمکەکانی بکات، هەر چەندە شیریان تێدا نەبوو، بەلکو دەتوت یاریی مندالاّنن." پێی دەوت: "تەماشاکە ئەها، یارییان پێ بکە،" توند دەیگرتن و دەیگوشین." لەدەرەوە تاوەبارانەکە دەیدا لەگەلاّی مۆزەکان، دەنگی دلۆپە بارانەکان دەهات، وەکو ئاوێك لەسەرزەوی قوڵپ بدا.

چەرچەفەکان ساردو شێدار بوون. ئاوی زێرابەکان هاتبوە دەرێ و کەفیان کردبوو. لەبەیانییەوە تا ئێواری زێرابەکان ئاویان پێدا دەهاتە خوار، بەدرێژایی شەو و ڕۆژ ئاوەکە بەتەوژم دەهاتە خوارێ و هەزاران هەزار گڵۆپەکەفیان دەکردو دەتەقین.

نیوە شەو بوو. دەنگی گوژمی بارانەکە هەموو دەنگەکانی دی مەحودەکردەوە. سوزانا سان خوان هەڵساو لەسەر قەرەوێڵەکەی هاتە خوارێ. دیسانەوە هەستی بەو قورساییەکرد کە هوروژمی بۆقاچەکانی دەهێنا، بە هەموو لەشیدا هاتو چۆی دەکردو هێدی هێدی خەریك بوو بەرەو دەموچاویشی دەکشا.

"بارتۆلۆمە، تۆیت؟"

هەستی کرد گوێی لە جیڕەی دەرگاکەیە، وەك ئەوەی یەکێك هاتبێتە ژوورێ یان چووبێتە دەرەوە. پاشانیش بۆی دەرکەوت تەنها دڵۆپە بارانەکانن کە دەکەوتنە سەرگەڵای مۆزەکان.

خەوتەوە و هەڵنەسا. شەونم لە خشتە سوورەکان نیشتبوو. بەیانیی ڕۆژێکی نوێ بوو.. هاواری کرد: "خۆستینا!"

خۆستیناش، بەدەم ئەوەوە کە خۆی لە چەرچەفێکەوە دەپێچا، یەکسەر بێ ئەوەی دوابکەوێت، ئامادە بوو: "سوزانا، چیت دەوێ؟"

"دیسانەوە پشیلەکەیە، هاتۆتە ژوورێ."

"ئای سوزانای بەسزمان."

باوەشی پیاکردو بەسەر سنگیدا شۆڕ بۆوە، تا ئەو سەری بەرز کردەوەو لێی پرسی: "خۆستینا، بۆچی دەگریت؟ بە پیدرۆپارامۆ دەڵێم لەگەڵ مندا زۆر میهرەبانیت. لەو بارەیەوە کە

پشـیلەکەت چـۆن دەمترسـێنێ هـیچ قسـەناکەم، خۆسـتینا، تکـات لێدەکەم مەگری."

"سوزانا، باوکت مرد. دووشەو لەمەوبەر مردووە و ئەمڕۆش بە ئێمەیان وت کە ناشتویانە. نـەیانتوانیوە بیهێننـە ئێـرە، چـونکە زۆر دوورە. سوزانا تۆ ئێستا تەنیاو تەنیایت".

زەردەیەکی گرت و وتی: "کەواتە ئەوە باوکم بوو هاتە ئێرە و ماڵئاوایی لێکردم" و پێکەنی.

ساڵانێکی زۆر لەوەپێش، کاتێك ئەم کچۆڵەیەکی منداڵکار بوو، باوکی پێیوت:

"سوزانا، بچۆرە خوارێ و چیت بینی پێم بڵێ."

بەگوشـێکەوە بەسـترابۆوە، گوشـەکە ئـازاری کەمـەری دەداو خـوێنی لەدەسـتی دەهێنـا. بـەڵام نەیدەویسـت دەسـتی لێ بـەردات، چونکە تاقە شتێك بوو ئەوی بەدنیای دەرەوە گرێ دابوو.

"بابە، هیچ نابینم".

"سـوزانا، جـوان چـاو بگێـڕە، بێگومـان شـتێکی هـەر لێیـە" بەچراکەی دەستی ئەویّی بۆ ڕووناك کردەوە.

"بابە، هیچ نابینم."

"زیاتر داتدەگرمـە خـوارەوە، کـە گەیشـتیتە بنـەوە ئاگـادارم کە."

لە کونێکی بچکۆلانەوە، بەنێو دارو تەختە شـکاوەکاندا ڕۆیـی بوو، پاشان گەیشتبوە سەر هەندێ لـەوحی ڕزیـوو کـۆن و کونکـونو خۆڵاوی.

"سـوزانا، بـڕۆرە خـوارەوە، ئەوشـتە دەدۆزیتـەوە کـە پـێم وتی."

"ئەویش بەدەم ئەوەوە کە لە تاریکیەکەدا ئەملاولای دەکـردو بەقاچ دەگەڕا بۆ جێیەك پـێی لێ دابنـێ، دەڕۆیشتە خوارەوە."

"زیاتر بچۆرە خوارەوە، ئەگەر شتێکت دی ئاگادارم کە."

کاتێك گەیشتە بنەوە ڕەق ڕاوەستا. لەترساندا زمانی بەسترا. ڕووناکیی چراکە بریسکەیەکی لێوەهات و دۆزیـەوە. قیـژەی بـاوکی ئەمی خستە لەرزە.

"سوزانا، لەبنەوە هەر چیەکی لێ یە بۆم بهێنە سەرەوە!"

کەللەسەرەکەی هەڵگرتەوە و کاتێك لەبەر ڕووناکیی چـراکەدا تەماشای کرد تووڕی هەڵدا. وتی:

"کەللەسەرێکە".

"هەرچیت دۆزیەوە بیهێنە سەرێ، بێگومان شتێکی دیکەشـی لەلاوەیە".

کەللەســەرەکە پارچــە پارچــەبوو. کاکیلەکــەی کــە دەتــوت لەشــەکر دروســتکــراوە، دەرهــات و لێی جیـا بـۆوە. یـەك یـەك پارچەکانی کۆکردەوە تاگەیشتە پارچە ئێسقانە وردەکـانی پـەنجـەی پـێی.

"سوزانا، بەدوای شتی باشتردا بگەڕێ، پارە، ئاڵتون، بەدوای ئەوانەدا بگەڕێ سوزانا."

تەنها چەند ڕۆژێك لـەوەدوا کـە ڕوانیـە نیگـا ساردوسـڕەکانی باوکی، لەوە گەیشت کەچی بەسەر هاتووە.

هەر لەبەر ئەوەش بوو کە ئێستا پێکەنینی هاتێ و وتی:

"بارتۆلۆمە، دڵنیابووم کەتۆ بوویت"

خۆستینای بەسزمانیش کە بەسـەر سـینەی ئـەودا فرمێسـکی دەباراند، کاتێ بینی پێدەکەنێت بەناچاری هەڵسایە سەرپێ. پاشان پێکەنینەکە گۆڕابە قاقایەکی ترسناك.

لــەدەرەوە بــەردەوام بــاران دەبــاری. ســوور پێســتەکان ڕۆیشــتبوون. ڕۆژی دووشــەممە بــوو، دۆڵــی کۆمــالا لەنێوبارانــدا نغرۆببوو...

بە درێژایی ئەو ڕۆژە بای دەهات. هەر ئـەو بایـەی بارانەکـەی لەگەڵ خۆیدا هێنـابوو. بارانەکـە خۆشـی کردبـۆوە، بـەڵام هـەر بـای دەهات. لاسکی گەنمـەکان سـەریان لـەنێو دەغڵەکـەدا شـاردەوە بـۆ ئـەوەی خۆیـان لـە تـەوژمی بایەکـە بپـارێزن. بارۆژانـە دەهـاتو دارمێوەکـانی بـەملاولادا دەبـردو چـینکۆی سـەربانەکانی دەخسـتە تەقەتەق، بەڵام شەوانە تەنها گڤەی دەهـات. هـەورەکان، لەشـێوەی ڕەشمـاڵی گـەورە گـەورەی گەڕۆکـدا دەسـووڕانەوەو بـێ ئـەوەی مەبەستێکیان هەبێت بەسەرپانتایی زەویدا دەبزاوتن.

سوزانا سان خوان گوێی لە گڤەی ئەو بایە بوو کە پەیتاپەیتا ئەیدا بـە پەنجـەرە داخراوەکـەدا. هـەر دوو دەسـتی خسـتبوونە ژێـر سەری و ڕاکشابوو. بـیری دەکـردەوە و گـوێی لـە دەنـگ و سـەدای شــەوانە دەگــرت، دەتــوت هەناســەی بــێ ســرەوتی باکــە، شــەو ڕادەژەنیو دەیهێنێ و دەیبات.

دەرگاکە کرایەوە، هەناسەی باکە چراکەی کوژاندەوە، کەوتـە نێـو تـاریکی و ئیـدی لـەوە دوا بـیری نـەکردەوە. گـوێی لەچـەند نوزەنوزێك و پاشان دەنگـی لێـدانی ڕێکـی دڵـی خـۆی بـوو. وەختـێ تیشکێك دای لە پێڵووەکانی" نیگایەکی خێرای ڕوناکیەکەی کرد.

چاوی هەڵنەهێنا ـ قـژەکانی بەسەروسـیمایدا بـڵاو ببوونـەوە. ڕووناکی‌یەکە دڵۆپە ئارەقەی سەر لێوەکانی بەدیار خستن و پرسی:

"بابا، ئەوەتۆی؟"

"بەڵێ کچەکەم."

چاوەکانی بە ئاستەم هەڵهێنان. لەولای پرچە ژاکاوەکانیەوە چاوی کەوت بە سێبەرێکی گەورە کە بەسەقفەکەوە بوو. لەو دیو برژۆڵەتەڕەکانیشیەوە جەستەیەکی تاریکی لە بەردەمی خۆیدا بینی. ڕۆشناییەکی کەمی بەدی کرد. ڕۆشناییەك کە لەدڵێکی بچکۆلانە دەچوو.

بیری کردەوە: "خەریکە لە خەفەتان دڵت دەوەستێ، هاتوویت تا هەواڵی مەرگی فلۆرنسیۆم بۆ بهێنیت، بەلآم هەواڵم بیستووە. غەمی من مەخۆ. غەمەکانم لە شوێنێکی دڵنیادا حەشارداون، مەهێڵە دڵت خامۆش بێ."

لەجێگاکەی هەڵساو هەرچۆنێك بوو خۆی گەیاندە لای بابا ڕێنتیریا. بابا ڕێنتیریا مۆمێکی لە نێوان پەنجەکانیدا گرتبوو، سوزانا وتی:

"با هەندێ دڵنەواییت بکەم"

بابا ڕاوەستا تا ئەو هاتە پشت سەریەوە. تەماشای دەکرد چۆن پەنجەکانی دەوری مۆمەکەیان داوە. پاشان دەموچاوی لەسەر فتیلەکە ڕاگرت تا بۆنی هەڵقرچانی پێستی دەموچاوی هات، بابا ڕێنتیریای والێکرد مۆمەکە بکوژێنێتەوە. تاریکی باڵی کێشایەوە و ئافرەتەش بەپەلە ڕایکرد بۆ ئەوەی لە ژێر لێفەکەیدا خۆی حەشاردا.

بابا رێنتریا وتی: "کچەکەم، هاتووم دڵنەواییت بکەم".

ئافرەتەکە وتی: "کەواتە خوات لەگەڵ، بابا، ئیتر مەیەرەوە. پێویستمان پێت نیە."

گوێی لەدەنگی هەنگاوەکان بوو کە خەریك بوون دوور دەکەوتنەوە، ئەو دەنگەی هەمیشە ئەمی والێدەکرد هەست بەسەرمابکات، سەرماو ترس و لەرز.

"ئەگەر مردوویت بۆچی هاتوویتە دیدەنیم؟"

بابـا ڕێنتێریـا دەرگاكـەی داخسـت و چـووە نێـو تاریكـایی شەوەوە. بایەكەش هێشتا هەر گڤەی دەهات.

ئەو پیاوەی كـە نـاوی ئـال تارتـامۆدۆ بـوو، هاتـە میـدیالۆناو هەواڵی پیدرۆپارامۆی پرسی.

"كارت چیە بە پیدرۆپارامۆ؟"

"دەمەوێت ق–قسەی لەگەڵدا بكەم"

"لێرە نیە"

"كەگ– گەڕایەوە پێی ب–بڵێ هەواڵی دۆن فۆڵگۆرم پێیە".

"دەچم بە دوایدا، بەڵام لەوانەیە چەند سەعاتێك بخایەنێت".

"پێی ب– بڵێ كارەكە گرنگە."

ئال تار تامۆدۆ هەروا بەسـوار ئەسـپەكەیەوە لـە چـاوەڕوانیدا بوو. پاش تاوێك پیدرۆپارامۆ هاتە لای.

"چیت دەوێ؟"

"پێویستە ل–لەگەڵ خ–خۆیدا قسەبكەم."

"من ئەوم. كارت چیە؟".

"گوێ بگرە ق– قوربان دون فۆڵگۆر س– سیدانۆیان كوشت. من لەگەڵیدا بووم. دەچـووین بـۆ ئـەوەی ب–بـزانین ئـاوی چـەمەكە چـەندە. كۆمـەڵێك ك–كەسـی زۆر ب–بـەرەوڕوومان دە–دەهـاتن و یـەكێكیان و–وتـی، دەزانم ئـەم پیـاوە ك–كێیـە، و وەكیلـی میـدیا لۆنایە.،

"هـ–هـیچ بایـەخێكیان بـەمن ن–نـەدا، بـەڵام بـە د–دۆن فۆڵگۆریان وت لەئەسپەكە د–دابەزێت. و–وتیان ئێمە شۆڕشـگێڕین‌و زەویەكانی ئـ– ئێوەیان دەوێت.. بەد–دۆن فۆڵگۆریان وت: و"ڕاكەو

بەگەورەکـەت بلـێ د—دەیانـەوێ ب—بتبیـنن" ئـەویش د—دەسـتی کردبە ڕاکـردن. زۆر خ—خێـراش ڕای نـەدەکرد، چـونکە قـورس بـوو، ب—بەڵام هەرچی ھ—ھێزێکی تێدا ب—بوو خستیەکار. ئە—ئـەوە بـوو لەو ک—کاتەدا کەڕ— ڕای دەکرد، ک— کوشتیان— قاچێکی لـە عـەر—عەرزداو قا—قاچێکی بە—بەئاسمانەوە، ڕۆحی دە—دەرچوو.

"منـیش ل— لەشـوێنی خـۆم نـە جـ—جـوڵام. خـۆم گ—گـرت تادنیا ت—تاریك بوو، پاشان ھ—ھاتم تا ڕووداوەکە ب— بۆ جـەنابتان ب—بگێڕمەوە."

"باشە ئەی چاوەڕێی چیت؟ بـۆ ڕێناکـەویت بـۆ لایـان؟ بچـۆ پێیان بڵێ ئەگەر کارێکیان بەمن هەیە ئەوەتام لێرە. بەڵام لە پێشـدا بچۆرە کۆنساگراسۆن، ئالتیکواتە ئەوەتا لەوێ، خۆ دەیناسیت؟ بچۆ پێی بڵـێ کـارم پێیـەتی. بـەو پیاوانـەش بڵـێ هـەر کاتێـك ماوەیـان هەبوو من ئامادەم. لە کام دەستەی شۆڕشگێڕانن؟"

"ن—نازانم، تەنها وتیان ئـ—ئـ—ئێمە ئەوانین.."

"بەئال تیکواتە بڵێ زوو بگاتە ئێرە، ئیشم پێیەتی"

"بەسەر چ—چاو گەورەم."

پیدرۆپارامۆ دیسانەوە خزایـەوە ژوورەکـەی. هەسـتی دەکـرد بەساڵاچووەو ماندوو بـوە. تـازە دوای ئـەوەی مەبەسـتەکانی ئـەمی هێنا بوونە دی فۆلگۆریشی بەلاوە گرنگ نەبوو. هـەر چـەندە گـەلێك جار شوێنی خۆی دەگرت، بەڵام ئیتر هەرکەسەو نسیبی خۆی. بـیری کردەوە: "بەهەرحاڵ، ئال تیکواتە دەرەقەتی ئەو دەبەنگانە دێت."

سوزانا سان خوانی کەوتەوە یاد، کە هەمیشە لـە ژوورەکەیـدا دەخەوت، ئەگـەر نەشـخەوتایە، جیـاوازی نـەبوو لەگـەڵ ئـەوەدا کـە خەوی لێکەوتبێ.

بەدرێژایی شەوی ڕابوردوو پاڵی دابوو بە دیوارەکەوەو بـەدیار ڕووناکیی مۆمێکی کزەوە هەتا بەیانی تەماشـای ئـەوی دەکـرد. لـە جەسـتەی نەسـرەوتی وردەبـۆوە، لـە سـیمای ئارەقـاویی،

لەدەستەکانی کاتێك یارییان بە لێفەکە دەکرد، کاتێك باوەشیان بەسەرینەکەدا دەکرد. لەوکاتەوەی ئەوی هێنابووە لای خۆی، ئەو شەوانەی تابەیانی لەگەڵیدا بردبوونیە سەر، بەو شێوەیە بوون. پڕ لە نیگەرانی و حەسرەتی بێ کۆتایی. لە خۆی پرسی کەی کۆتایی دێت؟ ئومێدەواربوو، ڕۆژێك، ڕۆژێك بێت، هیچ شتێك تاسەر بەردەوام نابێت. هیچ بیرەوەرییەك نیە، لە یاد نەچێت و مەحو نەبێتەوە. خۆزگە تێدەگەیی چ شتێکە وای لێدەکات تەنانەت لە کاتی خەوتنیشدا تل بداتو ئازار بچێژێت. هەر وەك لەناخەوە شتێك بیکرۆژێ... بەڵام ئەگەر ئەم ئافرەتە بێتەوە سەرخۆی ئایا ئەوەندە بەس نیە تێبگات کە ئەو تەنها کەسێکە لەم دونیایەدا ئەم خۆشی بوێت؟ لەوەش گرنگتر ئەوەیە کە بزانێت هەر ئەویشە دەتوانێ والەم بکات وەکو مەست و سەرخۆش لەم دونیایە جودا بێتەوە، مەستییەك کە هەموو بیرەوەریەکانی دی دەسڕێتەوە. بەڵام کامەیە دونیاکەی سوزانا سان خوان؟ ئەمە یەکێك بوو لەو شتانەی کە پیدرۆ پارامۆ هەرگیز زەفەری پێ نەبرد.

" حەزم دەکرد لەسەر لمە نەرمەکە ڕاکشێم. چاوم دەنووقاندو دەست و قاچیشم دەسپاردنە ئەو سروە بایەی لە دەریاوە دەهات.دەریاش بەرز دەبۆوەو کەفی لەسەر پێیەکانم جێدەهێشت..."

"ئەمە ئەوە قسەدەکات، خوان پریسیادۆ، لەیادت نەچێ قسەکانیم بۆ بگێڕیتەوە".

"... هێشتا ڕۆژ نەبووبۆوە. شەپۆلە ئاوەکان هەڵدەسان و دەنیشتنەوە. کەفی دەریایان لە ڕۆخی ئاوەکە جێدەهێشت و ئەویش دەبووە لیتاوێکی سەوز.

پێم دەوت: " حەز دەکەم بەرووت و قووتی لە ئاوەکەدا مەلە بکەم" هەر لەبەر ئەوەش بوو یەکەم جار بەدوامدا هات. ئەویش رووت و قووت بوو، کاتێ لە ئاوەکە دەهاتەوە دەرێ بریسکەی دەدایەوە. دەنگی نەورەسەکان نەدەبیسترا، تەنها قیرەقیرِی چەند باڵندەیەک نەبێت، کاتێکیش هەتاو تینی پەیدادەکرد و خۆر بەرزدەبۆوە ئەوانیش بێدەنگ دەبوون. رۆژی یەکەم بەدوامدا هات، بەڵام هەستی بەتەنیایی دەکرد، هەرچەندە منیشی لەگەڵدا بووم.

" وتی: رێک تۆ لەیەکێک لەو باڵندانە دەچیت. من شەوان زیاترم خۆش دەوێ، کە لە تاریکیدا لای یەکدیەوەبین، لەژێر یەک لێفەو سەریشمان لەسەر یەک سەرین بێت...،

" ئەو رۆیشت.

" من گەرامەوە دەریا، گەرامەوە، هەمووکات ئەوە پیشەم بوو. دەریاش پاو پووزمی تەردەکرد، هەروەها ئەژنۆ و رانەکانم. دەستە میهرەبانەکانی لەدەوری کەمەرم دەگێرا و باوەشی پێدا دەکردم. دڵنەوایی دەکردم و دەستی بەناوچەوانمدا دەهێناو بەرگەردنی ماچ دەکردم و توند خۆی بە هەردووشانمەوە دەنووساند. منیش خۆمم لەودا، لەنێو تواناومیهرەبانی ئەودا دەشاردەوە... پێم وت " حەزدەکەم لەنێو دەریادا مەلەبکەم."

" بەڵام ئەو لێم تێدەگەیشت.

" بەیانی رۆژی دوایش دیسانەوە دەچوومەوە رۆخ ئاوەکە تامەلەبکەم.. تاخۆم بە شەپۆلەکانی دەریا بسپێرم..." .

دەمەو ئێوارە پیاوەکان گەیشتنە جێ. نزیکەی بیست کەس بوون، هەموویان چەکدار. پیدرۆپارامۆ بۆنان خواردنی ئێوارێ پێشوازیی لێکردن. لەودیومێزەکەوە دانیشتن، بێ ئەوەی کڵاوە پان و پۆڕەکانیان لەسەریان دابگرن و فزەیان لێوە بێت. تاقە دەنگێك کە دەبیسترا ئەوکاتە بوو کە ئەوان فنجانیان دەنا بەلێویانەوەو پسکیتەکەیان دادەکرماندو لۆبیاکەیان دەخوارد. پیدرۆپارامۆ بەوردی تەماشای دەکردن، کەسیشیانی نەدەناسی. ئال تێلکواتە لە پشت سەریەوە لەنێو تاریکاییەکەدا بە پێوە وەستابوو.

کاتێك میوانەکان دەستیان لەنان خواردن هەڵگرت، وتی:

"بەڕێزان، چ فەرمایشێکتان هەیە؟"

یەکێکیان دەستی هەڵسوڕاندو وتی:

"تۆ خاوەنی ئەم دەڤەرەیت؟"

بەڵام یەکێکی دیکەیان قسەکەی پێ بڕی:

"من قسەدەکەم."

پیدرۆپارامۆ وتی:

"باشە، چیت هەیە بیڵێ؟"

"هەروەکو دەمانبینیت ئێمە چەکدارین."

"ئێ؟"

"هیچیدی. ئەوە بەس نیە؟"

"بەڵام بۆچی چەکتان هەڵگرتووە؟"

"لەبەر ئەوەی زۆری دیکەش شتی وایان کردوە. خۆت نازانیت؟ ئێمە چاوەڕێی ئەوە دەکەین دەستورمان بۆ بێت تا بزانین بۆچی. جارێ ئێمە لێرەین."

یەکێکی دیکەیان وتی:

"من دەزانم بۆچی. ئەگەر حەزیش دەکەن پێتان دەڵێم. ئێمە لەدژی دەوڵەت و دام و دەزگاکانی کەسانی وەکو تۆ شۆڕشمان هەڵگیرساندوە. لەبەر ئەوەی بێزیشمان نایەت لەگەڵتاندا سازش

بکەین، چونکە دەوڵەت بۆ گەنی کردوەو تۆو کەسانی وەکو تۆش دزو تەڵەکە بازن و هیچی دی. هیچ قسەیەکی دی لە بارەی دەوڵەتەوە ناکەم، چونکە لێرە بەدواوە دەمانەوێت بە فیشەك قسەبکەین."

پیدرۆپارامۆ پرسی:

"چەندتان پارە دەوێت بۆ شۆڕشەکەتان؟ بەڵکو بتوانم یارمەتیتان بدەم."

"ئەم کابرایە پیاوێکی باشە و قسەی چاك دەکات پیرسیڤیرانسیۆ، پێویستە بێدەنگ بیت.ئێمە پێویستمان بەوەیە کەسێکی پارەدار یاریدەمان بدات، باشە ئەو کەسە بۆ ئەم پیاوە نەبێت؟ ئادەی، کاسیلدۆ. چەندمان پارە پێویستە؟"

"واز بێنە بزانین خۆی چەندمان دەداتێ."

"سوودی نیە. باشە ئێوەنازانن ئێمە بۆچی هاتوینەتە ئێرە؟ پێویستە تالآنی بکەین و هەرچیەکی هەیە لەگەڵ خۆمان بیبەین. تەنانەت ئەو دەنکە گەنمانەی لەورگی خۆشی ئاخنیون."

"پیرسیڤیرا نسیۆ، ئارام بە. سەرێك ئازاری نەبێت، بەپەرۆ نایبەستن. وازبێنە بابگەینە ئاکام. کاسیلدۆ تۆ قسەبکە."

"باشە، واهەست دەکەم نزیکەی بیست هەزار پیزۆ لەجاری یەکەمدا شتێکی خراپ نەبێت. تۆ دەڵێی چی؟ ڕەنگە ئەم بەڕێزە زۆر بەلایەوە کەم بێت، چونکە خۆی داوای کرد یاریدەمان بدات. کەواتە با پەنجا هەزاربێت ڕازیت؟"

پیدرۆپارامۆ وتی:

"من سەد هەزار پیزۆتان دەدەمێ. ژمارەتان چەندە؟"

"سێسەد کەسین"

"زۆرچاکە، منیش سێ سەد کەسی ترتان بەقەرز دەدەمێ، تا بەهێزبن. پاش یەك هەفتە پارەوپیاوەکانیشتان بۆ ئامادە دەکەم. پارەکە دیاریەیە لەمنەوە، بەڵام پیاوەکانتان بە ئامانەت دەخەمە بەردەست، هەر کات کارتان پێیان نەما دەبێ بیانگێڕنەوە ئێرە.. ڕازین؟"

"بێگومان".

"کەواتە بەڕێزان تا یەك هەفتەی دی مۆڵەتم بدەن..خۆشحاڵ بووم بە ناسینتان."

دوایین کەسیان کەچووەدەرێ، وتی:

"بەڵام لەیادت بێ، ئەگەر پەیمانەکەت بەئاکام نەگەیەنیت دەبیە دوژمنی پیرسیڤیرانسیۆ، ئەوەش ناوی بەندەیە."

پیدرۆپارامۆ تەوقەیەکی لەگەڵدا کرد و داوای شەوێکی خۆشی بۆ کرد.

لە ئال تێلکواتەی پرسی:

"بەڕای تۆ کامیان سەرکردەیان بوو؟"

"ئا، واهەست دەکەم ئەو چوارشانەیەیان بوو کە لەناوەڕاستدا دانیشتبوو، تەنانەت سەریشی بەرز نەکردەوە. دڵم دەڵێ خۆی بوو، دۆن پیدرۆ بەندە زۆر بەهەڵەدا نەچووم."

"نەخێر، داماسیۆ، سەرکردە خۆتیت. ناشێ نەتەوێ پەیوەندی بەشۆڕشەوە بکەیت؟"

"هەڵبەتە دەمەوێت، چەند زووش بێ ئەوەندە باشتر."

"باشه، کەواته پێویستیت بە ئامۆژگاریی من نیە. سێ سەد کەسی جێی متمانە کۆدەکەیتەوەو پەیوەندی بەم تەڵەکەبازانەوە دەکەیت. پێیان بڵێ ئەو کەسانەی من پەیمانم دابوونێ هێناومن، پاش ئەوەش کار لەدەستی خۆتاندایە."

"ئەی پارەکە؟ ئەویش لەگەڵ خۆمدا بەرم؟"

"بۆ هەرکەسەی دەپیـزۆت دەدەمێ، تەنها بۆ کاتی زۆر پێویستیان، پێشیان بڵێ ئەوەکەی تریشیان لێرە بۆ هەڵدەگرم، باش نیە بۆ هەرکوێ بچن پێیان بێت. ئەرێ بەڕاست کێڵگەی بۆیرتادی پیدرا"ت بەدڵە؟ زۆرچاکە لە ئێستەوە بۆتۆ، وەلآم بۆ خێراردو ترۆخیۆی وەکیلی کۆمالاش دەنێرم، تا زەویەکە بەناوی تۆوە بنووسێت، داماسیۆ، تۆ دەڵێی چی؟".

"گەورەم، جا ئەوە پێویست بە پرسیاردەکات؟! من ئەم کارە بەبێ کێڵگەش بەئەنجام دەگەیەنم، لەبەر هیچ نا لەبەر ئەوەی حەزم لەو بەزمەیە. دەڵێی نامناسیت، بەلآم بەهەر حاڵ من ئەم چاکەیەتانم لەبەر چاوە، کاتێ لێرەنابم ژنەکەم شتێك دەبێ خۆی پێوە خافڵ بکات.

"تەماشاکە، چەند گایەك لەوانەی منیش بەرە بۆ ئەوێ، ئەو کێڵگەیە بەبێ گا، بەکارنایەت."

"ئەگەر لە ڕەگەزی بەهەمان بێت هیچی تیایە؟"

"لە هەر جۆرێکت دەوێ هەڵیبژێرە، ئەوەندەی کە دەزانیت ژنەکەت پێی بەخێودەکرێت. بابێینەوە سەرکارەکەی خۆمان، ئاگات لەخۆت بێ، زۆر لەزەویەکانی من دوور نەکەویتەوە، بۆئەوەی ئەگەر ئەوان هاتن چاویان پێتان بکەوێت و وابزانن کەئێمە لەوێ لەشکرمان هەیە. هەر کاتێکیش دەرفەتت هەبوو وەرە بۆلام یان هەرکاتێك هەواڵێکی نوێت دەستگیربوو.."

"بەسەرچاو گەورەم."

"خوان پریسیادۆ، ئەو ئافرەتە دەڵێچی؟"

"دەڵێ راهاتبوو قاچی لەقاچی ئەوەوە دەئاڵاند، قاچەکانی کەوەکو سەهۆڵ ساردبوونو بەو جۆرە گەرمی دەکردنەوە و وەك نانێکیان لێدەهات کەتازە لە تەنوور دەرهێنرابێت. دەڵێ ئەو گازی لەقاچەکانی دەگرتن و پێی دەوت دەڵێی نانی تەنوورن. عادەتی وابووە کە لەئامێزی ئەو پیاوەدا ئارام بگرێ و بخەوێو لەوێدا خۆی بشارێتەوە. دەڵێ کاتێ هەستی دەکرد لەشی بەشێوەی وەردێکی لە گاسن دراو خاوبۆتەوە، وایدەزانی لەنێو تاریك و نوتەکی نەبووندا ون دەبێت. لەوەودواش نەدەتوایەوە، بەڵکو گەرمی یەکی چێژبەخش لەشی دەتەنیەوەو چەند جارێك گورزی توند ئاراستەی گۆشتە نەرمۆڵانەکەی لەشی دەکرا. هەستیدەکرد ڕۆدەچێت، قووت ئەدرێو دەناڵێنێ، بەڵام مردنی پیاوەکە زۆر ئازاریدا.

"مەبەستی کێیە؟"

"دیارە مەبەستی کەسێکە کە بێگومان لە پێش خۆیدا مردوە."

"بەڵێ، بەڵام کێیە؟"

"نازانم. دەڵێت شەوێك کە زۆر درەنگی بەسەر هات، هەستی کرد زۆر درەنگ دێتە ژوورێ، ڕەنگە بەرەبەیان و کاتی هەتاوکەوتن بووبێت. هەرچەندە بەهۆی قاچەکانیەوە جوان ئاگادار نەبووە. لە پێش ئەوەدا قاچەکانی ساردبوونو پاشان وەك شتێکیان تێوە پێچرابن وابوون، وەك ئەوەی یەکێك چووبێتە ژوورێ و شتێکی تێ ئاڵاندبن تاوەکو گەرم ببنەوە. کاتێکیش بە ئاگا دێتەوە دەبینێت کە ڕۆژنامەیەك لە قاچەکانیەوە ئاڵاوە، ئەو ڕۆژنامەیە بەدەم چاوەڕوانی کردنی پیاوەکەوە خوێندبوویەوەو کاتێکیش خەوی لێ دەکەوێت

لەدەستی بەربۆتەوە سەرزەوی. کاتێ هەواڵی مەرگی ئەویان هێنا، هێشتا ڕۆژنامەکە بەقاچەکانیەوە مابوو."

"واهەست دەکەم تابوتەکەی شکابێت، گوێم لەدەنگی جیڕەجیڕی تەختەکانیەتی"

"بەڵێ، منیش گوێم لێیە."

دیسانەوە ئەوشەوەش خەونی دی. بۆ دەبێت ئەو هەمووشتانەی بێنەوە یادو ئەویش بەو هەموو عەزابەوە؟ بۆچی تەنها مەرگی ئەو نەیەتەوە یادی، نەك ئەو مۆسیقا خۆشانەی ڕابوردوو؟

" خانم، فلۆرنسیۆ مردووە" .

ئەو پیاوە چەند باڵای بەرز بوو! چەند زڕاڤ بوو! دەنگی گڕبوو. وشك، وەك زەویەی وشك و برنگەکان. سەروسیماشی ئاشکرانەبوو، دەتوت باران لەمی شاردبۆوە. ***" چیان پێ وتم؟ فلۆرنسیۆ؟ کام فلۆرنسیۆ؟ فلورنسیۆی من؟ ئای، ئەوە بۆچی گریانم نەهات و بۆچی خۆمم لە نێو ئەشك و ئەسریندا نغرۆ نەکرد تاوەکو غەمەکانم بشۆمەوە؟ ئای خودایا تۆ بوونت نیەو نیت، تۆنیت- خودایا؟ تکام لێکردیت ئاگات لەوبێت، پارێزگاریی بکەیت. بەڵام تۆ دەربەستی هیچ نایەیت تەنها ڕۆحی ئێمە نەبێت. ئەوەی منیش دەمەوێت لەشی ئەوە. بەڕووتی و لەعەشقا داغان بوو بێت، خرۆشابێ و نووسابێت بەسنگ و مەمک و قۆڵمەوە. لەشی بلوورینی من ئاوێتەی لەشی ئەو بێت و تیا نوقم بێت. ئێستاش من چی لەم لێوانەم بکەم کە دەمی ئەو نیە تا ماچیان بکات؟ چی لەم لێوە کۆستکەوتووانەم بکەم؟"***

پیدرۆپارامۆ لەنزیك دەرگاكەوە وەستابوو تەماشای گینگڵ خواردنی ئەوی دەكرد و ساتەكانی ئەو خەونە تازەیەی دەژمارد كە درێژەی كێشا. چراكە دەستی كرد بە پرتەپرت. ڕووناكیەكەی تادەهات لاوازدەبوو، تا دواجار كوژایەوە.

ئەگەر ئافرەتەكە تەنها عەزابی بەدەست ئازارەكانیەوە بچێژایە و وازی لەو خەونە دوورودرێژانە بهێنایە، ئەوكات دەیتوانی بە جۆرێكی تایبەتی دڵنەوایی بكات. پیدرۆپارامۆ لەگەڵ ئەوەشدا كەورد تەماشای دەكردو بچوكترین جوولانەوەی چاودێری دەكرد، لەبیری ئەوەدابوو كە چی دەبوو ئەگەر ئەویش لەگەڵ كوژانەوەی چراكەدا بمردایە؟ پاشان چووە دەرێ و بەهێواشی دەرگاكەی لەدوای خۆیەوە پێوەدا، هەوای بێگەردی ئەو شەوە وێنەی سوزانای لەخەیاڵیدا سڕیەوە.

ئافرەتەكە كەمێك پێش هەتاوكەوتن بەخەبەر هات، گیانی شەلاڵی ئارەقە ببوو. سەرەتا پەتۆ قورسەكانی لەسەر خۆی لابرد و پاشانیش چەرچەفەكان. لەشی ڕووتی دایە بەرهەوای ساردی بەیانی، ئاخێكی هەڵكێشاو دیسانەوە خەوی لێ كەوتەوە.

بەمجۆرە بابا ڕێنتیریا، چەند سەعاتێك لەوەدوا ئەوی دۆزیەوە: ڕووتو قووتو نوقمی خەوێكی قووڵ ببوو.

"دۆن پیدرۆ، خەبەرت هەیە كە شكستیان بە هێزەكانی تیلكواتە داوە؟"

"ئاگام لەوە بوو دوێنێ شەو تەقوتۆقێكی زۆر بوو، چونكە گوێم لە غەڵبەغەڵبیش بوو، هەر ئەوەندە و بەس. خیراردۆ كێ پێی وتیت؟"

"هەندێ لە برینەدارەکان گەڕانەوە بۆ کۆمالاو ژنەکەم لە پێچانی برینەکانیاندا یارمەتیی دان. وتبوویان سەر بەجەماعەتی داماسیۆن و ژمارەیەکی زۆریان لێ کوژراوە. لەوە دەچێت لەگەڵ جەماعەتی ڤیا*دا بەیەکدا هاتبن."

"نازانم، واپێدەچێت ڕۆژگارێکی تاڵمان لەبەردەممدا بێت. تەگبیری تۆچییە؟"

"دۆن پیدرۆ، من دەچم بۆ سایۆلا. لەوێ نووسینگەیەك دەکەمەوەو خۆم خەریك دەکەم."

"ئەوە سیفەتی ئێوەی وەکیلە. بۆ هەر کوێیەك بتانەوێ دەچن، بەبێ ئەوەی نیگەرانی کەس یا حاڵ وماڵتان بن."

"لەوانەیە بڕوانەکەیت. بەلام ئێمەش گیروگرفتی خۆمان هەیە. جگە لەمەش ماڵئاوایی لە کەسێکی وەکو ئێوە ئاسان نییە. من سوپاسگوزاری هەموو چاکەکانی ئێوەم. دەتەوێ لە کوێدا ئەوراقەکان دابنێم؟"

"لە هیچ کوێ دایانمەنێ، لەگەڵ خۆتدا بیانبە. دەتوانیت لەوێوە کاروبارەکانی من بەڕێوەبەریت؟"

"سوپاسی ئەم متمانەیەتان دەکەم، لە ناخەوە سوپاستان دەکەم. بەلام دەترسم ئەو کارە زەحمەت بێت. هەندێ سەرپێچی... یان بابلێین.. هەندێ بەند هەن کە نابێ جگە لەخۆت کەسی تر بیانزانێ. ئەگەر دەست خەڵکی تر بکەون زیانت پێ دەگەیەنێت. لەبەر ئەوە واباشترە لای خۆت بن."

* فرانچیسکۆ ڤیا: کەناسراوبووە بە پانچۆ ڤیا، هەر لەسەرەتاوە لەڕیزی شۆڕشدا بووەو ساڵی 1923 لەبۆسەیەکدا دەکوژرێ.

"ڕاسـت دەکـەیت خـیراردۆ، لێـرە دایانبنـێ، دوایـی دەیانسووتێنم. ئەوراق هەبێ یانەبێ کێ دەتوانێ لەسەر مولکەکان لەگەڵ مندا مشتومڕ بکات؟"

"بێگومـان کـەس، دۆن پیـدرۆ. هـیچ کـەس. ئێسـتاش بەئیجازەی خۆتان من دەڕۆم."

"خوات لەگەڵ خیراردۆ."

"وتتان چی؟"

"وتم خوات لەگەڵ."

خیراردۆ ترۆخیۆ کاوەخۆ چووە دەرێ. پیربـوو، بـەڵام نـەك بەو ڕادەیەی ئاوەها لەسەرخۆ هەنگاوبنێ. لە ڕاستیدا ئەم چاوەڕێی پاداشـتێك بـوو، پاداشـتێکی گرانبـەها، چـونکە ئـەم خزمـەتی (دۆن لۆکاس) ی باوکی پیـدرۆپارامۆی کردبـوو، خـوا عـەفوی بکـات. ئـەم بەژنەکەی وتبوو:

"دەچم خواحافیزی لـە دۆن پیـدرۆ دەکـەم. دڵنیـام بەرامبـەر بەو هەموو خزمەتەی کردوومە پاداشتێکم دەداتێ. ئەوسا بەوپارەیـە دەتوانین لـە سـایۆلا جێوڕێیـەك پەیـدا بکـەین و بـاقـی تەمـەنمان بەئاسوودەیی بەسەر بەرین."

بـەڵام بۆچـی ئافرەتـان هەمیشـە گومانیـان لەوشـتانە هەیـە! لەئاسمانەوە هەواڵیان بۆدێ یان چی؟

هەستیدەکرد مێردەکەی هیچی دەست ناکەوێت.

ژنەکـەی وتـی: "نـەخێر، مـن دەزانم لـە سـایۆلاش هـەردەبێ هەڵپەبکەیت، چونکە بەتەما مەبە لێرە هیچت دەستبکەوێت."

"تۆ چوزانیت؟"

"ئەزانم."

بەرەو دەرگاکە هەنگاوی نا. چاوەڕێ بوو بانگی بکات و پێی بڵێ: "خیراردۆ، ئەوەندە سەرم قاڵە نەمپەرژاوەتە ئـەوەی بیرێك لـە

تۆ بکەمەوە. من بەحەددێك قەرزاری تۆم کە بەپارە قەرەبوو ناکرێتەوە. تکات لێ دەکەم ئەمەم لێ وەربگرە، دیارییەکی بچووکە."

بەڵام هیچی نەبیست. لە دەرگاکە ئاودیوو بوو، چوو گوریسی ئەسپەکەی کردەوەو سواری زینەکەی بوو وبەرەو کۆمالا لە ئاوزەنگیدا، گەرچی هەر بە تەمابوو بانگی بکەن. وەختێ سەرنجیدا لە میدیالۆنا زۆر دورکەوتۆتەوە" بیری کردەوە: "ئەگەر داوای قەرزم لێ بکردایە خۆمم زۆر بچووك دەکردەوە."

"دۆن پیدرۆ هاتمەوە بۆلات، چونکە لەو شتانەی وتم ڕازی نیم، خۆشە لە بەڕێوەبردنی کاروبارەکانتاندا بەردەوام بم."

وەختێ خەریکبوو لە نووسینگەکەی پیدرۆپارامۆدا دادەنیشت ئەمەی وت، ئەو نووسینگەیەی کە هەمووی نیو کاژێر دەبوو جێی هێشتبوو.

"باشە خیراردۆ، ئەوراقەکان لەشوێنی خۆیانن."

"هەروەها حەزدەکەم... مەبەستم خەرجیەکانە.. گواستنەوەو... ماندوێتی و... شتێکی زیاد.. ئەگەر دەتوانن.."

"پێنج سەد باشە؟"

"نابێ زیاتربێت.. یەعنی تۆزێك زیاتر؟"

"هەزار باشە؟"

"ئەی ئەگەر پێنج بێت؟"

"پێنج چی؟ پێنج هەزار بیزۆ؟ ئەو مەبلەغە شك نابەم. تۆ خۆت دەزانیت هەموو پارەکەمم خستۆتە زەوی و زارو مەڕوماڵاتەکانەوە. هانێ ئەوە هەزار.. بڕواناکەم پێویستت بە زیاتر بێت."

لــه شــوێنی خۆیــدا دانیشــتبوو بــیری دەكــردەوە، ســەری شۆڕكردبۆوە. گوێی له زرنگەی پیزۆكـان بـوو كـه پیـدرۆپارامۆ لـه سـەرمێزەكه دەیـژماردن. بـیری لـه دۆن لۆكـاس كـردەوە كـه تـامرد قەرزاری خزمەتی ئەم بوو. ئینجا بیری لـه پیـدرۆپارامۆ كـردەوە كـه حیسـابێكی نـوێی لـه گەڵیـدا كـردەوە. پاشـانیش لـه میگیـل" ئـەو كــوڕەی بــووە مایــەی كۆمــەڵێك چەرمەســەری بــۆی. لانــی كــەم پانزدەجار لـه زینـدان ڕزگـاری كـردووە، بگـره زیـاتریش. ئـەی ئـەو زەلامەی كه كوشتی! ناوی چی بوو؟ ڕینتریا. بەڵێ ڕێنتیریـا، دوایـی دەمانچەیەكیان خسته دەستیەوە. ئەودەمـه میگیلـی بچـكۆله چـەند دەترسا! گەرچی دوایی كه ئەوەی بیردەكەوتەوە پێكەنینی دەهات. ئەگـەر هـەموو ئـەو تاوانانـه بكەوتنایەتـه ڕەسمیاتـەوە لەسـەر دۆن پیــدرۆ چــەند دەكــەوت؟ ئــەی دەســتدرێژیكردنه ســەر ئــافرەت؟ چەندجار ناچار بووە له گیرفانی خۆی پاره بـەو ئافرەتانـه بـدات تـا بێدەنگیان بكات. بیری دێ بەیەكێكیانی وت:

"دەبــێ شاگەشـكه بیـت، چـونكه كـوڕێكی سـوور و سـپیت دەبێ!"

"بگره خیراردۆ. باش بیانپارێزە، چونكه كه لەدەست چـوون نایەنەوە."

ئـەو كـه نـوقمی تێرامـان بـوو هاتـەوە سـەرخۆی و وەڵامـی دایەوە:

"بەڵێ، مردووەكانیش نایەنەوە. "ئینجا وتی: "حەیف."

دووسەعاتێكی بۆخۆر كەوتن مابوو. ئاسمان پڕ له ئەستێرەی قەڵەو وپفدراو بوو. مـانگ تاوێـك دەركـەوت و پاشـان لـه چـاوان ون بۆوە. یەكێك بوو لەومانگه خەمگینانەی نەكەس تەماشـای دەكـرد و

نە بایەخی پێ ئەدا. مانگەکە سەرەتا بۆ تاوێك بە ڕەنگزەردی و ژاکاوی مایەوە، بەلاّم دواتر ڕۆیشت و خۆی لە پشت گردو تەپۆلّکەکانەوە حەشاردا.

لەدوورەوە دەنگی ڕەشەولاّخەکان کە خەریکبوو لە تاریکیدا ون دەبوو، دەهاتە گوێ.

دامیانا سیسنێرۆس وتی:

"ئەم ئاژەلاّنە قەت ناخەون. قەت. دەلّێی شەیتانن کاتێ بەدوای ڕۆحەکاندا دەگەڕێ تا بۆ دۆزەخیان بەرێت."

لە نێو پێخەفەکەیدا تلی داو ڕووی کردە دیوارەکە. ئینجا گوێی لە لێدانی دەرگاکە بوو.

توند هەناسەی خۆی گرت و چاوی کردەوە. دووبارە گوێی لە دەنگەکە بۆوە، سێ لێدانی توند. وەك ئەوەی کەسێك مشتە کۆلّە بە دیوارەکەدا بکێشێ. لای ئەمەوە نا.. دوورتر.. بەلاّم بەهەمان دیواردا.

"خوایە هاوارە... سان پاسکوال بایلون نەبێ، چونکە ئەویش وەختێ دەچێت بۆ گیانکێشانی ئیماندارێك، سێ جار لە دەرگاکە ئەدات."

لەبەر ئەوەی لە مێژیش بوو لەبەر ئازاری ڕۆماتیزمەکەی نەیتوانیبوو بچێت بۆ کلّێسا تا لە حزووری ئەودا دووعا بخوێنێ، زۆر نیگەران نەبوو، بەلاّم دەنگەکە ترساندیو، لەوەش زیاتر هەستی لاپرەسەنیی بزواند. لە قەرەوێلّەکە هاتە خوارێ و بێ خشپە بەرەو پەنجەرەکە ڕۆیی و لەوێوە تەماشایەکی دەرەوەی کرد.

دونیا نوقمی تاریکی بوو، بەلاّم ئەم لەبەر ئەوەی لە هەرکوێیەك بووایە سەروسیمای پیدرۆپارامۆی دەناسییەوە، بۆیە زانیی کە ئەوە بە پەنجەرەکەی مارگرێتای کارەکەردا هەلّدەگژێت.

دامیانا وتی:

"ئاخ لەدەست دۆن پیدرۆ، ئەم پشیلە نێرەیە. بەڵام تێناگەم بۆ هەموو شتێکی دەبێ بە نهێنی بێت. ئەگەر پێی بوتمایە بە مارگرێتام دەوت کە ئەمشەو گەورەکەی پێویستی پێیەتی، ئیدی ئەوکات پێویستی بەوەش نەدەبوو زەحمەتی ئەوەش بکێشێت لەسەر قەرەوێڵەکەی هەڵسێت."

وەختێ گوێی لە بۆڕەی ڕەشە وڵاخەکان بوو پەنجەرەکەی داخست. خۆی فڕێدایەوە سەر قەرەوێڵەکە و بیری لەوەکردەوە دەبێ ئێستا مارگرێتا چی بکات.

دواتر ناچار بوو کراسی خەوتنەکەی دابکەنێ، چونکە هەوای شەو زیاتر ڕووی لە گەرمی دەکرد...

"دامیانا!"

ئەم ڕووداوە دەگەڕێتەوە بۆ ڕۆژانێك کە ئەو هێشتا کیژێکی لاو بوو.

"دامیانا، دەرگاکە بکەرەوە؟!"

دڵی کەوتە پەلەپەل و دەتوت بۆقێکەو لەنێو پەراسووەکانیدا قەڵەمباز ئەدات.

"بۆچی.. گەورەم؟!"

"دەرگاکە بکەرەوە!"

"ئاخر من خەوتووم گەورەم."

دواتر گوێی لە دەنگی پێی بوو کە بەدرێژایی هەیوانەکە دوور دەکەوتەوەو وەکو هەمیشە کە تووڕە دەبوو توند پێڵاوەکانی ئەدا بەزەوییەکەدا.

بۆ شەوی دوایی، بۆ ئەوەی دووبارە ئەو تووڕە نەکاتەوە، دەرگاکەی لاهێڵ کردو بە ڕووتیش لەسەر قەرەوێڵەکەی پاڵکەوت تا ئەو هیچ ئەرکێك نەکێشێت.

بەڵام پیدرۆپارامۆ ببڕای ببڕ نەهاتەوە بۆلای.

تەنانەت ئێستاش کەئەم سەرۆکی کارەکەرەکانی میدیالۆنایەو پیربووە و جـێی ڕێـزە" هێشـتا هـەر بـیر لـەو شـەوە دەکاتـەوە کـە گەورەکەی پێی وت: "دامیانا! دەرگاکە بکەرەوە".

بەدەم پاڵکەوتنەوە بیری لـەوە کـردەوە کـە ئێسـتا مارگرێتـا دەبێ چەند خۆشحاڵ بێت.

پاش کەمێکی تر دیسانەوە گوێی لە دەنگـی دی بـوو، بـەڵام ئەمجارەیان دەنگی دەروازە گەورەکە بوو، لەوە دەچـوو بـە قۆناغـە تفەنگ پیابکێشن.

هەڵسایەوەو جـارێکی تـر سـەیری دەرەوەی کـردەوە، هیچـی نەدەبینی. بـەڵام واهاتـە بەرچـاوی کـە زەوی قوڵـپ ئـەدا، وەك ئـەو کاتانەی باران دەبارێ و سەر ئەرز پڕ ئەبێ لە کرم و مێروو. هەسـتی بەگەرمی و بۆنی پێڕێك لە پیاوان کرد. گوێی لە قیڕەقیڕی بۆقەکان و زیکەزیکی زیکزیکـەکانو دەنگـەکانی شـەو بـوو لـەوەرزی بارانـدا. پاشـان ئـەو دەنگـەی هاتـەوە گـوێ کـە بـە قۆناغـە تفـەنگ لـە دەروازەکەیان ئەدا.

چرایەك بۆ تاوێك ڕووناکیی خۆی دا لە ڕوخساری پێڕێك پیاوو کوژایەوە.

دامیانا سیسنیرۆس پەنجەرەکەی داخست و وتی:

"هەقم چیە بەسەریانەوە."

"داماسـیۆ، بـە منیـان وت تێکشـکاویت، بـۆ هێشـتت ئـەوە ڕوویدات؟"

"گەورەم ڕاستیان بە تۆ نـەوتووە، مـن هیچـم لێ نەقـەوماوە. لێرە حەوتسەد نەفـەرم لەگەڵدایـەو هەنـدێکیان لـەم نـاوەن. ئـەوەی

ڕووی دا ئەوەیــە کــە هەنــدێ لــە "پیروپەککەوتــەکان" وەکــو پیرسورانسیۆ کە لە بێ ئیشیدا وەڕس بـوون، تەقـەیان لـە تـاقمێکی (سەرتاشراوەکان)* کردووە. ئیدی لە پڕدا لەشـکرێکیان پەیـدابووە، جەماعەتی ڤیان، خۆت دەزانیت کە..."

"خەڵکی کوێن؟"

"خەڵکی باکوورن. هەرچییەك بێتە سەر ڕێیان لەگـەڵ زەویـدا تەختی دەکەن. ئەوەنـدە بـەهێزن بڕواناکـەم کەسـێك هـەبێ بتوانـێ بەریان لێ بگرێ."

"ئەی بۆچی پەیوەندیت پێوەنەکردن؟ مـن پـێم نـەوتیت کـێ بەهێز و سەرکەوتوو بوو لەگەڵ ئەودابە؟"

"پەیوەندیم پێوەکردوون."

"ئەی کەواتە بۆچی بۆ سەردانم هاتوویت."

"گـەورەم پێویسـتمان بـە پارەیـە. هـیلاك بـووین ئەوەنـدە گۆشت بخۆین. وامان لێهاتووە قێزی لێ دەکەینەوە و کەسیش نـیـیـە قەرزمان بداتێ. بۆیـە هـاتووین تـا پارەمـان بـدەیتێ و ناچـار نـەبین کەس ڕووت بکەینەوە. گـەر پێویسـتی نەکردایـە لـەم نـاوە بووینایـە خـــەڵکمان ڕووت دەکـــردەوە، بـــەڵام ئێمـــە خۆمـــان خـــەڵکی ئـــەم ناوچەیەین و حەزناکەین ماڵی خەڵکی لای خۆمان تاڵان بکەین. شتێ پارەمان پێویستە تا برێ کولێرەی "چـیله" ی پـێ بکـڕین. تـەقمان کرد هێندە گۆشت بخۆین."

"هاتوویت داوای شتم لێ دەکەیت داماسیۆ؟"

"بۆ خۆم نا گەورەم. من چـاودێریی کوڕەکـان دەکـەم، بـەڵام بەنیسبەت خۆمەوە، گوێ نادەمێ."

---

* سەرتاشــراوەکان: مەبەســت لەســەربازە فیدراڵیەکانــە کەســەریان بــەجۆرێك ئەتاشــی، شۆڕشگێڕەکان گاڵتەیان پێ ئەکردن.

www.pertwk.com

"پێم خۆشە چاودێریی نەفەرەکانت دەکەیت داماسیۆ. بەڵام بۆ بەدەستهێنانی ئەو شتانەی کە پێویستتان پێی هەیە ڕێگای تریش هەیە. ئەگەر ئەوەی داومە پێتان بەشتان ناکات هێرش بکەنە سەر "کۆنتیلا". ئەگینا لە پێناوی چیدا چوویتەتە ریزی شۆڕشەوە؟ گەر بکەونە سواڵ مانای وایە تێکشکاون. گەر وانەکەیت واچاکترە بچیتەوە لای ژنەکەت و مریشك بەخێو بکەیت. بڕۆن و دێیەك تاڵان بکەن. مادامەکی ئێوە گیانی خۆتان خستۆتە مەترسییەوە" خەڵکی چۆن دەبێ یارمەتیتان نەدەن؟ کۆنتیلا پڕە لە پیاوی دەوڵەمەند. شتێکیان لێ بپچڕن. یان دیارە واتێدەگەن ئێوە خزمەتکاری ماڵەکانی ئەوان و پارێزەری بەرژەوەندییەکانیان؟! نەخێر... داماسیۆ.. دەبێ تێیانبگەیەنیت کە ئێوە یاری ناکەن. ئەوسا پێویستتان بە چەند بێ بەدەستی دەهێنن."

هەرچی ئێوە دەفەرموون گەورەم. ئێوە هەمیشە ئامۆژگاریی باشتان بۆ من هەبووە.

"ئومێدەوارم سوود لەو قسانەم ببینیت."

پیدرۆپارامۆ نەفەرەکانی بینی ڕۆیشتن. وەختێ لە تاریکایی شەودا دور دەکەوتنەوە، گوێی لە دەنگی پێی ئەسپەکانیان بوو. هەستی بە بۆنی ئارەقە و تەپوتۆز زو لەرینەوەی زەویەکە کرد. کاتێ بریسکەی مێرووە گوڵئەستێرەکانی بینی زانیی کە هەموویان ڕۆیشتوون.

بەتەنیا مایەوە، تەنیا بوو وەك ئەو قەدی درەختەی کە لەناوەوە دەست بە پووکانەوە دەکات. بیری لە سوزانا سانخوان کردەوە، هەروەها بیری لەو کیژۆڵەیە کردەوە کە تۆزێك لەمەوبەر لەگەڵیا خەوتبوو. ئەو جەستە بچکۆلانە لەرزیوو شپرزەیەی دەتوت خەریکە دڵی لەزاریەوە دێتە دەرێ.

پـــێی وت: "چـنگێ گۆشــت." باوەشــی پیــاکردو هەوڵیــدا بەخەیاڵی خۆی جەستەی بکا بە جەستەی سوزانا سانخوان،

"ئەو ئافرەتەی کە سەر بەم دونیایە نییە."

لەگەڵ کازیوەدا ڕۆژ بە هێواشی سووڕێك دەخوات. ئـادەمیزاد لە توانایدایە گوێی لە بۆڵبرینە ژەنگرتووەکـانی زەوی بێـت وەختـێ دەخولێنەوە. هەروەها لە توانایدایـە دەنگـی لەرینـەوەی ئـەم دونیـا کۆنە ببیستێت وەختێ پاڵ بەتاریکییەوە دەنێت.

"خۆستینا، ڕاستە شەو پڕە لە گوناه؟".

"بەڵێ سوزانا."

"ئەڵێم ڕاستە؟"

بێگومان ڕاستە سوزانا."

"بەڕای تۆ دەبێ ژیان چـی بێـت جگـە لـە گونـاه، خۆسـتینا؟ گوێت لێیە؟ گوێت لە جیرەجیری زەوییە؟"

"نە سوزانا، گوێم لەهیچ نییە، من هێنـدەی تـۆ خۆشـبەخت نیم."

"سـەرت سـووڕدەمێنێ. ئەگـەر گوێـت لـەو شـتانە بـێ کـەمن دەیانبیستم سەرت سووڕدەمێنێ."

خۆستینا دەستی بەڕێکخستنی ژوورەکە کردەوە. گسـکەکەی هێنــا بەســەر زەویــە تەڕەکــەی ژوورەکــەدا. ئــاوی نــاو گوڵدانــە شـکاوەکەی گـۆڕی. گوڵـەکانی لێ دەرهێنـا و پارچـە شـکاوەکانی گوڵدانەکەی فڕێدایە ناو سەتڵەکەوە.

"خۆستینا، لە ژیانتدا چەند چۆلەکەت کوشتووە؟"

"زۆر، سوزانا"

"ئەی خەمت بۆ نەخواردوون؟"

"سوزانا."

"ئەی کەواتە ئیتر چاوەڕێی چیت تابمریت؟"

"چاوەڕێم مردن خۆی بێت بۆلام، سوزانا."

سوزانا سان خوان پاڵی بە پشتیەکانەوە دابۆوە. چاوە نائارامەکانی دەگەڕان، وەك سەدەفێکی خۆپارێز دەستەکانی خستبووە سەر سکی. لەژوور سەرییەوە دەنگی باڵەفڕێیەکی سووك دەهات. هەروەها دەنگی چەرخی ئاو هەڵکێشەکەو دەنگی خەڵکی کاتێ بێدار دەبنەوە.

""خۆستینا، باوەڕت بەدۆزەخ هەیە؟"

"بەڵێ سوزانا، بە بەهەشتیش."

"من تەنها باوەڕم بە دۆزەخ هەیە."

ئەمەی وت و چاوەکانی لێکنان.

وەختێ خۆستینا لەژوورەکە چووە دەرێ" سوزانا سان خوان دیسانەوە خەوی لێکەوتەوەو هەتاوەکەش ئەدرەوشایەوە. ئافرەتەکە لە دەرەوە لووتی بەلووتی پیدرۆپارامۆدا تەقی.

"حاڵی چۆنە؟"

ئافرەتەکە سەرێکی ڕاوەشاند و وتی: "خراپە."

"چییەتی و دەڵێ چی؟"

"هیچ قوربان. ئەمە کێشەکەیە. تۆ خۆت دەزانیت خەڵکی دەڵێن: مردووەکان قسەناکەن. تازە ئەو خانمەمان لەدەست چوو."

"بابا ڕێنتیریا نەهاتووە بیبینێت؟"

"دوێنێ شەوهات تاگوێی لە دانپیانانەکانی بێت. ئەبووایە ئەمرۆ نانی قوربانیی پێ بدایە. بەڵام لەوە دەچێت نەیبەخشێت. چونکە بابا ڕێنتیریا نەهاتۆتەوە بۆلای. وتی بەر لەهەر کارێك دێتەوە ئێرە. بەڵام ئەوەتا دەبینیت هەتاو تاکوێ کەوتووەو کەچی ئەو هێشتا نەهاتووە. دەترسم بەخشینی پێ ڕەوا نەبینێ."

"بەخشینی کێ؟"
"بەخشینی خوا، گەورەم."
"بێ ئەقڵ مەبە خۆستینا."
"فەرمایشتانە گەورەم."

پیدرۆپارامۆ دەرگاکەی کردەوەو لای سەریەوە وەستا، بەجۆرێك کە تاڵە تیشکێك ئەیدا لە ڕوخساری. سەرنجیدا توند چاوەکانی نووقاندبوو، دەتوت ئازارێکی زۆریان تیایە. دەمیشی تەڕو نیوە کراوە بوو. ئینجا دەستە بێئاگاکانی چەرچەفەکەیان لاداو جەستەی ڕووتی بەدەرکەوت. ئەو جەستەیەی لە تاو ئازار گرژ بوبوو.

پیدرۆپارامۆ دەستی درێژکرد و چەرچەفەکەی پیادایەوە. جەستەی هێشتا وەکو مارێکی زامدار لوولی دەخوارد. هەر گرژبوونێکی لەهی پێشووی توندو تیژتر دەبوو. دەمی لەگوێی نزیك کردەوە وتی: "سوزانا"

دووبارە وتی: "سوزانا"

دەرگاکە کرایەوەو بابا ڕێنتیریا هاتە ژوورەوە.

"ڕۆڵە، ئەمەوێ ڕێوڕەسمی شێوی یەزدانیت بۆ بەجێ بێنم."

چاوەڕێی کرد تا پیدرۆپارامۆ بەرزی کردەوەو پاڵی بەپشتیەکان و بەتەختەی سەرووی قەرەوێڵەکە پێدایەوە.

سوزانا سان خوان کەنیمچە خەوتوو بوو زمانی دەرهێناو پارچە نانی موبارەکی خوارد. ئینجا وتی: "ئەمڕۆمان زۆر خۆش بوو، فلۆرنسیۆ. "پاشان لەگۆڕی پێخەفەکەیدا نوقم بۆوە.

"دۆنیا فاوستا، ئەو پەنجەرەیە دەبینیت؟ لەوێ لەمیدیالۆنا.. ئەو پەنجەرەیەی کە هەمیشە ڕووناك بووە؟"

"نە ئانخیلیس، هیچ نابینم."

"ئاخر تۆزێك لەمەوبەر تاریك بوو بۆیە نایبینیت. تۆ بڵێی شتێكی خراپ لە میدیالۆنا ڕووی نەدابێت؟ سێسالی ڕەبەقە ئەو پەنجەرەیە هەر ڕووناكە.. هەموو شەوێك. من لەگەڵ یەكێكی ئەو ناوەقسەم كردووەو وتی ئەوە پەنجەرەی ژووری نووستنی ژنەكەی پیدرۆپارامۆیە. ژنەكەی شێت بووەو لەتاریكی دەترسێت... تەماشاكە.. تروسكایی تیا نابینیت ئەمە نیشانەی ئەوەنییە شتێكیخراپ ڕوویداوە؟"

"لەوانەیە مردبێت، دەیانوت زۆر نەخۆشە. تەنانەت وەكو دەڵێن لەم دواییانەدا كەسی نەناسیوەتەوەو بەردەوام لەگەڵ خۆیدا قسەی كردووە. تۆ بزانە پیدرۆپارامۆ بەم ژنهێنانەی چۆن كەوتە سزاوە!"

"ئای لە پیدرۆی بەسزمان!"

"نا.. فاوستا.. شایانی لەوە زیاترە... شایانی سزای زۆر لەوە زیاترە."

"تەماشاكە.. پەنجەرەكە هێشتا هەر تاریكە."

"واز لە پەنجەرە بێنە. دوو پیرێژنی پەككەوتووی وەكو من و تۆ هەق نییە بەم شەوە درەنگە لەسەر ئەم شەقامانە بین. واچاكترە بڕۆینەوە بۆماڵەوە."

دوو پیرێژنەكە كە نزیكەی سەعات یانزدەی شەو لە كڵێساكە هاتبوونە دەرێ، لەژێر سێبەری دەروازەكەدا ون بوون.لەوێوە تارمایی پیاوێكیان بەدی كرد كە لە گۆڕەپانەكەوە بەرەو میدیالۆنا دەپەڕییەوە.

"دۆنیا فاوستا تەماشای كە، لەدكتۆر فالینسیا ناچێت؟"

"با لەو دەچێت. ئەگەرچی من چاوم ئەوەندە كزبووە باش نایناسمەوە."

"لــەیادتان نیـیــە کــە ئــەو بــەردەوام چــاکەتێکی ڕەش و پانتۆڵێکی سپی لەبەردەکات. گرەوت لەگـەڵ دەکـەم شـتێکی خـراپ لە میدیالۆنا ڕوویداوە. ئەگینا بۆ واخێرا دەڕوات."

ڕاسـت دەکـەیت، لـەوە دەچـێت شـتێکی خـراپ ڕوویـدابێت" ئەگینا حەزدەکەم بگەڕێمەوە لای بابا ڕێنتیریا و پێی بڵێم بچێت بـۆ ئەو ناوە، تا ئەو بەسزمانە بەبێ دانپیانان نەمرێ."

"ئانخیلیس نیگـەران مەبـە، خـوا ناهێڵێـت شـتی وا ڕووبـدات. دوای ئەو هەموو عەزابەی لـەم دنیایـەدا چەشـتوویەتی خـواش پـێی خۆش نییە زەلیلانە بمرێ. هەروەکو سۆفی مەشـرەبەکانیش دەڵـێن ئەوانـەی شـێتن پێویسـتییان بـە دانپیانـان نیـیـە. تەنانـەت گـەر ڕۆحیشیان پاك نەبێت گوناهیان لەسەر نییە. بەتەنها خواخۆی ئەوە دەزانێ... سەیرکە، پەنجەرەکە ڕووناك بـۆوە! خـوا چـاکی بکـات. تەواوی کلێساکەمان ڕازاندۆتەوە بۆ جەژنی سەری سـاڵ، ئینجـا خـوا نەخواسـتە ئەگـەر یـەکێك لـەو ماڵـەدا بمـرێ خـۆت دەزانیـت چـیمان بەسەردێ! دۆن پیدرۆ لەدەستی دێ لەیەك دەقیقەدا هەرچی هەیـەو نییە تێکوپێکی بدات."

"تۆ هەمیشە نوقڵانەی شتی خراپ لێ دەدەیت دۆنیافاوسـتا. تۆش وەکو من بکە" هەموو شتێ بەرە دەست خوا. دووعای مریەمی پـاکیزە بخوێنـە، ئـیتر مـن دڵنیـام تـا سـبەینێ هـیچ شـتێکی خـراپ ڕوونادات."

"هەر زۆر بەڕاسـتمە ئـانخیلیس، تـۆ هەمیشـە دەزانیـت چـۆن چارەسـەرم بکـەیت. ئـەم قسـانەت لەمێشـکمدا دەپـارێزمو دەچـم دەخەوم، دەڵێن چی لەمێشکتدا بێت کاتێ خەوتیت ئەوە دەچێت بۆ بەهەشت. هیوام وایە ئەو قسانە بگەنە ئەوێ. شەوشاد."

"شەوشاد، فاوستا."

هەردوو پیرێژنەکە چوونەوە بۆماڵەکانی خۆیان. سەرلەنوێ بێدەنگی باڵی بەسەر دێیەکەدا کێشایەوە.

"دەمم پڕ لە خۆڵە."

"بەڵێ.. بابا."

"مەڵێ: بەڵێ بابا.. چی دەڵێم لەگەڵما بیڵێرەوە."

"ئاخر تۆ دەتەوێ چیم پێ بڵێیت؟ بۆ دەبێ هەمدیسان دان بە گوناهەکانمدا بنێمەوە؟! بۆ؟"

"ئەمە دانپیانان نییە سوزانا.. بەتەنها هاتووم بۆ ئەوەی قسەت لەگەڵدا بکەم... بۆ ئەوەی بۆ مەرگ ئامادەت بکەم."

"من ئەمرم؟!"

"بەڵێ کچم."

"کەواتە بۆ بەتەنیا جێم ناهێڵیت؟؟ دەمەوێ پشوویەك بدەم. دیارە بۆیە تۆیان هێناوە بۆ ئێرە تا نەهێڵیت بخەوم، تانەهێڵیت خەو بچێتەچاوم. ئەگەر خەوەکەم ڕۆیشت لەکوێ بیهێنمەوە؟ نا... بابا.. ناتوانم.. تکات لێ دەکەم جێم بێڵە با ئیسراحەت بکەم."

"جێت دێڵم سوزانا. ئەگەر ئەمە دووبارە بکەیتەوە کە من دەیڵێم سەرلەنوێ خەوت لێ دەکەوێتەوە.. هەست دەکەیت خۆت خۆت دەخەوێنیت، ئەوسا خەوت لێ دەکەوێو... ئیدی کەس ناتوانێ بێدارت بکاتەوە.. هەرگیز.."

"باشە، بابا، بەقسەت دەکەم."

بابا لەسەر قەراغی قەرەوێڵەکە دانیشتبوو. دەستی خستە سەر شانەکانی سوزاناسانخوان ودەمی لەگوێی نزیك کردەوە تا بەهێواشی بەگوێیدا بچپێنێ: "دەمم پڕ لە خۆڵە." کەمێك

وەستا.هەوڵیدا بزانێ ئایا لێوەکانی دەجووڵێن یان نـە . جووڵانـەوە، بەڵام دەنگی دەرنەهات.

"دەمم پڕ لەدەمی تۆیە، پڕ لەماچەکانی تۆیە. لێوە تورتـەکانی تۆ لێوی منیان دەگرت ودەیانمژی..."

لەلاوە سەیرێکی بابا ڕێنتیریای کرد، وێنەیـەکی تـەڵخی ئـەوی بینی، وەك ئەوەی لەپشت پەنجەرەیەکی تەماوییـەوە بێـت. پاشـان دووبارە هەمان دەنگی لەگوێیدا بیستەوە:

"لیـك قـووت ئـەدەم. گلێـك دائـەکرمێنم کـە کرمـی تیایـەو کرمەکان لەگەرووم گـیر دەبـن و دیـواری گـەرووم توێتـوێ دەکـەن. لێوەکانم شل دەبن، دانەکانم کوت کوتیان ئەکەنو قووتیان ئـەدەن. لـووتم نامێنـێ، چـاوەکانم دەتوێنـەوەو دەبـن بـەلیتاو. پرچـەکانم لەچاوتروکانێکا دەسووتێنو هەڵدەقرچێن..."

لــە بێدەنگیەکــەی ســوزانا ســەری ســوورمابوو. خۆزیــای دەخواست پەی بە بیرکردنەوەی بەرێت وئەو نەبـەردەی دڵـی ببینـێ کەچـۆن بەرامبـەر بـەو وێنانـە بەرهەڵسـتیی دەکـرد کەئـەم تیایـا دەیچاندن. سـەیرێکی چـاوەکانی کـرد. ئـەویش تەماشـایەکی ئـەمی کرد. هەستی کرد زەردەخەنە کەوتۆتە سەرلێوانی.

"هێشـتا قسـە مـاوە بیلـێین. بەرجەسـتەبوونی پـەروەردگار، نـووره ناسـکەکەی ئاسمـانی بـێ کۆتـایی و سـروودی فریشـتەکانی شــارۆبیمو ســارۆفیم [*] . شــادیی نێوچــاوەکانی یــەزدانو دواخــەونی تیژتێپەڕی و ئەو کەسانەی بەعەزابی ئەبەدی مەحکومن. عەزابی ئەم دنیا لەچاو ئـەو عەزابـەدا هـیچ نیـیـە. مـۆخی ئێسـقانەکانمان دەبـن بەئاگرو دەمارەکانمان بەداوەگڕ. ئەمانە دەبنەمایەی ئەوەی بۆ هەتا

---

[*] شارۆبیمو سارۆفیم: دوودەستەن لەفریشتەکانی بەهەشت.

هەتایە لەتاو ئازار بقیژێنین. ئازارێك كە غەزەبی خوا ئاگرەكەی خۆش دەكات."

"منی لە ئامێز دەگرت! منی خۆشدەویست."

بابا ڕێنتیریا چاوێكی گێڕا بەو كەسانەی بەدەوریەوە بوون و چاوەڕوانی دواسات بوون. پیدرۆپارامۆ لای دەرگاكەوە وەستا بوو و دەستەكانی لێك ئاڵاندبوون. دكتۆر فالینسیاش بەتەنیشتیەوە وەستا بوو، كۆمەڵێك پیاوی تریش لایانەوە بوون. كەمێ لەوان دوورتریش چەند ئافرەتێك لەوانەی بەدەگمەن دەمێننەوە بۆ ئەوەی دووعای مردووان بخوێنن" وەستا بوون.

ویستی هەڵسێت و ڕێ و ڕەسمی زەیتی پیرۆز ئەنجام بدات و بڵێ: "ئیدی كاری من تەواو." بەڵام نەخێر، هێشتا كاری ئەو تەواو نەبوبوو. تا دڵنیا نەبێ كە تۆبەی كردووە ناتوانێ ئەوڕێوڕەسمە ئەنجامبدات.

دووچاری گومان ببوو. تۆ بڵێی ئەم ئافرەتە گوناهێكی نەكردبێت تا تۆبە بكات؟! یان ئەمە شتێك شك نابات تا ئەم بیبەخشێت. سەر لەنوێ بەسەریدا نووشتایەوەو شانەكانی گرتن و ڕایوەشاندن و بەچپە پێی وت:

"تۆ دەچیتە حزووری خواو حوكمی ئەویش لە ئاست گوناهباراندا قورسە."

دیسانەوە دەمی لەگوێی نزیك كردەوە، بەڵام ئافرەتەكە سەری ڕاوەشاند:

"بابا تۆ بڕۆ! خەمی منت نەبێ. من هەست بە ئارامی دەكەم و زۆریش خەواڵووم."

ئەو ئافرەتەی لە سێبەرەكەدا خۆی پەنادابوو دەستی كردە گریان... لەو ساتەدا سوزانا سان خوان وەك ئەوەی زیندوو بووبێتەوە لەسەر قەرەوێڵەكەی ڕاست بۆوەو وتی:

"خۆستینا، تكات لێ دەكەم بڕۆ لەشوێنێكی تر بگری."

ئیدی هەستی کرد سەری بەسکیدا چەقی. هەوڵیدا لێکیان جیا بکاتەوەو سکی بەلادا بخات، چونکە سکی بەری چاوانی گرت و هەناسەی توند کرد، بەڵام تا دەهات سەری قورس دەبوو و دەتوت بەنێو تاریکایی شەودا ڕۆدەچێت.

"من لەوێ بووم، دۆنیا سوزانا گیانی ئەدا."
"وتت چی، دۆرۆتیا؟"
"ئەوەی کە ئێستا وتم."

لەگەڵ خۆرکەوتندا خەڵکی دێ بەدەنگی زەنگەکان خەبەریان بۆوە. بەیانیی ڕۆژی هەشتی کانوونی یەکەم بوو. بەیانیەکی خۆڵەمێشی بوو" وەلێ سارد نەبوو. لە پێشدا زەنگە گەورەکە دەستی پێ کردو پاشان زەنگەکانی دی. لە خەڵکانێك وایە ئەمە زەنگی نوێژی گەورەیە و دەرگای ماڵەکانیان کردەوە.تەنها ئەو کەسانە دەرگاکانیان نەکردەوە کە بەر لە کازیوە بێداربوون‌و چاوەڕێ بوون تا لێدانی زەنگی بەربەیان پێیان ڕابگەیەنێت کەشەو کۆتایی هاتووە. بەڵام دەنگی زەنگەکان لەوەختی ئاساییان زۆر زیاتری خایاند. بەتەنها زەنگی کڵێسای گەورە نەبوو کەلێی ئەدا" بەڵکو هی زەنگەکانی کڵێسای کریستۆو کروس ڤێردو سانتواریۆش. بوو بەنیوەڕۆ زەنگەکان هەر لێیان ئەدا، شەویش هات و هەر لێیان ئەدا، شەوو ڕۆژ لێیان ئەداو تا دەهات دەنگیان بەرزتر دەبۆوە، تا گۆڕا بۆ شیوەنێکی پڕ هەراوزەنای ئەو دەنگانە.

خەڵکی دێیەکە بۆ ئەوەی گوێیان لە دەنگی یەکدی بێت هاواریان دەکرد. دەیانپرسی: "چی ڕوویداوە؟"

پاش سێ ڕۆژ هەموو کەڕبوون. لەو ئاشووبەدا نەیاندەتوانی لەگەڵ یەکتردا بئاخڤن. بەڵام دەنگی زەنگەکان هەر بەردەوام بوو و بەردەوام بوو" تا هەندێکیان شکانو دەنگێکی قووڵیان لێوە دەهات کە لە دەنگی گۆزەڵە دەچوو.

"دۆنیا سوزانا مرد."

"مرد؟ کێ؟"

"ژنەکەی."

"ژنەکەت؟"

"ژنەکەی پیدرۆپارامۆ."

دەنگی لێدانی زەنگەکان خەڵکی شوێنانی تریشی بەرەو ئەوێ ڕاپێچ کرد. خەڵکی لە کۆنتێلاوە دەهاتن و دەتوت بۆ حەج دێن. لەشوێنانی دوورتریشەوە. کەس نازانێلە ئەو سێرکە بەخۆیان و پاڵەوان و چەرخ و فەلەکەکانیانەوە لەکوێوەهاتبوون. پاشان سازژەنەکان هاتن. لە پێشدا هەر تەماشایان دەکرد، بەڵام هێندەی نەبرد کە لە شوێنی تایبەتیی دەستەی سازژەنەکاندا جێی خۆیان کردەوە. وردە وردە بوو بەجەژن.

کۆمالا بەڕادەیەك لە خەڵك سیخناخ بوو" دەرزیت هەڵبدایە نەدەکەوتە سەر ئەرز.

دواجار دەنگی زەنگەکان نەما، بەڵام جەژنەکە هەر بەردەوام بوو. نەدەزانرا چۆن لەو حەشاماتە بگەیەنرێ کە ئەو زەنگانە بۆ مردوو لێ ئەدرێن نەك بۆ جەژن. نەدەزانرا چۆن پێیان بوترێ کە بچنەوە بۆ ماڵەکانی خۆیان. بە پێچەوانەوە تا دەهات قەرەباڵغتر دەبوو.

میدیا لۆنا تەنیا بوو، نوقمی خامۆشی بوو، خەڵکی بەپێ خاوسی دەهاتن و دەچوونو بەچپە ئەدوان. سوزانا سان خوانیان

ناشت و ژمارەیەکی کەم نەبێ لە کۆمالا کەسی دی بەوەی نەزانی. چونکه جەژن بوو، شەڕە کەڵەشێر و مۆسیقا و هاتوهاواری مەیزەدەو قومارچییەکان. دێیەکە سەرانسەر ڕووناکی و هەرا بوو، میدیالۆناش سەرانسەر تاریکی و بێدەنگی. پیدرۆپارامۆ ورتەی نەدەکرد. لە ژوورەکەی نەدەهاتە دەرێ. سوێندی خوارد تۆڵە لە کۆنتێلا بکاتەوە.

"من دەست دەخەمە سەر ئەژنۆم، ئیتر کۆنتێلا لەبرسانا دەمرێ."

هەرواش بوو.

تێلکواتە بەردەوام دەهات:

"ئێستا لەگەڵ کارانساداین."*

"زۆر چاکە."

"ئێستا لەگەڵ ژەنەراڵ ئۆبراگۆنداین."**

"چاکە."

"سازشیان کردووەو ئێستا ئێمە بێکارین."

"سەبرکەن. چەکەکانتان فڕێ مەدەن. ئەم سازشە زۆر ناخایەنێ"

"بابا ڕێنتیریا دەستی داوەتە چەك***. لەگەڵیابین یان دژی بین؟"

* فینۆستیانۆ کارانسیا: وەزیری جەنگ و دەریاوانی، لەگەڵ ڤیاو زاباتادا بەیەکدا هەڵپڕژان ساڵی 1920 لەسەر دەستی ژەنراڵ ڕۆدۆڵفۆ ئیریرۆ کوژرا.

** ئەلفارۆ ئۆبراگۆن: سەرۆکی کۆماری مەکسیکی بوو (1920–1924) ساڵی 1929 کوژرا.

"لایەنی دەوڵەت بگرن."

"بـەڵام ئێمـە قاچـاخین. وەکـو یـاخی ڕەفتارمـان لەگەڵـدا دەکەن."

"کەواتە بڕۆ ئیسراحەت بکە."

"ئاخر چۆن شتی وابکەم؟"

"باشە چی دەکەیت بیکە."

پیـــدرۆپارامۆ لای دەروازە گەورەکــەی میــدیالۆناوە لەســەر کورسیەکی چەرمی کۆن دانیشتبوو، دوادواییـەکانی شـەو بـوو. سـێ کـاژێر دەبـوو بـەتاقی تـەنیا لەوێـدا دانیشـتبوو. خـەوی نـەما بـوو. نەتامی خەوی لامابوو نەهەستی بەکات دەکرد: "پیاوە پیرەکان زۆر ناخەون. بگرە هەر ناخەون. هەنـدێ جـار خـەو دەمانباتـەوە، بـەڵام لـەو کاتانەشـدا هـەر بیردەکەینـەوە. هیچـم بـۆ نەماوەتـەوە ئـەوە نەبێ."

درێـژەی دایـە: "سـوزانا.. زۆر لەمێـژە تۆمنـت جێهێشـتووە. ڕووناکیەکـەی ئەوسـاش وەك ئـەوەی ئێسـتا بـوو. بـەم سـوورییەی ئێسـتا نـەبوو، بـەڵام هـەر ڕووناکیـەکی کزبـوو، هـەواش سـاردبوو، هەروەکو ئێستا تەمێکی سـپی ئاسمـانی گرتبـوو. هـەر لـەم ساتەی ئێسـتا دەچـوو. لای دەرگاکـەوە دانیشـتبووم و تەماشـای هـاتنی سپێدەم دەکردو، تەماشای تـۆم دەکـرد وەختـێ بـەڕێی بەهەشـتدا بـەرەو ئاسمـان فڕیـت. دەرگـای بەهەشـت کرایـەوەو ئاسمـان بـوو بەچـراخان. تـا دەهـات تـۆ لـەمن دوور دەکەوتیتـەوەو سـیمات لـە سایەکانی زەویدا ون دەبوو.

*** ئاماژەیە بۆ شۆڕشی کریستیرۆس.

"ئـەوە دواجـار بـوو تـۆم تیـادی. بـە نێـو لـق و پـۆپی درەختەکانی بەهەشتدا دەڕۆیشتیت. ئەو شنەیەی لەدوای خۆتـەوە جێت دەهێشت گەڵاکانی ڕاپێچ دەکرد. پاشـان لەچـاوم ون بوویـت. هاوارم لێ کردیت: سوزانا، بگەڕێرەوە.".

پیـدرۆپارامۆ هێشـتا لێوەکـانی دەجـووڵان ولەبـەر خۆیـەوە ورتەورتی دەکرد. پاشان دەمی داخست و چاوەکانی قـیچ کردنـەوە کە ڕۆشنایی سپێدە تیایاندا دەبریسکایەوە.

دەمەو بەیان بوو.

هـەر لـەم کاتـەدا دۆنیـا ئـەنیس، دایکـی گامالیـل ڤیالپانـدۆ سەرشـەقامەکەی بـەردەم دوکـانی کوڕەکـەی گسـك ئـەدا وەختـێ ئاپۆندیۆمارتنیس لە دەرگاکەوە کە لاهـێڵ بـوو خـۆی کـرد بـەژوورا. تەماشـای کـرد گامالیـل سـەری خسـتۆتە سـەرمێزەکەو خـەوی لێکەوتووە. کڵاوەکەشی داوە بەسەر دەموچاویدا تا مێش هەراسـانی نەکات. چاوەڕێ بوو تاخەبـەری بێتـەوە. ئاخریەکـەی دۆنیـا ئـەنیس هاتە ژوورێ و بەدەسکی گسکەکە کێشای پیایدا و وتی:

"هەڵسە، مشتەری هاتووە بۆلات!"

گامالیـل بـەدەم بۆڵـە بۆڵـەوە سـەری بـەرزکردەوە. لەبـەر بێخـەوی و هـاودەمی‌ی مەسـتەکانی شـەو چـاوەکانی سـوور هەڵگەڕابوون. هەڵساو دەستی کردبە جنێودان بـەدایکی و بـەخۆی و بەو ژیانـەی "لەنـەفرەت بـەو لاوە شـایانی هیچـی دی‌نی‌یـە." ئینجـا دەستەکانی خستەوە بەینی قاچەکانی و دووبارە بەدەم جنێودانەوە وتی:

"گوناهی من چی‌یه تا ئەم وەختانە سەرخۆش دەمێنێتەوە." و خەو چووەوە چاوی.

"ئای لەم کوڕە بەسزمانەم. ئابۆندیۆ، لێی ببوورە. تا درەنگانێ بەدیار چەند موسافیرێکەوە بووە کە خەریکی خواردنەوە بوون. چۆنە بەم بەیانی‌یە زووە هاتوویت؟"

ئافرەتەکە بەدەنگێکی بەرز ئەدوا لەبەر ئەوەی ئابۆندیۆ گوێی قورس بوو.

"هاتووم بۆ قاپێك شەراب."

"هەمدیسان ڕیفۆخیۆ بووراوەتەوە؟"

"مرد.. دایە ڤیا، دوێنێ شەو مرد. نزیکەی سەعات یانزدە."

"گوێم لێت نی‌یە، یان دیارە هیچ نالێیت؟ چی دەلێیت؟"

"دەلێم شەوێ بەدیار تەرمەکەی ڕیفۆخیۆوە بووم. دوێنێ شەو لە هەناسەدان کەوت."

"بەخۆڕایی نەبوو بۆنی مەرگم دەکرد. بڕوابکەم بەگامالیم وت: بۆنی مەرگی یەکێك دەکەم لەدێیەکەدا، بەڵام ئەو بایەخی بەقسەکەم نەدا، سەرقاڵی موسافیرەکان بوو. سەرخۆش بوبوو. تۆ خۆشت دەزانیت کە سەرخۆش دەبێ بەهەموو شتێ پێکەنینی‌دێ و بایەخ بەکەس نادا. بەڵام تۆ دەڵێی چی؟ کەست بۆ تازێکەی بانگ نەکردووە؟"

"هیچ کەس. هەر لەبەر ئەوەش هاتووم بخۆمەوە."

"بەبێ ئاو؟"

"بەڵێ دایە ڤیا. چونکە واهی زووتر سەرخۆش دەبم. هەر ئێستا دەمەوێ، چونکە پەلەمە."

"لەبەر ئەوەی تۆیت دووقاپت بەنیوەی نرخی خۆی ئەدەمێ. بەژنەکەشت بڵێ من هەمیشە خۆشم ویستووەو کاتێ چوو بۆ بەهەشت بامنی لە بیربێت."

"زۆرچاکە. دایەڤیا."

"تا لەگۆڕدا نەڕزیوە ئەوەی پێ بڵێ."

"پــێی دەڵــێم. دەشــزانم چــاوەڕێی دووعــای تۆیــە. بــە ئاسـوودەییەوە نـەمرد چـونکە کەسـێکی لـەدەور نـەبوو تایارمـەتیی ڕۆحی بدات."

"چی؟ ئەی بابا ڕێنتیریات ئاگادار نەکردەوە؟"

"چووم، بەڵام وتیان لەشاخە."

"شاخ؟ کام شاخە؟"

"نەمپرسی. چونکە مەسەلەی شۆڕش لەئارادایە."

"ئەویش ڕۆی؟ دڵمان بەخۆمان دەسووتێ، ئاپۆندیۆ!"

"چی لە ئێمە دەگۆڕێت دایە ڤیا؟ ئادەی قاپەکەی ترم بەرێ. تەماشای گامالیل بکە دایە ڤیا.. هەمدیسان پرخەی دێ."

"بەڵام لە بـیرت نەچـێ بـە ڕیفۆخیـۆ بڵێیـت لەبەهەشـت منـی بیرنەچێت. چەند یارمەتیم بدات کەمە."

"خەمت نەبێ. هەر کە گەڕامەوە پێی دەڵێم. وای لێ دەکـەم گفتیشم بداتێ."

"منیش ئەمەم دەوێت. چـونکە تـۆ ئافرەتـان دەناسـیت. کـە گفتێکیان دا دەبێ یەکسەر داوایان لێ بکەیت بیبەنە سەر."

ئابۆندیۆ مارتینیس بیست سنتاڤی تری فڕێدایە سەرمێزەکە.

"قاپەکەی تریشم بدەرێ دایـە ڤیـا. ئەگـەر لـەبری پارەکـەش شەرابی زیاترم ئەدەیتێ ئەوا چاکەی خۆتـە. بـەڵام ئـەو شـتەی مـن دەمەوێ پێت بڵێم ئەوەیە کـە لەپـەنا خوالێخۆشـبوودا دەیخۆمـەوە، لای کوکاکەی خۆمەوە."

"کەواتـە ئابۆنـدیۆ خێراکـە، تـا گامالیـل خەبـەری نەبۆتـەوە. چـونکە دوای خواردنـەوە کـە خەبـەری دەبێتـەوە زۆر بەدڕەوشـت

ئـــەبێ. لـــەبیرت نەچـــێ ئـــەوەی پـــێم وتیـــت بەهاوســـەرە خوالێخۆشبووەکەتی بڵێیت."

وەختــێ لەدوکانەکــە چــووە دەرێ پــژمی. شــەرابەکەی بــێ خــەوش بــوو، لەبەرئــەوەی وتبووشــیان شــەراب گــەر ئــاوی تێکــەڵ نەکــەیت زووتــر دەتگــرێ، پێــك دوای پێــك فــڕی کــردو داوێنــی کراسەکەیشی بۆ هەناسە هەڵکێشان بەکار دەهێنا.

ویســتی یەکســەر بــەرەو ماڵــەوە بچــێتەوە، کــە ڕیفۆخیــۆ چاوەڕێی بوو. بەڵام ئاراستەی خۆی گۆڕی و ڕێیەکی گرتە بەر کـە بەرەو دەرەوەی ئاواییەکە دەڕۆی.

پیدرۆپارامۆ هاواری کرد"

"دامیانا! کەسێك بەرەو ئێرەدێ. بزانە چی‌ی دەوێت."

ئابۆنـدیۆ بەڕێگاکــەدا دەهــات، جارێـك لەســەر پێیــەکانی و جارێکی تر لەسەر هەر چوارپەلی،لەتری ئەدا. هەستیدەکرد زەمین لە ژێر پێیدا دەخولێتەوەو ئەیدا بەملاولادا. تاگەیشـتە بـەردەم پیاوێك کەلای دەروازەکەوە لەسەر کورسـییەك دانیشـتبوو. هەڵوەسـتەیەکی کردو وتی:

"شتێك پارەم بدەرێ. دەمەوێ تەرمی ژنەکەمی پێ بنێژم."

دامیانا سیسنیرۆس دووعای کرد: "خوایە بمانپارێزیت. خوایە لە شەڕی شەیتان لامانبدەیت." نیشانەی خاچی کێشا.

ئابۆندیۆ مارتینیس ئافرەتێکی بینی کە تـرس لـە چـاوەکانیدا بـەدی دەکـرا، ئـەمیش ترسـا. هەسـتیکرد تـا ئـەم شـوێنە شـەیتان بەدوایەوە بووە. سەیرێکی پشتەوەی خۆی کرد، هیچ کەسی نـەدی. وتی:

"تکـات لێ ئەکـەم هـاتووم شـتێ پـارەم بـدەیتێ تـا تـەرمی ژنەکەم بنێژم."

"هەتاودای لە پشتی، ئەوەندە نەدەبوو خۆر هەڵاتبوو، ئەو خۆرە ساردەی تەمو غوبارێکی تاریك شاردبوویەوە.

پیدرۆپارامۆ دەموچاوی خۆی داپۆشیبوو، وەك ئەوەی بیەوێ هەتاو لە چاوانی نەدات. هاوار و قیژەی دامیانا سیسنێرۆس بەسەر کێڵگەکانەوە دەنگی دایەوە: "خەریکن دۆن پیدرۆ دەکوژن."

ئابۆندیۆ قیژەکانی ئەو ئافرەتەی بیست. نەیزانی چی بکات بۆ ئەوەی نەقیژێنێت. هەرچەندی کرد نەیتوانی خاترجەم بێ. هەستیکرد هاوار و قیژەی ئەم پیرێژنە زۆر دوور دەڕوات، تەنانەت لەوانەیە ژنەکەشی گوێی لێ بێت. چونکە خەریك بوو گوێی کەڕ دەبوو، گەرچی هیچیشی لێ حاڵی نەدەبوو.

بیری لە تەرمی ژنەکەی کردەوە کە لەسەر قەرەوێڵەیەك لەحەوشەی ماڵەکەیاندا بەتەنیا جێی هێشتبوو. هێنابوویە دەرەوە تا لاشەکەی زوو بۆگەن نەکات. کوکای ژنی، تادوێنێ شەو زیندوو بوو، لەگەڵیا خەوتبوو، وەك جوانوویەك لوولی دەخواردو گازی لێ دەگرت و لووتی لە لووتی دەخشاند. ئەو ژنەی کوڕێکی بچکۆلەی لێ بوو و هەر بەلەدایکبوونی گیانی سپارد. دەڵێن هۆی ئەوەش نەخۆشییەکانی ژنەکەی بووە، وەکو: لەرزوتا و چاوئێشەو کۆمەڵێك دەردی تر، ئەمەش بە قسەی ئەو دکتۆرەیدواسات هات بۆ فەحسکردنی و ئەمیش ناچار بوو بۆ خەرجیی نەخۆشییەکەی وڵاخەکانی بفرۆشێت، کەچی هەر بێهوودە بوو.

ئەوەتانێ ئێستا کوکا لە هەوای شێداری حەوشەی ماڵەوەدا ڕاکشاوە و چاوەکانی نووقاون. بەبێ ئەوەی بتوانێ جارێکی دیکە خۆرکەوتن ببینێ، نە ئەم خۆرە و نەهیچ خۆرێکی دی.

وتی: "یارمەتیم بدە، شتێك پارەم بدەرێ."

بەڵام خۆشی گوێی لە قسەکانی خۆی نەبوو. قیـژەکانی ئـەو ئافرەتە کەڕی کردبوو.

بەڕێگاکەی کۆمالادا چەند خاڵێکی ڕەش دەجووڵانـەوە. پـاش کەمێك ئەو خاڵە ڕەشانە بوون بـە پیـاوو لـەم نزیکبوونـەوە. دامیانـا سیسنیرۆس لە هاوار و قیژە کەوت. ئیدی وازی لە خاچکێشان هێنـا. کەوتە سەرزەوی و دەمی داچەقی، وەك ئەوەی باوێشك بدات.

پیاوەکان بەرزیان کردەوەو بردیانەوە بۆماڵەوە.

پاشان پرسییان: "قوربان، سەلامەتیت؟"

پیدرۆپارامۆ سەرێکی ڕاوەشاند.

چەقۆ خوێناوییەکەیان لە دەستی ئابۆندیۆ سەند.

پێیان وت: "دوامان کەوە، چاك خۆت تووش کرد."

دوایان کەوت.

بـەر لـەوەی بگەنـە کۆمـالا، مۆڵـەتی لێ خواسـتن، کـەمێك دوورکەوتـەوەو لـە شـوێنێکدا ڕشـایەوە. ڕشـانەوەکەی زەرداو بـوو. پـــەیتا پـــەیتا قـــوڵپی ڕشـــانەوەی ئـــەدا، دەتـــوت دەلـــیتر ئـــاوی خواردۆتەوە. ئینجا سەری داغ بوو وهەستی کرد زمانی قورس بووە.

وتی: "سەرخۆشم."

گەڕایەوە بۆ ئەو شوێنەی چاوەڕێیان دەکرد. خـۆی پیایانـدا هەڵپەسارد. ئەوانیش بەدوای خۆیاندا ڕایانکێشا، پێیەکانیکە بەسەر ڕێگاکەدا دەخشان، زەوییەکەیان چاڵ دەکرد.

پیدرۆپارامۆ هێشتا هەر لەسـەر کورسـییەکەی بـوو و سـەیری ئەوانی دەکرد کە بەرەو ئاوایی دەچـوونەوە. کاتـێ ویسـتی دەسـتی چـەپی بەرزبکاتـەوە" بەشـل و شـاوی کەوتـە سـەر ئـەژنۆی. بـەڵام

گـوێی نەدایـە. ڕاهـاتبوو هـەموو ڕۆژێـك مـەرگی پارچـەیەك لـە پارچـەكانی بـوونی خـۆی ببینـێ. درەختـەكانی بەهەشـتی بینـی، دەلەرینەوەو گەڵاكانیان دەوەری.

"ڕێی هەموومان هەمان ڕێیە.. هەموومان دەڕۆین."

پاشان گەڕایەوە بۆ ئەو خاڵەی كە تیایدا لـە بیركردنەوەكـەی خۆی دابڕابوو. وتی: "سـوزانا.." ئینجا چـاوی نووقانـد.. "تكـام لێ كردیـت بگەڕێیتـەوە." "مـانگ لـە ژوور سـەرمەوە بـوو. هێنـدەم سـەیركردیت چـاوانم لەدەسـت دان. تریفەیمانگەشـەو ڕوخسـارتی ئەشۆرد. من لە تەماشایئەو خەونەی كە تۆ بوویت تێـر نـەدەبووم. تـۆ لـە ژێـر تریفـەی مانگەشـەودا نـەرم ونیـان بوویـت. لێوەكانـت شەونماوی و بەئەستێرە درەوشاوەبوونەوە. جەستەت لە نێو ئاونگی شەودا دەبریسكایەوە.. سوزانا.. سوزانا سان خوان."

ویسـتی دەسـتی بەرزبكاتـەوە تـا وێنەكـە لەبەرچـاوی خۆیـدا ڕوونتر بكاتەوە، بـەڵام دەسـتی لەسـەر ئـەژنۆی ڕەق ببـوو. هەوڵیـدا دەسـتەكەی تـری بجووڵێنـێ، بـەڵام ئـەویش شـل بـوو و كەوتـە خـوارەوە، وەك ئـەوەی گۆچـانێك بـێ و شـانە بـێ ئێسـقانەكەی ڕاگرتبێت.

وتی: "خەریكم دەمرم."

خـۆر بەسـەر زەویـەوە دەسـوڕایەوەو شـێوەی بەشـتەكان دەبەخشیەوە. زەمینی وێرانی بەرچاوانیشی چۆڵ دەینواند. گـەرما جەستەی تەنیەوە. بەحاڵ دەیتوانی چاوانی بترووكێنـێ. چـاوەكانی لەم بیرەوەرییەوە بازیان بۆ ئەو بیرەوەری ئەداو هەنووكەیان مـەحو دەكـردەوە. لـە پڕێكـا دڵـی وەسـتاو واپێدەچـوو زەمـان و گـوژمی ژیانیش وەستابێت.

بیریکردەوە: "بەڵکو چاوم بەشەوێکی دی نەکەوێ." چونکە لەشەوان دەترسا. چونکە پڕ بوون لە تارماییو لەوە دەترسا لەگەڵ تارماییەکاندا بەتەنیا جێی بهێڵن.

"دەزانم دوای چەند کاژێرێکی دی ئابۆندیۆ بەدەستی خوێناویەوە دێت و داوای ئەو یارمەتییەم لێ دەکات کە نەمدا پێی. بەڵام دەستم نەماوە تا بەری چاومی پێ بگرمو نەیبینم. ناچارم گوێی لێ بگرم تا کازیوە دێت و دەنگی مەحو دەکاتەوە."

هەستیکرد دوو دەست کەوتنە سەرشانەکانی، خۆی ڕاستکردەوە.

دامیانا وتی: "دۆن پیدرۆ نانی نیوەڕۆت بۆ بێنم؟"

پیدرۆپارامۆ وتی: "نە ، منیش دێم بۆ ئەوێ، منیش دێم."

خۆی بەدامیانا سیسنیرۆسدا هەڵپەسارد و هەوڵیدا بڕوات، بەڵام دوای چەند هەنگاوێك کەوت. لەناخی خۆیدا دەپاڕایەوە، بەڵام بێ ئەوەی وشەیەکی لەدەم بێتەدەر. ناکاو توند کەوتە سەرزەوی و وەك کەڵەکە بەردێك هەرەسی هێنا.

پیدرۆ پارامۆ

نووسەر: خوان رۆلفۆ
جۆری کارەکە: رۆمان
جۆری پلۆتەکە: ریالیزمی سیحری
کاتی رووداوەکان: کۆتاییەکانی سەدەی نۆزدەهەم و سەرەتاکانی سەدەی بیستەم
شوێنی رووداوەکان: کۆمالا، خالیسکۆ، مەکسیك
چاپی یەکەم: 1955 (وەرگێرانە ئینگلیزییەکە 1959)

کاراکتەرە سەرەکیەکان

خوان پریسیادۆ: پاڵەوانی سەرەکیی رۆمانەکەیەو لە گۆشەنیگای ئەوەوە رووداوەکان دەگێررێنەوە. خوان، ئەم لاوە لاپرەسەنە دوای مەرگی دایکی بریار ئەدات بگەرێ بەدوای رابوردووی خۆیداو پەی پێ بەرێت. خوان دەگەرێتەوە بۆ ئاواییە

کاولەکەیان (کۆمالا) بۆ گەڕان بەدوا ئەو پیاوەی کە دەزانێ باوکی بووە (واتە پیدرۆپارامۆ). گەرچی دەبینێ ئاواییەکە لە ڕاستیدا چۆڵکراوەو پارامۆش مردووە، بەڵام ئەو لە سۆراخکردنی ئەو ڕووداوانە بەردەوام دەبێ کە بوونەتە هۆی ئەو بارەی دووچاری ئاواییەکە هاتووە.

لەگەڵ ئەو دانیشتووانەی ئاواییەکەدا ئەدوێ کە ماونەتەوە.

(دواتر بێ ژیانی و بێ هیوایی کۆمالا دەبێتە مایەی تاساندنی و خوان لە نیوەی ڕۆمانەکەدا دەمرێ، ڕاستەوخۆ دوای مردنیشی هۆشی بەزیندوویێتی ئەمێنێتەوەو سەبارەت ژیانو چارەنووسی باوکە دڵڕەقەکەی ئاگادارمان دەکات.

پیدرۆپارامۆ: کوێخای ئاوایی (کۆمالا)یە. لەگەڵ دەستپێکردنی ڕۆمانەکەدا دەمرێت. پیدرۆپارامۆ پیاوێکە خۆشەویستی لا نییە. بێگیان (ویژدان) و بەزەییە، دەژی بۆ ئەوەی خەڵکانیدی بخاتە ژێر ڕکێفی خۆیەوەو کۆنترۆڵیان بکات.

گەرچی بەڕەچەڵەك سەر بە بنەماڵەیەکی بەناوبانگیش نییە" بەڵام بۆ لوتکەی هەرەمی دەسەڵاتی ئاواییەکە سەردەکەوێ، ئەویش لەڕێی کاری بێ بەزەیی و چەوساندنەوە. پیدرۆ خۆی بەسەر زۆر پیاوی ترسنۆکدا زاڵ دەکات و لەڕێی هێز و فێڵەوە سەرچاوەی هێزە پەنهانەکانی تریش وەلا دەخات لە دێکەدا، بۆ نموونە وەکو بابا ڕێنتێریا و بارتولومە سان خوان.

پیدرۆ هەموو هێزەکانی بۆ خۆی کۆدەکاتەوەو نەبۆ یارمەتیدانی ئەوانیدی و نەبۆ چاککردنی سروشتی ژیان لەو دێیە هەژارە نائومێدەدا بەکاریدەهێنێت. هەڵچوونەکانی ناوەوەی پیدرۆ و مەیلی سێکسیی نائاسایی پاڵی پێوە دەنێت پەیوەندیی کاتی لەگەڵ زۆر ئافرەتدا ببەستێ و ببێتە باوکی چەند منالێك. ئەم کابرا بێ ویژدانو بێ هەستەی کە هەرخەریکی خواردنی ماڵی خەڵك و

چەوساندنەوەیانە، پنتێکی عاتیفیی ناسك لە ژیانیدایە کە ئەویش: خۆشەویستیەتی بۆ سوزانا سان خوان، وەختێکیش سوزانا دەمرێ، پیدرۆ لەڕێی هێزە نیمچە سیحریەکانیەوەو بە مەبەستی تۆڵە سەندنەوە دەسبەرداری ئاواییەکە دەبێت تابمرێت.

سەرەنجام پیدرۆ لەسەردەستی یەکێك لە کورە زۆرەکانی (ئابۆندیۆ) بەرقەوە دەکوژرێ.

مەرگی پیدرۆ ئاماژەیە بۆ کۆتایی هەموو نیشانەیەکی ژیان لە کۆمالادا.

میگیل پارامۆ: کورە سەرەڕۆکەی پیدرۆیە، میگیل هەموو ئەتوارەکانی باوکیو ڕۆحە دێهاتیەکەی هەلگرتووە، ئەمە جگە لە دڕندایەتیە فێلاویەکەی ئەو کە سیمبولی شەهوەتی مرۆیی بەرجەستە کراوەو تەواوکەری بەرجەستەکردنی دڕندایەتیەکەی باوکیەتی. تاقە کوڕێتی لە نێو کورە زۆرەکانیدا کە تەواو دەیناسێ.

میگیل وەکو ئامرازێك لە پلانەکانی باوکیدا بەکار دەهێنرێ. هەمووگیانی شەهوەت و ئارەزووە. دەسدرێژی دەکاتە سەر دامیانا سیسنیرۆس و برای بابا ڕێنتیریا دەکوژێت. ئەم مەیتەرە زێدەڕۆیە (بەتەماعە) لەکاتی غاردا دەکوژرێ. سەرباری ئەوەی خەلکی کۆمالا خۆشیان ناوێت کەچی مردنەکەی دەبێتە مایەی مژینی خوێنی ژیانە بێرەنگەکەی ئاواییەکە.

سوزانا سان خوان: عیشقە ئایدیالە ونبووەکەی پیدرۆیە. کچی بارتولومە سان خوانە کە مەعدەنچیەکی مردووە. سوزانا بەلای پیدرۆوە سیمبولی پاکێتیی منالی و لاوێتییە. تەنانەت لەو کاتانەشدا کە پیدرۆ دەیەوێ هەموو ئەو شتانە تێك و پێك بدات کە سوزانا نوێنەرین، بەلام بیرەوەرییەکانی ئەو بە بەرزی دەپارێزرێت. سوزانا تاقە سیمایە لە ڕۆمانەکەدا کە ئاوارتە (مستثنی) یە لە تەلەکانی نا ئومێدیو مەرگی کۆمالا.

ئابۆندیۆ مارتینیز: یەکێکە لە کوڕە ناشەرعیەکانی پیدرۆ. لەو پەڕی تووڕەیی و نائومێدیدا باوکی خۆی دەکوژێت.

بابا ڕێنتیریا: قەشەی ناوچەکەیە کە خواستی خۆی بۆ ڕووبەڕوو نەبوونەوەی دەسەڵات ڕێ لەوە دەگرێ هەستی شاراوەی دژ بە باڵادەستیی پیدرۆ دەربڕێ. مامی دامیانا سیسنیرۆسە کە لەلایەن میگیلەوە دەستدرێژیی کراوەتە سەر و لەهەمان کاتدا برای ئەم قەشەیەشی کوشتووە، کە ئەکاتە باوکی دامیانا سیسنیرۆس. لەمیانی کارە خەیریەکانیەوە بۆ قانعکردنی پیدرۆ تا هەست بە لێپرسراوەتی بکات بەرامبەر بە میگیل کە کوڕی ناشەرعیەتی، بابا ڕێنتیریا بەشێوەیەکی گاڵتە جاڕانە حوکم بەسەر کۆمالادا ئەدات. بابا ڕێنتیریا سیمبولی ملکەچیکردنی کڵێسایە بۆ دەوڵەت لە مەکسیکی (ئەنتی کلیریکالی) سەدەی بیستدا.

دامیانا سیسنیرۆس: برازای بابا ڕێنتیریایە، لەلایەن میگیلەوە لاقەکراوە وەختێ کیژێکی لاو بووە. دەبێتە کارەکەری ناوماڵ لای پیدرۆ و وەختێ خوان پریسیادۆش منداڵ دەبێ چاودێریی دەکات، لەژیاندا دەمێنێتەوە تا ساڵانێك دواتر بەرەو ڕووی خوان پریسیادۆ بێتەوە تاکۆمەڵێك زانیاریی ناڕوونی بداتێ سەبارەت بە باوکی.

دۆلۆریس پریسیادۆ: دایکی خوانە، دۆلۆریس لەلایەن پیدرۆوە لە خشتە دەبرێ و زەوت دەکرێ. وەکو هەر یەکێك لە ئافرەتە دۆستەکانی لەخەمێکی کوشندەدا دەژی کە بیرهێنەرەوەی ژیانی رابوردوویەتی. مردنەکەی کوڕەکەی هان ئەدا باوکی بدۆزێتەوە.

دۆرۆتیا: ئافرەتێکی دانیشتووی ئەوێیە کە بەرەنگارییەکی ئیجابی بەرامبەر بە پیدرۆپارامۆ پیشان ئەدا، پاش مردنیشی دەبێتە ئەو چەرخەی کە ڕۆمانەکە بەکاری دێنێت بۆ وێنەکێشانی تێڕامانەکانی ئەهلی ئاواییەکە.

رۆمانەکە :

چیرۆکەکە وەختێ دەست پێدەکات کە خوان پریسیادۆ، کورە دێهاتیەکەی پیدرۆپارامۆ دەگاتە کۆمالا بۆ گەڕان بەدوا باوکیدا. لە ڕێیدا بەرەو ئەوێ ڕێبوارێکی تری پێدەگات. ئەو ڕێبوارەش بە کوڕێکی تری پیدرۆپارامۆ دەردەچێت. بە پریسیادۆ دەڵێ کەباوکیان (یەکپارچە ڕق و کینە) بووە و هەروەها پێی دەڵێ کە مردووە. پریسیادۆ تەنها کەسێکی دیکەی لە کۆمالادا دەست دەکەوێ، ئەویش ئەدۆڤیخیس دیادایە کە هاوڕێیەکی دێرینی دایکێتی، داڵدەی ئەدات. خوێنەر هەر زوو تێدەگات کە ئەم ژنەش بوونەوەرێکی مردووە وەکو ڕێبوارە هاوڕێکەی کە پریسیادۆ لە ڕێیدا تووشی بوو.

لە پڕێکا (کردارەکە) ڕووداوەکان دەگۆڕێن، پیدرۆپارامۆ بە دەردەکەوێ لە کاتێکا کە منالّکاربووە، خەون بە خۆشەویستەکەی منالّییەوە (سوزانا سان خوان) دەبینێ و سەرگەرمی هەندێ کاری ناو مالّیشە. سوزانا کە دواتر لە چیرۆکەکەدا پەیدا دەبێ، تاقە ئەڤینی ڕاستەقینەو قوولّی پارامۆیە، بە پێچەوانەی زۆربەی ئەو ئافرەتانەی دی کە لە خشتەی بردوون یان دەستی بۆ درێژکردوون.

کرداری چیرۆکەکە دێتەوە سەر ئەدۆڤیخیس دیادا و خوان پریسیادۆ. لەم خالّە بەدواوە پاش وپێشی کات، هەلّوێستەکان و کاراکتەرەکان بونیادی ڕۆمانەکە پێکدەهێنن. خوێنەر دەبێ وریابێت تا بەدووی پلۆتە لاوەکیەکان بکەوێ کە ئاخنراونەتە ناو بابەتی گشتی و سەرەکیەوە.

ئەدۆڤیخیس بەپریسیادۆ دەڵێ کە دەبوو ئەم دایکی بووایە، لەبەر ئەوەی دایکی ڕاستەقینەی لە یەکەم شەوی ژن و

مێردایەتییانـدا بـەپێی ئامۆژگـاریی پێشـبینێکی خـورافی داوا لـە ئـەدۆڤیخیس دەکـات لـەجیاتی ئـەو بچـێت ولەگـەڵ پیـدرۆپارامۆدا بخـەوێت. وردەوردە وێنـەی ئاکـاریی کاراکتـەری سـەرەکی لـەڕێی ئەدۆڤیخیسەوە دەکێشرێ، کە ئەویش بە پریسـیادۆ نالێـت بـاوکی چ جـۆرە پیاوێـك بـووە. لـە ڕێی ئەدۆڤیخیسـەوە خوێنـەران بۆیـان دەردەکەوێ کە میگیل پارامۆ تاقە کوڕێتی کە پیدرۆ ناسیویەتی.

میگیـل تالآنکـەرێکی دڵـڕەقو لاوێکـی سێکسـییەکە لـە ڕووداوێکدا دەمرێت. ئینجا بابا ڕێنتێریا دێتـە نـاو پلۆتەکـەوە کـە قەشەی ئاواییە. دەتوانین بڵێین کە ئـەم عەزابدیـدەترین کەسـی نـاو ڕۆمانەکەیە. براکەی کوژراوە، برازاکەیشی لەلایـەن میگیـل پـارامۆوە دەسدرێژی کراوەتە سەری، کەچی لەگـەڵ ئەوەشـدا دەبـێ قوداسـی جەنازەیی بۆ ڕۆحـی میگیـل ئـەنجام بـدات و ڕێو ڕەسمـی سـرووتی کاسۆلیکی بۆ بـەجێ بگەیـەنێت. ئـەم لـەو بڕوایەدایـە کـە حاڵـەتی قەشـــەێتیەکەی فریـــوی داوە، لەبەرئـــەوەی ئامـــادەگیی بـــەرەو ڕووبوونەوەیەکی خۆڕاگرانەی تیانییە بەرامبەر ئـەو دەسـدرێژییانەی لەلایـەن کەسـانێکی دەوڵەمەنـدەوە دەکرێتـە سـەر ئافرەتـان، بەتایبـەتیش دەسـدرێژیکردنەکانی پیـدرۆپارامۆ. هـەروەها ئـەم ئومێدێکی ڕاستەقینەو دڵنـەوایی بەهـەژاران نـەداوە. جارێکیـان کـە چووە بۆ دانپیانان لای قەشـەی (ئەبرەشـیە)ی کـۆنتلا لەسـەر ئەمـە لۆمە کراو لێبوردنی ڕەت کرایەوە، لەبەر ئەوەی ڕێی بەوانەداوە کـە ڕوو لە کەنیسە (ئەبرەشیە) دەکەن لەخورافات و ترسدا بژین.

دواتـر لـە چـیرۆکەکەدا پیـدرۆپارامۆ دەردەکەوێتـەوە. بـەڵام ئەمجارەیان وەك منالێك نا، بەڵکو وەکو کوڕێکی باڵق، هەروەکو بابا ڕێنتێریاش دەڵێ وەك گیاکەڵەیەك نەشونمای کردووە و هەرچییەکی ئـەوێ بەدەسـتی دێنێـت– ئـافرەت، منـاڵ، زەوی و زار– ئـەمـەش لـەڕێی بـێ ویـژدانی و نەبردنەسـەری گفتوبـەڵێن و، زەبـروزەنگ و

کوشتنەوە. تاقە ئاسەوارێکی ڕۆحی لای، خۆشەویستیەتی بۆ سوزانا سان خوان کەدوای ئەوەی بێوەژن دەکەوێ، قایل دەبێ ببێ بەهاوسەری پیدرۆپارامۆ. سوزانا شێت دەبێتو ئەمەش دەبێتە هۆی گۆڕان لە ڕۆحی پیدرۆدا. هەستدەکات پیربووە، غەمگینەو پەکی کەوتووە. وەزعیشی تەواو خراپ دەبێ وەختێ سوزانا لەخانووی گەورەی ناو کێڵگەکەدا دەمرێ. لەسەر پێخەفی مەرگی وا هەستدەکات لەگەڵ مێردە مردووەکەیدایە. ژیانی پارامۆ بەرەو وێرانی دەچێت. هەستدەکات مەرگ بەوزووانە ڕاپێچی دەکات. ئەوەندە نابات دوای ئەوە کوڕێکی تری پیدرۆپارامۆ دەردەکەوێ کەناوی ئابۆندیۆ مارتێنیزە، کۆستی کەوتووە چونکە ژنەکەی مردووە، بادە دەخواتەوەو دەچێت بۆلای باوکی داوای پارەی لێ دەکات بۆ کفن و دفنی ژنەکەی. هێندەی خواردۆتەوە چاوی نابینێ، ئەبۆندیۆ بەچەقۆ دەکەوێتە وێزەی باوکی. پارامۆش هەر چەشنی کەڵەکە بەردێك هەرەس دێنێ.

شیکردنەوە:

پیدرۆپارامۆ بەشێوەی تەکنیکیگێڕانەوەی نوێ و شێوازی نوێ نووسراوە" وەك شەپۆلی هۆش، مۆنۆلۆگی گونجاو، ڕاستەوخۆیی و واقعیەت لە دەربڕینـدا، ڕاستیی تۆمارکراوی هەمە چەشنەو ئاوێتە. هەروەها فلاشباکی کردارەکان. هەروەها خوان ڕۆلفۆ چۆنێتیی گەڕان و پشکنینمان پیشان ئەدا لەژیانی ئاڵۆز و نەریتگەراو خاڵی و قەدەرییانەی سووریێستەکانی مەکسیك دا.

پیدرۆپارامۆ ڕۆمانێکی سەیر و سەمەرەیە. واقعیەتە توندو تیژەکەی کەشێکی غەمگینی پێ بەخشیوە، هەروەها هەستی قووڵی بەزەیی بۆ دڕندۆنگیەکانی ڕۆحی مرۆیی شیعریەتێکی داوەتێ. ئەم

ڕۆمانـە کتێبـی دەنگەکانـە" دەنگـی خـەڵك، دەنگـەکانی سروشـت، دەنگی حاڵەتەکان و ڕەفتارەکان و عاتیفـە. تـەواوی کاراکتـەرەکانی مردوون. بەتەنها دەنگ و ورتـەورت لـە ئاوابییەکـە (کۆمـالا) دا هـەن. ئەمە ئاوایی دەنگدانەوەکانە. ئەم هەموو خەڵکە مردووە، ئەم ڕۆحـە ئازاردیدانە، وادێنە پێشچاو وەك ئەوەی لەدونیایەکی تـردا بـژین، لـە زیندانی نامۆی یاددا، هەرکەسە لەم ئاواییەدا ژیانی تایبەتیی خۆیو هەروەها ژیانی ئەوانی تریشی بیردێتەوە، لەهەمان کاتـدا دەسـەڵاتی (نازەمەنی) تەواوی چیرۆکەکە دەتەنێتەوە. ئاواییەکە خۆیشی، واتـە کۆمالا کە هەموو بەژیانێکی پڕ موفارەقە تیایـدا دەژیـن، دەمـرێ لـە شوێنێکدا کە بەتەنها دەنگی جاڵجاڵۆکـەو دەنگدانـەوەی بێـدەنگیی تیا دەبیسترێ.

ئالەم سیمایانەو لەو زەمینە لادێییەدا، ڕۆڵفۆ کارەکـەی خـۆی دەسـازێنێت. ئەوجـەختی لەسـەر ئـەوە کـردووە کـە ناونیشـانی ئەسڵیی ڕۆمانەکە "ورتە ورتـەکان" بـووە. ئـەو ناونیشـانەی گۆڕی لەبـەر ئـەوەی وایبینـی کـە لەڕاسـتیدا پیـدرۆ پـارامۆ تـەوەری چـیرۆکەکەیە. نووسـەر ڕوونـی کردۆتـەوە کـە تـەواوی ئـەم خەڵکـە مردووانـە بـەدەوری کۆمـالادا دەسـووڕێنەوە، لەبەرئـەوەی قەشـەی ئەبرەشـیەکەش لەگوناهـەوە گـلاوەو، شـیاوی ئـەوە نـەبووە ڕۆحـی گوناهباری ئەوان ڕزگار بکات بەڕەچاو کردنی ئەم گریمانانـە دەکـرێ لە ڕۆمانەکە بگەین. سەرباری ئەوەی پیدرۆپارامۆ ڕۆمانی مۆنۆتۆنیو ئامـادەگیی ڕۆحەکانـە بـەڵام خوێنـەر دەجوڵێنـێ و بـەلای خۆیـدا ڕایدەکێشـێت، ئەمـەش دەگەڕێتـەوە بـۆ هێـزو توانـای سەرنجکێشکردنی. زەبروزەنگ، سێکس، خۆشەویستی، قەدەریەت و تەنیایی یەکدەگرن تا وێنەیەك یان بەشی وێنەیەکی سووڕپێستەکان پێکبێنن. ڕۆڵفۆ، کە خەڵکی خالیسکۆیە، بەشێکی تەمـەنی لاوێتـیی لـەنێوان لادێییـەکانو سووڕپێسـتەکاندا لـە کێڵگەکـەی باوکیـدا

بەسـەربردووە و هـەلى بـۆ ڕەخسـاوە کـە لەپـەنا خۆيانـەوە ڕۆحـی ڕەسـەنو ڕاسـتەقينەيان بناسـێت. ئـەوەش وەنـەبێ وەسـفێکی فۆلکلۆرييانـەی سەرنجڕاکێشـی ژيـانی سووڕپێسـتەکان بـێ کـە لـە ڕۆمانەکەدا هەيە. خاسيەتەکانی ئەم ڕۆمانە لەڕووی وردبينیو چوونە ناو وردەکارييەوە لە کارەکـەی پێشوويشـيدا بەدەرکـەوتبوون، واتـە (دەشـتی گڕگرتـوو و کۆمـەڵێك چـيرۆکی دی 1953) ئـەو کتێبـەی مامەڵەيـەکی نـوێ و شـێوازێکی نـوێی لەگـەڵ کاراکتـەری لادێيـی و سووڕپێستی چيرۆکدا بەئەدەبی مەکسيکی بەخشی.

ئـەم پـەردە هەڵماڵينـە لـە ڕۆحـی سووڕپێسـتەکان بەتـەنها کارێکی ئەتنۆگرافيانـە نىيـە، بـەڵکو هونەرييانەشـە. کاراکتـەرەکان دوو ديويان هەيە، ديوێکی واقيعی و ديوێکی تارماييانە SPECTRAL، کە بەشداريی ژيانی کۆنکرێتی و فيزيکيانـە و لەهـەمان کاتـدا ژيـانی ناماتەری و چالاکيی خەونئاسايانە دەکەن و بەرجەستەی ئاوێتەيـەك لە ڕيـاليزم و ئايـدياليزم دەکـەن، ئـەم دووجەمسـەرەی کـە هونـەری ڕۆڵفۆ پێکدێنن. تەنانەت گوزارشـتە ميلليـەکانی کەسـێتيەکانيش بـۆ ئاستێکی ئيستاتيکيانە بەرز دەبنەوە.

لەگەڵ ئەوەشدا کە هەندێجار ڕۆڵفۆ لەشێوازی خۆيـدا لەگـەڵ زمانـدا ئـازادی بـەخۆی ئـەدات" سەرنجڕاکێشـی و تينـی کاريگـەريی وشـــەکان کـــارلێکردنێکی ســـەرەتاييانەو جوانييـــەکی هێمنانـــە دەخولقێنێ. لە ڕۆمانەکەدا هەندێ کەلێن هەيە. وەك پێويسـتیی بـە ناوك (يان دڵێك) هەروەها پلۆتێکی ئاشـکرای ڕاسـتەقينە. ڕۆمانەکـە خاڵی يەکتربڕينی ئاستە کاتی و شوێنيەکان دەشـڵەژێنێت، هـەروەها جەختکردنی لەسەر لايەنە دزێوەکانی ئەزموون.

هەرچـۆنێك بێـت ئـەم کـارەی ڕۆڵفـۆ نيشـانەيەکی ديـارە لـە ئـــەدەبی مەکســـيکيدا لـــە ڕووی نوێکارييـــەوە لەمامەڵـــەدا و قووڵبوونەوەی لە قەدەری سووڕپێستە مەکسيکيەکاندا، ئەوانەی کـە

دوای چەندەها سەدە لە مێژووی کەلتووری و سیاسی، تا ئێستا بەشێوەیەکی تەواو نەناسراون.

لەمیانی ئەو ئاوێتە سەیروسەمەرەیەی نێوان فانتازیاو واقیعدا، پیدرۆپارامۆ هەندێ هێڵی سەرەکی دەگرێتە خۆی کە ڕوانینی ڕەشبینانەی ڕۆڵفۆ بۆ ژیان ڕووندەکەنەوە. ئەو ڕوانینە لە گەوهەردا نیهیلیستیانەیە. هەر هاووڵاتیەکی سەر بەکۆمالا دەگریت بەخەیاڵ لە ساتێك لەساتەکانی ئازار یان گوناهدا دەژێتەوە. بەڵام تەجروبەکە نابێتەمایەی زیادکردنی خودئاگایی بەرەچاوکردنی هۆیەکانی ئەو رەفتارە، یان پێشنیازی چارەسەرێکی شیاو بۆ ئەو تەڵەزگانە. کاراکتەرەکان تاکێتیی خۆیان نییە، تەنها سیمای ڕەمزین، وەکو کۆمەڵێك قوربانیی بێ دەسەڵاتی هێزەکانی دەرەوەو ناوەوەیان دەکەونە ڕوو. ژن و پیاوەکانی ڕۆڵفۆ بێدەسەڵاتن وەختێ ڕووبەڕووی هەلومەرجەکانی دەرەوەو هەروەها کێشەکانی ناوەوەی خۆیان دەبنەوە. بەمجۆرە جیهانەکەی کۆمالا مایکرۆکۆزم (دونیایەکی بچکۆلەکراوە) ی هەموو جیهانە کەلە حاڵەتی شڵەژاوی و ناڕێکیی سەرەتای دروستبوونی گەردووندایە، کە بەناچاری ڕوو لەوێرانییە. نائومێدیی ئەم بارە لەڕێی شێوازی نووسەرەوە زۆر بە بەهێزی بەرجەستەکراوە کە بووە بە بەشێك لە ئیقاعی سەرەکیی قسەئاساییەکان و کاراکتەرەکان. ژیان و هەستو سۆزیان لەمیانی واقیعیەتی زمانیانەوە زیندوو دەبێتەوە.

هەروەکو ئۆکتاڤیۆ پازی شاعیریش وتوویەتی:

"ڕۆڵفۆ هەر بەڕاستی نووسەرێکی بەهرەمەندە، کەتوانیویەتی زمانێکی سەیر و دڵڕفێن بخولقێنێت."

پاشبەندی ڕەخنەیی:

ژمارەیەکی کەم لەنووسەرە دیارەکانی ئەمریکای لاتین وەکو خوان ڕۆلْفۆ کەم بەرهەم بوون، یان وەك ئەو کارەکانیان لەڕووی هوونەرییەوە بەرز نرخێنراوە. ئەو دووکتێبەی هەموو بەرهەمی ئەدەبیی ڕۆلْفۆ پێکدێنێ بریتین لە "پێدەشتی گڕگرتوو" کە کۆمەڵێك کورتە چیرۆکە. هەروەها ڕۆمانی "پیدرۆپارامۆ".

لەنیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەمدا ڕۆمانەکان وێنەی کاراکتەر و ژینگە و گۆڕانی دێهاتی‌یە مەکسیکیەکان (چ دووڕەگەکان و چ سووڕپێستەکان) یان دەکێشا. زۆربەی ئەو ڕۆمانانەی شۆڕشی مەکسیکیان کردووە بە بابەتی سەرەکییان زەمینەیەکی دێهاتییان هەیەو سووڕپێستە ڕەنجدەرەکان کاراکتەری سەرەکی یان لاوەکییان پێکدێنن، یان ئەو بارودۆخانە دەخەنە ڕوو کە ئەوان تیادەژین، هەروەها زەبروزەنگ، یان کاردانەوەی توندوتیژییان بەرامبەر بەجیهانی پڕ چەوسانەوەو ستەملێکردنیان.

ماریانۆ ئازوێلا، خۆسیە ڕۆبین ڕۆمێرۆ و جیورجیۆ لۆ پیز ئی فۆینتس، ئەمانە هەندێکن لەونووسەرانەی جەخت لە ژیانی لادێ و کاراکتەرە دێهاتیەکان دەکەن. دوا نووسەر لەو ناوانەی سەرەوە لە ڕۆمانێکیدا بەناوی ELINDIO (1935) سووڕپێستەکان وەکو بەشدارێکی گرنگی نشوستخواردووی کردە شۆڕشگێڕییەکان پیشان ئەدات. دواتر ئۆگستین یانیز لەگەڵ ئەو زەمینە دێهاتیەو ژیانی دێهاتیدا لە ڕۆمانەکانیدا مامەڵەی کردو لەوانە ڕۆمانی (کەنار زریانەکە 1947). پاشتریش ئەنثرۆپۆلۆجیاو ئەتنۆلۆجیا خۆیان

خزانـده نێـو ڕۆمـانی مەکسـیکیەوە. بەپشـت بەسـتن بـە ئـەزموونی شەخسی، هەندێ لەنووسەرەکان توانیویانە دونیای سوورپێسـتەکان واقیعیانەتر لە خەیاڵدەربڕن. بەڵام هەرچۆنێك بێ هـیچ یـەکێك لـەو نووسـەرانەی ناومـان بـردن نـەیانتوانیوە وەکـو ڕۆڵفـۆ تەکنیکـە شێوەییە پێشڕەو و پێشکەوتووەکان و دەروازەیـەکی ئاشـنایانە بـۆ ژیانی سوورپێستە دێهاتیەکان بەکاربهێنن. ئەمە ئەو پلە شایستەیەو پێگەی ئەم ڕۆماننووسەیە لە دیمەنی ئەدەبی مەکسیکیدا.

و. لە ئینگلیزیەوە: ئازاد بەرزنجی

سەرچاوەی ئەم وتارە:

MASTERPIECES OF LATINO LITERATURE
EDITED BY: FRANK N. MAGILL
HARPER COLLINS PUBLISHERS, NEW YORK 1994

لەكتێبە چاپكراوەكانی ئازاد بەرزنجی:

1- مضيق الفراشـات- قصـيدة طويلـة للشـاعر شـێركۆ بێكەس- ترجمها: ازاد البرزنجي، دار الـرازي- بـيروت- لبنـان- ط1 1996

2- چاوەكانی-ڕۆمان- بوزورگ عەلەوی- (وەرگێڕان) سلێمانی 1997

3- خــەونێك لــەولاّتی پيــاوە بچــكۆلەكاندا – كورتــە چيرۆكی جيهانی (وەرگێڕان) چاپی یەكەم-سلێمانی- 1997

4- نەورەس -كورتە ڕۆمان- ريچاردباخ- (وەرگێـڕان) - چ 1 سلێمانی 1997

5- بــەناوی ژيانــەوە (وتــار، لێكۆڵينــەوە، گفتوگــۆ) ئەريك فرۆم- (وەرگێڕان) چاپی یەكەم سلێمانی 1998.

6- شۆڕش يا ڕيفۆرم -گفتوگۆ لەگەڵ هيربرت مـاركۆز و كارل پۆپەردا- چاپی یەكەم سلێمانی 1999.

لەكتێبە چاپكراوەكانی ڕێبوار سيوەيلی:

1- گۆرانی‌یەك بۆگوندە سووتاوەكان – كۆپنهاگن 1989
2- دەنگی پێی ئاو – كۆپنهاگن 1989
3- درامدی بەشعرمعاصر كردی- كۆپنهاگن 1990
4- چەمكی میتۆلۆژیاو جیهانبینی‌ی مەلا خدری نالی -كۆپنهاگن 1991
5- مەستووره لەڕوانگەیەكی ترەوە (لێكۆڵینەوەیەكە لە ئیرۆتیكای شیعری نالی)- كۆپنهاگن 1992
6- دیاردەگەرایی تاراوگە- كۆپنهاگن 1996
7- دنیای شتە بچووكەكان- سلێمانی 1999
8- سۆفیستەكان – كۆپنهاگن 1999

خوان ڕۆڵفۆ

پیدرۆپارامۆ

-ڕۆمان-

وەرگێڕانی
ئازاد بەرزنجی و ڕێبوار سیوەیلی

ئەم ڕۆمانە لەم سێ دەقەوە کراوە بەکوردی:

1- پدرو پارامو – خوان رولفو
ترجمە: احمد گلشیری– ناشر کتاب تهران
چاپ اول 1363 (1984).

2- بیدرو بارامو – خوان رولفو

ناوی کتێب: پیدرۆ پارامۆ
جۆری کارەکە: ڕۆمان
کۆمپیوتەر: یادگار اورحمان
چاپخانە:
ژمارەی سپاردن: 140/ 1999
تیراژ: 400 دانە

زنجیرەی کتێبی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم ( )